

5

ԳԻՒՅԻ

ԱՐԱՄԱՆԱՑ ԴԵՒԹԻ

ՏՊԱԳՐԵԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ՆԵՐՍԻԿԻ
ԱԶԳԱԾԱՐ ԵՒ ԱՎՏՈՎՃԵՆՏԻՐ ԿԱԹՈՒԴԻԿՈՒՄ
ԱՄԵՆԱՅՑ ՀԱՅՈՑ

ԵԿ

Ի ՊԱՏՐՈՒՄՔՈՒԹԵԱՆ ՄՐԲՈՑ
ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ Տ. ԿԻՐԱԿՈՍԻ ՄՐԲՈՑԻ
ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵԿ

Ի ՊԱՏՐՈՒՄՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
Տ. ՄԱՏԹԵՈՍԻ ԱԶԳԱԾԱՐ ԵՒ ՎԵԿԱՓԵԱ
ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՏԱ

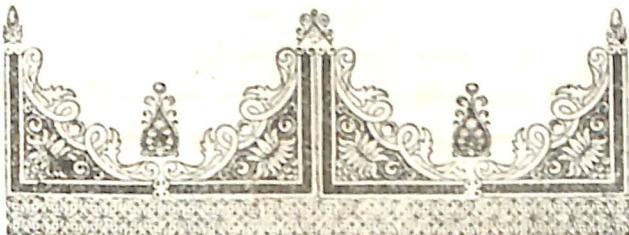
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՅՈՎՃԱՆՈՒ ՄՏԻՃԵՆՏԻՍԵԱՆ

1848 = ԱՄՆԵ

3

Ձեռք իմ տրարին շԱցմոսարան , և մասունք
իմ կացմեցին շգործի օրմութեան :

ԳԻՒՅԻ ՍԵՎՈՍԵՅՑ ԴԵՒԹԻ — · · · · — ՍԱԴՄՈՍ Ա.

Երանեալ է այր՝ որ ոչ գնաց ՚ի խորհուրդը
ամբարշտաց , ՚ի ճանապարհի մեղա-
ւորաց նա ոչ եկաց , և յաթուս ժանտից
ոչ նատաւ :

Ա. Յ յօրէնս տեառն են կամք նորա , և
յօրէնս նորա խորհեսցի նա ՚ի տուէ և ՚ի
գեշերի . և եղիցի նա որպէս ծառ , որ
տնկեալ է ՚ի գնացս ջուրց :

Որ զպուղ իւր ՚ի ժամու տացէ , և տե-
րեւ նորա մի թափեսցի . և զանենայն զոր
ինչ արասցէ , յաջողեսցի նմա :

Ոչ այսպէս են ամբարիշոք , և ոչ այնպէս .
այլ որպէս զիոշի , զոր հոսէ հողմ ՚ի վե-

բայ երեսաց երկրի :

Վ ասն այսորիկ մէ յարիցեն ամբարիշտք ՚ի
դառաստան , և մէ մեղաւորք ՚ի խորհուր-
դըս արդարոց :

Քանզի ճանաչէ տէր զՃանապարհս արդա-
րոց . ճանապարհը ամբարշտաց կորիցեն :
Տունք զ :

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Բ .

Ե՞նթեգիր ՚ի երայեցոց , երիշին սոսա
ընտ ՚ի համար ին :

Ո՞ղէր խռովեցան հեթանոսք , և ժողո-
վուրդը խորհեցան ՚ի մետիս
Քանդիման եղեն թագաւորք երկրի , և
իշխանք ժողովեցան ՚ի միասին վասն տեա-
ռըն և վասն օծելոց նորա :

Խղեսցուք զկապանս նոցա , և ընկեսցուք
՚ի մէնջ զլուծ նոցա :

Դնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի զնօքօք , և
տէր արհամարհեսցէ զնոսա :

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նո բարկուք իւ-
րով , և սրտմոտք իւրով խռովեցուսցէ զնն:
Ես կացի թագաւոր ՚ի նմանէ , ՚ի վերայ
շերին սիօնի սրբոց նորա՝ ՚ի սղատմել զհը-
րամահս տեառն :

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու , և ես

այսօր ծնայ զքեզ :

Կնդրեայինէն , և տաց քեզ զհեթանոսս
՚ի ժառանկութիւն , և իշխանութիւն
քեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի :
Հովուեսցես զնոսա գտւաղանաւ երկաթ-
եաւ , և ող զանօթք բրտի փշրեսցես զնն :
Արդ թագաւորք՝ զայս ՚ի միտ առէք , և
իրատեցարուք ամեներեան , ոյք դատէք
զերկիր :

Օ առայեցէք տեառն երկիւղիւ , և ցըն-
ծացէք առաջի նորա դողութեամք :

Ընկալարուք զիսրատ նորա , զի մի բար-
կացի տէր , և կորնչիցիք ՚ի ճանապար-
հացն արդարութեան :

Ի ժամանակի՝ յորժամ բորբոքեսցի բար-
կութիւն նորա :

Երանին ամցուն՝ ոյք յուսացեալ են ՚ի տի՛:
Տունք ժու:

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Գ .

Ա ալնս Դաւթի . ՚ի ժամանակի՝ չկ ժախուցեալ
էր նա յերեսաց Աբիսողմայ որունց իրայ :

Տէր՝ զի բազում եղեն նեղիչք իմ , և բա-
զումք յարեան ՚ի վերայ իմ :

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ , թէ չիք
փրկութիւն սորա առ աստուած իւր :

Այլ դու տէր՝ օգնական իմ ես, վառք
իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :
Չայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի, և
լուաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :
Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ . զարթեայ՝ և
տէր ընդունելի իմ է :
Ոչ երկեայց ես ՚ի բիւրաւոր զօրաց նու-
ցա, ոյք շուրջանակի պատեալ պաշաւ
րեալ պահէին զիս :
Կրի տէր՝ և փրկեա զիս աստուած իմ.
զի դու հարեր զամենեսեան, ոյք էին ընդ
իս թշնամութեամբ ՚ի տարապարտուց .
և զատամունս մեղաւորաց փշրեսցիս :
Տեառնդ է փրկութիւն . ՚ի վերայ ժողո-
վըրդեանքոյ օրհնութիւնք :
Տոնք ը: Գործայ եք :

ՍԱԿՄՈՍ Դ.

Ի կարարած օրէնութիւնն . Սաղմանէր դութիւն
Դաս-թի :

Ի կարդալ իմում լուար ինձ աստուած
ըստ արդարուե . ՚ի նեղուէ ինձ անդորրա-
րաբեր . ողօրմեա ինձ և լուր աղօթից իմոց :
Որդիք մարդկան մինչեւ յերբ էք խատա-
սեոտք . ընդէր սիրեք զնանրութիւն, և

ինդրէք զատութիւն :
Օաներուք՝ զի սրանչելիս արար տէր սլո-
րոյ իւրում . և տէր լուիցէ ինձ ՚ի կար-
դալ իմում առ նա :
Բարկանայք՝ և մի մեղանչեք . զոր ինչ ա-
սէք ՚ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր զղջա-
ցարուք :
Ոատուցէք պատարագս արդարութեան,
և յուսացարուք ՚ի տէր :
Բաղումք ասէին՝ թէ ՞ ցուցցէ մեզ զբա-
րութեառն . նշանեցաւ առ մեզ լցոն երե-
սացքոց, և ետուր ուրախութիւնից մերոց :
Ի պաղոյ ցորենոյ գինեայ՝ և ձիթոյ իւր-
եանց լցուցեր զնոսա :
Խաղաղութեամբ յայս և ՚ի սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք . զի դու տէր միայն առան-
ձին յուսովքո բնակեցուցեր զմեզ :
Տոնք ը:

ՍԱԿՄՈՍ Ե.

Ի կարարած վասն վէճակիլցն . Սաղմոս Դաս-թի :

Շանից իմոց ունին դիր տէր, և ՚ի միտ
առ զաղաղակ իմ :
Նայեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց, թագա-
ւոր իմ և աստուած իմ :
Ես զքեզ աղաչեմ տէր, ընդ առաւօտս լը-

ւիցես ձայնի իմում. ընդ առաւօսս պատրաստ եղէց՝ յանդիման լինիլ առ քեզ Ոչ թէ դու՝ ան, կամիս զանօրէնութիւն. և ոչ բնակին առ քեզ չարք. և անօրէնք մի բնակեսցին առաջի աչաց քոց : Առեցեր զայնոսիկ՝ ոյք գործեն զանօրէնուի. կորուսանես զամենեսեան ոյք խօսին զուռտ: Օսյր արխւնահեղ և զնենդաւոր պիղծ առնես դու տէր. սյլ ես ըստ բազում ու զորմութեան քում՝ մոից ՚ի տունքո, և երկիրպագից ՚ի տաճար նբք քո երկիւղիւ քո: Տէր՝ առաջնորդեա ինձ յարդարութեան քում. վասն թշնամեսց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ զՃանապարհու քո :

Օի ոչ դոյ ՚ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, և սիրտք նոցա նանրեալք են: Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք նց. և լեզուօք իւրեանց նենդաւորք եղեն: Դատեա զնան ան ՚ի անկցին ՚ի խորհրդոց սրտից իւրեանց. ըստ բազում ամբարշուռենց մերժեա զնան, զի դառնացուցին զքեզ: Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են ՚ի քեզ. յաւիտեան ցնծասցեն, և բնակեսցիս դու ՚ի նոսա:

Պարծեացին ՚ի քեզ սիրելք անուան քո, զի օրհնեսցես դու զարդարն. տէր ոտք զի

նու հաճութեամբ քո պսակեցեր զնոսա: Տունք ժբ. ՍԱՆԾՈՍ Զ.

Ի կապարած ընդ օրհնեալնեան վասն ուներրաց. Սաղմու Դաւիթ :

Տէր, մի սրտմուռք քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խբատեր զիս: Ողորմեաինձ տր, զի հիւանդեմես. բժըշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկեբք իմ: Վնձն իմ յոյժ խռովեցաւ՝ և դու տէր մինչեւ յերբ :

Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կեցո զիս տէր՝ ըստ ողորմութեան քում:

Օի ոչ ոք է՝ որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ՚ի դժոխս խոստավան առնիցի առ քեզ:

Վաստակեցայ ես ՚ի հեծութեան իմում. լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի: Խռովեցաւ ՚ի սրտայ ամ թշնամեաց իմոց: Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք գործէք զանօրէնութիւն:

Լուաւ տէր ձայնի լալց իմոյ, լուաւ տէր աղօթից իմոց. և տէր զինդրուածս իմ ընկալաւ:

Ամաչեսցեն և խռովիւսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ. դարձցին յետո և ամաչես-
ցեն յոյժ վաղվազակի և խռովիւսցին :
Տանիք ժ: Գոբղոյս Հ:

ՍԵՐԱՍՏՈՍ Է.

Ապղմոս Դաստիկ . զըր ասաց պետոն վասն բանին
Քուսեայ որբոյ Յիմենայ :

Տէր աստուած իմ 'ի քեզ յուսացայ .
Փրկեամ զիս , և յամենայն հալածչաց ի-
մոց ապրեցո զիս :

Դուցէ երբէք յափշտակիցէ որպէս ա-
սիւծ զանձն իմ . ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ ,
և ոչ այն՝ որ ապրեցուցանիցէ :

Տէր աստուած իմ թէ արարի զայս , և
թէ իցեն անօրէնութիւննիք 'ի ձեռոս իմ :
Թէ հաստուցի երբէք այնոցիկ՝ ոյք հա-
ստուցին ինձ չար , անկեաց և ես 'ի թրշ-
նամեաց իմոց ընդունայն :

Հալածեսցէ ապա թշնամին զանձն իմ .
Հասցէ և կոխեսցէ յերկիր ըզ կեանս իմ ,
և զփառս իմ 'ի հող բնակեցուսցէ :

Երի տէր բարկութեամբ քով , և բարձր
լէր 'ի սպառիլ թշնամեաց իմոց :

Զարթիր տէր աստուած իմ 'ի հրամա-

նըս քո՞ զոր պատուիրեցէր , և ժողովք
ժողովրդոց շուրջ եղիցին զըեւ :
Վասն այսորիկ 'ի բարձունս դարձ տէր ,
և տէր դատէ զժողովուրդս իւր :

Դաստարա ինձ տէր՝ լսոտ արդարութեանիւ-
մում , և լսոտ ամբծունե իմում՝ որ յիս :

Կատարեսցին չարիք 'ի վերաց մեղաւորաց .
և յաջողեսցես դու արդարոյ :

Որ քննե՛ զսիրոս և զերիկամունս տառ-
ուած արդար . յիրաւի է ինձ օգնութիւն
յաստուծոյ՝ որ ապրեցուցանէ զայնոսիկ ,
ոյք ուղեղ են սրտիւք :

Վաստուած դատաւոր արդար հզօր և երկայ-
նամիտ . որ ոչ ածէ զարկութիւն իւր
զօրհանապաղ :

Վար թէ ոչ դառնայք առ նա , զսուր իւր
սրեալ է , և զաղեզն իւր լարեալ , և 'ի
նմա պատրաստեալ է զանօմժս մահու , և
զնետս իւր այրեցելովիք է գործեալ :

Վհաւասիկ երկնեաց զանօրէնութիւն . յը-
զացաւ զցաւս , և ծնաւ զանիրաւութիւն :
Դուքն՝ զոր փորեաց և պեղեաց , 'ի նոյն
անկցի 'ի խորխորաս՝ զըր և գործեաց :
Դարձցին ցաւք 'ի գլուխ նորա , և 'ի վե-
րաց գագաթան նորա անօրէնութիւնը
իւր իջցէն :

Խոստովան եղեց տեառն ըստ արդարութեան նորա, և սաղմոս ասացից անուան տեառն բարձրելց :
Տունք Ժէ :

ՍԱՆՄՈՍ Ը.

Ի կապարած ՚ի վերայ հնյանացն . Սաղմոս Դաւիթ :
Տէր տէր մէր, զի՞ սքանչելի է անուն քո
՚ի վերայ ամենայն երկրի :
Համբարձաւ մեծվայելցութի քո ՚ի վերայ
քան զերկինս . ՚ի բերանոց մանկանց տղայոց
և սոնդեայց հաստատեցեր զօրհնութի :
Վասն թշնամեաց քոց տէր . զի եղծցի
թշնամին և հակառակորդն :

Տէսից զերկինս զգործս մատանց քոց . զլու-
սին և զաստեղմ՝ զորս դու հաստատեցեր :
Ովկ է մարդ, զի յիշես դու զնա . կամ որդի
մարդոց, թէ այց ինչ արասցես դու նմա :
Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա քան զհը-
րեշտակս քո . փառօք և պատուօք պլասա-
կեցեր զնա, և կացուցեր զնա ՚ի վերայ ա-
մենայն ձեռակերտաց քոց :

Օ տամ ինչ հնազանդ արարեր ՚ի ներքոց ո-
տից նորա, զխաշն և զարջառ՝ և զամ ինչ :
Եւս և զերէ վայրի, զմոչունս երկնից, և
և զձկունս ծովու՝ որք ըրջն ընդ շաւիղս

ծովու :
Տէր տէր մէր, զի՞ սքանչելի է անուն քո
՚ի վերայ ամենայն երկրի :
Տունք Բ : Գործայն իշ :

ՍԱՆՄՈՍ Թ.

Ի կապարած . Հան գաղնեացն որբույ .
Սաղմոս Դաւիթ :

Պահացայց զքէն տէր՝ բոլորով սրտիւ ի-
մով . պատմեցից զամ սքանչելիս քո :
Ուրախ եղեց և ցնծացայց ՚ի քեղ . սաղմոս
ասացից անուան տեառնդ բարձրելց :
Ի դաւնալ յետո թշնամեաց իմոց, տկա-
րասցին և կորիցեն յերեսաց քոց :
Արարեր զգատաստանս իմ և զիրաւունս .
Նստար յաթու՝ դատաւոր արդարութի :
Աստեցեր ՚ի հեթանոսս, և կորեաւ ամ-
սրիշտն . զանուանս նոցա ջնջեցեր յա-
ւիտեանս յաւիտենից, և թշնամոյն զէն
պակասեաց մինչ իսպան :

Օ բաղաքս աւերեցեր, և կորեաւ յիշա-
տակ նոցա աղաղակաւ :
Ո՞չ կայ՝ և մնայ յաւիտեան . պատրաստ
արար զաթուոր իւր ՚ի դատաստանի :
Կնքն դատէ զաշխարհս արդարու թեամբ,

և զժողովութրդն իւր ուղղութեամբ :
 Եղեւ տէր ապաւեն անանկի , օգնական
 ՚ի նեղութեան ՚ի դէպ ժամանակի :
 Յուսացին ՚ի քեզ ամենեքեան ոյք գի-
 տեն զանուն քո . զի ոչ թողցես զայնո-
 սիկ , ոյք խնդրեն զքեզ տէր :
 Աազմա ասացէք աւեառն որ բնակեալն է
 ՚ի սիօն . պատմեցէք ՚ի հեթանոսս զգոր-
 ծըս նորա :

՚ի խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեաց . և ոչ
 մոռացաւ տէր զազազակս անանկաց :
 Ոզորմեա ինձ տէր՝ և աես զխոնարհու-
 թիւն իմ ՚ի թշնամեաց իմոց . ո բարձր
 արարեր զիս ՚ի գրանց մահու :

Որպէս պատմեցից զամենայն օրհնութիւ-
 նըս քո ՚ի գրունս դատեր սիօնի , և ցնծա-
 ցաց ՚ի փրկութեան քում :

Շնկան հեթանոսք յապականութեան իւ-
 րեանց զօր արարին . և որոգայթ՝ զոր թա-
 գուցին , առցէ զոտա նոցա :

Դանաչի տէր յառնել զդատաստանս իւր .
 և ՚ի գործո ձեռաց իւրեանց կապեսցին
 մեղաւորք :

Դարձցին մեղաւորք անդրէն ՚ի գժոխս ,
 և ամենայն հեթանոսք որք մոռացան զան :

Ոչ խապառ մոռանայ տէր զազբառն . համ-
 անութիւն մոռանայ տէր զազբառն :

բերութիւն անանկաց մի կորիցէ խապառ :
 Երի տէր՝ և մի զօրացի մարդ . դատեռ-
 ցին հեթանոսք առաջի քո :

Կացո տէր՝ օրէնտիր ՚ի վերայ նոցա , և
 ծանիցէն հեթանոսք՝ թէ մարդիկ են :

Շնդէր տէր՝ կացեր ՚ի հեռաստանէ . ան-
 տես արարեր ՚ի դէպ նեղութե ժամանակի :

Յամբարտաւանիլ ամբարշտին , այրի աղ-
 քատն . արդէլցին ՚ի խորհուրդս իւրեանց՝
 զոր և խորհեցան :

Օ ի գովի մեղաւորն ՚ի ցանկութիւն ան-
 ձին իւրոյ . որ զրկէն , և նա գովի :

Իսկ ընդէր բարկացոց մեղաւորն զան , ըստ
 բազում բարկութ իւրում , թէ ոչ խնդրի :

Ոչ է աստուած առաջի աչաց նորա , պիղձ-
 են ճանապարհը նորա յամենայն ժամ :

Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց նորա .
 ՚ի վերայ ամ թշնամեաց իւրոց տիրեսցէ :

Կաց ՚ի սրտի իւրում , թէ ոչ սասանե-
 ցաց ազդէ յազդ առանց չարի :

Շնիծիւք և դառնութեամբ և նենդու-
 թեամբ լի է բերան նորա , և ՚ի ներքոյ
 լեղուի նորա ցաւք և վաստակէք :

Եստի գարանեալ ընդ մեծամեծս ՚ի գաղո-
 նիս՝ սպանանել զամբիծն :

Աչք նոր ՚ի տնանկս հայցին , դարանի ՚ի գաղո-

նիս , որպէս զառիւծ ՚ի մարտոջ իւրում :
Դարանի յափշտակել զաղքատն . յափշտա-
կել զաղքատն , և ձգել զնա :

Յորոքայթ իւր խոնարհեցուսցէ զնա . խո-
նարհեցի և անկցի ՚ի տիրել իւրում ՚ի
վերայ տնանկաց :

Օք ասաց ՚ի սրտի իւրում թէ մոռա-
ցաւ աստուած . դարձոյց զերես իւր ,
զի մի տեսցէ իսպառ :

Երի տէր աստուած իմ . բարձր եղիցի
ձեռնքո , և մի մառանար զանանկս :

Խոկ ընդէր բարկացոյց ամբարիշտն զած .
զի ասաց ՚ի սրտի իւրում թէ ոչքննի :

Տեսանես դու զնա ՚ի ցաւս , և ՚ի սրբո-
մոռւթիւնս՝ հայիս . ՚ի քեզ թողեալ է
աղքատն , և որբոյն դու ես օգնական :

Խորտակեսցի բաղուկ մեղաւորի և չարի .
խնդրեսցին մեղք նորա , և նա մի գտցի :
Տէր թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից .
կորիցեն հեթանոսք յերկրէ նորա :

Օ ցանկուի տնանկաց լուաւ տր . ՚ի պատ-
րաստութիւն սրտից նց հայեցաւ ակնք

Դաս առնել որբոյն և անանկի . զի մի
և յաւելցի մարդ . ՚ի մեծաբանել իւրում
՚ի վերայ երեսաց երկրի :

Տունք ի :

ՍԱՀՄՈՍ Ճ .

Ի կապարած . Սաղմոս Դաս-թէ :

Ի տէր յուսացաց . որպէս ասիցէք ցանձն
իմ , փոխուեաց ՚ի լըրինս ողջ ճնձղուկ :
Օք ահա մեղաւորք լարեցին զաղեղունս
իւրեանց . պատրաստ արարին զնեսոս ՚ի
կապարձու , ձգել ընդ խաւար այնոցիկ ոյք
ուղիղ են սրտիւք :

Օք զոր դու շինեցիր , նորա աւերեցին .
իսկ արդարն զի՞ արար :

Տէր ՚ի տաճար սուրբ իւրում . տէր յեր-
կինս յաթոռ իւրում :

Աչք նորա ՚ի տնանկս հային , և արտեւա-
նունք նորա քննեն զորդիս մարդկան :

Տէր քննէ զարդարն և զամբարիշտն . որ
սիրէ զեւզու , ատէ զանձն իւր :

Տեղասցի ՚ի վիր մեղաւորաց որոգայթ՝ հուր
և ծծումք . այս միրիկէ բաժին բաժակի նց :

Երդար է տէր՝ և զարդարութիւն սիրէ .
և զուղղութիւն տեսանեն երեսք նորա :

Տունք լ :

ՍԱՆՄՈՍ ԺԱ.

Ի կապարած՝ ՚ի վերայ ութերրութին.
Սաղմոս Դաւթիւն:

Վաղեցո զիս տէր, զի նուաղեաց նը, նուաւ
ղեցան ճշմարտութիք յորդւոց ՚ի մարդկանէ:
Ի նանիր խօսեցաւ այր ընդ ընկերի իււ
րում. շրթամբք նենգաւորօք սրտէ ՚ի սիրտ
խօսեցաւ:

Վատակէ տէր զամենայն շրթունս նեն-
դաւորս և զեղզուս մեծաբանս:

Ոյք ասացին. զեղզուս մէր մեծս արաս-
ցուք, շրթունք մէր առ մեղեն, և արդ
մէր ո՞լ է տէր:

Վ ստառապանաց աղքատին և հեծութե-
անանիին, այժմ յարեայց ասէ տէր. եղից
զիրկութիւն իմ, և համարձակեցայց ՚ի նոն:
Շանիք տեառն են բանիք սուրբ, ո՞ղ զար-
ծաթ ընտրեալ և փորձեալ յերկրէ, սրբ-
բեալ և պարզեալ եօթնապատիկ ՚ի հողոյ:
Դու տէր պահեցեր զմեղ, և ասլրեցուցեր
զմեղ յազդէ յայսմանէ մինչեւ յաւիտեան:
Ըուրջանակի ամբարիշտք շրջին. ըստ
բարձրութեան քում մեծս արասցես դու-
զրդիս մարդկան:

Տունիք ը:

ՍԱՆՄՈՍ ԺԱ.

Ի կապարած. Սաղմոս Դաւթիւն:

Վինչեւ յերբ տէր՝ մոռանաս զիս իսպառ.
մինչեւ յերբ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն:

Վինչեւ յերբ դնեմ զխորհուրդս յանձն
իմ. և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս:

Վինչեւ յերբ բարձրանայ թշնամին ՚ի վե-
րայ իմ. նայեա և լուր ինձ տէր ած իմ:
Եսս տուր տէր աշաց իմոց, զի մի երբէք
ննջեցից ՚ի մահ:

Վի ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղթեցի նը-
մա. կամ նեղիչը իմ ցնծասցեն, թէ ես
սասանեցայց:

Ես յողորմութիւնս քո տէր յուսացայ,
ցնծացաւ սիրտ իմ ՚ի փրկութեան քում.
օրհնեցից զտէր զբարերարդ իմ:
Տունիք ը:

ՍԱՆՄՈՍ ԺԳ.

Ի կապարած. Սաղմոս Դաւթիւն:

Վսաց անզգամն ՚ի սրտի իւրում, թէ ոչ
դոյ աստուած:

Վականիեցան և պղձեցան յանօրէնութե-
եւրեանց. և ոչ ոք է՝ որ առնէ զբաղց-

բութիւն :

Տէր յերկնից նայեցաւ յամենայն սրդիս
մարդկան, տեսանել թէ իցէ ոք իմաս-
տուն, որ խնդրիցէ զաստուած :

Ամեներեան խոտորեցան ՚ի միասին և ան-
պիտանացան :

Ոչ ոք է որ առնէ զբարի . և չէ ոք մին-
չեւ ՚ի մի :

Որպէս ոչ ծանկցեն ամեներեան, այք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կե-
րակուր հացի, և առ տէր ոչ կարդացին :

Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ եր-
կիւղ. զի տէր է յաղգս արդարոց :

Օխորհուրդ աղքատին յամօթ արարին.
զի տէր է յօյս նորա :

Ո՞ տացէ ՚ի սիօնէ զիրկութիւն խրայէ-
լի . ՚ի դարձուցանել տեսան զգերու-
թիւն ժողովոդեան իւրոց . յնծացէ յա-
կոր՝ և ուրախ եղիցի խրայէլ :

Տունք ժ: Գործառ լ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

՚ իտպարած . Սաղմոս Դաս-լի :

Տէր ո՞լ կացցէ ՚ի խորանի քում, կամ

ո՞լ բնակեցէ ՚ի լեւառն սուրբ քո :
Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարութիւն,
խօսի զՃշմարտութիւն ՚ի սրտի իւրում :
Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով, և
չար ընկերի իւրում ոչ արար :
Կախատինս ՚ի մերձաւորաց նա ոչ առնու .
արհամարհեալ է առաջի նոր չարագործն :
Օէրկիւղածս տեսան փառաւոր առնէ . որ
երդնու ընդ ընկերի իւրում, և ոչ տոէ :
Զարծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ տայ, և կա-
շառս ՚ի վերայ իրաւանց ոչ առնու . որ զայս
արասցէ, նա մի սասանեսցի յաւիտեան :
Տունք զ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Յարյանագիլ . Սաղմոս Դաս-լի :

Պահեա զիս ասսուած իմ զի ես ՚ի քեզ
յուսացայ . ասացի տեսան, տէր իմ ես
դու, և բարիք իմ ինձ ՚ի քէն են :
Որբոց քոյ՝ որք են յերկրի քում . սքան-
չելի արարեր զամենայն կամս իմ ՚ի նոսա :
Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա .
յետ այսորիկ ապա վաղվաղեսցին :

Ոչ ժողովեցաց ՚ի ժողովս նոյ յարեանց . և
ոչ յիշեցից զանուանս նոցա ՚ի շրմունս իմ :
Տէր բաժին ժառանդութեան իմոյ՝ և բա-

ժակի իմց դու ես , որ այսրէն գարձու-
ցանես զժառանգութիւն իմ յիս :

Ա իձակը ելին ինձ ընդ ընտիրս , և ժա-
ռանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ ինձ :

Օրհնեցից զտէր՝ որ խմաստուն արար զիս ,
մինչ ՚ի գիշերի եւս խրատեցին զիս երի-
կամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանեի զտր առաջի իմ
յամենայն ժամ . զի է ընդ աջմէ իմմէ , զի
մի սասանեցայց :

Ա ասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ իմ , և
ցնծացաւ լեզու իմ , եւս և մարմին իմ
բնակեսցի յուսով :

Օ ՚ի ոչ թողցես զանձն իմ ՚ի դժոխս , և ոչ
տացես նըյ քում տեսանել զապականուի :
Ցուցեր ինձ զՃանապարհս քո կենաց , լո-
ցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց
քոց ՚ի քաղցրութենէ վայելութեան աջոյ
քո մինչ խապառ :

Տունք ժա:

ՍԱՆՄՈՍ Ժ.Զ.

Ա ՁԵՒԿ . ՍԱՆԼՈՒ ԴԱՍ-ԻՒ :

Ա ուր տէր արդարութեան , և նայեա ՚ի
խնդրուածո իմ . ունին դիր աղօթից ի-
մոց , զի ոչ շրթամբք նենդաւորօք :

Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն , և
աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն :
Փորձեցեր զսիրտ իմ , և քննեցեր ՚ի գի-
շերի . փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ յիս ա-
նիրաւութիւն :

Ա ի խօսեսցի բերան իմ զգործո որդւոց
մարդկան . վասն բանից շրթանց քոց ես
պահեցից զՃանապարհս խիստս :

Ճաստատեա զշաւիղս իմ ՚ի ճանապարհի
քում , զի մի գայթակղեսցին գնացք իմ :
Ես առ քեզ տէր կարդացի՝ զի լուար ինձ
աստուած , խոնարհեցո առ իս զունկն քո
և լուր բանից իմոց :

Ա քանչելի արարեր զողորմուխա քո . ո վլր-
կես զայնոսիկ ոյք յուսացեալ են ՚ի քեզ ,
յայնցանէ ոյք հակառակ կան աջոյ քո :
Պահեա զիս որպէս բիբ ական . ընդ հովա-
նեաւ թեւոց քոց ծածկեսցես զիս յերեսաց
ամբարշտաց , ոյք տառապեցուցին զիս :
Յնամիք զանձն իմ պաշարեցին , և ՚ի
ճարպս իւրեանց արգելին . և բերանկո-
ցա խօսեցան զամբարտաւանութիւն :

Ա երժեցին զիս , և այժմ դարձեալ պա-
տեցան զինեւ . ուշ եղին խոնարհեցու-
ցանել զիս յերկիր :

Ճամբարեցան ինձ որպէս առիւծ զի պատ-

բաստի յորս , և որպէս կորիւն առիւծու
զի նամի գարանեալ :

Արի տէր՝ ժամանեա նոցա և խափանեա
զնոսա . փրկեա զանձն իմ յամբարշտաց ՚ի
սրոյ՝ և ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :

Տէր կորո զնոսա յերկրէ . բաժանեա և
խափանեա զնոսա ՚ի կեանս իւրեանց :

Գաղտնեօք քովէք լսան որովայնք նոցա .
յադեցան կերակրովք , և թողին զմնաց-
ուածս տղայոց իւրեանց :

Ես արդարութեամբ երեւեցայց երեսաց
քոյ . և յագեցայց յերեւիլ փառաց քոյ :

Տունք մէ : Գործաց լու :

ՍԱԴՄՈՍ ԺԷ .

Ի կապարած ՚ի վերայ պատերազմող նահապակի ծա-
ռայի գետառն զաւելի . զը խօսեցաւ ընդ գետառն
զբանս օրհնութեան , յառուր յորում իրիւտաց զն-
ակը ՚ի յեռաց ամենայն լշնամեաց , և ՚ի յեռաց
Սառողայ . և ասկ :

Արեցից զքեղ՝ տէր զօրութի իմ , տէր
հաստատիչ իմ , ապաւէն իմ և փրկիչ իմ :

Աստուած օգնական իմ և ես յուսամ ՚ի
նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկութեան
իմց ընդունելի իմէ :

Օրհնելով կարդացից առ տէր , և ՚ի թըշ-
նամեաց իմոց ապրեցայց :

Ծուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու . և
ուղիսք անօրէնութե խուռվեցուցին զիս :

Վիշտք գժոխոց պաշարեցին զիս . և ժա-
մանեցին ինձ որոգայթք մահու :

Ինեղութեան իմում ես առ տէր կարդա-
ցի , և առ աստուած իմ աղաղակեցի :

Լուաւ ինձ ՚ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ ձայ-
նի աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ առաջի
նորա , մոցէ յականջա նորա :

Խուռվեցաւ և դողայ երկիր , և հիմունք
լերանց սասանեցան և խուռվեցան , զի
բարկացաւ ՚ի վերայ նոցա աստուած :

Ելծուի ՚ի բարկութենէ նորա , և հուր
յերեսաց նորա բորբոքեցաւ , և փայլա-
տակունք հաստան ՚ի նմաննէ :

Խոնարհեցայց զերկինս և էջ . և մէգ ՚ի
ներբոյ ոսից նորա :

Ել ՚ի բրովեէս և թուեաւ . սլացաւ նա ՚ի
թեւս հողմոց :

Եղ զխաւար ՚ի ծածկովթ իւր , և շուրջ
զնովաւ են յարկիք իւր , և խաւարային
ջուրը մինչեւ յամպս օդոց :

Ի փայլատակել նր առաջի նց , ամպք ան-
ցուցին զկարկուտ , և զկայծակունս հուր :

Արտաց արյերկնից, և բարձրեալն ետ ըդ
ձայն իւր 'իկարկուտ և 'իկայծակունս հուր:
Վռաքեաց զնետս իւր և ցրուեաց զնու-
սա . յաճախեաց զփայլատակունս իւր, և
խռովեցոյց զնոսա:
Երեւեցան աղբերք ջուրց, և յայտնեցան
հիմունք աշխարհի:
Խսատէ քումմէ տէր, և 'ի շնչել հոգ-
ւոյ բարկութեան քո:
Վռաքեաց 'ի բարձանց և ընկալաւ զիս.
ընկալաւ զիս 'ի ջուրց բազմաց:
Փրկեսցէ զիս տէր 'ի թշնամեաց իմոց հը-
զօրաց, և յատելեաց իմոց զի հզօրք եղեն
քան զիս:
Յամանեցին ինձ աւուրք չարչարանաց ի-
մոց . եղեւ տէր հզօրիչ իմ, և եհան զիս յան-
դորք . և փրկեաց զիս տէր՝ զի կամեցաւ զիս:
Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարութեն ի-
մում, ըստ ամբծուն իմում հատուսցէ ինձ:
Ես պահեցից զճանապարհս տեառն, և
ոչ ամբարշտեցայց յատուծոյ իմմէ:
Վմենայն իրաւունք նր առաջի իմ են . և
զարդարուն իւր ոչ 'ի բացեայ արար յիննէն:
Եղէց և ես ամբիծ ընդ նմա . և զգու-
շացայց յանօրէնութենէ իմմէ:
Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարութեան

իմում, ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց ա-
ռաջի աչաց իմոց:
Ծնդ սրբոյն նը եղիցիս, ընդ առն ամբծի
ամբիծ եղիցիս, ընդ ընտրեալն ընտրեալ
եղիցիս, և զթիւրսն կործանեսցես:
Դու զգուղովուրդս խոնարհս կեցուցա-
նես . և զաքս ամբարտաւանից դու խո-
նարհեցուցանես:
Դու ըռւսաւոր առնես զճրագ իմ տէր .
աստուած իմ, ըստ արա ինձ 'ի խաւարի:
Վեւ փրկեցայց 'ի փորձութենէ . աստու-
ծով իմով անցից ընդ պարիսպս:
Վստուած իմ, անբիծ են ձանապարհք քո .
և բանք տեառն ընտրեալ են . և ապա-
ւէն ամենեցուն որք յուսան ՚ի նա:
Վասն զի ովէ աստուած բաց ՚ի տեառնէ,
կամ ովէ ած բաց յաստուծոյ մերմէ:
Վծ, որ զգեցուցեր ինձ զօրութիւն, և ե-
ղեր յամբծութեան զճանապարհս իմ:
Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս զեղջե-
րուի . և 'ի վերայ բարձանց կացուցեր զիս:
Ուսուցեր զձեռս իմ 'ի սկատերազմ, և ա-
րարեր զբազուկ իմ ոնդ զաղեղն հաստ . և
ետուր ինձ զպաշտանութի փրկուն քոյ:
Վծ քո ընկալաւ զիս, և խրատքո կանգնեց
զիս խսպառ, և խրատքո ուսուցէ զիս:

Յնդարձակեցեր զգնացս իմ 'ի ստորէ իմ
մէ . և ոչ տկարացան շաւիղը իմ :
Հալածեցից զթշնամիս իմ և հասից նց . և
ոչ դարձայց 'ի նցնէ մինչև սպառեցից զնո :
Նեղեցից զնոսա , և այլ մի կարասցեն
կեալ . և անկցին 'ի ներքոյ ոտից իմոց :
Օգեցուցեր ինձ զօրութիւն 'ի պատեռ
բազմի . և զյարուցեալն 'ի վերայ իմ
ներքոյ իմ արարեր :

Օթշնամիս իմ հալածականս արարեր , և
զատելիս իմ սատակեցեր :

Ազաղակեցին , և ոչ ոք էր որ փրկէր զնու
սա . կարդացին առ տէր՝ և ոչ լուաւ նոցա :
Վանրեցից զնոսա ող փոշի առաջի հողմոյ .
և որպէս կաւ գուեհաց կոխեցից զնոսա :
Փրկեսցէ զիս տր' 'ի հակառակուէ ժողովլոր
դոց , և կացուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց :
Ժողովուրդ՝ զոր ոչ գիտէի , ծառայեաց
ինձ , և 'ի լուր ականջաց լուաւ ինձ :
Որդիք օտարաց ստեցին ինձ . որդիք օ
տարաց մաշեցան , և կաղացան 'ի շաւ
զաց իւրեանց :

Կենդանի է տէր և օրհնեալ է աստուած .
և բարձր եղեցի աստուած փրկուէ իմոյ :
Վստուած է որ խնդրէ զվուէ իմ , և հնա
զանդ առնէ զժողովուրդու ընդ ինեւ :

Փրկիչ իմ 'ի թշնամեաց իմոց բարկացու
զաց . այնցանէ որք յարուցեալ են 'ի
վերայ իմ , բարձր արարեր զիս , և յառ
նէ անիրաւէ փրկեցեր զիս :
Վնայտորիկ խոստովան եղեցքեղ 'ի հեթա
նոսա , և անուան քում սաղմոս ասացից :
Վեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորինդ .
առնեւ ողորմութի ընդ օծելոյ նր դաւթի ,
և ընդ զաւակի նորա ազդէ մինչև յազդ :
Տակ ծ .

Կանոնս Գործոցս է : Սաղմոս ժէ :
Տակ մը :

ԶԱՅՐԱՅԻՆ ԱՅՐԱՅԻՆ ԽՈՎԱԿԻՆ ԵՎ ՈՐԴԻՈՑՆ
Ի ՍՐԱՅԵԼԻ

ՕԲՀԱՄԻԹԻՒՆ ՄՈՎՍԻՍԻ ԵՎ ՈՐԴԻՈՑՆ
Ի ՍՐԱՅԵԼԻ
Եւլու ժէ :

(Օրհնեսցուը զտէր , զի փառօք է փա
ռաւարեալ :
Օհեծեալ և զերիվարս ընկէց 'ի ծոլ .
օդնական ընդունելի իմ տէր , և եղեւ
ինձ 'ի փրկութիւն :

Սա է իմ աստուած , և փառաւոր առնեմ
զաս . ած հօր իմոյ , և բարձր արարից զաս :
Տէր խորասկէ զպատերազմունս . և տէր
է անուն նորա :

Օ ընտիրս արանց և զընտիրս սպառաղենաց, զկառս և զերիվարս և զամենայն զօրութիւնս փարաւոնի ընկէց ՚ի ծով։ Օ՞ով ծածկեաց զնոսա . ընկլան յանդուն գըս խորոց իբրեւ զիշմա։

Ա չքո տի՞՝ փառաւորեալէ զօրութ իւրով . և աջքո տէր՝ խորոակեաց զթշնամիս քո : Եւ մեծութ փառաց քոց մանրեցեր զհակառակորդս քո . առաջեցեր զըարկութի սրտմութե քոյ, և եկեր զնոսա ոող զեղէդն։ Շոգւով զօրութե սրտմութե քո պատառեցան ջուբք . դիզան՝ կացին որպէս պարիսպ քարեայ ջուբք ծովուն . և պաղեցան դիզան ալիք ջուրցն ՚ի մէջ ծովուն։ Ա սաց թշնամին . ասէ, հալածեցից՝ հասից՝ հարից . բաժանեցից զաւարն, և լլցուցից ՚ի նոցանէ զանձն իմ։

Ի սուր իմարկից զնոսա . տիրեացէ և բարձրասցի ՚ի վերայ նոցա աջ իմ։

Ա բաքեցեր զհողմն քո, և ծածկեաց զնոսա ծով . ընկլմեցան, և իջին որպէս կապար ՚ի ջուրս սաստիկս։

Ո նմանի քեղյաստուածս տէր, կամ ո՞վ նմանիցի քեղ՝ փառաւորեալդ ՚ի սուրբս : Ա քանչելի փառաւորեալ որ առնես զնիշանս և զարուեստս, ձգեցեր զձեռն քո,

և եկուլ զնոսա երկիր : Ա ռաջնորդեցեր արդարութեամբ ժողովրդեան քո այսմ, զոր և փրկեցեր : Ո խիթարեցեր զնն զօրութ քով ՚ի բանակետրդ սրբարբութե քո . լուան ազգք և բարկացան, և երկունք կալան զընակիւնն փղշտացւոց : Յայնժամ փութացան դատաւորք եդովմայ, և իշխանք մովարացւոց : Կալաւ զնոսա դողումն . հալեցան ամենայն բնակիչք քանանացւոց : Ա նկոի ՚ի վերայ նոցա ահ և դողումն . և ՚ի զօրութենէ բազկի քո քարասցին : Ո ինչեւ անցյէ ժողովուրդ քո տէր, մինչեւ անցյէ ժողովուրդ քո այս՝ զոր ստացար : Տարեալ տնկենացէս զնոսա ՚ի չլերին ժառանգութեան քոյ, ՚ի պատրաստութիւն բնակութեան ժառանգութեան քոյ : Օ որ ստացար ՚ի սկզբանէ տէր, ստացար սրբութ՝ զոր պատրաստեցին ձեռք քո . տիթագաւորյաւիտեանսյաւիտենից, և ևս : Օ ՚ի եմուտ փարաւոն կառօք և երիվարօք և ընտիր սպառազինօք ՚ի մէջ ծովուն։ Եւ էած ՚ի վերայ նոցա տէր զջուրս ծովուն . և որդիքն իսրայէլի զնացին ընդցամաք ՚ի մէջ ծովուն։ Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆՅԱՆՔ

Պրիստոս է իմ աստուած, և փառաւոր
առնեմ զսա • աստուած հօր իմց, և բար-
ձր արարից զսա :

Վարդասէր տիր, վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի, և վն խաչի քո պատուա-
կանի, ընկալ զաղաշանս մեր, և կեցո զմեղ :

Քարոշ և աղջին՝ Երանեալ և Խրեւ
կանացն :

Վ ասն ՚ի վերուատ խաղաղութեան և
փրկութեան անձանց մերոց զտէր աղա-
շնոցուք : Տէր ողորմեա :

Վ ասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայ-
նի աղաշնաց մերոց, զտէր աղա :

Վ ասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ
՚ի վերաց մեղաց մերոց, զտէր աղա :

Վ ասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զտէր աղա :

Վ ասն զի մի ընդ խստանսն գտանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանատուուեն, զտէր աղա :

Վ ս հոգւոցն հանդուցելոց՝ ողբ ճշմարիտ
և ուղիղ հաւատով ՚ի քննննջեցին, զտիր ա :

Հւ եւս՝ միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ
հաւատոյս մերոց զտէր աղա :

Օ անձինս մեր և զմիմեանս տեառն աս-
տուծոյ ամենակալին յանձն արացուք :

Ողորմեաց մեղ տէր աստուած մեր ըստ
մեծի ողորմութեան քում . ասացուք
ամենէքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա, տիր ողորմեա, տիր ողորմեա:

Աղջին :

Տէր տունջեան՝ և գոյացուցիչ գիշերոյ,
որ արարեր զոիւ ՚ի զքօսանս բարեգոր-
ծութեան ՚ի փրկութիւն անձանց մերոց,
և զգիշեր ՚ի հանգիստ քնոյ տկարացեալ
բնութեան մերոց : Խսկ այժմ զարթուցեալ
բացեր զբերանս մեր յօրհնաբանութիւն
ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ քում
սրբոյ : Ծնկալ և այժմ զաղաշանս մեր, և
յաջողեա մեղ ուղիղ հաւատով և առարի-
նասէր վարուք ՚ի նցն պաշտօն քո կանխել
միշտ, և նովին կանոնիւս անդադար փա-
ռաւորել զհայր և զբրդի և զսուրբ հո-
գիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից . ամեն :

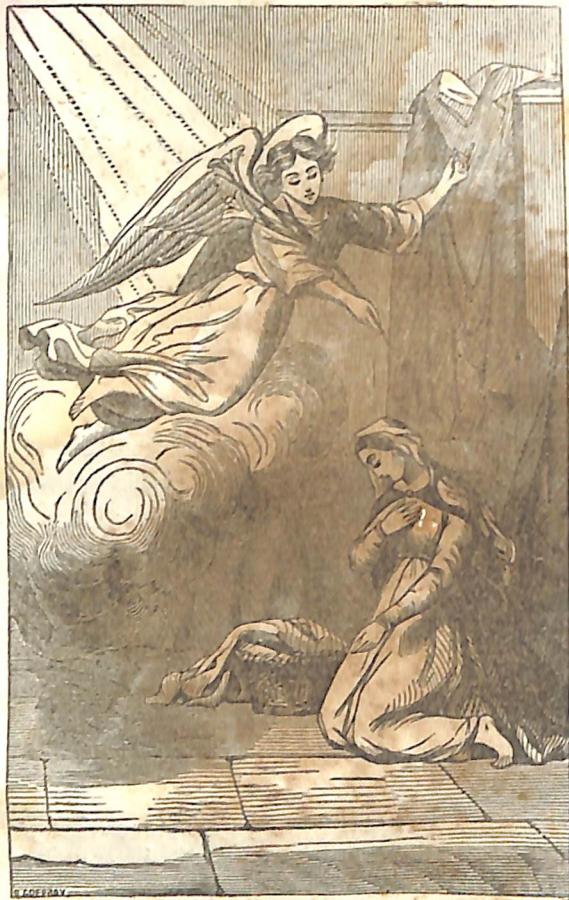
Խսաղը-լիւն ամենեցուն :
Ապո-ծոյ երիւր պահեցուն :

Օքեզ, որ յամենայնի գթած և մարդաւ
սէր տէրդ ես, աղաչեմք հանսաղազ, զի
զօրացուացես զմեզ օր ըատ օրէ կալ ՚ի կար-
գի կրօնաւորութեան մերում : Ուեթե-
ւացո տէր՝ զբաղըր լուծքու՝ զոր եղեր ՚ի
վերայ մեր . զի կարասցուք կալ ՚ի սպասուի-
րանի քում, և զշաճոյսն առնել առաջի-
քոյամենայն ժամ՝ ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի :
Հրեշտակային երգակցութեամք զքեզ
օրհնել, զքեզ գովիւլ, և քեզ գոհութիւն
և փառս մատուցանել ամենազօր տէրու-
թեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամէն :

Վաղլանք :

Սաղմոսիւք և օրհնութեամք և երգօք
հոգեւորօք անդադար փառաւորեմք ըզ
հայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս,
ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Առաք գուտար եւ տես . Խոնարհեցո ջունկն ըս :

ՍԱՀՄՈՍ ԺԷ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթիւն :

Երկինք պատմեն զփառս այ , և զարարածըս ձեռաց նորա պատմէ հաստատութիւն : Օր աւուր բղխէ զբան . և գիշեր գիշերի ցուցանէ զգիտութիւն :

Ոչ են բանիք և ոչ են խօսք , որոց ոչ լսին ձայնք նոցա :

Ինդ ամենայն երկիր ելքարբառ նոցա , և մինչեւ ՚ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա , Յարեւու եհար զխորան իւր . և ինքն ոտք փեսայ զի ելանէ յառագաստէ իւրմէ . և յնծայ նա որպէս հսկայ յընթանալ զՃանապարհս իւր :

Ի ծագաց երկնից են ելք նը . և հանդիսանորա մինչեւ ՚ի ծագս նորուն . և ոչ ոք իւցէ , որ թագիցէ ՚ի տապօյ նորա :

Օրէնք տեառն ամբիծ են , և դարձուցանեն զհոգիս . վկայութիւն տեառն հաւատարիմէ , և իմաստուն առնէ զտղայս : Արդարութիւն տեառն ուզիղէ , և ու-

բախ առնել զսիրտ . պատուիրանք տեաւ
ուըն լցու են , և լցու տան աչաց . երկիւղ
տեառն սուրբ է , և մնայ յաւիտեան :
Դատաստան տեառն ձշմարիտ է , և ար-
դար է 'ի նոյն :

Յանեկալի է նա քան զոսկի և քան զականս
պատուականս բազում . քաղցր է նա քան
զմեզու խորիխս :

Քանդի ծառայ քո պահեսցէ զայս . 'ի պա-
հել նմա զհատուցումն բազում :

Օյանցուածս իւր միլ կարէ առնուլ 'ի միտ.
'ի գաղտնեաց իմոց սուրբ արտ զիս տէր , և
յօսարէն ողահեա զծառայս քո :

Ապա թէ ոչ տիրեսցեն ինձ , յայնժամ ան-
քիծ եղէց , և ոք եղէց 'ի մեղաց մեծաց :
Եղեցին քեղհաճաց բանք բերանսց իմոց , և
խորհուրդը սրտի իմոց առաջի քո յամենայն
ժամ . տէր օդնական իմ և փրկիչ իմ :

Տունք ժու :

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս Ժ Թ .

Ի կապարած . Սաղմոն Դաս-լի :

Եղիցէ քեղտէր յաւուր անձկութեան .
օդնական եղիցի քեղ անունն այց յակոբայ :
Առաքեսցէ քեղ տէր օդնութի 'ի սրբուէ
իւրմէ , և 'ի սիօնէ ընկալցի զքեղ :

Յիշեսցէ տէր զամենայն պատարագս քո ,
և զուխտա քո ընդունելի արացէ :
Տացէ քեղ տէր ըստ սրտի քում . և զամե-
նայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ :
Ցնծացուք մէք 'ի փրկութեան քում . յա-
նուն աստուծոյ մերոյ մէք մեծք եղիցուք :
Եցուսցէ տէր զամ խնդրուածս քո . այժմ
ծանեաք , զի կեցոյց տէր զօծեալիւր :
Եռաւ սմա յերկնից 'ի սրբութենէ իւր-
մէ , 'ի զօրութիւն փրկութեան աջոյ իւրոյ :
Առքա կառօք և սոքա երիվարօք . այլ մէք
զանուն տեառն այց մերոյ կարդացուք :
Առքա խափանեցան և անկան . մէք յա-
րեաք և ուզիղը եղաք :

Տէր կեցո զթագաւորն , և լուր մեղ յա-
ւուր յորում կարդացուք առ քեղ :
Տունք ժու :

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս Ւ .

Ի կապարած . Սաղմոն Դաս-լի :

Տէր 'ի զօրութէ քում ուրախ եղիցի թագա-
ւորն . 'ի փրկութէ քում ցնծացէ յոյժ :
Օքանկութիւն սրտի նր ետուր նմա , և ըղ-
կամ շրթանց նորա ոչ արդելեր 'ի նմանէ :
Ժաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղց-
րութեան քոյ . և եղեր 'ի գլուխ նորա

սլուակ՝ ՚ի.քարէ պատուականէ :

Կեանա խնդրեաց՝ ՚ի.քէն, և ետուր նմա ընդ
երկայն աւուրս՝ յաւիտեանս յաւիտենից :
ՄԵծ են փառք նր՝ ՚ի փրկուե.քում, զիտու
մեծվայելութե քո գիցես ՚ի վերայ նորա :
Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւ
իտենից . և ուրախ արասցես զնա յու-
րախութիւն երեսաց քոց :

Ուադաւոր յուսացաւ ՚ի տէր . յոզրմու-
թենէ բարձրելցն նա մի սասանեսցի :
Դացի ձեռն քո ՚ի վերայ թշնամեաց քոց .
և աջ քո գտոցէ զամենայն ատելիս քո :
Դիցես զնոսա որպէս հնոց ՚ի հուր՝ ՚ի ժա-
մանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրամլխութեցուսցէ
զնոսա . և հուր կերիցէ զնոսա :
Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ . և զաւակ
նոցա յորդւոց ՚ի մարդկանէ :

Խոտորեցան ՚ի քէն չարուք . խորհեցան
զխորհուրդ, զոր ոչ կարասցեն հաստատել :
Արասցես զնոսա հալածեալս . ՚ի մնացուա-
ծըս քո պատրաստեսցես զերեսս նոցա :
Շարձր լեր տէր ՚ի զօրութեան քում, օրհ
նեսցուք, և սաղմա սասացուք ՚ի զօրու-
թեան քում :

Տունք ժու : Դարձայ լը :

ՍԱՀ.ՄՈՍ ԻԱ.

Ի խափարած . վասն առաւսպին օգնականութեանց .
Սալմոն Դաւթի :

Աստուած ած իմ՝ նայեաց առ իս . ըն-
դէր թողեր զիս . հեռի եղէ ՚ի փրկութե
իմմէ վասն բանից յանցանաց իմոց :

Աստուած իմ, ՚ի տուէ կարդացի առ
քեզ, և ինձ ոչ լուար . ՚ի գիշերի, և ինձ
ոչ անսացեր :

Դու ՚ի սուրբս բնակեալ ես . և գովեալդ
իսրայէլի :

Ի.քեղ յուսացան հարըն մեր . յուսացան
՚ի.քեղ, և փրկեցեր զնոսա :

Առ քեղ աղաղակիցին, և կեցին . ՚ի.քեղ
յուսացան, և ոչ ամաչեցին :

ԱՅՆ ես որդն եմ, և ոչ եմ մարդ . նա-
խատինք մարդկան, և արհամարհանք
ժողովրդոց :

Ամենեքեան ողբ տեսանէին զիս, արհա-
մարհէին զինեւ . խօսէին շըթամբք, և
շարժէին դգլուխս իւրեանց :

Յուսացաւ ՚ի տէր, և փրկեսցէ զնա . կե-
ցուսցէ զնա, զի կամի զնա :

Դու ես՝ որ հաներ զիս յարդանդէ . յօդ
իմ՝ ՚ի ստեանց մօր իմոց :

Ի քեզ անկայ ես յարդանդէ . յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես աստուած իմ :
Ո՞ի ՚ի բացեայ առնիր յինէն՝ զի նեղութէ
մերձեալ են . և ոչ ոք է՝ որ օդնէ ինձ :
Ըուրջ եղեն զինեւ զուարակք բազումք .
և յուլք գերք պաշարեցին զիս :
Ռացին ՚ի վերայ իմ զբերանս իւրեանց ,
որպէս առխւծ՝ զի մոնչէ և յափշտակէ :
Ես որպէս զլուք հեղայ , և ցրուեցան աւ
մենայն ոսկեբը իմ . և եղեւ սիրո իմ որ-
պէս մոմ հալեալ ՚ի մէջ որովայնի իմոյ :
Չորացաւ որպէս խեցի զօրութիւն իմ .
Եղու իմ ՚ի քիմա իմ կցեցաւ . և ՚ի հող
մահու իջուցին զիս :
Ըուրջ եղեն զինեւ շունք բազումք . և
ժողովք չարաց պաշարեցին զիս :
Շակիցին զձեռս իմ և զստո իմ , և թու-
եցին զամենայն ոսկերո իմ . նոքա հայե-
ցան և տեսին զիս :
Ռաժանեցին զհանդերձո իմ ՚ի մէջ իւր-
եանց , և ՚ի վերայ պատմուձանի իմոյ վի-
ճակս արկանէին :
Դու տէր՝ մի հեռի առներ զօդնութիւն
քո յինէն . և տէր յօդնելինձ նայեաց :
Փրկեա ՚ի սրոյ զանձն իմ , և ՚ի ձեռաց
շանց զմիամօրութիւն իմ :

Փրկեա զիս ՚ի բերանց առխւծու , յէղ-
ջերէ միեղջերուի զանարհութիւն իմ :
Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց . և ՚ի
մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեղ :
Երկիւղածք տեառն օրհնեցէք զտէր . և ա-
մենայն զաւակն յակոբեան փառաւոր ա-
րացեն զնա :
Երկիցէ ՚ի տեառնէ ամենայն զաւակն իս-
րայէլի , զի ոչ արհամարհեաց և ոչ անար-
գեաց տէր զաղօթու աղքատի , և ոչ դար-
ձոց զերեսս իւր յինէն . այլ ՚ի կարդալ
իմումառ նա՝ լուաւ ինձ :
Ի քէն է գովութիւն իմ տէր , յեկեղեցիս
մէծու օրհնեցից զքեղ :
Օուխտո իմ կատարեցից առաջի ամենայն
երկիւղածաց նորա :
Երիցեն տնանկք և յագեցին . օրհնես-
ցէն զտէր՝ սյք իննդրեն զնա :
Երցցէն սիրոք նոցա յաւիտեանս յաւի-
տենից . յիշեցին , և դարձցին առ տէր
ամենայն ծագք երկրի :
Երկիրպագցէն նմա ամենայն տոհմք աւ-
զանց . զի տեառն է արքայութիւն , և նա
տիրէ ՚ի վերայ ամենայն հեթանոսաց :
Երին և երկիր պագին նմա ամենայն պա-
րաբաք երկրի , առաջի նորա անկցին ամե-

ներեան՝ որը իշանեն՝ ՚ի հող։
Վնձն իմ նովաւ կեայ . և զաւակ իմ ծաւ-
ծայեսցէ նմա։
Պատմեսցի տեառն աղդ՝ որ գալոցն է .
պատմեսցին զարդարութիւննորա ժողո-
վըրդեան , որ ծնանելոցն է՝ զօր արար աղդ։
Տունք լու։

ՍԱԴՄՈՍ ԻԲ.

Ի կտարած . Սաղմոս Դաստիկ :

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի։
Ի վայրի գալարւոջ անդ բնակեցոց զիս ,
և առ ջուրա հանդստեան մնոց զիս։
Դարձոց զանձն իմ առիս , և առաջնոր-
դեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարութեան
վասն անուան իւրոց։

Յէպէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց
մահու , ոչ երկեաց ՚ի չարէ , զի դու տէր
ընդիս ես։

Յուսկ քո և գաւաղան՝ նորա մխիթարես-
ցեն զիս։

Պատրաստ արարեր ստուջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղաց իմոց ,

Օծեր իւզով զգլուխ իմ . բաժակ քո որ-
պէս անսապակ արբեցոց զիս։

Ողբմութիւն քո տէր զհետ իմ եկեսցէ
զամարութիւն կենաց իմոց . բնակելինձ ՚ի
տան տեառն ընդ երկայն տւուրս։
Տունք լու։

ՍԱԴՄՈՍ ԻԳ.

Սաղմոս Դաստիկ . մաշաբանուն :

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով . աշխարհ և
ամենայն բնակելչը նորա։
Կա ինքն ՚ի վերայ ծովու հիմունս էարկ
նմա . ՚ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա։
Ովկցէ ՚ի լեառն տեառն . կամ ովկ կաց-
ցէ ՚ի տեղւոջ սրբութեան նորա։
Որ սուրբ է ձեռօք և ամբիծ սրտիւ . որ
ոչ էառ զնանքութիւնանձն իւր , և ոչ եր-
դուաւ ընդ ընկերի իւրում նենդութիւ։
Սա առցէ զօդնութիւն ՚ի տեառնէ , զո-
զորմութիւն յաստուծոյ փրկչէ իւրմէ։
Եյս աղդ է՝ որ ինդրէ զատէր . ինդրէ
տեսանել զերես աստուծոյ յակոբայ։
Համբարձէր իշխանիք զգրունս ձեր ՚ի
վեր , համբարձին գրունք յաւիտենից և
մոցէ թագաւոր փառաց։

Ովկ է սա թագաւոր փառաց . տէր հզօր
զօրութիւն իւրով . տէր հզօր ՚ի պատերազմի։
Համբարձէր իշխանիք զգրունս ձեր ՚ի վեր .

Համբարձցին դրունքյաւիտենից, և մըտ
ցէ թագաւոր փառաց :
Ովէ սա թագաւոր փառաց . տէր զօրու-
թեանց՝ սա ինքն է թագաւոր փառաց :
Տունք ժ. Գորդոս ծ :

Ս Ա Զ Մ Ո Ս Ի Դ .

Ի կապարած . Ասղնոս Դաւթի :

Կռ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ. ասու
ուած իմ 'ի քեզ յուսացայ, մի' ամաչեցից .
և մի ծիծաղեսցին զինեւ թշնամիք իմ :
Վմենեքեան որք համբերեն քեզ, մի ամա-
չեսցեն . այլ ամաչեսցեն անօրէնք յու-
նայնութեան իւրեանց :

Օճանապարհս քո տէր ցոյց ինձ, և զա-
ւիլս քո ուսո ինձ :

Վրաշնորդեա ինձ 'ի ճշմարտութե՛ քում
և ուսո զիս, զի դու ես աստուած փրկիչ
իմ. և ես քեզ համբերի զօրհանապաղ :
Յիշեա տէր զգթութիւնս քո և զողոր-
մութիւնս քո, որք ենյաւիտենից :

Օմեղս մանկութեան իմց և զանդիտու-
թեան իմց մի յիշեր . այլ յիշեա զիս տէր
ըստ ողորմութեան քում վասն քաղցրու-
թեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

Վ ան այսորիկ օրէնսգէտ առնես զմեղա-
ւորս 'ի ճանապարհի . առաջնորդես հե-
զոց 'ի գառաստանի . և ուսուցանես հե-
զոց զՃանապարհս քո :

Վմենայն ճանապարհը տեառն ողորմու-
թեամբ և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ,
ոյք ինդքեն զուխտ և զլիայութիւն նորա :
Վ ան անուանն քոյ տէր քաւեա զմեղս իմ,
զի բաղում եղեն . ովէ մարդ որ երկնչի
'ի տեառնէ . օրէնսգէտ առնէ զնա 'ի ճա-
նապարհի՝ յոր և համեցաւ :

Վմեն նորա 'ի բարութեան հանդիցէ . և
զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր :

Օօրութիւն է տէր երկիւղածաց իւրոց .
և զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա :

Վչք իմ յամենայն ժամ առ տէր են . և
նա հանէ յորոգայթէ զոսա իմ :

Եայեա առիս և ողորմեա ինձ, զի միա-
մօր և աղքատ եմ ես :

Ենդութիւնք սրաի իմց բաղում եղեն
յոյժ . և 'ի վշտաց իմոց հան զիս :

Տես զիսնապարհութիւն իմ և զվաստակ իմ,
և թող ինձ զամենայն զմե զսիմ :

Տես զթշնամիսն իմ, զի բաղում եղեն, ա-
տէլութեամբ՝ որք 'ի նանիր ատեցին զիս :
Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս . և մի

յամօթ եղէց, զի յուսացայ ՚իքեղ։
Ամբիծք և ուղիղք կցորդք եղն ինձ. և
ես քեղ համբերի. փրկեա աստուած զիս-
րայէլ յամենայն նեղութեանց նորա։
Տունք ժը։

ՍԱԴՄՈՍ ԻԵ.

Ի կապարած. Սաղմոս Դաստի։

Դաստ արա ինձ տէր՝ զի ես յամբծու-
թեան իմում գնացի, ՚ի տէր յուսացայ՝
զի մի եղէց հիւանդ։
Փորձեա զիս տէր և քննեա զիս. փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ։
Ողորմութիւն քո տէր առաջի աշաց իմոց.
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում։
Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ-
անօրէնս ես ոչ մոից։

Կտեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամ-
բարիշտս ես ոչ նստայց։

Կ ուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և
շուրջ եղէց զսեղանով քով տէր։
Կ սել ինձ զձայն օրհնութեան քո և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո։

Տէր սիրեցի զվայելութիւն տան քո, և
զտեղին յարկի փառաց քոց։

Ո՞ի կորուսանէր ընդ ամբարիշտս զանձն

իմ, և մի ընդ արս արիւնահեղս զիեանս իմ։
բոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան
են. և աջ նոցա լի է կաշտոօք։
Ես յամբծութեան իմում գնացի. փրկեա
զիս տէր և ողորմեա ինձ։
Ոտն իմ կացցէ յուղութեան. յեկեղե-
ղեցիս մեծս օրհնեցից զքեղ։
Տունք ժը։

ՍԱԴՄՈՍ ԻԶ.

Սաղմոս Դաստի. մնչչե օծեալ էր։

Տէր լսա իմ և կեանք իմ՝ ես յումմէ եր-
կեաց. տէր ապաւէն կենաց իմոց՝ ես
յումմէ դողացաց։

Կ մերձենալ առ իս չարաց ուտել զմար-
մին իմ. նեղիչք իմ և թշնամիք իմ, նոքա
տկարացան և անկան։

Թէ պատրաստեացի ՚ի վերայ իմ պատե-
րազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. թէ յարկից ՚ի
վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն և այ-
սուիկ ՚իքեղ տէր յուսացայ։

Օմի խնդրեցի ՚ի տեառնէ, և զսոյն աղա-
շէմ. բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց։

Տէսանել ինձ զվայելութիւն տեառն, և
հրաման տալ ՚ի տաճարի նորա։

Օածկեայ զիս 'ի խորանի իւրում յաւ-
ռուր չարի . ընդ յարկաւ արար զիս 'ի
ծածկոյթ խորանի իւրում :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս . և այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ թշնա-
մեաց իմոց :

Ըուրջ եղէց՝ և մատուցից 'ի խորանի նո-
րա պատարագ օրհնութեան . օրհնեցից
և սաղմոս ասացից տեառն :

Ե ուր տէր ձայնի իմում , զի կարդացի առ-
քեղ . ողորմեա ինձ և լուր ինձ , զի քեղ
ասաց սիրտ իմ . և խնդրեցին երեսք իմ ,
զերեսս քո տէր խնդրեցին :

Ո՞ի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն , և
մի խոտորիր բարկութ 'ի ծառայէ քումմէ :

(Օդնական իմ լեր տէր , մի անարդեր
զիս , և մի թողուր զիս ած փրկիչ իմ :
Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս . և տէր
իմ լնկալաւ զիս :

(Օրէնսդէտ արա զիս տէր 'ի ճանապարհի
քում , և առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս քո
ուղիղս :

Վ ասն թշնամեաց իմոց , մի մասներ զիս
'ի ձեռոս նեղաց իմոց :

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց , և
ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց :

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն տեա-
ռընյերկրին կենդանեաց . համբեր տեա-
ռըն և քաջալերեաց . զօրասցի սիրտ քո և
համբեր տեառն :

Տունք ժգ : Գորդայս իոզ :

ՍԱՆՄՈՍ ԻԿ .

ԱՊՂՋԱ ԴՐԱՄԻ :

Վ առ քեղ տէր կարդացի ած իմ , մի լուեր
յինէն , մի երբեք լուեսցես յինէն . նըմա-
նիցիմ այնոցիկ՝ ոք իջանէն 'ի գուբ :

Ե ուր տէր ձայնի խնդրուածաց իմոց յա-
ղաշել ինձ առ քեղ , 'ի համբառնալ ձե-
ռաց՝ իմոց 'ի տաճար սուրբ քո :

Ո՞ի համարիր ընդ ամբարիշտս զանձն իմ .
և մի ընդ այնոսիկ՝ ոք գործեն զանօրէ-
նութիւն , կորուսաներ զիս :

Ոյք խօսէին զիսաղաղութիւն ընդ ընկերս
իւրեանց . և չարութիւն է 'ի սիրտս նց :
Տուր նոցա տէր ըստ գործոց նց . և ըստ ա-
նօրէնութեան գնացից նոցա հատո նոցա :
Բայտ գործոց ձեռաց նոցա հատո նոցա՝
զհատուցումն նոցա նոցին :

Ոչ իմացան նոքա զգործս տեառն , և ոչ
'ի գործս ձեռաց նորա հայեցան . կործա-

նեսցես զնոսա , և այլ մի շինեսցին :
Օքհնեալ է տէր՝ զի լուաւ ձայնի աղօթից
իմոց . տէր օգնական իմ և պաշտպան իմ :
Ի նա յուսացաւ սիրո իմ . օգտեցաւ և
դուարձացաւ մարմին իմ . և ես կամօք ի-
մովք խոստովան եղեց նմա :

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ , ա-
պաւէն փրկութեան օծելոյ իւրոյ :
Փրկեա զժողովուրդո քո , և օրհնեա զժա-
ռանդութիւնո քո . հովուեա և բարձրացո
զնոսա մինչեւ յաւիտեան :
Տունք ժա :

ՍԱԿՄՈՍ Ի.Բ.

Աաղջոս Դրաւիլի . օրհնութեանց նաւակապեաց
պահարին :

Վատուցէք տեառն՝ որդիք աստուծոյ , մա-
տուցէք տեառն զարդիս խոյոց :
Վատուցէք տեառն զիառոս և զպատիւ .
մատուցէք տեառն զիառոս անուան նո-
րա . և երկիրապագէք տեառն ՚ի սրահ սըր-
բութեան նորա :

Չայն տեառն ՚ի վերայ ջուրց՝ և աստուած
փառաց որոտաց . և տէր ինքն ՚ի վերայ
ջուրց բազմաց :

Չայն տեառն զօրութեց , և ձայն տեա-

ուն մեծվայելութեանց :
Չայն տեառն փշրէ զմայրս , և մանրէ
տէր զմայրսն լիբանանու :
Ոանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղատուն-
կըն լիբանանու . որ սիրելին է որպէս զոր-
դիս միեղջերուի :

Չայն տեառն հաստանէ զբոց ՚ի հրոյ . ձայն
տեառն շարժէ զանապատն , և խոռվեցու-
ցանէ տէր զանապատն կաղէս :

Չայն տեառն հաստատէ զեղջերուս . և
յայտնի առնէ զանտառս :
Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասացեն
զիառոս նորա :

Տէր զջրհեղեղս նատուցանէ և ցածու-
ցանէ . թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան :
Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տա-
ցէ . և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի խա-
ղաղութիւն :
Տունք ժա :

ՍԱԿՄՈՍ Ի.Թ.

Աաղջոս Դրաւիլի . ՚ի նոյն :

Բարձր առնեմզքեղ տէր , զի ընկալար զիս ,
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :
Տէր աստուած իմ՝ կարդայի առ քեզ , և
բժշկեցեր զիս . տէր հաներ ՚ի գժոխոց

զանձն իմ. և փրկեցեր զիսյանցանէ , որք
իջանեն ՚ի գուբ :

Ապմոս ասացէք տեառն սուրբք նորա . և
խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութ նր՝
Արտմառութիւն է ՚ի բարկութեան նորա .
և կեանք են ՚ի կամաց նորա :

Ծնդ երեկոյս հանդիցեն լալիք . առաւօ-
տու եղիցի ուրախութիւն :

Հս ասացի ՚ի բարեկենդանութե իմում,
թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան :

Տէր ՚ի կամն քո ետուր գեղս իմս զօ-
րութիւն . դարձուցեր զերեսս քո յի-
նէն , և ես եղէ խուսվեալ :

Առ քեզ տէր կարդացի , և առ ած իմ
աղաղակեցի . զի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ
իմին , թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Ո՞ի թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ .
կոմը պատմեսցէ զՃշմարտութիւնս քո :

Ո ուաւ ինձ տէր և ողորմեցաւ , և տէր
եղեւ ինձ օդնական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն . ե-
զերծ յինէն զբուրձ , և ինձ զգեցոյց զու-
րախութիւն :

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ,
և այլ մի ես զղջացայց . տէր աստուած
իմ յաւիտեան խոստովան եղեց քեզ :

Տունք ժը : Գորգոյս լդ :

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Լ .
Ի կապարած . նահապակութիւն գովանդան .
Ապղոս Դասթի :

Ա քեզ տէր յուսացայ , մի ամաչեցից յա-
ւիտեան . յարդարութեան քում փրկեա
և ապրեցո զիս :

Խոնարհեցո առիս զունին քո . վաղվաղեա
կեցուցանել զիս :

Եր իմ աստուած պաշտպան և տուն ա-
պաւինի ապրեցուցանել զիս . զի հզօրիչ
իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Ա ան անուան քոյ տէր առաջնորդեցեր
ինձ , և մնուցեր զիս . և հանցես զիս յո-
րոգայթէ յայսմանէ , որ թագուցաւ ինձ :

Դու ես պաշտպան իմ տէր , և ՚ի ձեռու
քո յանձն առնեմ զհոգի իմ :

Փրկեցեր զիս տէր աստուած Ճշմարտու-
թեամբ քով . ատեցեր զայնոսիկ ոյք պա-
հեն զերկիւզ ՚ի մնոտիս :

Հս ՚ի տէր յուսացայ , ցնծացայց և ուրախ
եղեց ՚ի փրկութեան քում :

Զ ի հայեցար ՚ի խոնարհութիւն իմ , և
փրկեցեր ՚ի վշտաց զանձն իմ , և ոչ մատ-
նեցեր զիս ՚ի ձեռու նեղչաց իմոց . և կա-
ցուցեր յանդորրու զոտս իմ :

Ողորմեա ինձ տէր, զի նեղեալ եմ ես .
խռովեցաւ ՚ի սրտմնութենէ ակն իմ, ան-
ձըն իմ և փոք իմ :
Պակասեցան ՚ի ցաւոց կեանք իմ, և ամք
իմյոդւոց ելանելց :
Աղքատացաւ ՚ի տկարութենէ զօրութիւն
իմ . և ոսկերք իմ խռովեցան :
Քան զամենայն թշնամիս իմ եղէ ես նա-
խատ դրացեայ իմոց , յոյժ ահ և երկիւղ
ծանօթից իմոց :
Ամենեքեան ոյք տեսանէին զիս , արտա-
քըս փախչէին յինէն :
Ո՞ուացեալ եղէ ես որպէս մեռեալ ՚ի սըր-
տէ . և եղէ ես որպէս զանօթ կորուսեալ :
Օ ՚ի լուայ ես զբամբասանս բազմաց՝ որք
շուրջ եին զինեւ . ՚ի ժողովիլ նոցա ՚ի մի-
ասին , առնուլ զանձն իմ խորհեցան . այլ
ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ :
Ասացի դու ես աստուած իմ, և ՚ի ձեռս
քո է ժառանգութիւն իմ :
Փրկեա զիս ՚ի ձեռաց թշնամեաց իմոց ,
և ՚ի հալածաց իմոց :
Աշրեւեցո զերեսս քո ՚ի ծառայս քո . ապ-
քեցո զիս տէր լստ սզորմութեան քում .
տէր՝ մի յամօթ եղեց , զի կարդացի առքեզ :
Ամաչեսցեն ամբարիշտք , և իջեն ՚ի դը-

ժոխս . համբ եղիցին շրթունք նենդաւորք ,
ոյք խօսէին զարդարոց զանիրաւութիւն
յամբարտաւանիլ և յանգունել իւրեանց :
Ող զի բազում է ողորմուի քաղցրունքոց
տէր , զոր պահեցեր երկիւղածաց քոց :
Արարեր դու այնոցիկ ոյք յուսացեալ են
՚ի քեզ , առաջի որդւոց մարդկան :
Ամբացուցեր զնոսա ՚ի ծածկոյթ երեսաց
քոց ՚ի խռովութենէ մարդկան :
Օածկեցեր զնոսա ՚ի խորանի քում , ՚ի
հակառակութենէ լեզուաց :
Օրհնեալ է տէր , զի սքանչելիս արար ,
զողորմութիւն իւր ՚ի քաղաք ամուր :
Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմում , թէ ըն-
կեցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց :
Վասն այսորիկ լուար ձայնի աղօթից իմոց
յաղաղակել իմում առ քեզ :
Ոիրեցէք զտէր ամենայն սուրբք նորա ,
զի ստուգութիւն խնդրէ տէր . և հատու-
ցանէ այնոցիկ , որք առաւել առնեն զամ-
բարտաւանութիւն :
Քաջալերացարուք , և զօրասցին սիրտք
ձեր , ամբն՝ ոյք յուսացեալ էք ՚ի տէր :
Տունք իւ :

ՍԱԿՄՈՍ ԼԱ.

Իմասպութիւն . Սաղմոս Դաս-թի :

Երանի , ում թողութիւն եղեւ մեղաց .
և ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա :

Երանի առն՝ որում ոչ համարի տէր զմե-
լլս նր , և ոչ գոյ նենդութի 'ի բերան նր :
| ուեցի ես՝ և մաշեցան ամենայն ոսկերք
իմ , առ աղաղակել ինձ առ տէր զօրհա-
նապաղ 'ի տուէ և 'ի գիշերի :

Օաներացաւ ձեռն քո 'ի վերայ իմ . դար-
ձայ 'ի թշուառութի , զե հարան յիս փուշը :
Օմեղս եմ ցուցից քեղ , և զանօրէնու-
թիւնս իմ ոչ ծածկեցից 'ի քէն :

Վսացի՝ թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ .
և դու թողես զամենայն ամբարշտու-
թիւնս մեղաց իմոց :

Վասն այսորիկ յազօթս կացցեն առ քեղ
ամենայն սուրբք 'ի ժամ ընդունելի :

Բայց միայն 'ի ջուրցն հեղեղաց բաղմաց ,

որք առ նոսա ինչ ոչ մերձեսցին :

Դու ես ապաւէն իմ 'ի նեղութենէ յայս-
մանէ , որ շուրջ եղեն զինեւ :

Ծնծութիւն իմ , փրկեա զիս յայնցանէ՝
ոյք սպաշարեցին զիս :

Դմաստուն արարից զքեղ՝ և խելամուտ 'ի

Ճանապարհ , յոր և գնասցես . և հաստա-
տեցից 'ի վերայ քո զաչս իմ :

Ո՞ի լինիք որպէս զձիս և զջորիս , զի ոչ
գոյ 'ի նոսա իմաստութիւն . 'ի սանձս և
դանդանաւանդս Ճմեսցես զկզակս նոցա ,
որք առ քեղ ինչ ոչ մերձեսցին :

Բազում տանջանք են մեղաւորաց . բայց
ոյք յուսան 'ի տէր , ողորմութիւն տեա-
ուըն շուրջ եղեցի զնոքօք :

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք արդարք . 'ի
տէր պարծեցարուք ամենեքեան՝ ոյք ու-
ղեղ էք սրտիւք :

Տունք ժդ : Գորդացս իր :

ՍԱԿՄՈՍ ԼԲ .

Սաղմոս Դաս-թի :

Ծնծացէք արդարք 'ի տէր . ուղոց վա-
յելէ օրհնութիւն . խոստովան եղերուք
տեառն օրհնութեամբ . տասնաղեաւ սաղ-
մոսարանաւ սաղմոս ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր , զի
բարի է . սաղմոս ասացէք նմա օրհնութ :

Ուղեղ են սպատգամբ տեառն , և ամենայն
դործք նորա հաւատովք են . և սիրէ զո-
ղորմութիւն և զիրաւունս տէր :

Ողորմութեառն լի եղեւ երկիր , և բանիւ տեառն երկինք հաստատեցան , և հոգուով բերանոյ նր ամ զօրութիւնք նյ : Ժողովեաց որպէս 'ի տիկ զջուրս ծովու .

և դնէ 'ի խորս զգանձս իւր :

Երկիցէ 'ի տեառնէ ամենայն երկիր . և 'ի նմանէ դողացին ամ բնակիչք աշխարհի : Օի նա ասաց՝ և եղեն . ինքն հրամայեաց՝ և հաստատեցան :

Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթանոսաց . անարդէ տր զխորհուրդս ժողովրդոց . և արհամարհէ տէր զխորհուրդս իշխանաց : Խորհուրդ տեառն յաւխտեան մնայ , և խորհուրդ սրտի նորա ազգէ մինչեւ յաղդ : Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած օգնական է նմա . ժողովրդ զոր ընտրեաց 'ի ժառանգութիւն իւր :

Յերկնից նայեցաւ տէր յամենայն որդիս մարդկան 'ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ հայեցաւ յամենայն բնակիչս աշխարհի : Ո ստեղծ առանձին զսիրսս նոցա , 'ի միտառնու զամենայն գործս նոցա :

Ոչ թէ 'ի բազում զօրս իւր ապրեսցի թագաւոր , և ոչ հսկայ 'ի բազում զօրութեան իւրում :

Ուտու է ձի 'ի փրկութեան իւրում . 'ի բա-

զում զօրութեան իւրում ոչ ապրեցուցանէ զհեծեալն :

Աչք տեառն 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց . և ոյք յուսան յողորմութիւն նորա : Փրկել 'ի մահուանէ զանձինս նոցա . և կերակրել զնոսա 'ի սովու :

Անձինք մեր համբերեւոցեն տեառն , զիօգնական և պաշտպան մեր է :

Ի նա ուրախ եղիցին սիրաք մեր , և յանուն սուրբ նորա յուսասցուք :

Եղիցի ողորմութիւնքո տէր 'ի վերայ մեր . որպէս յուսացաք 'ի քեզ : Տունք ժի՞ :

Ս Ա Ն Ց Ո Ս Լ Գ .

Ապահով Դաւթի . 'ի ժամանակի ով այլադունեաց վերեսս իւր առաջի Աբիմելեխայ . և ապա արքակաց շնայ , և գնայ :

Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ , յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա 'ի բերան իմ : Ի տէր պարծեսցի անձն իմ . լուիցեն հեղք , և ուրախ եղիցին :

Ուծ արարէք զտէր ինեւ . և բարձր արասցուք զանուն նորա 'ի միասին :

Խնդրեցի 'ի տեառնէ և լուաւ ինձ . յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս :

Ո՞ատիք առ տէր՝ և առէք զլյոս . և երեսք
ձեր մի ամաչեսցեն :

Այս աղքատ կարդաց առ տէր , և տէր լը-
ւաւ սմա . յամ նեղուէ սորա փրկեաց զսա :
Բանակք հրեշտակաց տեառն շուրջ են
զերկիւղածովք իւրովք , և պահեն զնն :
Ճաշակեցէք և տեսէք , զի քաղցր է տէր .

Երանեալ է այր՝ որ յուսայ ՚ի նա :
Երկերուք ՚ի տեառնէ ամ սուրբք նր՝ զի
ոչինչ է պակասութիւն երկիւղածաց նր :
Մեծամեծք աղքատացան և քաղցեան .
բայց ոյք խնդրեն զտէր , մի պակասեսցի
՚ի նոցանէ ամենայն բարութիւն :

Եկայք որդեակք իմ լուարուք ինձ . և զեր-
կիւղ տեառն ուսուցից ձեզ :

Ովէ մարդ՝ որ կամի զիեանս , սիրէ զա-
ւուրս իւր տեսանել՝ ՚ի բարութեան :

Ուեցո զիեզուքո ՚ի չարութենէ . և շըր-
թունք քո մի խօսեսցի զնենդութիւն :

Խոտորեա ՚ի չարէ , և արա զբարի . խնդրեա
զիսաղաղութիւն , և երթ զհետ նորա :

Աչք տեառն ՚ի վերայ արդարոց , և ա-
կանջք նորա ՚ի վերայ աղօթից նոցա :

Երեսք տեառն ՚ի վերայ չարագործաց .
սատակել յերկրէ զիշտակիս նոցա :

Կարուացին արդարքն առ տէր , և տէր լը-

ւաւ նոցա . յամ նեղուէ նշ փրկեաց զնն :
Մերձ է տէր առ այնոսիկ՝ որք մաշեալ են
սրտիւք . և զիսոնարհս հոգւովկեցուցանէ :
Բաղում նեղութիւնք են արդարոց . յա-
մենայնէ փրկէ զնոսա տէր . և պահէ զամ
ոսկերս նոցա . և մի ՚ի նոցանէ մի փշքեսցի :
Վահ մեղաւորին չար է . բայց որ ատէ
զարդարն , զղացի :

Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց , մի
զղացինս ամբո՞ն ոյք յաւսացեալ են ՚ի նա :
Տունք իս : Գորզայս ի :

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Լ Դ .

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթի :

Ո՞ատեա տէր զայնոսիկ ոյք դատեն զիս .
մարտիր ընդ այնոսիկ , որք մարտնչին ընդ իս :
Առ զիէն և զասպար քո . և արի յօդնել
ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց ի-
մոց , արգել զնոսա . և ասա դու ցանձն
իմ , թէ փրկութիւնքո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցեն ,

ոյք խորհէին ինձ չար :
Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ .
և հրեշտակ տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Աղեցին ճանապարհը նոցա ՚ի խաւար և
՚ի գայթակղութիւն . և հրեշտակ աստու-
ծոյ հալածեսցէ զնոսսա :
Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , և ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :
Հասցէ ՚ի վերայ նոցա որոգայթ , զոր ոչ
գիտացին . և որմն՝ զոր թագուցին , առցէ
զոտս նոցա . և յորոգայթ ՚ի նոյն անկցի :
Եյլ անձն իմ ցնծասցէ ՚ի տէր , ուրախ
եղցի ՚ի փրկութեան նորա . և ամոսկեցք
իմ ասասցեն , տէր ՞ նման է քեզ :
Օ ՚ի փրկեաց զաղբատն ՚ի ձեռաց հզօրի ,
զաղբատն և զտնանին յայնցանէ՝ որք յա-
փշտակեն զնա :
Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք չարաց . և զոր
ինչ ոչ գիտէի՝ հարցանելին ցիս :
Հասուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բար-
ւոյ . անժառանգել զանձն իմ խորհեցան
յորդւոյ ՚ի մարդկանէ :
Ես ՚ի նեղել նոցա քուրձ զգենուի , խո-
նարհ առնեի պահօք զանձն իմ . և ա-
զօթք իմ ՚ի ծոց իմ դարձցին :
Որպէս զեղեայր և զընկեր՝ այսակս հա-
ծոյ լինեի . որպէս զագաւոր և զտրտում ,
այնպէս խոնարհ առնեի :

Ի վերայ իմ ուրախ եղեն՝ և ժողովեցան .
ժողովեցան յիս տանջանք , և ես ոչ ծան-
եայ . ցրուեցան , և ոչ զղացան :
Փորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին արհա-
մարհանօք . կրծտեցին ՚ի վերայ իմ զատա-
մունս իւրեանց . տէր երբ տեսցես :
Ի բաց արա զանձն իմ ՚ի խորամանկութէ
նոցա , և յառիւծուց զմիամօրութի իմ :
Խոստովան եղեց քեզտղ՝ յեկեղեցիս մեծս ,
և ՚ի ժողովս բազմաց օրհնեցից զքեզ :
Ո՞ի ուրախ եղցին յիս թշնամիք իմ , ոյք
տուելին զիս ՚ի տարամարտուց . ակնարկի
առնեին յիս աչօք իւրեանց :
Ռնդ յիս զիսաղաղութիւն խօսէին . և ին-
քեանք բարկութ զնենդութիւն խորհեին :
Բացին ՚ի վերայ իմ զբերանս իւրեանց . և
ասացին այս այս տեսին աչք մեր :
Տեսեր տէր՝ և մի լուեր . տէր՝ մի ՚ի բա-
ցեայ առնիբ յինէն :
Օ արթիր և հայեաց տէր՝ յիրաւունս իմ .
աստուած իմ և տէր իմ ՚ի դատաստանս
իմ . և իրաւ արա ինձ ըստ արդարութեան
քում , տէր աստուած իմ :
Ո՞ի ուրախ եղցին յիս թշնամիք իմ . և
մի ասասցեն ՚ի սիրտս իւրեանց , թէ վաշ
վաշ անձանց մերոց , զի ընկլուզաք զնա :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք իմնդան
ընդ չար իմ. զգեցցին զամօթ և զանար-
դանս՝ ոյք մեծաբանեն ՚ի վերայ իմ։
Յնձասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեղ ամենե-
քեան, ոյք կամին ընդ արդարութիւն իմ։
Այսացեն յամենայն ժամ, մեծ է ած։ և
ոյք կամին զիսաղաղութիւն ծառայի քո։
Եղու իմ խօսեսցի զարդարութիւնս քո,
զօրհանապաղ զգովութիւնս քո։
Տունք իւ։

ՍԱԴՄՈՍ 16.

Ի կապարած, ծառայի պետո՞ն. Սաղմոս Դասելի։
Եսէ անօրէնն ՚ի մեղանչել ընդ միտո իւր,
թէ չիք երկիւղ աստուծոյ առաջի աշայ նր։
Վենդեաց առաջի նորա, գտանել զանօ-
րէնութիւն, և ատել զնա։
Բանք բերանոյ նորա անօրէնութիւն և
նենդութիւն են։

Ոչ կամեցաւ նա իմանալ զբարի. զանօրէ-
նութիւն խորհեցաւ յանկողնի իւրում։
Վկաց նա յամենայն ճանապարհ, որ ոչ է
բարի. և ՚ի չարէ նա ոչ ճանձբացաւ։
Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո. Ճըշ-
մարտութիւն քո որպէս լերինք ած, իւ-

րաւունք քո ող խորք բազումք, զմարդիկ
և զանասուն կեցուցանես դու տէր։
Որպէս զի բազում արարեր զողորմութի-
քո աստուած. այլ որդիք մարդկան ՚ի հո-
վանի թեւոց քոց յուսացին։
Արբեսցին նոքա ՚ի պարարտութենէ տան
քո, և զուղլսս փափկութեան քո տացես
ըմպել նոյցա։

Ի քէն է տէր աղբիւր կենաց. և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս։
Օագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանա-
չեն զքեղ, զարդարութիւնս քո՝ ոյք ու-
ղիղ են սրտիւք։

Ոի եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամբարտա-
ւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի դողա-
ցուսցեն զմեղ։

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զա-
նօրէնութիւն. մերժեսցին և այլ մի կա-
րասցեն հաստատիլ։
Տունք ժգ. Գորդոյս է. Սաղմոս ժը.
Տունք մլ։

Կանոնս Գորդոյս է. Սաղմոս ժը.
Տունք մլ։

ՕՐԵՆԻԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԵՍԻ
ԱՍՏՈՒՏԱՏԵՍ ՄԱՐԳԱՐԵՒ

բ. ՕՐԵՆԻԹ. լւ.

Կայեցարուք երկինք, և խօսեցայց . լւ-
ւիցէ երկիր զպատգամն բերանց իմոյ :
Բնդունելի լիցի որպէս անձրեւ բարբառ-
իմ, և իջեն որպէս յօղ պատգամք իմ :
Ո՞ղ անձրեւ ՚ի վերայ սիղց, ո՞ղ տարափ ՚ի
վր խոտոյ . զի զանուն տեառն կարդաս-
ցուք . և տուք օրհնուի տեառն ո՞յ մերոյ :
Ե՞չ որոյ ճշմարտութեամբ են գործքներ, և
ամճանապարհք նորա իրաւամբք են :
Ե՞չ հաւատարիմէ, և ոչ գոյ ՚ի նմա անի-
րաւութիւն . արդար և ճշմարիս է տէր :
Մեղան՝ և ոչ նմա՝ որդիքն արատոյ, ծը-
նունդք խոտորեալք և թիւրեալք :
Ո՞չ այդ այն է՝ զոր տեառն հատուցանէլք
դուք՝ ժողովուրդք յիմարք և ոչ յիմաստունք :
Ո՞չ սա ինքն է հայր քո, որ ստացաւ ըդ-
քեղ, արար զքեղ, և ստեղծ զքեղ :
Յուշ լիցեն քեղ աւուրքն յաւիտենից . ի-
մացարուք զամն աղքաց մինչեւ յազգոս :
Հարցչիր դու ցհարս քո, և պատմեսցեն
քեղ . ցծերս քո, և ասասցեն քեղ :

Ի ժամանակի՝ յորժամ բաժանեաց բարձ-
րեալն զազգս ամենայն . որպէս ափուեաց
նա զորդիսն աղամայ :

Կացոյց սահմանս հեթանոսաց լստ թլ-
ւոյ հրեշտակաց աստուծոյ :

Եղեւ բաժին տեառն ժողովուրդի իւրյա-
կոք, և վիճակ ժառանգութեւ իւրոյ իէլ :

Իւաւական եղեւ նմա յանապատի . ՚ի ծարաւ-
տօթոյ յաննըրդւոջ պաշտպանեաց զնա :

Խրատեաց զնա, և պահեաց որպէս բիբ ա-
կան . որպէս զարձուի ՚ի թես իւր ընկալաւ
զնա, և ո՞ղ ՚ի վր ձագուց իւրոց գթացաւ :

Տարածեաց զթես իւր, և ընկալաւ զնա . և
բարձեալ բերեր զնա . ՚ի վր միջնողաց իւրոց :

Տէր միայն ածեր զնոտա . և ոչ գոյր ընդ
նոտա աստուծ օտար :

Լած եհան զնոտա ՚ի զօրութիւնս երկրի : և
կերակրեաց զնն արդեամբք անդաստանաց :

՚ի եցոյց նոցա մեզը ՚ի վիմէ, և իւղ յա-
պառաժ վիմէ :

Իւղ կովուց և կաթն մաքեաց, ճարսով
հանդերձ խոյոց որիժուց ցըսւց և նոխազաց :

Զպարարտութիւն երիկամնց ցորե-
նոյ . և զարիւն խալողց եարբ գինի :

Ակեր յակովը և յագեցաւ, և անդուշեաց
զոիրելին :

Վիրացաւ ստուարացաւ լայնացաւ . և
թող զտէք աստուած զարարիչ իւր , և
յետս եկացյաստուծոյ փրկչէ իւրմէ :
Դարկացուցին զիս օտարոտիւք իւրեանց ,
և կռովք իւրեանց դառնացուցին զիս :
Օքհեցին դիւաց՝ և ոչ աստուծոյ . դիցն՝
զորս ոչ գիտիին . նորք և առժամայնք ,
զորս բնաւ ոչ ճանաչէին հազք նոցա :
Ծողին զտէք՝ որ ծնաւ զնոսա . մոռացան
զաստուած՝ որ կերակրեաց զնոսա :
Եշես տէք և նախանձեցաւ . և սրտմտե-
ցաւ ՚ի վերայ ուստերաց և գստերաց նո-
ցա , և ասէ :

Դարձուցից վերեսս իմ ՚ի նցնէ , և ցուցից
նց զինչ լինելոց իցէ յապայ ժամանակի :
Օ ՚ի աղդ մի թմիւր են նորա՝ և որդիք ան-
հաւանք . նորա նախանձեցուցին զիս ՚ի
չաստուածս իւրեանց , և դառնացուցին
զիս ՚ի կուռս իւրեանց :

Արդ ևս նախանձեցուցից զնո՞ յաղդ ան-
պիտան . և անմիտ աղդաւ զիծեցուցից զնո՞ :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

Տուք փառս այ , տուք օրհնուի մարդա-
սիրին թագաւորին յաւիտենից , որ փրկէ
զծառայս իւր և կեցուցանէ :
Վարդասէք տէք , վն սրբուհւոյ անարատի
մօրքոյ և կուսի , և վն խաչի քո պատուա-
կանի , ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեզ :

Բարող և աղօնէ՝ Երկինք պատմեն և Տէր
ապաւէն իանոնայն :

Վ անս ՚ի գիշերի և ՚ի տունջեան և յա-
մենայն ժամու խօսիլ մեզ զբան տեառն ,
զտէք աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :
Վ ասն չանկանելոց մեզ ՚ի փորձուի , որում
ոչ կարեմք հանդուրդմէլ , զտէք աղաչես :
Վ ասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ
առաջի ահեղ ատենին քրիստոսի , զտի ա :
Վ ասն առաջնորդելոց մեզ ՚ի նաւահան-
գիստն կենաց անվախճանից , զտէք աղա :
Վ ասն արժանի լինելոց մեզ վերին կոչմանն
և Երկինից արքայութեանն , զտէք աղա :
Վ ասն հոգւոցն հան : Եւ եւս միաբան :
Օ անձինս : Ողորմեաց :

Ազնիք :

Ի գիշերի և 'ի տունջեան և յամ ժամու զըեղ աղալիմք , և 'ի քէն խնդրեմք մարդասէր տէր : | ուր մեղած փրկիչ մեր . խոնարհեցի ունին . քո 'ի խնդրուածս մեր , զի մի ունայն լիցին վաստակք ծառայից քոց . այլ համարեա զաշսատութիւնս մեր 'ի գործ արդարութեան և 'ի պտուղ ածաղաշտութեան : Ծնկալ տէր՝ զաղօթս և զերկրպագութիւնս մեր , և հատո մեղ զողորմութիւն . քո առատապէս . ծածկեա զմեղընդ հովանեաւ ամենազօր աջոց քոյ . զօրացո զմեղ տէր՝ զօրութեամք սէ՛ հոգւոյդ . պահեա զմեղ որպէս բիթ ական , և արա առ մեղ նշան բարի 'ի գովիտ և 'ի փառաբանութիւն անուանդ քում որբոյ : Օ ի 'ի քո փառս կատարի ամենայն արարածոց մշնջենաւոր փառաբանութիւն 'ի բարձունս , հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յիաւտենից . ամէն :

Խսալալուիւն ամենեցուն :
Լսունծոյ երիկ պագեացուն :

Հովիլու քաջ հովիլու բարի և յաւիտենաւ

կան , նայեաց և այց արա բանաւոր հօտիքո , զոր ժողովեցեր առ քեղ գթութեամք քով : Օ ի քո առաջի կամք տէր , և առ ՚ի քէն ողորմութեանցդ և գթութեանցդ ակն ունիմք : Օ ամենեսեան օրհնեա . զամենեսեան իմաստնացո . զամենեսեան լրւսաւորեա , և ամենեցուն պարգեւեա զերկնից արբայութիւնդ : | ասն զի գու ես տէր կենաց և աստուած ողորմութեանց . և քեղ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ուսովանք :

Ի գիշերի և 'ի տունջեան և յամ ժամուանդար փառաւորեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

ముందు వెళ్లిన కావ్యాలలో దీని
కావ్యాలను అనుమతించి ఉన్న అనుమతి
ప్రాణి అనుమతి కొన్ని విషయాలలో
కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని
కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని
కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని
కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

కావ్యాలలో దీని కావ్యాలలో దీని

25

Ծառքեսցի յաւուրա նորա արդարութիւն . բա-
ցամ խոցացութիւն մինչեւ կատարեսցի շուպին :

ՍԱԿԱՆՈՍ 12.

Աղմոն Դասելի :

Ո՞ի նախանձիր ընդ չարս , և մի ընդ այ-
նոցիկ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն
Օ՞ի որպէս խոտ վաղվաղակի ցամաքեսցին .
ող զդալարի խոտոյ վաղվաղակի անցցեն :
Յուսա ՚ի տէր , և արա գքաղցրութիւն .
բնակեայերկրի , և հովուեսցիս ՚ի մեծու-
թեան նորա :

Ժառեա ՚ի տեառնէ , և նա տացէ քեզ ըզ
խնդրուածս սրտի քո . յայտնեա առաջի
տեառն զՃանապարհս քո , և յուսա ՚ի նա-
ևս արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս զար-
դարութիւնս քո , և զիրաւունս քո որպէս
զօր հասարակ :

Հնազանդ լեր տեառն , և ծառայեա նը-
մա . և մի նախանձիր ընդ այնոսիկ՝ որոց
առակեալ իցեն ճանապարհք իւրեանց
ընդ մարդոյ՝ որ գործէ զանօրէնութիւն :
Լուսա ՚ի բարկութէ , և հանգիր ՚ի սըրտ-
մըսութենէ , և մի նախանձիր ընդ չարս :

Օ կ չարք վաղիաղակի սատակեսցին . բայց
ովք համբերեն տեառն , նորա ժառան
գեսցեն զերկիր :

Փարք մի և այլ ոչ ևս իցէ ամբարիշտն .
խնդրեսցես զտեղի նորա , և ոչ գտցես :
Այլ որ հեղին են՝ նորա ժառանդեսցեն
զերկիր , և փափկասցին 'ի բաղում խա-
ղաղութեան իւրեանց :

Ապասէ մեղաւորն արդարոյ , և կրծտէ 'ի
վերայ նորա զատամունս իւր . այլ տէր
ծիծաղեսցի զնովաւ :

Քանդի յառաջագոյն տեսանէ , զի հաս-
եալ է օր նորա :

Առուր հանին մեղաւորք , և լարեցին զա-
ղեղունս իւրեանց՝ հարկանել զաղքատն և
զոնանելն , սպանանել զայն՝ որ խոնարհըն
է սրտիւ :

Առուրք նոցա մոցեն 'ի սիրտս նոցա , և ա-
ղեղունք նոցա փշրեսցին :

Խաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ , քան զբա-
զում մեծութիւն մեղաւորաց . և բաղու-
կը ամբարշտաց խորտակեսցին :

Հաստատէ տէր զարդարոս , և ճանաչ
զաւուրս ամբծից . ժառանդութիւն նո-
ցայաւիտեան եղիցի :

Վի ամաչեսցեն նորա 'ի ժամանակս չարու-

թեան . այլ յաւուրս սովույագեսցին :
Վհա՛ մեղաւորք կորիցեն . այլ թշնամիք
տեառն 'ի փառաւորիլ և 'ի բարձրանալ
իւրեանց պակասեսցին որպէս ծուխ , զի
սպակասի :

Փոխ առնու մեղաւորն , և ոչ հատուցա-
նէ . այլ որ արդարն է , ողորմի և տայ :
Ոյլ օրհնեն զտէր , ժառանդեսցեն զեր-
կիր . և զի անիծանեն , սատակեսցին 'ի
նմանէ :

Ի տեառնէ ուղղին գնացք առն . գձանա-
պարհս նորա նա կամի յոյժ :

Թէպէտ և գայթակղեսցի , նա մի կործա-
նեսցի , զի տէր ձեռնկալու է նորա :

Վանուկ էի ես՝ և ծերացայ . և ոչ տեսի
զարդարն արհամարեալ , և ոչ զաւակ նո-
րա՝ թէ մուրանայ հաց :

Օօրհանասպաղ ողորմի և տայ փոխ . զա-
ւակ նորա օրհնեալ եղիցի յաւիտեան :

Խոտորեա 'ի չարէ , և արա զբարի . և բը-
նակեսցիս յաւիտեանս յաւիտենից 'ի նմա:

Տէր սիրէ զիրաւունս , և ոչ ընդ վայր
հարկանէ զաւրբս իւր . այլ յաւիտեան
սպահէ զնոսա :

Վնօրէնք հալածեսցին 'ի միասին , և զա-
ւակը ամբարշտաց սատակեսցին :

Այլարդաբք ժառանգեցեն զերկիր, և բը-
նակեցին յաւիտեանս յաւիտենից՝ ՚ի նմա-
ներան արդարոյ խորհի զիմաստութիւն,
և լեզու նորա խօսեցի զիրաւունս :
Օրէնք աստուծոյ իւրոյ են ՚ի սրտի իւ-
րում. և մի գայթակղեցին գնացք նորա:
Հայի մեղաւորն ընդ արդար, և խնդրէ
սպանանել զնա . այլ տէր ոչ թողու զնա ՚ի
ձեռս նորա, և ոչ դատապարտէ զնա յոր-
ժամ դատէ զնա :

Ճամբեր տեառն և պահեա զճանապար-
հըս նորա . և բարձր արասցէ զքեզ՝ ՚ի ժա-
ռանգել զերկիր, և զատակումն մեղաւո-
րաց տեսցես :

Տեսի զամբարիշտն վերացեալ և բարձրա-
ցեալ որպէս զմայրսն լիբանանու :
Ենցի, և ահա ոչ էր . խնդրեցի, և ոչ
դատաւ տեղի նորա :

Պահեա զամբծութի, և տես զուզղութի
զի գոն մնացուածք առն խաղաղարարի :
Վնօրէնք հալածեցին ՚ի միամին . և զա-
ւակք ամբարշտաց կորիցեն :

Փրկութի արդարոց ՚ի տեառնէ է . վերա-
կացու է նոցա ՚ի ժամանակս նեղութեան :
Օգնեցէ նոցա տէր, և փրկեցէ զնո-
սա , ապրեցուսցէ ՚ի մեղաւորաց, և կե-

ցուսցէ զնոսա, զի յուսացան ՚ի նա :
Տունք լը :

ՍԱՆԴՈՍ ԼՔ.

Ապամո դաւելի : առ ՚ի յիշաբակ շաբաթու :

Տէր մի սրտմտութ քով յանդիմաներ զիս,
և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :
Զի նետք քո հարան յիս, և յիս հաստա-
տեցաւ ձեռն քո :

Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ յերե-
սաց բարկութեան քոյ :

Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց յերե-
սաց մեղաց իմոց :

Վնօրէնութիւնք իմ բարձրացան քան ըզ
գլուխ իմ . որպէս բեռն ծանր ծանրացան
՚ի վերաց իմ :

Վեխեցան և փոեցան վէրք իմ յերեսաց
անզգամութեան իմոյ :

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ յոյժ . զօր-
հանապաղ տրտում գնայի, զի անձն իմ լի-
եղեւ չարչարանօք . և ոչ գոյ բժշկութի
մարմնոյ իմոյ :

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ .
մոնչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ :

Տէր առաջի քո է ամենայն ցանկութի իմ,

և հեծութիւն իմ ՚իքէն ոչ ծածկեցաւ :
Այրտ իմ խռովեցաւ յիս, և եթող զիս
զօրութիւն իմ. լոյս աչաց իմոց, և այս
ոչ եղեւ ընդ իս :

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ առաջի
իմ մերձեցան և կացին, և մերձաւորք
իմ հեռի եղեն յինէն :

Բռնադատէին զիս և խնդրէին զանձն իմ.
Մք խորհէին չար ՚ի վերայ իմ, խօսեցան
զանօրէնութիւն, և զնենդութիւն զօր-
հանապաղ խորհեցան :

ԵԱՅԼ ես որպէս խուլ՝ զի ոչ լսէ . որպէս
համբ՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր :

Եղէ ես որպէս մարդ՝ որ ոչ լսէ, և ոչ
գոն խօսք ՚ի բերան նորա :

Ե՛ս ՚իքեղ տէր յսւսացայ, և դու լուի-
ցես ինձ տէր ասառուած իմ:

Եսացի՝ թէ մի ուրախ եղլցին յիս թշնա-
միք իմ. ՚ի սասանիլ ոտից իմոց՝ ՚ի վերայ
իմ մեծամեծս խօսեցան :

Ե՛ս ՚ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւը
իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Զանօրէնութիւնս իմ պատմեցից, և հո-
գացացց վասն մեղաց իմոց :

Խոկ արդ թշնամիք իմ կենդանի են, և զօ-
րացեալք են քան զիս . և բաղումք էին,

ոյք ատէին զիս ՚ի տարապարատուց :

Ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ
բարւոյ . չարախօսէին զինէն, զի ես եր-
թայի զշետ արդարութեան :

Ո՞վ թողուր զիս տէր ասառուած իմ, և մի
՚ի բացեայ առնիր յինէն . հայեաց յօդնել
ինձ՝ տէր փրկութեան իմոյ :

Տանք իս :

ՍԱԿՄՈՍ ԼՅ.

Ի կադարած . յիշիշովմայ օբհոռովիւն .
Սաղմոս Դաս-թի :

Եսացի՝ թէ պահեցից զՃանապարհս իմ,
զի մի մեղայց լեզուաւ իմով :

Եղէ պահապան բերանոյ իմոյ ՚ի հակա-
ռակիլ մեղաւորին առաջի իմ :

Խուլ եղէ և խոնարհեցայ . լուցի ՚ի բա-
րութենէ, և ցաւը իմ նորոգեցան յիս :

Դ եռաւ սիրտ իմ ՚ի փորի իմում, և ՚ի
խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր :

Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի . ցոյց
ինձ տէր զկատարած իմ, և զթիւ աւուրց
իմոց՝ քանիօն է, զի գիտացից թէ որչափ
ինչ պակասեալ է յինէն :

Եհա չափով եղեք զաւուրս իմ. և կար
զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի

իմ. սակայն ամենեւին ընդունայն է աւ
մենայն մարդ մնեղի :

Ապաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ ,
սակայն 'ի զուր խոռովի . գանձէ՛ և ոչ գի-
տէ ում ժողովիէ :

Իսկ արդ ովէ է համբերութիւն իմ , թէ
ոչ դու տէր . կամ կար զօրութեան իմոյ ,
թէ ոչ 'ի քէն :

Յամ անօրէնութենէ իմմէ փրկեցեր զիս .
նախատինս անզդամաց արարեր զիս :

Ուռ եղէ և ոչ բացի զբերան իմ , զի դու
արարեր :

Ի բաց արա յինէն զտանջանս իմ , զի 'ի
զօրութենէ ձեռին քո ես պակասեցայ :

Աշտամբութեամբ վասն մեղաց խրատե-
ցեր զմարդ . մաշեցեր որպէս սարդիսա-
տայն զանձն նորա . սակայն ընդունայն է
ամենայն մարդ :

Ուր տր աղօթից իմոց , ունկն դիր խնդըր-
ուածաց իմոց , արտասուաց իմոց մի լուեր :

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո , նժդէհ և
անցաւոր որպէս ամենայն հարք իմ :

Թոյլ արա ինձ զի հանգեայց մինչեւ եր-
թեալ իցեմ , և այլ ոչ եւս գտանիցիմ :

Տունք ժե :

ՍԱՂՄՈՍ ՀՅ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դատավի :

Համբերելով համբերի տեառն , և նայե-
ցաւ առիս և լուաւ աղօթից իմոց :

Եհան զիս 'ի գրոյ տառապանաց , 'ի կա-
ւոյ և 'ի տղմոյ :

Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զտոս իմ , և
ուզգեաց զգնացս իմ :

Լարկ 'ի բերան իմ օրհնութիւն նոր ,
զօրհնութիւն տեառն աստուծոյ մերոյ :

Տեսցեն բազումք և երկիցեն , և յուսաւ-
ցին 'ի տէր . երանեալ է այլ՝ որոյ անուն
տեառն յոյս է նորա :

Ոչ հայեցաւ նա ՚ի նանբութիւն , և ոչ
՚ի մոլութիւն սուտ :

Բազում արարեր դու տէր աստուած իմ
զարանչելիս քո . և խորհրդոց քոց՝ ոչ ոք է
որ նմանիցի քեզ :

Պատմեցի և խօսեցայ , և բազումք եղեն
քան զթիւս . ընդ զոհս և ընդ պատարա-
գըս ոչ հաճեցար . լսելիս հաստատեցեր
ինձ . զողջակէզս և զվասն մեղացն ոչ
խնդրեցեր :

Յայնմամ ասացի՝ թէ ահաւասիկ գամ
ես , 'ի գլուխս գրոց գրեալ է վասն իմ :

Առնել զկամս քո աստուած իմ կամեցայ,
և զօրէնս քո ՚ի մէջ որովայնի իմոյ :
Աւետարանեցից զարդարութիւնս քո յե-
կեղեցիս մեծո . ահա զշըթունս իմ ոչ
արգելից ՚ի քէն :

Տէր դու գիտացեր՝ զի զարդարութիւնս
քո ոչ ծածկեցի ՚ի սրտի իմում, զՃշմար-
տութիւնս քո և զփրկութիւնս քո :
Ասացի և ոչ թագուցի զողորմութիւնս
քո, և զՃշմարտութիւնս քո ՚ի ժողովըր-
դենէ մեծէ :

Այլ դու աէր մի հեռի առներ զգեժու-
թիւնս քո յինէն . զի ողորմութիւն քո և
Ճշմարտութիւն քո յամենայն ժամ ընկալ-
ցի զիս :

Շուրջ եղեն զինեւ չարք՝ որոց ոչ գոյր
թիւ . հասին ինձ անօրէնութիւնք իմ, և
ես ոչ կարացի տեսանել :

Բազում եղեն քան զհեր գլխոյ իմոյ . և
սիրտ իմ եթող զիս :

Կամեաց տէր՝ փրկել զիս, և տէր յօդնել
ինձ նայեաց :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք ինդրէին
զանձն իմ բառնալ զստ . դարձին յետու և
ամաչեսցեն ոյք խորհէին ինձ չար .
Արեսցեն զամօթ առ ժամայն վաղղաղակի,

ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ :
Յնձացեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ ամե-
նեքեան, ոյք ինդրէն զքեզ տէր :
Ասացեն յամենայն ժամ՝ մեծ է ած, և
ոյք սիրէն զփրկութիւնս քո :
Ես աղքատ և տնանկ եմ, աստուած
խորհեա զիս . օգնական և պաշտպան իմ
ես . և դու աստուած իմ մի յամենար :
Տունք իք : Գորշուս ծը :

ՍԱԴՄՈՍ Խ.

Ի կատարած . Սաղմոս Դաստի :

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն .
յաւուր չարի փրկէ զնա տէր :
Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ . երանելի
առնէ զնա ՚ի վերայ երկրի, և ոչ մատնէ
զնա ՚ի ձեռութշնամեաց իւրոց :
Տէր օգնական է նմա ՚ի մահիճո ցաւոց
իւրոց . զամենայն անկողինս նորա դար-
ձուցանէ ՚ի հիւանդութենէ նորա :
Ես ասացի տէր ողորմեա ինձ . բժշկեա
զանձն իմ, ես մեղայ քեզ :
Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար . Երբ իցէ
զի մեռցի, և կորիցէ անուն նորա :
Ատանէր տեսանել զնանրութեւն . խօսէր

՚ի սրտի իւրում, և ժողովէր զանօրէնու-
թիւն յանձն իւր :

Երտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն
շնչէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար ՚ի վերայ իմ . բան անօրէ-
նութեան եդին ՚ի վերայ իմ :

Ո՞ի թէ որ ննջլցէ , այլ ոչ եւս յաւելցի
յառնել . քանզի և այրն խաղաղութեան
իմոյ , յոր և եսն յուսացայ :

Որ ուտէր զհաց իմ , յաճախեաց առնել
ինձ խաբէութիւն :

Եյլ դու տէր ողօրմեա ինձ և կանգնեա
զիս , և ես հաստուցից նոցա :

Յայսմ ծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդ իս . զի
մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ :

Եյլ զիս յամբծութեն իմում ընկալար , և
հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան :

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի յաւի-
տեանս յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

Տունք ժու :

ՍԱԴՈՍ ԽԱ.

Ի կապարած . իմասպութիւն որդւոյն կորիսայ :
Սալոս Դաս-լի :

Որպէս փափաղի եղիցրու յաղերս ջուրց,
այնալէս փափաղի անձն իմ առ քեզ ած :

Օյարաւի է անձն իմ առ քեզ աստուած ,
հզօր և կենդանի . Երբ եկից երեւեցայց
երեսացդ աստուածոյ :

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի
տուէ և ՚ի գիշերի . և այն զի ասէին ցիս
զօրհանապաղ՝ թէ ուր է աստուած քո :

Օյս որպէս յիշէի , տառապէր յիս ան-
ձըն իմ . քաջալերէի , զի մոից ընդ յար-
կաւ սքանչելեաց տանն աստուածոյ :

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան ,
և ՚ի ձայն բարեկենդանութեան :

Երդ ընդէր տրտում ես անձն իմ , կամ
ընդէր խոռովիս զիս . յուսա առ ած , խոս-
տովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց ած է :
Վնձն իմ յոյժ խոռովիցաւ . վասն այսորիկ
յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդանանու , ՚ի
հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորբ խորոց կարդացին առ քեզ , ՚ի ձայն
սահանաց քոց :

Ամենայն զքօսանիք քո , և ալիք քո անցին
՚ի վերայ իմ :

Ի տուէ պատուիրեաց տէր զողորմութի
եւր , ՚ի գիշերի զօրհնութիւն նոր . և ա-
զօթք իմ առ աստուած վասն կենաց իմոց :

Ասացի աստուածոյ՝ ընդունող իմ ես . ըն-
դէր մերժեցեր զիս . ընդէր տրտում գը-

նամ ես՝ ՚ի նեղել թշնամւոյ իմոյ ։
Ի փշրիլ ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս
թշնամիք իմ. յասել ցիս գորհանապաղ,
թէ ուր է աստուած քո ։
Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէ՞ր խռովիս զիս ։ յուսա առ ան, խռո-
տովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց ան է ։
Տունք ժո ։

ՍԱԿՄՈՍ ԽԲ.

Աղջու Դասթի ։

Դատ արա ինձ աստուած, և իրաւ արա
ինձ ՚ի դատաստանի իմում ։
Յազգէ որ ոչ է սուրբ, ՚ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենդաւորէ փրկեա զիս ։
Դու աստուած հզօրիչ իմ ես. ընդէ՞ր մո-
ւացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես ՚ի
նեղել թշնամւոյ իմոյ ։

Առաքեա տէր զլյոս քո և զճշմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեսցեն ինձ, և հանցեն
զիս ՚ի լեան սուրբ և ՚ի յարկս քո ։
Վտից առաջի սեղանոյ աստուծոյ առ
ան, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ:
Խռոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ աստ-
ուած աստուած իմ ։

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ

ընդէ՞ր խռովիս զիս . յուսա առ ան ,
խռոտովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց
աստուած է ։

Տանք է: Գորդայս լո:

ՍԱԿՄՈՍ ԽԲ.

Ի խափարած . իմասպութեան որդւոյն կորիսայ ։
Սաղմու Դասթի ։

Աստուած՝ ականջօք մերովք լուաք . զոր
հարքն մեր պատմեցին մեզ ։

Օ գործն զօր գործեցեր յաւուրս նոցա ,
յաւուրսն առաջինս ։

Զեռն քո խլեաց զհեթանոսս , և զնոսա
տնկեցեր . չարչարեցեր զժողովուրդս քո ,
և հաներ զնոսա ։

Օ ի ոչ թէ սրով խւրեանց ժառանդեցին
զերկիր , և ոչ բազուկ նոցա փրկեաց զնօտ ։
Այլ աջ քո և բազուկ քո և լոյս երեսաց
քոց , զի հաճեցար դու ընդ նոսա ։

Դու ինքն ես՝ թագաւոր իմ և ան իմ, որ
հրամայեցեր զփրկութիւնսն յակոբայ :
Քեւ զթշնամիս մեր հարցուք . և անուամբ
քով արհամարհեսցուք զյարուցեալն ՚ի
վերայ մեր ։

Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ, և ոչ

սուր իմ կեցու ցանէ զիս :
 Այլ դու փրկեցեր զմեղ՝ ի թշնամեաց մե-
 րոց և զատելիս մեր յամօթ արարեր :
 Ասուուծով պարծեսցուք զօրհանապաղ, և
 անուաննիր խոստովան եղեցուք յաւիտեան :
 Բայց արդ մերժեցեր և անարդեցեր ըզ
 մեղ . և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս մեր :
 Դարձուցեր զմեղ յետս քան զթշնամիս
 մեր . և ատելիք մեր յափշտակեցին զմեղ :
 Ետուր զմեղ որպէս զոչսար ՚ի զենումն,
 և ընդ հեթանոսս ցրուեցեր զմեղ :
 Ո աճառեցեր զժողովուրդուք առանց գլ-
 ուոյ . և ոչ դոյ թիւ աղաղակի մերոյ :
 Արարեր զմեղ նախատինս դրացեաց մե-
 րոց . ծաղը և այսն կատականաց այնոցիկ,
 որբ շուրջ էին զմեօք :
 Արարեր զմեղ յառակս հեթանոսաց ՚ի
 շարժել զդլուխս ժողովրդոց :
 Օ օր ամենայն նախատինք իմ առաջի իմ
 են . և ամօթ երեսաց իմոց ծածկեաց զիս :
 Ի ձայնէ նախատորդին և չարախօսի , յե-
 րեսաց թշնամւոյն և հալածչի :
 Այս ամենայն եկն ՚ի վերայ մեր , և մեք
 զքեղ ոչ մոռացաք , և ոչ ստեցաք ուխտի
 քում , և ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք :
 Դարձուցեր զշաւիղս մեր ՚ի ձանապար

հաց քոյ , խոնարհ արարեր զմեղ ՚ի տեղի
 չարչարանաց , և ծածկեցին զմեղ ստուերք
 մահու :
 Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն աստու-
 ծոյ մերոյ , կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր
 յաստուածս օտարս :
 Այսայն աստուած ինդրէ զայս . զի նա
 քննէ զգաղտնիս սրտից մերոյ :
 Վ ասն քո մեռանիմք զօրհանապաղ . հա-
 մարեցաք որպէս զոչսար ՚ի զենումն :
 Օ արթիր ընդէր ննջես տէր . արի և մի
 մերժեր զմեղ իսպառ :
 Օ մէ դարձուցանես զերեսս քո ՚ի մէնջ .
 մոռանաս զաղբատուի և զնեղուիս մեր :
 Խոնարհ եղեն մինչեւ ՚ի հող անձինք մեր,
 և յերկիր կցեցան մէջք մեր :
 Արի տէր օգնեա մեզ , և փրկեա զմեղ
 վասն անուան քո :
 Տունք իէ :
 Ս Ա Դ Մ Ո Ս Խ Դ .
 Ի կապարած . զառանցելոյ ժամանակայ , որդւոյն
 Կորիայ իմասպութեան . Սաղմոս օրհնութեան վասն
 սիրելոյն :
 Բ ղևեսցէ սիրտ իմ զպատգամն քո բա-
 րի , և ասացից զդործս իմ թագաւորի :

|| Եղու իմ որպէս գրիչ արագագիր դըպ-
րի , գեղեցիկ տեսլեամբ քան զամենայն
որդւոց մարդկան :

|| Կիռեցան շնորհք ՚ի շըթանց քոց . վասն
այսորիկ օրհնեաց զքեղ ած յաւիտեան :
|| Ծ զսուր ընդ մէջ քո հզօր , վայելու-
թեան և գեղս քոյ :

|| Արեա ուղիեա և թագաւորեա վմ ճը-
մարտութե հեղութե և արդարութե , և ա-
ռաջնորդեսցէ քեղ սքանչելապէս աջ քո :
՚ Եւաք քո սրեալ են հզօր , և ժողովուրդք
՚ի ներքոյ քո անկցին , ՚ի սիրտս թշնամեաց
թագաւորի :

|| Թոռ քո աստուած յաւիտեանս յաւի-
տենից , գաւազան ուղղութեան՝ գաւա-
զան արքայութեան քո :

|| Երեցեր զարդարութիւն , և ատեցեր
զանօրէնութիւն :

|| Ասն այսորիկ էօծ զքեղ աստուած աստ-
ուած քո իւղով ուրախութե , առաւել
քան զընկերս քո :

|| Զմուռս և ստաշնն և կասիայ ՚ի զգեստէ
քումէ , ՚ի տաճարաց փղոսկրէից , ուստի
ուրախ արարին զքեղ դստերք թագաւո-
րաց ՚ի պատիւ :

|| Կացցէ դշխոյ ընդ աշմէ քումմէ՝ ՚ի հան-

գերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պա-
ճուճեալ :

|| Ուր դուստր և տես , խոնարհեցո զուն-
կըն քո . մոռա զժողովուրդ քո և զտուն
հօր քո , զիցանկացաւ թագաւոր գեղս քո :
|| Ա ինքն է տէր քո՝ երկիր պագցէ սմա .
և դուստր ծուրայ երկիր պագցէ սմա . և
պատարագօք զերեսս սորա պաշտեսցեն
մեծամեծք ՚ի ժողովրդոց :

|| Ամենայն փառք դստեր թագաւորի ՚ի ներ-
քոյ , ՚ի վերջաւորս ոսկեհուռս զարդա-
րեալ և պաճուճեալ :

|| Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նո-
րա , և զընկերս նորա տարցին նմա :

|| Ծցին ցնծութեամբ և ուրախութեամբ ,
և տարցին ՚ի տաճար թագաւորի . և փո-
խանակ հարց քոց եղիցին որդիք քո :
Կացուսցես զնոսա իշխանս ընդ ամենայն
երկիր . և յիշեսցի անուն քո ընդ ամե-
նայն ազգս ազգաց :

|| Ասն այսորիկ ժողովուրդք խոստովան ե-
ղիցին առ քեղ յաւիտեան , և յաւիտեա-
նըս յաւիտենից :
Տունք ժը :

Ի կապարած . որդ-ոյն Կորիսայ ՚ի վերայ
Գաղափեաց :

Վա՞ մեր ապաւէն և զօրուի . օգնական ՚ի
վերայ նեղութեց , որք գտին զմեղ յոյժ :
Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ՚ի խուռա-
վիլ երկրի , ՚ի փոփոխիլ լերանց ՚ի սիրու-
ծովու :

Գոչեցին և խոռվեցան ջուրը նոցա . խը-
ռովեցան լերինք ՚ի զօրութենէ նորա :
Գնացք գետոց ուրախ առնեն զբաղաքն
աստուծոյ . և սուրբ արար զյարիս իւր
բարձրեալն :

Վաստուած ՚ի մէջ նոցա , և նոքա մի՛ սասա-
նեսցին . օգնեսցէ նոցա աստուած ՚ի վա-
ղորդայնէ մինչեւ ՚ի վաղորդայն :
Խոռվեցան հեթանոսք , և խոնարհեցան
թագաւորութիւնք . ետ զձայն իւր բարձ-
րեալն , և խոռվեցաւ երկրի :

Տէր զօրութեանց ընդ մեղ . ընդունելի
է մեր աստուած յակոբայ :

Եշայք և տեսէք զգործս այ , որ արար
զնշանս և զարուեսաս ՚ի վերայ երկրի :
Եհար զագատերազմ ՚ի ծագաց մինչեւ ՚ի
ծագս երկրի . զաղեղունս փշղեաց , զզէնս

խորտակեաց , և զասպարս այրեաց հրով :
Կանխեցէք և ծաներուք , զի ես եմ աստ-
ուած . բարձր եղեց ՚ի հեթանոսա , և
բարձրացայց ՚ի վերայ երկրի :

Տէր զօրութեանց ընդ մեղ . ընդունելի է
մեր աստուած յակոբայ :
Տոնք ժա : Գորդոյս ժու :

Ի կապարած . վասն որդ-ոյն Կորիսայ . Սաղմոն
Դաս-ի :

Օ՞ախս հարէք ամենայն հեթանոսք , ա-
ղաղակեցէք առ ած ՚ի ձայն ցնծութեան :
Տէր բարձրեալ և ահարկու , թագաւոր
մեծ ՚ի վերայ ամենայն երկրի :

Հնազանդ արար զգողովուրդս ընդ մեղ ,
և զհեթանոս ՚ի ներքոյ ոտից մերոց :
Բնորեաց զմեղ իւր ՚ի ժառանգութիւն ,
զգեղեցկութիւն յակովեայ՝ զոր և սիրեաց :
Համբարձաւ աստուած օրհնութեամբ ,
և տէր մեր ձայնիւ փողս :

Սաղմոն ասացէք աստուծոյ մերում . սաղ-
մոն ասացէք թագաւորին մերում , սաղ-
մոն ասացէք :
Թագաւոր մեծ ՚ի վերայ ամենայն երկրի

աճ է , սաղմոս ասացէք նմա իմաստութեք :
Թագաւորեաց աճ ՚ի վերայ հեթանոսաց .
աճ նստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ :
Իշխաննք ժողովրդոց ժողովեցան առ աստուած աբրահամու , զի աստուծոյ զօրութիւննք յերկրէ յոյժ համբարձան :

Տունք թ:

ՍԱԿՄՈՍ ԽԵ.

Ապալոս օրհնութեան որդոյն կորիայ . Երիտր
շաբաթոս :

Վեծ է տէր , և օրհնեալ է յոյժ ՚իքաղաք աստուծոյ մերոյ , ՚ի լեառն սուրբ նորա : Հաստարմատ ցնծասցէ ցնծութեամբ ամենայն երկիր . լերինք սիովիի , կողմանք հիւսիւսոյ՝ քաղաք թագաւորին մեծի : Կատուած ՚ի տաճարի իւրում յայտնի , ՚ի ժամանակի որպէս օգնական լինէր նոցա : Ահաւասիկ թագաւորութիւննք երկրի ժողովեցան , և անցին ՚ի միասին : Անքեաննք տեսին այսպէս և զարմացան , խռովեցան սասանեցան , և դողումն կալաւ զնոսա :

Կնդ երկունք որպէս ՚ի ծննդեան , և հողմն սաստիկ փշուսցէ զնաւո ՚ի թարսիս :

Ո՞ոկ լուսք , սոյնպէս և տեսաք ՚ի քաղաք

տեառն զօրութեց՝ ՚իքաղաք այ մերոյ : Կատուած հիմունս էարկ նմայաւիսեան . ընկալաք աստուած զողորմութիւն քո ՚ի մէջ ժողովրդեան քոյ :

Աստ անուան քում , սոյնպէս և օրհնութիւն քո ընդ ամենայն տիեզերս . և արդարութեամբ լի է աջ քո :

Ուրախ եղիցի լեառն սիովն . և ցնծասցեն դստերքյուդայ վասն իրաւանց քոց տէր :

Շրջեցարուք զսիօնիւ , պաշարեցէք զնա և պատեցէք զաշտարակս նորա :

՚Իէք զսիրտս ձեր ՚ի վերայ զօրութեանց նորա . բաժանեցէք զամուրս նորա , զի պատմել կարասչիք յազդ յայլ :

Այս է աճ , աճ մեր յաւիտեանս յաւիտենից . և սա հովուեսցէ զմերզ մինչև յաւիտեան :

Տունք ժդ :

ՍԱԿՄՈՍ ԽԸ.

Ի կապարած որդոյն կորիայ . Ապալոս օրհնութեան դասուի :

Լուարուք զայս ամենայն աղդք . ունկըն դիր լերուք ամենեքեան , ոյք բնակեալ էք յաշխարհի :

Օնունդք երկրի և որդիք մարդկան , ՚ի միասին մեծամեծք և տնանկք :

Բերան իմ խօսեսցի զիմաստութիւն, և
խորհուրդք սրտի իմց զհանձար :
Խոնարհեցուցից յառակումն զունին իմ,
բացից առակաւ զերան իմ, և խօսեցայց
զառակս 'ի սկզբանէ :
Ընդէր բնաւ երկնչիմ ես յաւուր չարի .
զի անօրէնութիւնք գնացից իմոց շուրջ
եղեն զինեւ :
Յուսացեալք 'ի զօրութիւն իւրեանց, 'ի
բազմութիւն մեծութեան իւրեանց պար-
ծեսցին :
Եղբայր ոչ փրկէ և ոչ փրկէ մարդ, և
ոչ տայ աստուծոյ զփրկանս իւր, և ոչ
զգինս փրկանաց անձին իւրոյ :
Վաստակեա յաւիտեան, և կեցցես մինչ
խսպառ, և ոչ տեսցես զապականութիւն :
Յորժամ տեսցես՝ թէ իմաստունք մեռա-
նին, 'ի միամին անզգամք և անմիտք կո-
րիցեն, և թողցեն օտարաց զմեծութիւն
իւրեանց :
Դերեզմանք նոցա տունք նոցա եղեցին յա-
ւիտեան, և յարկք նոցա ազգէ մինչեւ
յազգ . և կարդասցին անուանք նոցա 'ի
հոգս իւրեանց :

Ուարդ 'ի պատուի էր և ոչ իմացաւ, հա-
ւասարեցաւ անասնոց անբանից և նըմա-

նեցաւ նոցա :
Այս ձանապարհ է գայթակղութեան նո-
ցա նոցին . յետ այսորիկ բերանօք իւր-
եանց հաճեսցին :
Որպէս խաչն 'ի դժոխս մատնեսցին, և
մահ հովուեսցէ զնոսա . և աիրեսցեն նո-
ցա ուղիղք ընդ առաւօտս :
Օգնութիւնք նոցա մաշեսցին 'ի դժոխս,
և 'ի փառաց իւրեանց անկցին :
Բայց սակայն ած փրկեսցէ զանձն իմ 'ի
ձեռաց դժոխս, յորժամ ընդունին զիս :
Ո՞ի երկնչիր յորժամ մեծանայ մարդ, և
յորժամ բազում լինին փառք տան նորա :
Ո՞ի ոչ թէ 'ի մեռանիլն իւրում առցէ
ընդ իւր զամենայն . և ոչ թէ իջցեն փառք
տան նորա ընդ նմա :
Այլ անձն նորա 'ի կեանս իւրում օրհ-
նեսցի . և խոստվան եղեցի քեզ՝ յորժամ
բարի արասցես դու նմա :
Ուցէ նա մինչեւ յազգ հարց իւրոց . մին-
չեւ յաւիտեան զլոյս մի տեսցէ :
Ուարդ 'ի պատուի էր և ոչ իմացաւ, հա-
ւասարեցաւ անասնոց անբանից և նըմա-
նեցաւ նոցա :

Տունք ի : Գարողաց իք :

Աստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ, և
կոչեաց գէրկիր յարեւելից մինչեւ 'ի մուշ
տըս արեւու :

|| սիօնէ մեծվայելըութիւն փրկութեան
գեղս նորա :

Աստուած մեր յայտնապէս եկեսցէ, և
աստուած մեր մի դադարեսցէ :

Հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, և շուրջ
զնովաւ մրրիկյոյժ :

Կոչեսցէ գէրկինս 'ի վերուստ՝ և զերկիր
'ի դատել զմոզովուրդ իւր, ժողովել առ
ինքն զսուրբս իւր, և սք դընեն զպատա-
րագս ուխտից 'ի վերայ սեղանյ նորա :
Պատմեսցէն երկինք զարդարութի նորա,
զի աստուած դատաւոր է :

|| ուր ժողովուրդ իմ և խօսեցայց ընդ-
քեզ, և իսրայէլ քեզ վկայեցից . զի աստ-
ուած աստուած քո ես եմ :

Ոչ թէ վասն պատարագաց քոց կշտամ-
բեմ զքեզ. զի ողջակէզք քո առաջի իմ
են յամենայն ժամ :

Ոչ ընդունիմ 'ի տանէ քումմէ զուարակս,
և ոչ 'ի հօտից քոց նոխազս :

Իմէ ամենայն գաղան անտառի, երէ լե-
րանց և ամենայն անասուն :

Դիտեմ ես զամենայն թուչունս երկնից .
գեղեցկութիւն վայրի ընդիս է :

Թէ քաղցեայց, քեզ ինչ ոչ ասացից . զի
իմէ աշխարհ լրիւ իւրովլ :

Ոչ ուտեմ ես զմիս զուարակաց քոց, և
ոչ զարիւն նոխազաց քոց լմագեմ :

Վաստ աստուծոց պատարագ օրհնութեն .
կատարեա բարձրելոյն զուխտս քո :

Կարդացես առ իս յաւուր նեղութեան
քո . ես փրկեցից զքեզ, և դու փառա-
ւոր արացես զիս :

Վակայն մեղաւորին ասէ ած . իսկ դու ըն-
դէր ընաւ պատմես զարդարութիւն իմ,

կամ առնուս զուխտս իմ 'ի բերան քո :

Օ, ի դու ատեցեր զնորաստ իմ. մերժեցեր
և յետս ընկեցեր զնմ բանս բերանոց իմոց :

Թէ տեսանէիր զգողա՝ ընթանայիր ընդ-
նոսա, և ընդ շունս գնէիր զբաժին քո :

Բերան քոյաձախէր զշարութիւն, և լե-
զու քո նիւթէր զնենգութիւն :

Վստեալ զեղքօրէ քումմէ չարախօսէիր,
և 'ի վերայ որդւոց մօր քո դնէիր զգայ-
թակղութիւն :

Օայս զամենայն արարեր, և լոեցի քեզ .

կարծեցեր անօրէնդ՝ ՚ի մտի քում, թէ և
ես քեզ նմանիցեմ:

Արդ յանդիմանեցից և կացուցից՝ զայս
ամենայն առաջի քո. իմացարուք ամենե-
քեան՝ որոց մոռացեալ իցէ զաստուած:
Դուցէ երբէք յափշտակիցիք, և ոչ ոք ի-
ցէ՝ որ փրկիցէ:

Պատարագ օրհնութեան վասուաւոր ա-
րացէ զիս. և անդ է ձանապարհ, ուր
ցուցից նմա զիրկութիւն աստուծայ:
Տունք իւ:

ՍԱԿԱՆՈՍ ծ.

Ի կարարած. Սաղմոս դաս-իւ. ՚ի ժամանակի չկ
լին առ նու շախան հարգարէ, իբրւ զէ մուտ-
էր նու առ բերապէիէ:

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում. ըստ բազում գթութե-
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:
Վրաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմ
մէ, և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս:
Չանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ.
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:
Քեզ միայն մեղաց տէր, և չար առաջի
քո արարի:

Որպէս արդար եղիցիս ՚ի բանս քո, և

յաղթօղ ՚ի գատել գաս: Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ՚ի մեղս ծը-
նաւ զիս մայր իմ:
Դու տէր զՃշմարտութիւն սիրեցեր .
զանցայսու և զծածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ:

Յօղեայիս մշտկաւ, և սուրբ եղից . լո-
ւա, և քան զծիւն սպիտակ եղից:
Ես արա ինձ զցնծուի և զուրախութի,
և ցնծացեն ոսկերք իմ տառապեալք:
Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց, և զա-
մենայն անօրէնութիս իմ քաւեա յինէն:
Ոիրտ սուրբ հաստատեա յիս աստուած,
և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի փորի իմում:
Ոչ ընկենուր զիս տէր յերեսաց քոց, և

զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն:
Տուր ինձ ցնծութի փրկուե քոյ, և հոգ-
ւով պետութեան քոյ հաստատեա զիս:
Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհս քո. և
ամբարիշոք առ քեզ դարձցին:

Փրկեա զիս յարենէ աստուած՝ աստուած
փրկութեան իմոյ . ցնծացէ լեզու իմ
յարդարութեան քում:

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանս, բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:
Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս մատու-

յանէսք . բայց դու ընդ ողջակէցս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ . ըզ
սիրտ սուրբ և զշոգի խոնարհ աստուած
ոչ արհամարհէ :

Բարի արա տէր կամօք քովլք սիօնի . և
շննեսցին պարիստքն երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան . յորժամ ուխտից պատարա-
գըս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս :
Տունք ի :

ՍԱԴՄՈՍ ԾԱ.

Ի կապարած իմաստութեան , Սաղմոս Դաւիթ . ՚ի
ժամանակի սկ Եին Դավիթ Երամայ , պապմեաց Սա-
ռուղայ , Եիտ ահաւասի Դաւիթ ՚ի դանն Աժիթ-
էնայ է :

Օ՞ք պարծի ՚ի չարութեան հզօր՝ զանօրէ-
նութիւն . զօրհանապաղ զանիրաւու-
թիւն խորհեցաւ ՚ի լեզուի իւրում :
Ո՞ղ զածելի սուր՝ սրեաց զնենդութիւն ,
սիրեաց զչարութիւն քան զբարութիւն ,
զանօրէնութի քան զիսօսս արդարութէ :
Ո՞իրեաց նա զամենայն խօսս կործանման ,
և զիեզուս նենդաւորս :

Ա ասն այսորիկ ած կործանեսցէ զնա իս-

պառ . խլեսցէ և հանցէ զնայարկաց իւ-
րոց , և զարմատս նր յերկրէն կենդանեաց :
Տեսցեն արդարք և երկիցեն . զնովաւ ծի-
ծաղեսցին և ասասցեն :

Այս այր է , որ ոչ արար զանձ իւր օգնա-
կան . այլ յուսացաւ սա ՚ի բազում մեծութ-
իւր , և զօրացաւ ՚ի նանրութէն իւրում :
Այլ ես ող ձիթենի պտղալից ՚ի տան այ .
յուսացայ յողորմութիւն աստուծոյ յա-
ւիտեան . և յաւիտեանս յաւիտենից :
Խոստովան եղէց քեզ տէր յաւիտեան , զի
արարեր . և համբերից անուան քում , զի
քաղցր ես առաջի սրբոց քոյ :

Տունք ը : Գոբոյս ծբ :

ՍԱԴՄՈՍ ԾԲ.

Ի կապարած . վասն Սաղմալէնայ . իմաստութիւն
Դաւիթ :

Կասց անզգամն ՚ի սրտի իւրում թէ ոչ
գոյ աստուած , ասպականեցան և պղծեցան
յանօրէնութեան իւրեանց . և ոչ ոք է որ
առնէ զբաղցրութիւն :

Կատուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որ-
դիս մարդկան , տեսանել թէ իցք ոք իւ-
մաստուն՝ որ խնդրիցէ զաստուած :

Ամենեքեան խոտորեցան՝ ի միասին, և
անալիտանացան։
Ոչ ոք է որ առնե զբարի, և չէ ոք մին-
չեւ՝ ի մի։
Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, ոյք գոր-
ծեն զանօրինութիւն։
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կե-
րակուր հայի, և առ աստուած ոչ կար-
դացին։
Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ եր-
կիւղ. զի աստուած ցրուեսցէ զոսկերս
մարդահաճոյից։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, զի աստուած
անարդեաց զնոսա։
Ո՞ տացէ ՚ի սիօնէ զփրկութիւն իսրայէլ։
՚ի դարձուցանել տեառն զգերութիւն
ժողովրեան իւրոյ, ցնծասցէ յակոբ, և
ուրախ եղիցի իսրայէլ։
Տունք թ։

ՍԱԿԱՄՈՍ ՃԳ.

Ի կապարած. ընդ օրհնութիւնս իմաստութիւն
Դաս-թի. ՚ի Ճամանակի ու Եկին Զիդացիչն. և ա-
ւեն յԱս-ու-ղ ահա-սամի Դաս-թի լագուցեալ
նասի առ մեն։

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և ՚ի

քրութեան քում իրաւ արա ինձ։
Աստուած լուր աղօթից իմոց. ունկնդիր
բանից բերանց իմոյ։
Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան
զբեղ աստուած առաջի իւրեանց։
Վհա աստուած օգնական իմ, և տէր ըն-
դունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զարն ՚ի թշնամիս իմ,
ճշմարտութեամբ քով սաստակեա զնոսա։
Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից
քեղ. և խոստովան եղից անուան քում
տէր, զի բարի է։
Յամենայննեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս.
և ՚ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ։
Տունք է։

ՍԱԿԱՄՈՍ ՃԳ.

Ի կապարած. ընդ օրհնութիւնս իմաստութիւն.
Սալմոն Դաս-թի։

Ունկնդիր աստուած աղօթից իմոց, և մի
անտես առներ զխնդրուածս իմ։
Եայեա առխս և լուր ինձ. զի տրամեցայ
ես ՚ի ձանձրանալ իմում, և խոռովեցայ։
Ի ձայնէ թշնամւոյն և ՚ի նեղել մեղաւո-
րին խոտորեցան յիս անիրաւութեամբ,

բարկութեամբ ոխս պահէին ինձ :
 Այրտ իմ խոռովուցաւ յիս , և երկիւղ մա-
 հու անկաւ ՚ի վերայ իմ :
 Ա՛ և դողումն եկն ՚ի վերայ իմ , և ծած-
 կեաց զիս խաւար :
 Արացի տայր ոք ինձ զթեւս որպէս զա-
 զաւնայ . զի թռչէի վերանայի , և հեռա-
 ցեալ դադարէի յանապատի :
 Ա՛ ունէի աստուծոյ՝ որ փրկէր զիս ՚ի
 կարճմտութենէ , ՚ի զայրանալոյ , և ՚ի մը-
 րըրկեալ նեղարտութենէ :
 Անկո տէր և բաժանեա զլեղուս նոցա .
 զի տեսի զանօրէնութիւն և զհակառա-
 կութիւն ՚ի քաղաքի :
 ՚ տուէ և ՚ի գիշերի շուրջ եղեն զպա-
 բըալօք նորա անօրէնութիւնք . չարիք և
 մեղք են ՚ի մէջ նոցա . և ոչ պակասեաց
 ՚ի հրապարակաց նոցա վաշխ և նենդուի :
 Օ ՚ի թէ թշնամւոյն նախատեալ էր , համ-
 բերէի արդեօք . կամ ատելոյն մեծա-
 բանեալ էր ՚ի վերայ իմ , թագչէի արդ-
 եօք ՚ի նմանէ :
 Իսկ դու մարդ հաւասար իմ , առաջնորդ
 իմ և ծանօթ իմ :
 Ապաքէն ՚ի նոյն քաղըրացուցեր ինձ և
 քեղ կերակուր . զի գնայաք միաբանու-

թեամբ ՚ի տան աստուծոյ :
 Եկեսցէ մահ ՚ի վերայ նոցա , և կենդան-
 ւոյն իջցեն ՚ի դժոխա . զի չարութիւն է
 ՚ի բնակութեան նոցա և ՚ի մէջ նոցա :
 Ես առ ան կարդացի . և նա լուաւ ինձ յե-
 րեկոյս , ՚ի վաղըրդայն և ՚ի հասարակ աւուր:
 Պատմեցի և ասացի , և լուիցէ ձայնի ի-
 մում . փրկեսցէ խաղաղութեամբ զանձն
 իմ ՚ի մերձաւորաց իմոց , զի կարեօք հա-
 սին ՚ի վերայ իմ :
 Ուիցէ աստուած՝ և խոնարհ արասցէ
 զնոսա . որ յառաջն է քան զյաւիտեանս :
 Օ ՚ի ոչ գոյր նոցա փոխանակ . և ոչ եր-
 կեան յաստուծոյ :
 Զգեաց զձեռն իւր ՚ի հաստուցանել նո-
 ցա . և նորա պղձեցին զօրէնս նորա :
 Բաժանեցան ՚ի սրտմտութենէ երեսաց
 նորա . և եհաս ՚ի սիրտս նոցա :
 Կակուղ էին քանիք նոցա քան զձէթ , և
 ինքեանիք որպէս սլաք :
 Անկեա ՚ի տէր զհոգս քո , և նա կերակրէ
 զքեղ . և ոչ տայ յաւիտեան սասանու-
 թիւն արդարոյ :
 Դու ան իջուսցէս զնոսա ՚ի գուբ ապա-
 կանութեան . արք արիւնահեղք և նեն-
 գաւորք մի հասարակեսցէն զաւուրս իւր-

Եանց . այլ ես 'իքեղ տէր յուսացայ :
Տունք իբ : Գործայս լը :

Կանան Գործայս է : Առջման ժը :
Տունք մի :

ՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎՍԻՍԻ
ԱՍՏՈՒԱՃԱՏԵՍ ՄԱՐԴԱՐԵՒ
Բ . ՕՌԻԱՅ . լը .

Օ ի հուր բորբոքեցաւ 'ի բարկութենէ
իմմէ . այրեսցէ և իջցէ մինչ 'ի դժոխա
ներբինս :

Կերիցէ զերկիր և զամենայն բոյսս երկրի
նոցա . վառեսցին հրով , և բորբոքեսցին
հիմունք լերանց նոցա :

Կուտեցից զարիս ամենայն 'ի վերայ նո-
ցա , և նետիւք իմովք սպառեցից զնոսա :
Վաշեալք և հիւծեալք 'ի սովոյ , գաղանա-
բեկ գէշ անկեալ ամ թռչնոց երկնից :

Լ արս առանց բժշկութե արձակեցից 'ի
վերայ նց՝ զգաղանս անապատի , որք այսր
և անդր քարշեսցեն զնոսա ընդ երկիր :
Վ րտաքուստ մանկակոտորս արասցէ զնո-
սա սուր , և 'ի ներքուստ շաեմարանաց
նոցա անսոի արհաւիրք ահից :

Օ երիտասարդս նց կուսանօք հանդերձ , և

զաղայս հաստատելովք ծերովք հանդերձ :
Վ ացի թէ ցրեցից զնոսա . և դադարե-
ցուցից զիշատակս նոցայազգաց :
Ծէ ոչ վասն բարկութեան սրտմտութե-
թշնամիոյն . զի մի երկայնակեացք եղի-
ցին , և մի բարձրացին հպարտացեալ
թշնամիքն , և ասասցեն :

Ծէ ձեռն մեր բարձր է , և բազուկ մեր
հզօր . և ոչ տէր ան արար զայս ամենայն :
Օ ի ազգ մի խորհրդակորսոք են նոքա . և
ոչ գոյ 'ի նոսա իմաստութիւն , և ոչ խոր-
հեցան 'ի միտ առնուլ զայս ամ . և արդ
ընկալցին զամօթ յանձինս իւրեանց :

Օ արմանք մի մեծ այս են . զիա՞րդ մին ըզ
հաղարս հալածեսցէ , կամ երկուք զբիւ-
րըս շարժեսցեն :

Ծէ ոչ տեառն աստուծոյ մատնեալ էր
զնոսա , և տուեալ իցէ զնոսա 'ի ձեռս
թշնամեաց նոցա :

Օ ի ոչ են դիբ նոցա որպէս զաստուած
մեր . այլ թշնամիք մեր վաստախորհուրդք :
Յայգւոյն սողոմայ էր որթ նոցա , և տունկ
նոցա 'ի գոմորայ :

Խաղող նոցա խաղող դառնութեան , և
ողիսց նոցա 'ի դառնութեան լեղւոյ :
Ոստմտութիւն բարկութեան վիշապաց

Գինի նոցա . սրտմտութիւն իժից՝ անհը-
նարին առանց բժշկութեան :
Ոչ այս ամենայն ժողովեալ է առ իս , և
կնքեալ պահի ՚ի գանձի իմում :
Հաւուր վրիժուց հասուցման հասու-
ցից նոցա , ՚ի ժամանակի յորում հարցի
զքարի ոտն նոցա :
Վերձ է օր կորստեան նոցա . հասեալ է
պատրաստութեամբ տէր ՚ի վերայ նոցա :
Դատէ տէր զժողովուրդ իւր , և ՚ի ծա-
ռայս իւր միսիթարի :
Օ ի ետես զնոսա լքեալս , լուծեալս և
մատնեալս ՚ի գերութիւն :
Եւ ասիցէ տէր , ուր են դիբն ձեր՝ յորս
յուսացեալ էիք դուք ՚ի նոսա . զորոց ըզ
ձարպս սպանդիցն ուտէիք , և ըմպէիք
զգինի զոհիցն :
Արդ յարիցեն օդնեսցեն , և եղցին ձեզ
թիկունք :

Ն Ա Ր Ի Ն Մ Ա Վ Ս Ե Ս Ի

Ծաներուք և տեսէք՝ զի ես եմ , և ոչ
գոյ այլ աստուած բաց յինէն :
Ես սպանանեմ , և ես կեցուցանեմ . հար-
կանեմ , և ես բժշկեմ . և ոչ ոք իցէ՝ որ

հանիցէ զձեզ՝ ՚ի ձեռաց իմոց :
Համբարձի յերկինս զձեռս իմ . երդուայ
աջով իմով և ասացի՝ թէ կենդանի եմ ես
յաւիտեան :
Վրեցից որպէս փայլակն զսուսեր իմ , և
՚ի խնդիր վեխուց արձակեցից զաջ իմ :
Հատուցից զհասուցումն թշնամեաց ի-
մոց . և ատելեաց իմոց հասուցից զհա-
տուցումն նոցա նոցին :
Արբեցուցից զնետս իմ յարենէ նոցա . և
սուր իմկերիցէ միս , յարենէ վիրաւորելոց
գերելոց գլուց իշխանաց՝ թշնամեաց նց :
Ուրախ եղցին երկինք նովաւ . և երկիր-
պագցեն նմա ամենայն որդիք աստուծոյ :
Ուրախ եղերուք հեթանոսք ընդ ժողո-
վըրդեան նորա . և զօրացուցեն զնա ա-
մենայն հրեշտակք աստուծոյ :
Խնդրելով խնդրեցաւ վրէժ արեան որդ-
ւոց նոցա . և հատուցումն թշնամեաց
նոցա հատուցաւ նոցա :
Հատուցումն ատելեաց նոցա հատուցաւ
նոցա . և սրբեսցէ տէր զերկիր ժողովը-
գեան իւրոյ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՆՈՒՔ

Դառ ես տէր մեր, դու ես քրիստոս
փրկիչ մեր, զքեղ օրհնեն անձինք մեր։
Վարդասէր տէր, վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի, և վն խաչի քո պատուա-
կանի, ընկալ զաղաշանս մեր, և կեցո զմեզ։

Քարող և աղջէ՛ Մի՛ նախանձիր և խոս-
տովան խնոնայի։

Վասն ուղղելոյ զինացս մեր ՚ի ճանա-
պարհս խաղաղութեան, զտէր աղաւես-
ցուք։ Տէր ողսրմեա։

Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամենայն խորհուր-
դըս չարին, զտէր աղա։

Վասն պարգեւելոյ մեղ առողջ խորհուր-
դըս և առաքինի վարս, զտէր աղա։

Վասն պահելոյ զմեղ ընդ հավանեաւ ա-
մենազօր աջոյն իւրոյ, զտէր աղա։

Վասն խորասկելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զտէր աղա։

Վասն հոգւոցն հան։ Եւ եւս միաբան։
Օանձինս։ Ողորմեաց։

ԱՅԾԻ

Տէր երկնի և երկրի արարիչ ամ արա-
րածոյ երեւելեաց և աներեւութիւն։ Առ-
քեղ կարդամք յամ ժամ ժամ։ զի ընդ ամ տե-
ղիս է տէրութիւն քո, և արքայութիւն քո
ամենեցուն տիրէ։ Ընորհեա մեղ երկիւ-
ղիւ ՚ի պաշտօն քո կանխել հանապաղ, սի-
րեւ զքեղ ՚ի բոլոր սրուէ և ՚ի բովանդակ
մտաց, և յամ զօրութիւն մերմէ պահեւը զգ
պատուիրանս քո։ Զամբառնալ առ քեղ
զձեռս մեր ՚ի սրբութիւն առանց բարկուե-
և երկմոռութիւն։ և գտանել ՚ի քէն զընոր-
հըս և զողորմութիւնն, և զառաքինասէր
գործոցն յաջողութիւն։ Վասն զի դու ես
տէր կենաց և ան ողորմութիւնանց և քեղ
վայելէ փառք իշխանութիւնն և պատիւ-
այժմ և միշտ և յաւիսեանս յաւիսենից։
ամէն։

Խաղաղութիւն ամենայուն։

Արուծոյ երկիւ պահիւայուն։

Քում ամենազօր և յաղթօղ տէրութիւն-
կրկնի ամ ծունկը յերկրսպագութիւն, և փա-
ռաւորի յամենեցունց թագաւորութիւն
քո։ Կայեա յերկրսպագութիւն մեր, և ու-

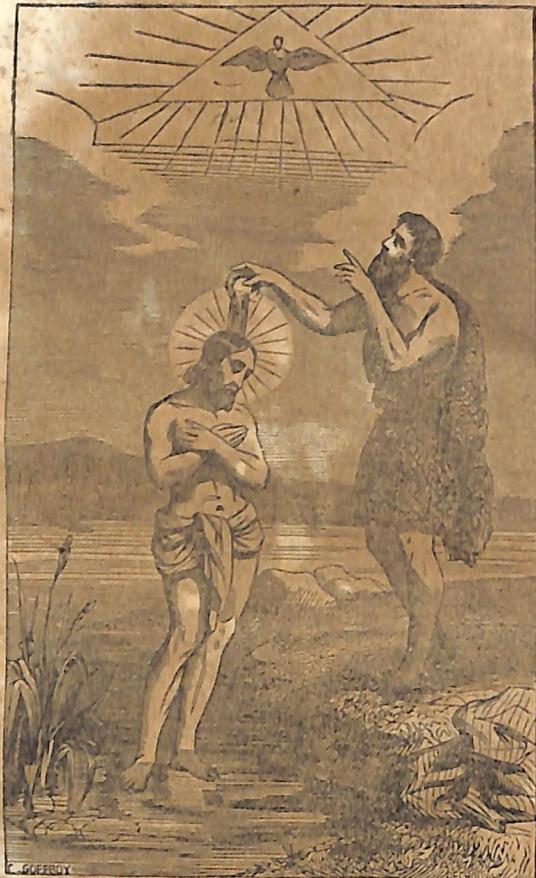
սո մեղ առնել զարդարութի ճշմարտուեն :
 Վ ասն զի դու ես ած խաղաղութեան , որ
 բարձեր զթշնամութի ՚ի միջոյ , և արա-
 րեր զխաղաղութի յերկինս և յերկրի . հե-
 ռաւորաց և մերձաւորաց աւետարանե-
 ցէք զնոր պարգեւս քսյին բարեայդ : Ո-
 րում և զմեղ մեծի շնորհացդ արժանա-
 ւորս արասցես՝ դասելով ընդ ճշմարիտ
 երկրպագուս քո , ած մեր և տէր մեր
 և փրկիչ յիսուս քրիստոս : Որ ես օրհ-
 նեալընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ այ-
 ժըմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Մարդանք :

Յերգս օրհնութեան և ՚ի ճայն սաղմո-
 սաց անդադար փառաւորեմք զհայր և
 զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

(Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս
 ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Զայն Տետրուն ՚ի մեր ոյ ջուրց, եւ Աստուած փու-
ռոց որոշաց, եւ Տեր ինքն ՚ի մերայ ջուրց բացմաց:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Ի կարարած . վասն ժողվարեանն , որ ՚ի սրբոյն հե-
ացելեալ էին . ՚ի ժամանակի զվ իալն ընա այլա-
գիռն ՚ի գել : Յարյանահիր . Սաղմոս Դասելի :

Ողորմեա ինձ աստուած , զի կոխեաց զիս
մարդ . զօրհանապաղ պատերազմունք նե-
ղեցին զիս :

Կոխեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապաղ .
բազումք էին ոյք մարտնչէին ընդիս ՚ի
բարձանց :

Ի տուէ ես ոչ երկեայց , զի ՚ի տէր յու-
սացայ . աստուծով գովեցից զբանս իմ .
յաստուած յուսացայ՝ և ոչ երկեայց . զի
արաօցէ ինձ մարդ :

Զօրհանապաղ զբանս իմ անարդեցին . զի-
նէն էին խորհուրդք նոյա ՚ի չարութեան :

Պանդուխոք եղացին , և թաքթաքուքք
շոջեսցին . նոքա գարշապարի իմում սպա-
սեսցեն , որպէս և սպասէին անձին իմոյ :

Ու առ ոչնչէ մերժեսցէս զնոսա բարկու-

թեամբ զժողովուրդս հնազանդեցուսցես :
Աստուած զիեանս իմ պատմեցից քեզ . եւ
դից զարտասուս իմ առաջի քո , որպէս
խոստացար դու ինձ :

Դարձյին թշնամիք իմ յետս իւրեանց ,
յաւուր յորում կարդացից առ քեզ :
Ահա ծանեայ զի աստուած իմ ես դու .
զաստուած օրհնեցից 'ի բանս իմ , և զոէր
գովեցից 'ի խօսս իմ . յահ յուսացաց և ոչ
երկեայց , զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

Յինէն են ուխոք իմ , զոր տաց քեզ օրհ
նութեամբ աստուած աստուած իմ :
Փրկեցեր զանձն իմ 'ի մահուանէ . զաւս
իմ յարտասուաց , և զոտս իմ 'ի գայ
թակըութենէ . հաճոյ եղեց առաջի տեա-
ռըն յերկրին կենդանեաց :

Տունք ժա :

ՍԱՀՄՈՍ Ճ. Զ.

Ի կապարած մի' ապակոնէր . Սաղոս Դաւթիլի յար-
յանագիր . 'ի ժամանակի զի կախուցեալ և նագու-
ցեալ էր նա յերեսաց Սաւուշաց յայրէ անդ :

Ողորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա ինձ , զի
'ի քեզ յուսացաւ անձն իմ :

Ի հովանի թեւոց քոց յուսացաց , մինչև
անցյէ անօրէնութիւն :

Կղաղակեցի առ աստուած բարձրեալ ,
առ աստուած բարերար իմ :

Առաքեաց յերկնից , և կեցոյց զիս . եգ
'ի նախատինս , որք կոխէին զիս :

Առաքեաց ած զաղորմութիւն և զջմար-
տութիւն իւր . և փրկեաց զանձն իմ 'ի
միջոց գաղանաց , զի ննջէի ես խովիւեալ :
Որդւոց մարդկան աստամունք իւրեանց
զէն և նետք են , և լեզուք նոցա որպէս
զսուր սուսերի :

Դարձրեալ ես դու յերկինս աստուած , և
յամենայն երկրի են փառք քո :

Որոդայթ պատրաստեցին ոտից իմոց . խո-
նարհ արարին զանձն իմ . փորեցին առաջի
իմ խորխորաս , և անկան ինքեանք 'ի նոյն :
Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած , պատ-
րաստ է սիրտ իմ օրհնել և սաղմոս ա-
սել քեզ փառօք իմովք :

Օարթիք փառք իմ , զարթիք սաղմոսիւք
և օրհնութեամբ . և ես զարթեաց ա-
ռաւօտուց :

Խոստովան եղեց քեզ 'ի ժողովուրդս տէր ,
և սաղմոս ասացից քեզ յաղինս :

Վեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն
քո , մինչեւ յամսս ճշմարտութիւն քո :
Դարձրեալ ես դու յերկինս աստուած , և

յամենայն Երկրի Են փառք քո :
Տունք ժու :

ՍԱՂՄՈՍ Ծ. Է.

|| կապարած . մ' ապահներ . յարյանագիր .
Սաղոս Դաւթի :

(Ը) արդարե զարդարութիւն խօսէլք ,
և ուղիղս դատէլք որդիք մարդկան :
Քանզի և արդ իսկ ՚ի սրտի ձերում զա-
նօրէնութիւն գործէք յերկրի . զանիրա-
ւութիւն ձեռք ձեր նիւթեն :

(Օ) տար Եղեն մեղաւորք ՚ի մօրէ . խաբե-
ցան յարդանդէ , և խօսեցան զսուտ :
Արտմանութիւն նոցա լսա նմանութեան
օձի . որպէս իմի և քարքի , զի խցեալէ
զականջս իւր :

Օ ՚ի մի լուիցէ նա զձայն թովչի ճարտարի ,
և մի առցէ զդեղ ՚ի դեղատուէ իմաստնոյ :
Աստուած փշեսցէ զատամունս նոցա ՚ի
բերանս իւրեանց . և զժանիս առիւ-
ծուց խորտակեաց տէր :

Անարդ Եղեցին նորա որպէս ջուր՝ զի հե-
ղանի . ՚ի լարել աղեղան նորա տկարա-
ցին որպէս մոմ զի հալի , և սպառեսցին :
Անկաւ հուր և ոչ տեսին զարե , մինչեւ
՚ի միտ առեալ էր զիուշս իւրեանց . որպ

դժնիկ բարկութէ կենդանւոյն կիզցէ զնա :
Ուրախ Եղեցի արդարն՝ յորժամ տեսցէ
զհատուցումն . և զձեռս իւր լուասցէ
յարեան մեղաւորի :

Եւ ասացէ մարդ . թէ արդարեւ դուցէ
պլոտող արդարոյ , և է աստուած որ դա-
տի զնոսա յերկրի :
Տունք ժու : Գորշացս լու :

ՍԱՂՄՈՍ Ծ. Ը.

|| կապարած . մ' ապահներ . յարյանագիր . Սաղ-
ոս Դաւթի . ՚ի ժամանակի զի առաջեաց Սատուլ ,
և պաշտեաց զբուն նորա , զի ապանցէ զնա :

Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց ան , յայն-
ցանէ ոյք յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ ,
ապրեցո զիս :

Փրկեա զիս յայնցանէ , ոյք գործեն զանօ-
րէնութիւն . յարանց արիւնահեղաց ապ-
րեցո զիս :

Որսալ զանձն իմ կամեցան , և հասին ՚ի
վերայ իմ հզօքք :

Ոչ մեղք իմ և ոչ յանցանք . առանց մե-
ղաց ընթացայ և ուղիղ Եղէ :

Զարթիր ընդ առաջ իմ , և տես դու-
տէր զօրութեանց աստուած իսրայէլի :

Վայեաց և այց արա ամենայն հեթանոսաց . մի ողորմիր ամենեցուն , ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Դարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին որպէս շունք , և ըրջեսցին զբաղաբաւ :

Եղա զօղանջեսցեն բերանօք իւրեանց , և սուր է ՚ի շրթունս նոցա :

Իսկ արդ ովլ լուաւ զայս . զի դու տէր ծիծաղեսցիս զնորօք , և արհամարհեսցես զամենայն հեթանոսս :

Օ զօրութիւն իմ առ քեզ պահեցից , զի աստուած օգնական իմ է :

Անձ իմ , ողորմուի նորա կանխեսցէ առիս . և աստուած իմ ցուցցէ ինձ ՚ի թշնամիս իմ :

Ո՞ի սպանաներ զնոսա , զի մի մոռասցին զժողովլուրդս քո :

Յրուեա զնա զօրութեամբ քովլ , և ընկճեա զնոսա , զի դու ես պաշտպան իմ տէր :

Մեղք բերանոյ նոցա և բանք շրթանց նց , ընկցին նորա յամբարստանութե իւրեանց :

Յանէծս և ՚ի սոսութիւնս մատնեսցին . ՚ի կատարածի բարկութեան սպառեսցին , և մի գոցցին :

Դիմասցեն՝ զի աստուած տիրէ յակոբայ և ամենայն ծագաց երկրի :

Դարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին որպէս

շունք , և ըրջեսցին զբաղաբաւ : Նորա սփուեսցին յուտել . ապա թէ ոչ յագեսցին , տրտնջեսցեն :

Ես օրհնեցից զօրհնութիս տեառն , և ցընծացայց առաւօտուց յողորմութե քում :

Օ ի եղեր իմ պաշտպան և տուն ապաւինի , յաւուր նեղութե իմյ օգնական իմ :

Քեզ սպաղմոս ասացից՝ աստուած ապաւէն իմ . աստուած ողորմութեան իմյ :

Տանք իս :

ՍԱՂՄՈՍ Տ.Թ.

Ապղմոս Պատելի . արյանագիր . ՚ի կապարած , պառանցելց ժամանակաց առ ուսմանն . ՚ի ժամանակի վէ հրիդ արար նա ԱՄիշագիւրս և Աւորիւտանն Առիլց , և ՚ի բարիցին հարկանէր Յովլաբ չյորդ աղլապից յերկոպասան հաղպար :

Աստուած մերժեցեր և աւերեցեր զմեղ . բարկացար , և գթասցիս ՚ի մեղ :

Կարժեցեր զերկիր , և խոսվեցուցեր զսա . բժշկեա ղճարուածս սորա , զի սասանեցաւ :

Ջուցեր ժողովրդեան քում խատութիւն . և ետուր ըմպել մեղ գինի յիմարութեան :

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի ապեսցին յերեսաց աղեղան :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կեցո աջով

քով, և լուր մեղ:

Աստուած խօսեցաւ ՚ի սրբութէ իւրմէ .
յնձացայց բարձր եղէց, բաժանեցից ըզ
սիւրէմ, և զհովիսան յարկաց չափեցից :
Իմէ գաղայադ, և իմէ մանասէ . եփրեմ
հզօրիչ գլխոյ իմոյ :

Յուդայ թագաւոր իմ. մովար աւազոն
յուսոյ իմոյ :

Հեդովմէ ուղղեցից զգնացս իմ. և ինձ
այլազգիք հնազանդ եղեն :

Ոտարցէ զիս ՚ի քաղաք ամուր, կամ ովա-
ռաջնորդեսցէ ինձ մինչև ցեղոմ :

Աթէ ոչ դու աստուած, որ մերժեցեր
զմեղ, և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս մեր :

Տուր մեղ օգնութիւն ՚ի նեղութեան, զի
ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ :

Աստուծով արացուք զօրութի. և նա ար-
համարհեսցէ զայնոսիկ ոյք նեղեն զմեղ:
Տունք ժու :

ՍԱՂՄՈՍ Կ.

Ի կապարած ընդ օրհնութիւն .
Սալմոն Դաս-թի :

Ի ուր աստուած աղօթից իմոց, և նայեա
տէր յաղօթս իմ:
Ի ծագաց երկրի կարդացի առ քեզ, մինչ

՚ի վաստակիլ սրտի իմոյ :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս . առաջնորդե-
ցեր ինձ, և իմ եղեր յոյս, և աշտարակ
հզօր եղեր ինձ յերեսաց թշնամւոյն :
Բնակեցայց ես ՚ի յարկս քո յաւիտեան, և
ծածկեցայց ընդ հովանեաւ թեւոց քոց :
Դու ած լուար աղօթից իմոց . ետուր ժա-
ռանդութիւն, ոյք երկնչին յանաւանէ
քումմէ :

Աւուրս յաւուրս յաւելեր թագաւորի ա-
մաց նորա, աւուրս ազգաց մինչեւ յազդու :
Կայ և մնայ յաւիտեան աւաշի աստուծոյ
ողորմութիւն և ճշմարտութիւն, ոյք
ինդրեն ՚ի նմանէ :

Այսպէս սաղմոս ասացից անուան քում
յաւիտեանս յաւիտենից, և տաց քեզ
զաղօթս իմ օր ըստ օրէ :

Տունք ը : Գորդայս իր :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԱ.

Ի կապարած . ՚ի վերայ իրինովայ .
Սալմոն Դաս-թի :

Բայց միայն աստուծոյ հնաղանդ լեր ան-
ձըն իմ, զի ՚ի նմանէ է ինձ փրկութիւն :
Կա է աստուած իմ և փրկիչ իմ. ապա

ւէն իմ, զի մի սասանեցայց առաւել։
Ո՞նչեւ յէրբ յառնէք ՚ի վերայ մարդոյ՝
սպանանել ամենեքեան, որպէս յորմոյ
թիւրելոյ և ՚ի ցանկոյ մերժելոյ։
Ռայց միայն զպատիւ իմ խորհեցան մեր-
ժել յինէն, և ընթացան ՚ի ծարաւս իւ-
րեանց։
Ռերանօք իւրեանց օրհնէին, և սրտիւք
անիծանէին։
Ռայց սակայն աստուծոյ հնաղանդ լեր
անձն իմ, զի ՚ի նմանէ է ինձ համբէրուի։
Վա է աստուած իմ և փրկիչ իմ, ապա-
ւէն իմ զի մի սասանեցայց։
Յաստուծոյ է զօրութիւն իմ և փառք
իմ. ան օդնուե իմոյ, յոյս իմ առ ան է։
Յուսացարուք ՚ի նա ամ ժողովը ժողո-
վըրդոց. սկուեցէք առաջի նորա զսիրտա
ձեր, զի ան օգնական. է մեր յաւիտեանս
ժամանակաց։
Սակայն ընդունայն են որդիք մարդկան.
առւտ են որդիք մարդկան. ՚ի կշխոս իւ-
րեանց մեղանչեն, և ինքեանիք յունայնու-
թեան են ՚ի միասին։
Ո՞ի յուսայք յանիրաւութիւն, յափշտա-
կութեան մի ցանկայք. և մեծուի թէ ա-
ռուիւ գայցէ, մի յօժարեւցին սիրոք ձեր։

Ո՞խանդամ խօսեցաւ աստուած, և եր-
կուս զայս լուաք։
Յաստուծոյ է զօրութիւն, և քո տէր ո-
զորմութիւն. և դու հատուցանես իւ-
րաքանչիւք ըստ գործոց նոցա։
Տունք ժգ։
ՍԱՆՑՈՍ ԿԲ.
Մաղնս Դաւիթի. մինչդեռ նստեր նա յա-
նապատի անդ չընկասրանի։
Աստուած աստուած իմ, ես առ քեզ ա-
ռաւոս առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հո-
գի իմ. քանիպատիկ եւս և մարմին իմ։
Որպէս երկիր անհապատ և անջուր. ուր
ոչ գոյ ՚ի նմա ձանհապարհ։
Այսպէս ՚ի սուրբս երկեցայց քեզ, տե-
սանելինձ զզօրութիւն քո և զփառս քո։
Վասն զի լաւ է ինձ ոզորմութիւն քո
քան զիւանս իմ. և շըթունք իմ գովես-
ցեն զքեզ։
Այսպէս օրհնեցից զքեզ ՚ի կեանս իմ, և
յանուն քո համբարձից զձեռս իմ։
Որպէս ՚ի ձարպոյ սպարարտութենէ լցցի
անձն իմ, շըթամբք յնծութեան օրհնես-
ցէ զքեզ բերան իմ։
Օք թէ յիշէ զիշէ զքեզ յանկողնի իմում,

ընդ առաւտօսս կանխեալ խօսէի ընդ քեզ :
Օ, ի եղեր իմ օգնական , ՚ի հովանի թե-
ռոց քոց յնծացայց :

Եկն զինի քո անձն իմ . և զիս ընկալաւ աջ
քո . և նոքա ՚ի նանիր խնդրեցին զանձն իմ :
Վացեն ՚ի ներբոյ անդնդոց երկրի . մատ-
նեսցին ՚ի ձեռս սրոյ , և բաժինք աղուի-
սուց եղիցին :

Թագաւոր յուսացաւ ՚ի տէր . գովեսցին
ամքեան՝ ոյք երդնուն նովաւ . խցցին բե-
րանք այնոցիկ՝ ոյք խօսէին զանիրաւուի :
Տունք ժա :

ՍԱՆՄՈՍ ԿԴ.

Ո կապարած . Սաղմոս Դաս-ի :

Խուր աստուած աղօթից իմոց յաղաշել
ինձ առ քեզ . յերկիւդէ թշնամւոյն փրբ-
կեա զանձն իմ :

Օածկեսցես զիս ՚ի ժողովոց չարաց , ՚ի
բազմութէ՝ ոյք գործեն զանօրէնութի :
Ոյք սրեցին սրպէս սուսեր զեղուս իւ-
րեանց . լարեցին զաղեղունս իւրեանց յի-
րըս դառնութեան :

Զգել ՚ի գաղանիս այնոցիկ՝ ոյք ուղիղ են
սրտիւք . յանկարծակի ձգեսցեն ՚ի նոսա ,
և մի երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց զբա-
նըս չարութեան . խորհեցան թագուցա-
նել ինձ որոգայթ , և ասացին ոչ տեսա-
նէ զայս տէր :

Քննեցին զանօրէնութիւն , պատրաստե-
ցան ՚ի քննել զբնութիւն :

Վատիցէ այր ՚ի խորութիւն սրտի իւրոյ ,
և բարձր եղիցի աստուած :

Նետք տղայոց եղեն վէրք նոցա . տկարա-
ցան ՚ի նոսա լեզուք նոցա , և խորվեցան
ամենեքեան՝ ոյք հայէին ընդ նոսա :

Երկեաւ ամ մարդ , ՚ի պատմել զգործս աս-
տուծոյ . և զարարածնորա ՚ի միտ առին :

Ուրախ եղիցի արդար ՚ի տէր , և յուսաս-
ցի ՚ի նա . նովաւ գովեսցին ամենեքեան ,
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Տունք ժ : Գորգայս լդ :

ՍԱՆՄՈՍ ԿԴ.

Ո կապարած . Սաղմոս Դաս-ի : Օրհնութիւն ե-
րեթայի՝ Եւկիկէլ և ժողովրեանն , յորժամ ՚ի
պանդիսութիւնն կամեին ելանէլ :

Պեղ վայելէ օրհնութիւն աստուած ՚ի
սիօն . և քեզ տայցին աղօթք յերուսաղէմ :
Խուր աղօթից իմոց , զի առ քեզ ամենայն

մարմին եկեսցէ :

Բանկը անօրինաց զօրացան՝ ի վերայ մեր . և
զամբարշտութիւնս մեր դուք քաւեսցես :
Երանի զօր ընտրեցեր և ընկալար , և բը-
նակեսցին՝ ի գաւելթս քո :

|| ցցուք մեք՝ ի բարութէ տան քո . նք է
տաճար քո սքանչելի արդարութեամբ :
|| ուր մեղաստուած փրկիչ մեր , յոյս ամե-
նայն ծագաց երկրի , և որ՝ ի ծով հեռի :
|| պատրաստէ զիւրինս զօրութեամբ իւ-
րով . և զգեցեալ է զօրութիւն :
|| խոռվեցուցանէ զմեծութիւն ծովու ,
և զձայն ալեաց նորա ցածուցանէ :
Կուռվեսցին հեթանոսք , և երկիցեն բնա-
կիչք երկրի՝ ի նշանաց քոց :

Յեւս առաւտօտու՝ ընդ երեկոյս զուարձաս-
ցին . հայեցար յերկիր՝ արբեցուցեր զնա ,
և բաղում արարեր զմեծութիւն նորա :
Գետն աստուծոյ լի եղեւ ջուրբ . պատ-
րաստ արարեր զիւրակուր նորա , զի այս-
պէս է պատրաստութիւն :

Օակոս նորա արբեցուցեր , և բաղում ա-
րարեր զարմանիս նորա :

|| ցողեւ նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա .
օրհնեսցի պասկ տարւոյ քողցրութէ . քոյ :
|| աշոք քո լոյցին պարարտութէ . պարար-

տասցին գեղեցկութիւնք անապատի :
Բլուբք զցնծութիւն զգեցցին , և զգեց-
ցին խոյք մաքեաց :
Հովիսոք բաղում արասցեն զցորեան , ա-
զաղակեսցեն և օրհնեսցեն :
Տունք ժզ :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ .

|| կագարած . Սաղմոս Դաւթի . յարութեան :
Ազաղակեցէք առ աստուած ամենայն եր-
կիր . սաղմոս ասացէք անուան նորա , և
տուք զիառոս օրհնութեան նորա :
Ասացէք աստուծոյ , որպէս զի ահեղ են
գործք քո . ի բաղում զօրութեան քում
սաեցին քեզ թշնամիք քո :

Ամենայն երկիր երկիրապազցեն քեզ . սաղ-
մոս ասասցեն քեզ , և սաղմոս ասասցեն
անուան քում :

Եկայք և տեսէք զգործս աստուծոյ . որ-
պէս զի ահեղ են խորհրդովքան զամենայն
որդւոց մարդկան :

|| գարձոյց զծովն ի ցամաք . և ընդ գե-
տըս անցցին ուսանսուորք :

Անդ ուրախ եղիցուք մեք՝ ի նա , որ տի-
բէն զօրութեամբ իւրով յաւիսենից :

Եւք նորա ի հեթանոսս հային , ոյք դառ-

նացուցին զնա, մի բարձրացին յանձինս
իւրեանց :

(Օրհնեցէք հեթանոսք զաստուած մեր .
լսելի արարէք զձայն օրհնութեան նորա :
Այն որ ետ զանձն իմ 'ի կեանս, և ոչ ետ
դողութիւն ստից իմոց :

Փորձեցէր զմեզ աստուած և քննեցէր,
որպէս և քննի արծաթ :

Խըուցէր զմեզ յորոգայթ, եղեր զնեզու-
թիւն 'ի թիկունս մեր . և անցուցէր ըզ
մարդիկ 'ի վերայ գլխոց մերոց :

Կնցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր, և
հաներ զմեզ 'ի հանգիստ :

Մտից 'ի տունքո պատարագօք . տաց քեզ
զուխտ իմ, զոր խոստացան քեզ շրթունք
իմ, զոր բերան իմ խօսեցաւ 'ի նեղութե :
Չողջակէզս ուղղալիցս մատուցից քեզ
խոյովք և խնկավք, և քեզ մատուցից
զուարակս և նոխազս :

Եկայք լւարուք ինձ և պատմեցից ձեզ
ամենեքեան՝ ոյք երկնջիք յաստուծոյ, զոր
ինչ արար անձին իմոց :

Առ նա բերանով իմով կարգացի . և բար-
ձըր արարի զնա լեզուաւ իմով :

Չմեզս թէ տեսանէի 'ի սրտի իմում, մի
թէ լսէր ինձ տէր :

Վասն այսորիկ լուաւ ինձ աստուած, և
նայեցաւ 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :
(Օրհնեալ է ած՝ որ ոչ 'ի բացեայ արար
զաղօթս իմ, և ոչ զողորմուի իւր յինէն :
Տունք ժթ :

ՍԱԿՄՈՍ ԿԶ.

Ի խառարած . ընդ օրհնութիւնս . Սաղմոս երժոյ :

Ե՞ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ . Երկե-
ցո զերեսս քո 'ի մեզ, և ողորմեա մեզ :
Շանաչել յերկիր զձանապարհս քո, յազի-
նըս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առքեզ ժողովուրդք ած,
խոստովան եղիցին առքեզ ժողովուրդք ած :

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք, զի
դու դատես զժողովուրդս ուղղութք . և
ազգաց երկիր դու առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առքեզ ժողովուրդք ած.
գոհացին զքէն ժողովուրդք ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց ըզ
մեզ աստուած աստուած մեր :

Կստուած մեր օրհնեացէ զմեզ . և 'ի նմա-
նէ երկիցին ամենայն ծագք երկիր :

Տունք է : Գրորզաց եք :

Ի կապարած . Սաղմոս Դատելի :

Յարիցէ աստուած՝ և ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա , փախլցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա :

Որպէս պակասի ծուխ՝ պակասեսցին . որպէս հալի մոմ առաջի հրոյ , այնպէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց աստուծոյ : Արդարք ուրախ եղիցին՝ և ցնծասցեն առաջի նորա , և զուարձասցին յուրախութեան իւրեանց :

Օրհնեցէք զաստուած մեր և սաղմոս ասացէք անուան նորա . ճանապարհ արարէք այնմիկ՝ որ նստի ընդ արեւմուտա , և տէր է անուն նորա :

Ցնծասցեն առաջի նորա , և խոռվեսցին յերեսաց նորա :

Որ հայրն է որբոց և գատաւոր այրեաց , աստուած՝ ի տեղով սրբութեան իւրոյ : Աստուած բնակեցուցանէ զմիակրօնս՝ իտան , և հանէ զկապեալս քաջութեամբ իւրով . սոյնպէս և զբառնացողս՝ որք բնակեալ են՝ ի գերեզմանս :

Աստուած ընդ ելանելն քո առաջի ժողովոդեան քո , ընդ անցանելն քո ընդ անա-

պատ՝ երկիր շարժեցաւ :

Քանդի և երկինք ցողեսցին յերեսաց աստուծոյ՝ ի սինայէ առաջի ոյ խրայէլի :

Անձրեւ կամաց պատրաստեցեր աստուած ժառանգութեան քում . թէպէտ և հիւանդացաւ , սակայն դու հաստատեցեր զնա , և գաղանք քո բնակեացին՝ ի նմա :

Պատրաստ արարեր քաղցրութեամբ քով աղքատի աստուած . տէր տացէ զըսն , ոյք աւետարանեն զօրութէք բաղմաւ :

Թագաւոր զօրութեանց սիրելոյ , գեղեցկութիւնն տան քո բաժանեալ յաւարի . թէպէտ և ննջեսնիք՝ ի մէջ վիճակաց : Թեւք աղաւնց արծաթապատ , և թիկնամէջ նորա՝ ի գոյն սակւոյ :

Ի գումարել երկնաւորին զլթագաւորս՝ ի վերայ նորա , ճիւնասցին՝ ի սաղմոն :

Ե եառն աստուծոյ լեառն պարարտ , լեառն մածեալ , լեառն պարարտ . և զի՞նչ կարծէք լերինք հապարտացեալք :

Ե եառն , ընդ որ հաճեցաւ աստուած բընակիլ՝ ի նմա , քանզի և տէր իսկ բնակեսցի՝ ի նմա իսպառ :

Կառք աստուծոյ բիւրապատիկէ , հաղարքուղիչք , և տէր՝ ի նոսա՝ ի սինէ սրբութեան իւրոյ :

ԵՇ ՚ի բարձունս և գերեաց զգերութիւն .
Էառ աւար՝ բաշխեաց պարգեւս և ետ
որդւոց մարդկան . քանզի թերահաւա-
տից ևս բնակեալ եղիցին ՚ի նմա :
Տէր աստուած օրհնեալ՝ օրհնեալ տէր
զօրհանապազ, առաջնորդեսցէ մեղ աստ-
ուած փրկիչ մեր :
Աստուած մեր աստուած կենարար, և ՚ի
տեառնէ են ելք մահու :
Բայց սակայն աստուած փշրեսցէ դդլու-
խըս թշնամեաց մերոց . և զհերն կարձ-
նովին, ոյք գնան յանօրէնուել իւրեանց :
Ասաց տէր՝ ՚ի խորոց անդնդոց դարձու-
ցից, և ՚ի միջոց ժանեաց զայն ՚ի դուրս
կորդեցից :

Որպէս թացցի ունքո յարեան, և լեզուք
շանց քոց յարենէ թշնամեաց քոց :
Երեւեցան գնացք քո աստուած . գնացք
աստուծոյ թագաւորին մերոյ սրբոյ :
Կանխեցին իշխանք հանել զօրհնութիւն
՚ի մէջ կուսանաց և գովչաց :
Յեկեղեցիս օրհնեցէք զաստուած, և ըզ
տէր յաղբերացն իսրայէլի :
Կնդ բենիամին ՚ի տղայուել զարմանալի,
իշխանք յուդայ առաջնորդք նորա՝ իշխանք
զաբուղոնի, և իշխանք նեփթաղիմայ :

Հրամայեա աստուած զօրութեամբ քով .
զօրացո զայս, զոր հաստատեցեր ՚ի մեզ :
Ի տաճարէ քումմէ յերուսաղէմէ քեզ
մատուացեն թագաւորք զպատարագու :
Աստեա ՚ի գազան եղեգան, ՚ի ժողովրա
զուարակաց և ՚ի դասս երնջոց :
Խոտեացին այնորին՝ ոյք ընտրեալ են ար-
ծաթով . ցրուեա զհեթանոսս, ոյք կամին
ընդ պատերազմ :
Եկեսցին հրեշտակք յեգիպտոսէ . հնդի-
կըք յառաջագոյն ձեռնոու լիցին առ ած :
Թագաւորութիւնք երկրի օրհնեցէք զած
և սաղմոս ասացէք տեառն :
Դանապարհ արարէք այնմիկ, որ նստի
յերկինս երկնից ընդ արեւելս :
Ահա տացէ զձայն իւր ՚ի ձայն զօրութեն .
և տուք զփառս աստուծոյ :
Ի վերայ իսրայէլի մեծվայելցութիւն նր՝
և զօրութիւնորա մինչեւ յամզս երկնից :
Ոքանչելի է աստուած ՚ի վերայ սրբոց իւ-
րոց, աստուած իսրայէլի :
Ահա տացէ զօրութիւն հաստատութեան
ժողովրդեան իւրոյ . օրհնեալ է ած :

Տոնք ու :

|| կապարած . Սաղմոն դաս-թի . վասն լառանցելըն :

|| Եցո զիս աստուած , զի համին ջուրք
յանձն իմ . ընկլայ ես 'ի խորս անդնդոց ,
ուր ոչ գոյ ինձ հանդիսա :

|| Կի ես 'ի խորս ծովու , և շրջանք ընկլող
մեցին զիս :

|| աստակեցայ ես առ աղաղակել , և կեր-
կերեցաւ կոկորդ իմ :

|| յուաղեցան աչք իմ առ յուսալ ինձ առ
տէր աստուած իմ :

|| աղումք եղեն քան դիեր գլխոյ իմց , սք
ատէին զիս 'ի տարապարտուց :

|| օրացան յիս թշնամիք իմ և ատելիք իմ
'ի նանիր . ինչ զոր ոչ յափշտակեալ էի ,
տուժէի նոցա :

|| ստուած գու ծանեար զանդդամութիւն
իմ , և յանցանք իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցան :
|| ի ամաչեսցեն վասն իմ , սք համբերեն
քեզ տէր տէր զօրութեանց . մի պատիա-
ռեսցին վասն իմ , սք ինդրեն զքեզ
աստուած իսրայէլի :

|| ասն քո համբերի նախատանաց . և ծած-
կեաց ամօթ զերեսս իմ :

|| Օտար եղէ ես յեղբարց իմոց , և հիւր

Օխ դու գիտես զնախատինս իմ, զամօթ
իմ և զպատկառանս իմ:

Առաջիքո են ամենայն նեղեցք անձին ի-
մը . նախատանաց համբեր սերտ իմ և
թշուառութեան :

Ան ունեի թէ ոք տրոմեսցի ընդիս, և
ոչ ոք էր . և միիթարիչ ինձ ոք ոչ գտաւ :
Ետուն ՚ի կերակուր ինձ լեղի, և ՚ի ծա-
րաւ իմ արբուցին ինձ քայախ :

Եղեցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորու-
գայթ, ՚ի հատուցումն և ՚ի գայթակղութի :
Խաւարեսցին աչք նոցա, զի մի տեսցեն .
և զթիկունս նոցա հանապազ կորացո :
Երկցես ՚ի վերայ նոցա զբարկութիւնքո .
և սրտմտութիւն բարկութեան քո հաս-
ցէ ՚ի վերայ նոցա :

Եղեցին բնակութիւնք նոցա աւերակ . և
՚ի յարկս նոցա մի սք իցէ՝ որ բնակիցէ :
Օխ զոր դու հարեր՝ հալածեցին, և ՚ի
վերա ցաւոց իմոց յաւելին :

Դիր զմեղս ՚ի վերայ մեղաց նոցա, զի մի
մոցեն յարդարութիւնքո :

Զնշեսցին նոքա ՚ի գպրութենէ քումմէ
կենաց, և ընդ արդարուքո մի գրեսցին :
Եղբատ և ցաւած եմ ես, փրկութիւնքո
աստուած ընկալցի զիս :

Օրհնեցից զանուն այ իմոյ օրհնութք , և
բարձր արարից զնա գովութք :

Հաճոյ եղեցի ասուուծոյ քան զրթ մա-
տաղ, որ բերէ զեղզիւրս և զեճզակս :

Տեսցեն աղբատք և ուրախ եղեցին . ինդ-
րեցէք զան, և կեցցեն անձինք ձեր :

Օխ լուաւ տէր տնանկաց, և զկապեալըս
իւր ոչ արհամարհեաց :

Օրհնեսցեն զնա երկինք և երկիր, ծով և
ամենայն որ զեռայ ՚ի նոսա :

Եստուած փրկէ զիօն . և շննեսցին քա-
ղաքք հրէաստանի . շննեսցեն բնակեսցեն՝
և ժառանգեսցեն ՚ի նմա :

Օտակ ծառայից քոց հաստատեսցի անդ .
և սյք սիրեն զանունքո, բնակեսցեն ՚ի նմա:
Տունք լը :

ՍԱՆՄՈՍ ԿԹ .

Ի կապարան . Սաշմուդաւի՞ առ ՚ի յիշտակ իլլ-
իլլյ զնա գետուն :

Եստուած յօդնել ինձ նայեաց, և տէր
յընկերել ինձ փութա :

Եմաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք ինդրէ-
ին զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչես-
ցեն, ոյք խորհեին ինձ չար :

Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք, ոյք

ասէին ինձ վաշ վաշ,
ջնծասցեն և ուրախ լիցին՝ ի քեզ ամենեւ
քեան, ոյք ինդրեն զքեզ տէր :
Կասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է ած, և
ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո :
Ես աղքատ և տնանկ եմ, աստուած օգու
նեա ինձ . օգնական և փրկիչ իմ ես և
դու տէր իմ՝ մի յամենար :
Տունք զ: Գործառ խո:

ՍԱՆՄՈՍ Հ.

Ի կապարած . որդեռոյն Յոհանաբարյա . յետ առաջ
նոյ գերութեանն . Սաղմոս Դատինի :

Ի քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչեցից յաւ
խտեան . յարդարութեան քում փրկեա
և ապրեցո զիս :

Խոնարհեցո առ իս զունին . և կեցո զիս :
Ի եր իմ աստուած ապաւէն, և տեղի ա
մուր կեցուցանել զիս . զի հաստատութի
իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Կատուած իմ, փրկեա զիս ՚ի ձեռաց մեւ
զաւորի, ՚ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :
Դու ես համբէրութիւն իմ տէր, տէր
յոյս իմ ՚ի մանկութենէ իմմէ :

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարդանդէ . յու-

րովայնէ մօր իմց դու ես ապաւէն իմ,
և առ ՚ի քէնէ օգնութիմ յամենայն ժամ:
Որպէս զի նշաւակ եղէ ես բաղմաց . և
դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ :
Լ զցի բերան իմ գովութեամբ . որպէս
օրհնեցից զփառու քո, զօրհանապազ զմեծ-
վայելչութիւնս քո :

Ո՞ի ընկենուր զիս տէր ՚ի ժամանակս ծե-
րութեան . ՚ի պակասիլ զօրութեան իմց
մի թողուր զիս :

Կասցին թշնամիկ իմ ինձ . և որք պաշա-
րեցին զանձն իմ, խորհեցան ՚ի միասին և
ասացին :

Կատուած եթող զնա, հալածեսցուք և
հասցուք նմա . զի ոչ ոք է որ փրկէ զնա :
Կատուած իմ, մի հեռի առնիր յինէն .
և աստուած յօդնել ինձ նայեայ :

Կմաչեացեն և պակասեսցին՝ ոյք չարախօս
կային զանձնէ իմմէ . զգեցցին զամօթ և
զպատկառանս՝ ոյք ինդրէին ինձ չար :

Ես յամենայն ժամ յուսացայց, և յաւե-
լից յօրհնութիւնս քո :

Ի երան իմ պատմեսցէ զարդարութիւնս
քո, զօրհանապազ զգովութիւնս քո :

Որպէս ոչ թէ խարդախութիւն ինչ գի-
տէր գալրութեան . այլ մտից ՚ի զօրութիւ-

տեառն . և տէր յիշեցի զարդարութիւնը քո միայն :

Կստուած իմ , ուսուցեր զիս ՚ի մանկութենէ իմմէ . և ցարդ ևս պատմեցից զարդարութիւնս քո :

Ոինչեւ յալեւորիլ և ՚ի ծերանալ , աստուած իմ մի թողուր զիս :

Ոինչեւ պատմեսցի բաղուկ քո ազգի ամենայնի որ գալօցն է :

Օզօրութիւնս քո և զարդարութիւնս քո մինչեւ ՚ի բարձունս զոր արարեր մեծամեծս , աստուած ո՞նման է քեզ :

Որչափ ցուցեր ինձ նեղութիւն բաղում և չարչարանս . գարձեալ միսիթարեցեր զիս , և ՚ի խորոց անդնդոց երկրի հաներ զիս :

Յաճախեցեր ղղօրութիւնս քո . գարձար և միսիթարեցեր զիս , և ՚ի խորոց երկրի միւսանդամ հաներ զիս :

Արդ և ես խոսուովան եղեց քեզ ՚ի պատրաստութիւն սաղմոսաց ձշմարիտդ ած . սաղմոս սասացից քեզ օրհնութեամբ սուրբ բրդ խրայէլի :

Յնծասցեն շրթունք իմ յորժամ սաղմոս սասիցեմ քեզ . և անձն իմ զոր փրկեցեր : Եւս և լեզու իմ զօրհանապաղ խօսես :

յի զարդարութիւնս քո : Ի ժամանակի որպէս յամօթ լիցին և ամաչեսցեն , ոյք խնդրէին ինձ չար : Տունք իւ :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ.

Ի Սողմոն Սաղմոս :

Կստուած զիրաւունս քո արքայի տուր , և զարդարութիւնս քո սրդւոյ թագաւորի : Դատել զգողավուրդոս քո արդարութիք , և զաղքասա քո իրաւամեք :

Առցեն լերինք զիսազալութիւն ժողովը դեան , և բլարք զարդարութիւն : Իրաւարացէ աղքատաց ժողովոդեան և կեցուսցէ զորդիս տնանկաց , և խոնարհեցուսցէ զամբարտաւանս :

Կացցէ և մնացէ ընդ արեւու յառաջքան զուսին ազգէ մինչեւ յազգ : Վլցէ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղման , որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Օագեսցի յաւուրս նորա արդարութի , բաղում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեցացի լուսին :

Տիրեսցէ նա ՚ի ծովէ մինչեւ ՚ի ծով , ՚ի գետոց մինչեւ ՚ի ծագս աշխարհի : Առաջի նորա նախ հնդիկը անկցին , և

Թշնամիք նորա հող կերիցեն :
 Թագաւորք թարսսի և կղզեաց պատարա-
 գըս մասուացեն նմա . թագաւորք արաբայ
 և սաբայ պատարագս բերցեն նմա :
 Երկիրագյեն նմա ամ թագաւորք երկ-
 րի , և ամենայն աղքք ծառայեսցեն նմա :
 Օի փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց հղօրի .
 զաղքատն և զանանին , որոյ ոչ է իւր օդ-
 նական :
 Անխայեսցէ նա յաղքատն և ՚ի տնանին և
 զանձինս տնանկաց կեցուացէ . ՚ի վաշխից
 չարաց փրկեացէ զանձինս նոյա :
 Պատուական է անուն նր առաջի նշ . կեց-
 ցէ , և տացի նմա յոսկւոյն արաբացւոց :
 Յաղօթս կացյեն առ նա յամենայն ժամ ,
 և զօրհանապաղ օրհնեացյեն զնա :
 Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն եր-
 կիր . և ՚ի վերայ գլխոց լերանց :
 Բարձրացի քան զլիքանան պտուղ նր . և
 ծաղկեացի ՚ի քաղաքի տնոսղ խոստ երկրի :
 Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յատիտեան .
 զի յառաջքան զարեւ է անուն նորա :
 Ի նա օրհնեացին ամենայն աղքք երկրի ,
 և ամենայն աղմնիք երանիցեն նմա :
 Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի որ առ-
 նէ սրանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն

սուրբ փառաց նորա յաւիտեան . լցցի փա-
 ռօք նորա ամենայն երկիր . եղիցի եղիցի :
 Տունք ի : Գործաց Խզ :

Կանաս Գործաց է : Սաղման մէ :
 Տունք մէ :

ԱՆՕԹՔ ԱՆԱՅՏ ՄՈՐՆ ՍԱՅՐՈՒԵԼՏ
 ա . թագ . բ .

♦ Աստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տէր , և բարձ-
 րացաւ եղջիւր իմ յաստուած փրկիչ իմ :
 Ծնդարձակեցաւ բերան իմ ՚ի վի թշնա-
 մեաց իմոց . ուրախ եղէց ՚ի փրկուեքում :
 Օի ոչ գոյ սուրբ որպէս զտէր , և ոչ ար-
 դար որպէս զաստուած մեր , և չիք սուրբ
 բաց յաստուծոյ մերմէ :

Ոի պարձիք և մի խօսիք զամբարտաւա-
 նըս , և մի ելցէ ընդ բերանս ձեր բան
 հպարտ մեծաբանութեան :

Աստուած գիտութեանց՝ տէր աստուած
 պատրաստէ իւրալ իմաստութեամբ զգի-
 տութիւն յարարածս իւր :

Հզօրաց հաստ աղեղունիք թուլացան , և
 ակարք վառեցան զօրութեամբ :

Յագք և լիք հացիւ նուաղեցան , և
 քաղցեալք լցին զերկիր :
 5*

Ամուլն ծնաւ եօթն, և բազմածինն նը-
ւաղեցաւ ՚ի ծննդոց :

Տէր մեռուցանէ և տէր կեցուցանէ, ի-
շուցանէ ՚ի դժխիս և հանէ :

Տէր աղքատացուցանէ և տէր մեծացու-
ցանէ . խոնարհ առնէ զամբարտաւանս
մինչեւյերկիր, և բարձր առնէ զտառա-
պեալսյաղբեւաց :

Կատուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս
ժողովրդեան, և զաթոռ փառաց ժառանե-
գեցուցանէ նոցա :

Կատարէ զուխտս ուխտաւորաց, և օրհ-
նեաց զամն արդարոց :

Օ ՚ի ոչ թէ իւրով զօրութեամբ զօրանայ
հզօր . այլ տէր տկար առնէ զհակառա-
կորդու իւր . տէր սուրբ է :

Վի պարծեսցի խորհրդականն ՚ի խորհուր-
դըս իւր . և մի պարծեսցի հզօրն ՚ի զօ-
րութիւն իւր . և մի պարծեսցի մեծն ՚ի
մեծութեան իւրում :

Այլ որ պարծին, ՚ի տէր պարծեսցի . ՚ի
խորհուրդս գիտութեան զտէր ճանաչել :

Եւնել զիրաւունս և գործել զարդարու-
թիւն ՚ի վերայ երեսաց երկիր :

Տէր եւյերկինս և որտաց, և ինքն դա-
տէ առանց բարբառելոյ :

Տայ զօրութիւն թագաւորաց մերոց . և
բարձր առնէ զեղջիւր օծելոյ իւրոյ :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆՈՒՅԻՆ

Քարձրացաւ եղջիւր իմյաստուած փըր-
կիչ իմ . հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տէր
տերամբ և հաւատով :

Մարդասէր տէր, վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի, և վն խաչի քո պատուա-
կանի, ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո զմեզ :

Քարող և աղօն՝ Ողորմեա և ի նեղու-
թեան խոնացն :

Ա ասն գտանելոյ մեղ զշնորհս և զողոր-
մութիւն ՚ի բարեբար տեառնէ մերմէ,
զտէր աղաւեսցուք : Տէր ողորմեա :

Ա ասն փրկելոյ զմեղ ՚ի զրպարտութենէ
մարդկան և յորդայթից սատանայի, զտի :

Ա ասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և
տանց հաւատացելոց, զտէր աղա :

Ա ասն որք ՚ի լերինս յայրս և ՚ի փապարս
ընակեալեն ու հարքն մեր, զտէր աղա :

Ա ասն որք սաղմոսիւք և օրհնութիւն կատա-

բեն զամանակս կենաց իւրեանց , ըգչ
վան հոգւոցն հան : Եւ եւս միաբան :
Օանձինս : Ողորմեաց :

Աղջիկ :

Պոհանակք զքէն տէր աստուած մեր , որ
զարթուցեր զմեղ ՚ի հանդստենէ քնոյ շր-
նորհիւ ողորմութեան քո : Օարթո զմիսս
մեր արդարութեամբ առ քեղ տէր աստ-
ուած մեր , զի տեսցեն աչք մեր զիրկու-
թիւն քո : Եկեսցէ և բնակեսցէ առ մեղ
աստուածութիւն քո , և ողորմութիւն քո
հովանի և պահապան լիցի ՚ի վերայ պաշ-
տօնէից քոց : Եւ զմեղ զծառայքս քո ար-
ժանի արա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի և յամե-
նայն ժամու միշտ խորհիլ ՚ի սէր պատուի-
րանաց քոց : Եւ գոհանալով փառաւորել
զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Խստաղութիւն ամենեցուն :
Եպոնծոյ երիբ պահեսցուն :

Կենդանարար զօրութիւն և աղբիւր ան-
մահութեան , դու ես քրիստոս աստուած

փրկիչ մեր : Որ չնորհեցեր մեղ ՚ի մէջ գէւ-
շերի յառնել և խոստովան լինիլ առ քեղ
վասն իրաւանց և արդարութեան քո : Եւ
այժմ աղաւէմք զքեղ տէր աստուած մեր ,
արա զմեղ արթունս և պատրաստո ՚ի
ժամ առաւօսու ընդ սուրբս քո : Եւ ընդ
նոսին գոհանալով փառաւորել զքեղ ընդ
հօր և ընդ հոգւոց սրբոյ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Աղղանք :

Պոհութեամբ և ճշմարիտ խոստովանու-
թեամբ անդադար փառաւորեմք զհայր
և զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս .
ամէն :

Զայր մեր որ յերկինս :

Ծաղկեցին զձեռս իմ եւ ցուռ իմ, եւ թուեցին ցամենայն ոսկերս իմ. նորա հայեցան եւ ուեսին ցիւ:

ՍԱՆՄՈՍ Հ Բ.

Ապողոս յԱստի . օրհնութեան :

Իբրեւ զի բարի է խօրայէլի աստուած,
և ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Բայց զի իմ փոքր մի ևս սասանեալ էին
ոտք . սակաւիկ մի և գայթակղեալ էին
գնացք իմ :

Վախանձեցայ ես ընդ անօրէնս . զիսաղա-
ղութիւնն մեղաւորաց որպէս աեսանէի ,
զի ոչ գոյր վրէպ մահու նոցա :

Հաստատուն են տանջանք նոցա . ՚ի վաս-
տակս մարդկան չեն նորա , և ըստ մարդ-
կան ոչ տանջեսցին :

Վասն այստրիկ կալաւ զնոսա ամբարտաւ-
ւանութիւնն . արկին զիւրեամբք զամբաւ-
րըտութիւնն և զանիրաւութի իւրեանց :

Եցից որպէս ՚ի ճարպոյ անիրաւութիւն
նոցա . զի գնացին նորա ըստ խորհրդոց
սրտից իւրեանց :

Խորհրդան և խօսեցան չարտութեամբ . և

ղասպիրատութի՞ ՚ի բարձունս խորհեցան։
Եշին յերկինս զքերանս իւրեանց, և ըդ
լեզուս իւրեանց ածէին զերկրաւ։
Ա այտորիկ ժողովուրդ իմ դարձցի այս-
թէն. և աւուրբք իմ լի կատարեալ գոցին
՚ի նոսա։

Ասացին՝ զիամբրդ գիտաց ած. կամ գուցէ՞
արդեօք գիտութիւն առ ՚ի բարձրելցն։
Ահա մեղաւորք են և յաջողեալ է նոցա.
կան և ունին զմեծութիւն աշխարհի։
Ասացի՞ ՚ի զուր ուրեմն արդարացուցի ըդ
սիրտ իմ, լուացից սրբութեամբ զձեռս
իմ. և եղէ ես խոշտանիեալ զօրհանա-
պաղ. և կշտամբանք իմ ընդ առաւոտա։
Ուշպէտ և ասէի՞ թէ այսպէս պատմեցից.
ահաւասիկ յազդ որդւոց քոց՝ որոց և
ուխտեցից։

Ի մտի եղի, թէ սակայն և այս ջան է ա-
ռաջի իմ, մինչեւ մտից ՚ի սրբութիւնն
աստուծոյ և ՚ի միտ առից զկատարած նշ։
Ասկայն վասն նենդութեան նոցա տարա-
գիր արասցես զնոսա, և կործանեսցես ըդ
նոսա յամբարտաւանութեան իւրեանց։
Իսկ զիամբրդ եղեն յաւեր յանկարծակի. աս-
տակեցան պակասեցան կորեան վասն ա-
նօրէնութեան իւրեանց, և եղեն որպէս

երաղք զարթուցելոց։
Տէր ՚ի քաղաքի քում զպատկերս նոցա ա-
նարգեցես. զի հուր բորբոքեցաւ ՚ի սըր-
տի իմում, և երիկամունք իմ այլագու-
նեցան։

Ես արհամարհեալ եղէ, և ոչ գիտացի .
որպէս զանասուն համարեցայ տուալի քո,
և ես յամենայն ժամ ընդ քեզ եմ։
Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ, ՚ի խորհուր-
դըս քո առաջնորդեցեր ինձ, և փառօք
ընկալար զիս։

Օ յի՞նչ կայ իմ բնաւ յերկինս, կամ ՚ի քէ՞ն
զի՞նչ եւս ինդրեցից յերկրի։
Վուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ. ած
սրտի իմոյ, բաժին իմ ած յաւիտեան։
Ահաւասիկ ոյք հեռի արարին զանձինս
իւրեանց ՚ի քէ՞ն, կորիցեն. սատակեսցես
զամենեսեան՝ ոյք ասպասամբ եղեն ՚ի քէ՞ն։
Ինձ մերձենալ առ աստուած բարի է. և
դնել առ տէր զյոյս իմ։
Պատմել զամենայն օրհնութիւնս քո, ՚ի
դրունս դստեր սիօնի։
Տունք իր։

ՍԱՀՄՈՍ ՀԳ.

ԽԱՅԱՊՈՆԵՒԹԵԱՆ յԱԱԿԱՎ :

Ինդէր մերժեցեր ած իսպառ . բարկացաւ
սրտմտութիւնքո ՚ի վերայ խաշին արօտի քո :
Յիշեա զժողովուրդ քո , զոր ստացար ՚ի
սկզբանէ . փրկեցեր զվլճակ ժառանգու-
թեան քո :

Լեառն սիօն այս՝ ուր բնակեցար դու ՚ի
սմա . համբարձ ղձեռն քո ՚ի վերայ ահ
բարտաւանութեաննոցա իսպառ :

Որ ինչ անիրաւեցաւ թշնամին ՚ի սրբու-
թեան քում . պարծեցան ատելիք քո ՚ի մէջ
բարեկենդանութեան իւրեանց :

Եղին զնշանս իւրեանց ՚ի նշանս , և ինք-
եանք ոչ ծանեան զելս ՚ի վերուստ :

Որպէս յանտառի փայտատօք կոտրեցին
զդրունս նորա , ՚ի միասին փայտատօք և
մըձօք կործանեցին զնա :

Այրեցին ՚ի հուր զրբութիւն քո յերե-
րի . պղծեցին զնորան անուան քո :

Ասացին ՚ի սիրտս իւրեանց աղքը նոցա ՚ի
միասին , եկայք լւեցուսցուք զամենայն
տօնս աստուծոյ յերկրէ :

Նշանս մեք ինչ ոչ տեսաք , և ոչ ես գու-
ցէ մարդարէ . և զմեղ ինչ ոք ոչ ճանաչեցէ :

Ոյնչեւ յերբ ած նախատէ թշնամին ,
բարկացուցանէ հակառակորդն զանուն

սուրբ քո :
Ինդէր դարձուցանես զձեռն քո , և զայ-
քո ՚ի միջոյ ծոցոյ քումիէ իսպառ :
Աստուած թագաւոր մեր յառաջ քան ըզ
յաւիտեանս , որ արարեր զիրկութիւն ՚ի
մէջ երկրի :

Դու հաստատեցեր զօրութեամբ քով ըզ
ծով , դու խորտակեցեր զգլուխ վիշապին
՚ի վերայ ջուրց :

Դու փշրեցեր զգլուխ վիշապին , և ետուք
զնա կերակուր զօրացն հնդկաց :

Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և զվտակս .
դու . ցամաքեցուցեր զգետս սաստիկս :
Քո է տիւ և քո է գիշեր . զյսս և զարեւ
դու արարեր . և դու հաստատեցեր զա-
մենայն սահմանս երկրի . զգարուն և զա-
մառն դու ատեղծեր :

Այս յուշ լիցի քեզ՝ զի թշնամին նախատ-
եաց զտէրդ . ժողովուրդ անզգամ բար-
կացոյց զանուն սուրբ քո :

Ո՞ի մատներ դաղանաց զանձն՝ որ խոստո-
վան առնի առ քեզ . և զանձինս տնանկաց
քոց մի մոռանար իսպառ :
Հայեաց յուխտ քո , զի լցան տունք ամի-

շելոց յերկրի անկրաւութեամբ ։
Ո՞ի գարձցի տնանկն ամաչեցեալ . այլ աղքատը և տնանկը օրհնեսցեն զանուն ռքք.քո։
Երի աստուած և դատեա զդատաստանս քո . յիշեա զնախատինս՝ որ յանդգամէն զօրհանապաղ։

Ո՞ի մոռանար զձայն պաշտօնէից քոց . ամբ բարտաւանութիւն ատելեաց քոց վերասցի հանապաղ։

Տունք իք . Գորդոս Խղ։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԴ.

Ի կտարած . մի' ապախաներ . ընդ օրհնութենան =
Սաղմոս յԱստի . երդ առ ասորեսպանեայս =

Պոստովան եղիցուք առքեղ աստուած ,
Խոստովան եղիցուք և կարդասցուք զանուն սուրբ քո =

Պատմեցից զամենայն պանչելիս քո . յորժամ ժամ առից , ես ուղիղ դատեցից :
Ո՞աշեցաւ երկրի և ամենայն բնակիչք նորա , ես հաստատեցի զսիւնս նորա :

Ասցի անօրինաց , թէ մի անօրինիք . և մեղաւորաց , թէ մի բարձրացուցանէք զեղիւրս ձեր :

Ո՞ի համբառնայք ՚ի բարձունս զեղիւրս

ձեր , և մի խօսիք զայ անկրաւութիւն ։
Օի ոչ յարեւելից և ոչ յարեւմոից և
ոչ յանապատէ լերանց . այլ աստուած դատաւոր է :

Օ այս խոնարհ առնէ , և զսոյն բարձրացուցանէ . բաժակ ՚ի ձեռին տեառն գինի լի անապակ արկեալ . և խոնարհեցուցանէ յայսմանէ յայս :

Ո ակայն մրուր նորա ոչ սպառեսցի . և արբցեն զնա ամենայն մեղաւորք երկրի :
Ես ցնծացայց յաւիտեան , սաղմոս ասացից աստուծոյ յակօբայ :

Օ ամենայն եղջիւրս մեղաւորաց փշրեսցես . և բարձր եղիցի եղջիւր արդարոյ :
Տունք ք :

ՍԱՂՄՈՍ ՀԵ.

Ի կտարած . ընդ օրհնութենան . մի' ապախաներ =
Սաղմոս յԱստի . երդ առ ասորեսպանեայս =

Յայտնի է ՚ի հրեաստանի աստուած . և յիսրայէլ մեծ է անուն նորա :

Եղեւ ՚ի խաղաղութեան տեղի նորա . և բնակութիւն նորա ՚ի սիօն :

Անդ խորտակեաց տէր զզօրութիւն աղեղան , զգէն զսուր և զճակատամարտ :

Ա զւսատու ես գու սքանչելապէս լերան-

ցըն յաւիտենից . խռովեսցին ամենեքեան
որք անմիտք են սրտիւք . ննջեցին զքունս
իւրեանց , և ինչ ոչ դտին :

Ամենայն արք ՚ի մեծութեան ձեռաց իւրեանց . ՚ի սաստէ քումմէ աստուած յակոբայ ննջեցին , և ոյք հեծեալ էին ՚ի ձիս :
Դու ահաւոր ես , և ովկ կարէ կալ առաջ քո . որպէս երեւեցար դու յերկնից ,
յայտնի եղեւ բարկութիւն քո :

Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդ յառնեն
աստուծոյ ՚ի գատաստան , ընդ ապրեցու-
ցանել զամենայն հեզս երկրի :

Խորհուրդ մարդկան խոստովան առնին
առ քեզ . և ծածկեալք իմաստութեամբ
օրհնեսցեն զքեզ :

Ուխտս դիք , և կատարեցէք տեառն այ
մերոյ ամենեքեան որք շուրջ էք զնովաւ :
Վատուցէք պատարագս ահաւորին . ոքաղէ զհոգիս իշխանաց , ահաւոր է նա
քան զամենայն թագաւորս երկրի :

Տունք ժ .

ՍԱՂՄՈՍ Հ Զ .

Ի կատարած . կատարած իրէնովմայ . Սաղմոս յԱսակ :

Չայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի . ձայ-
նիւ իմով առ անձ , և նայեցաւ առիս :

Յաւուր նեղութեան իմց զաստուած
իմով էցի ձեռօք իմովք . և ՚ի գիշերի ա-
ռաջի նորա ոչ խաբեցայ :

Ոչ կամէր միսիթարել անձն իմ . յիշեցի
զաստուած՝ և ուրախ եղէ . հոգայի , և
նուաղիւր յիս հոգի իմ :

Ժամանեցին պահուց աչք իմ . խռովեցայ
և ոչ խօսեցայ . խորհեցայ զաւուրսն զա-
ռաջինս , և զամնն յաւիտենից յիշեցի :
Խօսեցայ ՚ի գիշերի ընդ սրտի իմում . հո-
գային և տառապէր յիս հոգի իմ :

Վիթէ յաւիտենից մերժեցէ զիս տէր .
և ոչ եւս յաւեցի ՚ի հաճիլ և եւս :
Կամ խապառ արգելցէ զողորմութիւն իւր
յինէն . կամ կատարեաց զբան իւր աղդէ
մինեւ յաղդ :

Կամ մոռասցի գլխալ անձ իմ և ես . կամ
արգելցէ զգթուի իւր բարկութիւն իւրով :
Վայցին թէ այժմ սկսայ . այս է նորոգու-
մըն աջոն բարձրելոյ :

Յիշեցի զգործս տեառն ՚ի սկզբանէ . յիւ
շեցի զբանչելիս նորա :

Խորհեցայ յամենայն գործս քո , և ՚ի ձե-
ռագործս քո խորհեցայ :

Վէճ , ՚ի սրբութեան են ճանապարհք քո .
ովկ անձ մեծ՝ որպէս զաստուած մեր . գու-

Ես աստուած, որ առնես զաքանչելիս։
Յուցեր ժողովրդեան քում զզօրութիւն
քո . փրկեցեր բազկաւ քով զժողովուրդու
քո , զորդիմն յակոբայ և յովսէփու .
Տեսին զբեղ ջուրը աստուած, տեսին ըդ
քեղ ջուրը՝ և երկեան . և խորք խոռովեւ-
ցան ՚ի ձայնէ ջուրց բազմաց։
Չայն ետուն ամպք . քանզի և նետք քո
գնան ՚ի ձայնէ որոտալց քո անուի .
Երեւեցան փայլատակունք քո տիեզե-
րաց . խոռովեցաւ և դողաց երկիր .
Ի ծովու են ճանապարհք քո, և շաւիդք
քո ՚ի ջուրս բազումն . և հետք քո ոչ
երեւեն։
Առաջնորդեցեր որպէս խաշնն ժողովր-
դեան քո ՚ի ձեռն մովսէսի և ահարօնի .
Տանք ժը . Գորշաս լը .

ՍԱՀՄՈՍ ՀԵ .
Ի մասքութիւն յԱստի .

Կայեցարուք ժողովուրդք յօրէնս իմ. խո-
նարհեցուցեք զունին ձեր ՚ի բանս բերա-
նոյ իմոյ .
Բացից առակաւ զբերան իմ, և խօսե-
ցայց զառակս ՚ի սկզբանէ .

Որպէս լուաք՝ և ծանեաք զայս, և հար-
քըն մեր պատմեցին մեր։
Ոչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա յագդ-
յալ, պատմել զօրհնութիւնս տեառն,
զզօրութիւն և զաքանչելիս իւր զոր արար .
Ճաստատեաց զվկայութիւն իւր առ յա-
կոբ, և օրէնս եղ ՚ի վերայ խօրայէլի .
Որ ինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն մե-
րոց, ցուցանել զայս որդւոց իւրեանց,
զի ծանիցեն յագդ յայլ։
Որդիք որք ծնանին, յարիցեն և պատմես-
ցեն զայս որդւոց իւրեանց . զի դիցեն
առ աստուած զլոյս իւրեանց, և մի մո-
ռապյին զդործս աստուծոյ։
Օզպատուիրանս նորի խնդրելով իմնդրեսցեն .
և մի եղիցին որպէս և հարքն իւրեանց .
Վզդ չար և դառնացող . ազդ որ ոչ ուղ-
ղեաց զսիրտ իւր, և ոչ հաստատեաց առ
աստուած զհոգի իւր .
Որդիք երբեմի լիածիգք և պնդաձիգք . յա-
ւուր պատերազմի կապարձս դարձուցին .
Ոչ կացին նոքայուխտի տեառն . և ըստ ի-
րաւանց նորա ոչ կամեցան գնալ .
Ոսուացան զերախտիս նորա և զաքանչե-
լիսն՝ զոր եցոյց նոցա .
Առաջի հարց նոցա զոր արար զաքանչելիս

իւր յերկրին եղիսաբետոց և 'ի դաշտին
տայանու :

Եհերձ զծովն՝ և անցոյց զնոսա . և կա-
ցոյց զջուրսն որպէս 'ի տիկս :
Առաջնորդեաց նոյա ամպով 'ի տուէ , և
զամենայն գիշեր 'ի լսոյ հրս :

Եհերձ զվեմն յանապատին , և ետ ըմակել
նոցա որպէս 'ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն 'ի վիմէն , և հոսեաց որ-
պէս զգետս զջուրսն :

Վակայն յաւելին 'ի մեղանչել . և ևս բար-
կացուցին զքարձրեալն յանջրդի :
Փորձեցին զաստուած 'ի սիրտս իւրեանց ,
'ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց :
Տըմնջեցին զայ և ասացին . մի թէ կարող
իցէ ած պատրաստել սեղան յանապատի :
Քանզի հարկանէր զվեմն և հոսէին ջուրը ,
և վտակք խաղային 'ի նմանէ :

Եղէ հաց ևս կարասցէ տալ նա մեզ . կամ
պատրաստեացէ սեղան ժողովրդեան իւրոյ :

Վասն այսորին լուաւ զայս տէր , և յասպա-
ղեաց . հուրը բորբոքեցաւ 'ի յակովք , և
բարկութիւն ել 'ի վերայ խարայէլի :

Օ 'ի ոչ հաւաստացին յաստուած , և ոչ
յուսացան 'ի փրկութիւն նորա :

Հրաման ետ ամպոց 'ի վերուստ , և ըդ-

դրունս երկնից եբաց , և տեղեաց 'ի նո-
սա զմանանաց 'ի կերակուր :

Օհաց երկնից ետ նոցա , զհաց հրեշտա-
կաց կերան մարդիկ . և իջոց 'ի նոսա զկե-
րակուր 'ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , և էած զօրու-
թեամբ իւրով զհիւսիսիւ :

Տեղեաց 'ի նոսա միս որպէս զհող . որպէս
զւաւազ ծովու զժուչունս թեւաւորս :

Եշրկ 'ի մեջ բանակի նոցա , և շուրջ ըզ-
վրանօք նոցա :

Կերան և յագեցան յոյժ . և զցանկութիւն
նոցա ետ նոցա . և ոչինչ կարօտ եղէն 'ի
ցանկութիւնէ իւրեանց :

Վինչդեռ կերակուրք 'ի բերանս իւրեանց
էին , բարկութիւն յայ ել 'ի վերայ նոցա :

Վպան զքաղումս 'ի նոցանէ , և զընտիր
ընտիրս խրայէլի սատակեաց :

Յայսմ ամենայնի մեղան և ևս . և ոչ հա-
ւաստացին սքանչելեաց նորա :

Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նո-
ցա , և ամբ նոցա վտւթապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոսա , խնդրէին ըդ-
նա . դառնային և առաւօտ առնէին առ
աստուած :

Յեշեցին զի ապուտած օգնական էր նց :

աստուած բարձրեալ վիրկիչ էր նոցա :
 Այրեցին զնա բերանօք իւրեանց , և լւզ-
 ուօք իւրեանց ստեցին նմա . և սիրոք նո-
 ցա ոչ էին ուղեղք լնդ նմա , և ոչ հա-
 ւատացին ուխտի նորա :
 Այլ նա ինքն գթած էր . բաւէր զմեղս
 նոցա , և ոչ ապականէր :
 Յաճախէր դարձուցանել զբարկունի իւր .
 և ոչ բորբոքէր զամենայն սրտմունի իւր :
 Յիշեաց թէ մարմին են նորա . հոգի որ
 ելանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :
 Քանիցս անդամ դառնացուցին զնա յա-
 նապատի . և բարկացուցին զբարձրեալն
 յանջրդի :
 Դարձան և փորձեցին զաստուած , և ըդ
 սուրբն իսրայէլի զայրացուցին :
 Ոչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
 փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց նեղաց նոցա :
 Ոչ արար զնշանս և զարուեստս իւր յերկ
 ըին եգիպտացուց և ՚ի դաշտին տայանու :
 Դարձոյց յարիւն զգեստս նոցա . և զանձ-
 րեւս նոցա , զի մի արբցեն :
 Առաքեաց ՚ի նոսա շանաձանձ և եկեր ըդ
 նոսա . և գորտիւ ապականէաց զնոսա :
 Ետ ժանից զպտուղս նոցա , և զլաստա-
 կըս նոցա մարախոյ :

Եհար կարկտիւ զայդիս նոցա , և զթզե-
 նիս նոցա եղեմամբ :
 Աատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս նոցա .
 և զստացուածս նոցա հրովդատեաց :
 Արաքեաց ՚ի նոսա զսրտմութիւն բարկու-
 թեան իւրոյ , զսրտմութիւն զբարկու-
 թիւն և զնեղութիւն :
 Արաքեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի ձեռն հը-
 րեշտակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նոսա ըզ
 սրտմութիւն բարկութեան իւրոյ :
 Ոչ անխայեաց ՚ի մահուանէ զանձինս նո-
 ցա . և զանասունս նց ՚ի մահ մատնեաց :
 Եհար զամ անդրանիկս եգիպտացուց , զլա-
 կիզբն ամ վաստակոց նոցա ՚ի յարկս քամայ :
 Նորդան ետ ող խաչին ժողովրդեան իւ-
 րոյ . և եհան զնոսա ող զհօտյանապատ :
 Արաջնորդեաց նոցա յուսով , և ոչ եր-
 կեան . և զթշնամիս նոցա ծով ծածկեաց :
 Եհան զնոսա ՚ի լեառն սրբութեան իւրոյ ,
 ՚ի լեառն այն զոր ստացաւ աջ նորա :
 Աերմեաց յերեսաց նց զհեթանոսս . և վի-
 ճակեցոյց ՚ի նո զլիճակ ժառանգուն իւ-
 րոյ , և բնակեցոյց ՚ի յարկս նց զազդն իէլի :
 Փորձեցին դառնացուցին զած բարձրեա-
 լսն , և զլիայութիւն նորա ոչ պահեցին :
 Դարձան խոսորեցան որպէս և հարքն իւ-

բեանց . դարձան և եղեն որպէս զաղեղն
թիւր :

Դարձեալ բարկացուցին զնա 'ի բագինս
իւրեանց , և դրօշելովք իւրեանց նա-
խանձ արկին նմա :

Խռաւ աստուած , և արհամարհեաց ըզ
նոսա , և անարգեաց յոյժ զիսրայէլ :

Վերմեաց յիւրմէ զիսրանն 'ի սելով , ըզ
խորանն զոր բնակեցցց 'ի մէջ մարդկան :

Վատնեաց 'ի գերութի զզօրութիւնս նոցա
և զգեղս նոցա 'ի ձեռս թշնամեաց նոցա :

Արդէլ 'ի սուր զժողովուրդ իւր . և ըզ
ժառանդութիւն իւր անտես արար :

Օէրիտասարդն նոցա եկեր հուր . և վասն
կուսանաց նոցա ոչ ոք սգացաւ :

Քահանայք նոցա անկան 'ի սուր . և զայ-
րիս նոցա ոչ ոք էր՝ որ լսցր :

Օարթեաւ որպէս 'ի քնյու տէր , որպէս
հզօր զի թափէ զգինի :

Եհարյետս զթշնամիս իւր , և նախատի-
նըս յաւիտենից արար զնոսա :

Վերմեաց նա զիսրանն յօվսէփու , և
զազդն եփեմի նա ոչ ընտրեաց :

Այլ ընտրեաց նա զազդն յուդայ . զիւա-
ռն սիօն , զոր և սիրեաց :

Ըինեաց ուղ միեղջերուի զարբութիւն նը :

յերկրի հաստատեաց զնա յաւիտեան :
Ինտրեաց զդաւիթ ծառայ իւր , և ընկա-
լաւ զնա 'ի հօտէ խաշանց . 'ի վերջին ծը-
նելցին ընկալաւ զնա :

Հովուել զյակոր ծառայ իւր , և զիսրա-
յէլ ժառանդութիւն իւր :

Արածէր զնն իմաստութ սրտի իւրոց . յան-
մեղութի ձեռաց իւրոց առաջնորդէր նոց :
Տունք հո :

Ս Ա Դ Մ Ո Ս Հ Ը.

Ուղին յլաւակ :

Ա ծ մոին հեթանոսք 'ի ժառանդութիւն
քո . պղծեցին զաաճար սուրբ քո :
Արարին զերուսաղէմ որպէս զհիւզս միր-
գապահաց . արկին զդիակիունս ծառայից
քոց գէշ թռչնոց երկնից , և զմարմինս
որբոց քոց գաղանաց երկրի :

Հեղին զարիւն նոցա ոնկ չուրջ զե-
րուսաղէմաւ . և ոչ ոք էր որ թաղէր զնն :
Եղաք մեք նախատինք դրացեաց մերոց .
ծաղը և այսն կատականաց այնոցիկ , որք
չուրջ էին զմեօք :

Վինչեւ յերբ տէր՝ բարկանաս դու իւ-
պառ . բորբոքեացի ոնկ հուր նախանձ քո :

Հեղ զբարկութիւն քո ՚ի վերայ ազգաց՝
 որք զքեղոչ ճանաչեցին . ՚ի վերայ թագաւ-
 որաց՝ որք զանուն քո ոչ կարդացին . զի
 կերին զլակոր և զտեղի նորա աւերեցին :
 Ո՞ի յիշեր զմեղս մեր զառաջինս . վաղվաղ
 եկեսցէ առ մեղ ողօրմութիւն քո տէր ,
 զի աղքատացաք յոյժ :
 Օդնեա մեղ աստուած փրկիչ մեր վասն
 փառաց անուան քոյ :
 Տէր փրկեա զմեղ և քաւեա զմեղս մեր
 վասն անուան քոյ :
 Ո՞ի երբէք ասացեն ՚ի հեթանոսս , թէ
 ուր է աստուած նոցա :
 Այլ յայտնի ինչ լիցի ՚ի վրհեթանոսաց ա-
 ռաջի աչաց մերոց , առ ՚ի ինդրել զվեժ-
 արեան ծառայից քոյ՝ որ և հեղաւ :
 Ո՞ացէ առաջի քո հեծութիւն կապելոց .
 ըստ մեծութեան բազիի քո շահեա դու-
 զորդիս սպանելոց :
 Հասո դրացեաց մերոց եօթնապատիկ ՚ի
 նոց նոցա , զնախատինս իւրեանց զոր նա-
 խատեցին զքեղ տէր :
 Ո՞եք ժողովուրդեր և խաչն արօտի քոյ , խոս-
 տովան եղեցուք առ քեզ յաւիտեան . ազգէ
 յաղդ պատմեսցուք զօրհնութիւնս քո :
 Տունք ժդ :

ՍԱՆՄՈՍ Հ Թ .
 Ի կարարած . ՚ի վերայ լառանցելոցն վկայութիւն .
 Սաղմո Աստիա . ՚ի վերայ Ելունցայոցն :
 Որ հովուեսդ իսրայէլ՝ նայեաց , որ ա-
 ռաջնորդես որպէս խաշին յովսէփու :
 Որ նստիս ՚ի քրովքէս՝ յայտնեաց առաջի
 եփրեմի , բենիամինի և մանասէի :
 Օարթո զօրութիւնս քո , և եկ ՚ի կե-
 ցուցանել զմեղ :
 Ասոուած զօրութեանց , դարձո զմեղ . ե-
 րեւեցո զերեսս քո ՚ի մեղ , և կեցցուք :
 Տէր աստուած զօրութեանց , մինչեւ յերբ
 բարկանաս յաղօթս ծառայից քոց :
 Գամբէցեր մեղ հաց արտասուաց , և ար-
 բուցեր մեղ արտասուս չափով :
 Արարեր զմեղ նախատինս դրացեաց մե-
 րոց , այսն կատականաց թշնամեաց մերոց :
 Ասոուած զօրութեանց , դարձո զմեղ . ե-
 րեւեցո զերեսս քո ՚ի մեղ , և կեցցուք :
 Այդի յեգիպտոսէ փոխեցեր . հաներ ըդ
 հեթանոսս՝ և զնոսա անկեցեր , և առաջ-
 նորդեցեր նմա :
 Հաստատեցեր զարմասս նորա՝ և ելից
 չերկիր . ծածկեաց զերինս հավանի նորա ,
 և բարունակ նորա զմայրս աստուծց :

Ձգեաց զորթ իւր մինչեւ ՚ի ծով. մինչեւ
՚ի գետոս են շառաւիդք նորա :
Ի՞նդէք քակեցեր զցանկ նորա , և կթեն
զնա անցաւորք ձանապարհի :
Ապականեաց զնա խող անտառի , և երէ
վայրի արածեցաւ ՚ի նմա :
Ո՞չ զօրութեց , դարձ հայեաց յերկնից և
տես . այց արա այդւոյս այսմիկ , և դար-
ման տար սմա , զոր անկեաց աջ քո :
Ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր
զնա ՚իքեզ . այրեցեալ ՚ի հուր և աւե-
րեալ , ՚ի սաստէ քումմէ կորիցէ :
Եղիցի ձեռն քո ՚ի վերայ առն , աջ քո ՚ի
վերայ որդւոյ մարդոյ , զոր զօրացուցեր
զնա ՚իքեզ :
Ոչ եւս ՚ի բացեայ եղիցուք մեք ՚իքէն .
Եկցուսցես դու զմեզ , և զանուն քո տէր
կարդասցուք :
Աստուած զօրութեանց , դարձո զմեզ . ե-
րեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ , և կեցցուք :
Տունք ժը :

ՍԱՆՄՈՍ 2.

՚ի կապարած . վան հնյանաց . Սաղմոն յԱսափ .
Հինգերորդ շաբաթուց :

Յնծացէք առ աստուած , օդնական է մեր .

աղաղակեցէք առ աստուած յակորայ :
Վուէք սաղմոն , և տուք օրհնութիւն . սաղ-
մոն ասացէք նմա ՚ի ձայն քաղցրութեան :
Փող հարէք ՚ի գլուխս ամսոց , յաւուր նը-
շնաւորի տարեկանաց մերոց :
Դրաման է այս խարայէլի , և իրաւունք
են աստուծոյ յակոբայ :
Ո կայութիւնն յովսէ փուռ՝ զոր եղ լընդ նը-
մա . որպէս ելանէր նա յերկրէն եղիպտա-
ցւոց , լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ :
Ո բաց արար ՚ի բեռանց զթիկունս նորա ,
և զձեռոս նորա յորթ և ՚ի թի ծառայէլոյ :
Ո նեղութեան կարդացեր առիս՝ և փրկե-
ցի զքեզ . լուայ քեզ ՚ի գաղտնութենէ
մրրին , և փորձեցի զքեզ ՚ի վերայ ջուր-
ցըն հակառակութեան :
Ո ուր ժողովնուրդ իմ՝ և վկայեմ քեզ , և
իրայէլ թէ լուիցես ինձ :
Ո ՚ի եւս եղիցին քեզ առ ժամայնք .
և մի երկիրպագանիցես դու այ օտարի :
Ես եմ տէր աստուած քո՝ որ հանի ըզ
քեզ յերկրէն եղիպտացւոց . բաց զքե-
րան քո՝ և լցից զդա :
Ժողովնուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում ,
և իրայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :
Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ կամաց

արտից իւրեանց . զի գնային նոքա ըստ
կամ անձանց իւրեանց :

Օի թէ ժողովրդեան իմց լուեալ էր
ինձ , կամ խրայէլի զՃանապարհս իմ գը-
նացեալ էր :

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ
զՃնամիս նորա , և 'ի վերայ նեղաց նո-
րա արկեալ էր զՃեռն իմ :

Ոչնամիք տեառն ստեցին նմա , և եղե-
ցին ժամանակը նոցայաշխարհի :
Կերակրեաց զնոսա ՚ի պարարտութէ ցո-
րենց , և 'ի վլմէ մեղք յագեցցց նոցա :
Տունք ժու :

ՍԱՆՄՈՍ ԶԲ.

Ապահով յԱստ :

Կաստուած Եկաց ՚ի ժողովս աստուծոց , և
՚ի միջի նոցա դատէր զնոսա :

Ոյնչեւ յերբ դատէր անիրաւութեամբ ,
և ակն առնուք մեղաւորաց :

Դատ արարէր որբոյն և այրւոյ . իրաւու-
նըս արարէր տնանկին և խոնարհի :

Կարեցուցէր զաղքատն և զտնանկն , ՚ի
ձեռաց մեղաւորի փրկեցէր զնոսա :

Ոչ խմացան և ոչ ՚ի միտ առին , ՚ի խաւարի
դնացին , և շարժեցան ամ հիմունք երկրի :

Ես ասացի՝ թէ աստուածք իցէք , կամ
որդիք բարձրելցն ամենելքեան :

Դուք ահաւադիկ որպէս զմարդիկ մեռա-
նիք , և որպէս զմիյիշխանաց անկանիք :

Երի աստուած , և դատեա զերկիր . զի դու-
ժառանդեցես զամենայն հեթանոսս :

Տունք ը: Գորդացս ծք:

ՍԱՆՄՈՍ ԶԲ.

Օրհնութիւն . Սաղու յԱստ :

Կաստուած ո՞քեղ նմանիցի . մի լուեր և
մի դադարիր աստուած :

Օի ահա թճնամիք քո գոչեցին , և ատե-
միք քո համբարձին զգլուխս իւրեանց :
Ի վերայ ժողովրդեան քո խորամանկեցին
զգիստութիւն . խորհեցան ՚ի վերայ սլր-
ւոց քոց և ասացին :

Եկայք սատակեացուք զնոսա յաղգաց , և
մի յիշեցի անուն խրայէլի և եւս :

Խորհեցան միաբանութեամբ ՚ի միասին .
և վասն քո ուխտ արարին :

Հանակը եղովմայեցւոց և խմայէլացիք ,
մովաք և հագարացիք :

Դերալ ամօն՝ ամաղէկ , և այլաղգիքն ա-
մենայն բնակչօքն հանդերձ ծուրայ :

Ասեւ ասուր Եկեալ էր ընդ նոսա . ամքն
 սոքա զօրավիրագն էին որդւոյն զովտայ :

Արա զնա որպէս զմադիամ , որպէս զմասա-
 րայ , և որպէս զարին ՚ի ծործորմն կիսօնի :

Աստակեցան նոքայականս դովբայ , և ե-
 ղեն որպէս զաղը Երկրի :

Արա զիշխանս նց որպէս զօրէթն , զէթն ,
 զզէթէթ , և զսաղմանա , և զամ իշխանս նց :

Ոյք ասացին՝ Ժառանգեսցուք ՚ի մեղք

սրբութիւն աստուծոյ :

Աստուած իմ՝ արա զնոսա որպէս զանիւ ,
 և որպէս զեղէդն առաջի հողմոյ :

Որպէս հուր՝ զի այրէ զանտառս , որպէս
 բոց՝ զի կիզու զլերինս :

Այսպէս հալածեսցես զնոսա մբրկաւ . քով ,
 և բարկութիւ քով խոռվեցուսցես զնա :

Եց զերեսս նոցա անարդանօք . և խընդ-
 րեսցեն զանուն . քո տէր :

Ամաչեսցեն և խոռվեսցին յաւիտեանս
 յաւիտենից , և ամօթալից կորիցեն :

Օանիցեն զի անուն քո տէր է , և դու մի-
 այն բարձրեալ ես ՚ի վերայ ամ Երկրի :

Տունք ժը :

ՍԱԴՄՈՍ ԶԳ .

Ի հապարած . վասն հնյանացն . որդւոյն Կորիայ :
 Սաղմոն Դաստիկ :

Որպէս սիրելիք Ենյարկք քո տէր զօրու-
 թեանց . ցանկայ և փափաքի անձն իմ ՚ի
 գաւիթս քո :

Ուրտ իմ և մարմին իմ ցնծասցեն առ-
 աստուած կենդանի :

Քանդի Ճնճղուկ Եգիտ իւր տուն . և
 տատրակ զըսյն՝ ուր դիցէ զձագս իւր :

Ուղան քո տէր զօրութեանց , թագաւոր
 իմ և աստուած իմ :

Երանի ամցն՝ որ բնակեալ են ՚ի տան տն ,
 յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն զքեզ :

Երանեալ է այր՝ որս օգնութիւ իւր ՚ի քէն
 է . ելս եղ ՚ի մափ իւրում ՚ի հովտէս տըրա-
 մութեան ՚ի տէղւոչ յորում ուխտեաց :

Օօրհնութիւն ստասցի՝ որ զօրէնս դնէ .
 Դնասցէ նա ՚ի զօրութենէ ՚ի զօրութիւն ,
 և երեւեսցի ած հրեշտակայ ՚ի սիօն :

Տէր աստուած զօրութեանց՝ լուր աղօ-
 թից իմոց . ունկնդիր աստուած յակորայ :

Բնդունօղ ես դու մեր . տես աստուած
 և նայեաց յերեսս օծելոյ քոյ :

Վասն զի լաւ է ինձ մի օր ՚ի գաւիթս

քո , քան գհաղարս :

Ինտրեցի ես ընդ աղք գալ 'ի տան աստուծոյ առաւել , քան բնականալ 'ի յարկս մեղաւորաց :

Օզզորմութիւն և զՃմարտութիւն սիրէ տէր ած մեր . զջնորհս և զփառս տացէ :

Տէր ոչ պակաս առնէ զոզորմութիւն իւր յայնցանէ , որ գնան յանբնութեան :

Տէր աստուած զօրութեանց , երանեալ է այր՝ որ յուսայ 'ի քեզ :

Տունք ժու :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԴ.

Ի կապարած . որ ոյն կորիայ . Սաղմոս Դաս-լի :

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո , և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեանքոյ . և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

Ուեցուցեր զամ սրտմուութիւնս քո . և դարձար 'ի բարկութենէ սրտմուութե քո :

Դարձ առ մեղ աստուած փրկիչ մեր , և դարձո զսրտմուութիւնս քո 'ի մէնջ :

Ո՞յս յաւիտեան բարկանար մեղ տէր , և մի ձգեր զը արկութի քո ազդէ մինչև յազդ :

Վստուած դու դարձեալ կեցուցես զմեզ . և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ :

Յոյց մեղ տէր զոզորմութիւնս քո , և ըզ փրկութիւնս քո տուր մեզ :

Լուաք զինչ խօսի տէր աստուած մեր . խօսեսցի զլաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր , և առ այնոսիկ ցը դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Վակայն մերձ է առ երկիւղածո իւր փրկութիւն նորա . բնակիլ փառաց նորա յերկրի մերում :

Ոզորմութիւն և Ճմարտութիւն պատահեսցին . արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին :

Շշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ . արդարացութիւն յերկնից երեւեցաւ :

Տէր տացէ զքաղցրութի , և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր . արդարութի առաջի նոր գնասցէ . դիցէ 'ի ճանապարհի զգնացս իւր :

Տունք ժու :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԵ.

Սաղմոս Դաս-լի . Ազինք ելեկոյի :

Վսնարհեցո տէր զունկն քո և լուր ինձ , զի աղբատ և տնանկ եմ ես :

Պահեա զանձն իմ նը տէր . և փրկեա ըզ ծառայս քո ած իմ , որ 'ի քեզ յուսացայ :

Ողորմեա ինձ տէր , զի առ քեզ աղաղա-
կեցի զօրհանապաղ . ուրախ արա զանձն
ծառայի քո , զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ :

Օ ի դու տէր քաղցր և ուղիղ ես . բա-
զումողորմ առ ամենեսեան , որք կարդան
առ քեզ :

Ունկնդիր տէր աղօթից իմոց , և նայեա
'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :

Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի առ
քեզ , և լուար ինձ :

Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածս տէր , և
ոչ ոք է որպէս զգործս քո :

Օ ամենայն ազգս զոր արարեր՝ եկեսցեն
և երկիրպադցեն առաջի քո , և փառա-
ւոր արացեն զանուն քո յաւիտեան :
Ո՞եծ ես դու տէր , և առնես սքանչելիս .
և դու միայն ես աստուած :

Երաջնորդեա ինձ 'ի ճանապարհի քում,
և գնացից 'ի ճշմարտութեան քում , և
ուրախ եղեցի սիրոտ իմ յերկնչիլ յանուա-
նէ քումմէ :

Խոստովան եղեց առ քեզ տէր աստուած
իմ բոլորով սրտիւ իմով . փառաւոր արա-
րից զանուն քո յաւիտեան :
Ո՞եծ եղեւ 'ի վր իմ ողորմուի քո տէր . և

կրկեցէր զանձն իմ 'ի դժոխոց նելքնոց =
Ե՞ն , անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ , և ժո-
ղովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ , և ոչ
համարեցան զքեզ ած առաջի իւրեանց :
Ե՞լ դու տէր ած իմ , գթած ես և ողոր-
մած , երկայնամիտ բազումողորմ և ճշմա-
րիտ . նայեա առիս և ողորմեա ինձ :
Տուր զօրութի ծառայի քո . կեցո զորդի
աղախնոց քո , և արա առիս նշան բարուեն :
Ծեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն . զի դու
տէր օգնեցէր ինձ , և միսիթարեցէր զիս :
Տունք ժու :

ՍԱՆՄՈՍ ԶԶ.

Ապղմոս օրհնութեան . որուոյն կորիայ :

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա . սի-
րէ տէր զդրունս սիօնի առաւելքան զա-
մենայն յարկան յակոբայ :

Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո , ահա-
ւադիկ քաղաքդ աստուծոյ :

Յիշեցի զւահաբ և զըարիլօն՝ յը ճա-
նաչեն զիս . ահա այլազգիք և ծուր և
ժողովուրդը հնդկաց , սոքա եղեն անդ :
Ոիօնի ասի մայր , և մարդ ծնաւ 'ի նմա .
և ինքն հիմունս եարկ 'ի նմա բարձրեալն :
Տէր պատմեսցէ գրովք ժողովրդեան , իշ-

խանացս այսոցիկ՝ ոյք եղեն անդ։
Որպէս զի ուրախ լիցին՝ ի քեզ ամենեւ
քեան, որոց բնակութիւն՝ ի քէն է։
Տունք ւ։

ՍԱԿՄՈՍ ԶԵ.

Ի հագարած։ վասն Մաղաղելայ իմաստութիւն։ վէ
ետ պարասիսնի Եման իմաստութեամբ Խորայէլ։
Տէր աստուած փրկութեան իմոյ; ի տուե
կարդացի և գիշերի առաջի քո։
Մացեն աղօթք իմ առաջի քո տէր, իսու
նարհեսցի ունեն քո՝ ի խնդրուածս իմ։
Օ, ի լաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք
իմ՝ ի դժոխս մերձեցան։ և համարեցայ
ես ընդ այնոսիկ, որք իջանեն՝ ի դուք։
Եղէ ես որպէս մարդ առանց օդնականի,
և՝ ի մեռեալս աղատ։

Ո՞ո զվերաւորս, որք նեղեն՝ ի գերեզմանս։
Օորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա ՚ի ձեռանէ
քումմէ մերժեցան։

Եղին զիս ՚ի գրի ներքնումն՝ ՚ի խաւարի
և՝ ՚ի ստուերս մահու։

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո։
զամենայն զքօսանս քո ածեր ՚ի վերայ իմ։
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ։ և եւ
դին զիս նշաւակ իւրեանց։

Մատնեցայ և ոչ ելանէի։ աչք իմ տկաւ
րացանյաղբատութենէ։

Վղաղակեցի առ տէր զօրհանապաղ, և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Միթէ մեռելոց առնիցեն զսքանչելիս քո։
կամ բժիշկք յարուցեալ՝ խոստովան առ
նիցին առ քեզ։

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երեկք ՚ի գերեզման
նի զողորմութիւնս քո, կամ զծշմարտու-
թիւնս քո՝ ՚ի կորստեան։

Միթէ ճանաչեցին՝ ՚ի խաւարի սքանչելիք
քո, կամ արդարութիւն յերկիր մոռացեալ։
Ես առ քեզ տէր աղաղակեցի։ առաւօ-
սու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ։
Ռնդէր տէր մերժես զանձն իմ, կամ դար-
ձուցանես զերեսս քո յինէն։

Ծնանկ և վաստակաւոր եմ ես՝ ՚ի մանկու-
թենէ իմմէ։ ՚ի բարձրութենէ խոնարհե-
ցայ և ափշեցայ։

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, ար-
հաւիրք քո խոռվեցուցին զիս։

Երջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ամե-
նայն պաշարեցին զիս ՚ի միասին։

Հեռի արարեր յինէն զքարեկամս իմ և
զծանօթս իմ վասն թշուառութեան իմոյ։
Տունք և ՚ի գործաց եք։

Իմաստութիւն Եմանայ յԵլլպայելլացւոց :

Օղղորմութիւնս քո տէր յաւխտեան օրհնեցից . ազգէ յազդ պատմեցից զՃշմարտութիւնս քո բերանով իմով :

Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողղորմութեամբ շնեսցի . յերկինս պատրաստ եղիցի Ճըմարտութիւն քո :

Եղի ուխտ ընտրելց իմոյ . երդուայդաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւխտեան հաստատեցից զզաւակ քո, և շնեցից ազգէ յազդ զաթոռ քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սբանչելեաց քոյ տէր, և Ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ովէ յամաս որ հաւասարի քեզ . կամ ովէնմանիցի տեառն յորդիս աստուծոյ :

Աստուած փառաւորեալ է ՚ի խորհուրդս սրբոց իւրոց . մեծ և ահաւոր ՚ի վերայ այնոցիկ ոքք շուրջ են զնովաւ :

Տէր աստուած զօրութեանց, ո՞նմանի քեզ . հզօր ես գու տէր, և Ճշմարտութիւն քո շուրջ է զքեւ :

Դու տիրես զօրութեանց ծովու, և զխութիւն ալեաց նորա գու ցածուցանես :

Դու խոնարհեցուցանես որպէս վիրաւորս զամբարտաւանս . ՚ի զօրութիւն բազկիքո յրուեցեր զթշնամիս քո :

Քո են երկինք և քո է երկիր . զաշխարհս լիւ իւրով դու հաստատեցեր . զիւսիս և զհարաւ դու արարեր . թաքօր և հերմօն յանուն քո ցնծացեն :

Քո է բաղուկ և քո է զօրութիւն . զօրասցի աջքո, և բարձր եղիցի ձեռն քո :

Յարդարութիւն և յիրաւուն հաստատեալ է աթոռ քո . ողղորմութիւն և Ճշմարտութիւն գնասցեն առաջի երեսաց քոց :

Երանի ժողովրդեան, որ գիտեն զօրհնուիս քո տէր . ՚ի լոյս երեսաց քոց գնասցեն, և յանուն քո ցնծացեն զօրհանապազ, և

յարդարութեան քում բարձր եղիցին :

Պարծանիք զօրութեց մերոց դու ես տէր . և ՚ի կամ քո բարձր եղիցի եղջիւր մեր :

Դ տեառնէ է օգնութիւն սրբոյն իսրայէլի թագաւորին մերոց :

Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ ընդ որդիս քո և ասացեր . եղից զօդնութիւն իմ ՚ի վերայ հզօրին, և բարձր արարից զընտրեալն ՚ի ժողովրդենէ իմմէ :

Դատի զգաւիթ ծառայ իմ, և իւղով որբեով իմով իմով օծի զնա :

Ձեռն իմ ընկալցի զնա , և բաղուկ իմ զօ-
րացուսցէ զնա :

Ո՞ի մեղիցէ նմա թշնամի , և որդի անօ-
րէնութեան մի չարչարեսցէ զնա :

Հարից առաջի նորա զթշնամիս նորա , և
զատելիս նորա 'ի պարտութի մատնեցից :
Ճշմարտուի իմ և ողորմուի իմ ընդ նմա ,
և յանուն իմ բարձր եղիցի եղիւր նորա :
Եղից 'ի ծովու զձեռն նորա , և 'ի վերայ
գետոց զաջ նորա :

Ես կարդասցէ առիս՝ հայր իմ ես դու ,
աստուած լնդունող փրկութեան իմոյ :
Ես անդրանիկ արարից զնա , և բարձր
քան զամենայն թագաւորս երկրի :

Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմութիւն
իմ , և ուխտ իմ հաւատարիմ՝ ընդ նմա :
Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից
զզաւակ նորա , և զաթոռ նորա որպէս
զաւուրս երկնից :

Թէ թողդեն որդիք նորա զօրէնս իմ , և
յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ :

Թէ զարդարութիւնս իմ անարդեսցեն ,
և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն :

Հարից գաւաղանաւ զանօրէնուին նոյա :
և տանջանօք զանիրաւութիւնս նոյա :

Հայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից 'ի

նոյանէ , և ոչ նենգեցից ճշմարտութեան
իմում , և ոչ անարդեցից զուխտ իմ . և
ինչ որ ելանէ ընդ շրժունս իմ , զայն ոչ
արհամարհեցից :

Ո՞իանգամ երդուայ 'ի սրբութիւն իմ ,
թէ դաւթի ես ոչ ստեցից :

Օ աւակ նորայաւիտեան կացցէ . և ա-
թոռ նորա որպէս զարեգակն առաջի իմ ,
և որպէս զլուսին զի հաստատեալ է յա-
ւիտեան վկայ հաւատարիմ յերկինս :

Իսկ արդ դու մերժեցեր և անարդեցեր ,
և ընդ վայր հարեր զօծեալ քո :

Դարձուցեր զուխտ 'ի ծառայէ քումմէ .
պղծեցեր յերկրի զարբութիւն նորա :

Վակեցեր զամենայն պարիսպս նորա , և
եգեր զամուրս նորա 'ի գողումն :

Յափշտակեցին զնա անցաւորք ճանապար-
հի . և եղեւ նա նախառ դրացեաց իւրոց :
Ռարձր արարեր զաջ նեղաց նորա . և ու-
րախ արարեր զամենայն թշնամիս նորա :

Դարձուցեր զօդնութիւն 'ի սրյա նորա , և
ոչ ընկալար զնա 'ի պատերազմի :

Կնարդեցեր զարբութիւն նորա , և զա-
թոռ նորա յերկիր կործանեցեր :

Վուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց
նորա , և հեղեր զնովաւ զամօթ :

Վինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո
իսպառ . բորբոքեսցի որպէս հուր բար-
կութիւն . քո :

Իսկ արդ յիշեա և տես՝ թէ ովէ իմ հան-
գիստ . միթէ ՚ի զուր ինչ ստեղծեր զա-
մենայն որդիս մարդկան :

Ովէ մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ ըզ
մահ , կամ փրկեսցէ զանձն իւր ՚ի ձե-
ռաց գժոխոց :

Ուր են ողորմութիք քո տէր առւաշինք ,
զոր երդուար դաւթի ճշմարտութիք քով :
Յիշեա զնախատինս ծառայի քո , զոր ըն-
կալայ ՚ի ծոց իմ յազդաց բազմաց :

Օքր նախատեցին թշնամիք քո տէր . նա-
խատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ :

Օրհնեալ տէր աստուած յաւիտեանս յա-
ւիտենից . եղիցի եղիցի :

Տունք իւը :

Կանոնս Գոբզաս է : Աաղմոս ժղ :

Տունք յիւը :

ՕՐՀՆՈՒԹԵԴԻՆ ԵՍԱՅԵԱՅ ՈՐԴԻՈՅՑՆ

Ա Մ Ո Վ Ս Ա Յ

Եսայիս իզ :

Ի գիշերաց կանխի հոգի իմ առաւօտ
առնել առ քեզ աստուած :

Վ ա զի լոյս են հրամանք քո ՚ի վերայ երկ-
րի . ուսարուք զարդարուի բնակիչք երկրի :
Կարկեսցի ամբարիշտն , և այլ ոչ ես ուս-
ցի առնել յերկրի զարդարութիւն ճըշ-
մարտութեան :

Բարձցի ամբարիշտն յերկրէ , և մի տես-
ցէ զիառս աստուծոյ :

Տէր բարձր ես և բազուկ քո հզօր , և
նորա ոչ գիտացին :

Օանիցեն ամաշեսցեն , և նախանձ անկ-
ցի անխրատ ժողովրդեան . և արդ հուր
զթշնամիս քո կերիցէ :

Տէր աստուած մեր՝ տուր մեզ զիսազա-
ղութիւն . քի ըստ ամենայն գործոց մե-
րոց հասուցաւ մեզ :

Տէր աստուած մեր՝ ստացիր զմեզ . զի բաց
՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք , և զանուն քո
անուանեմք զօր չանապաղ :

Ւսկ արդ մեռեալը զկենդանութիւնի այլու
 տեսանիցեն . և ոչքիշքյարուցանիցեն :
 Վասն այսորիկ ածեր հարեր սատակեցեր
 և ջնջեցեր զամենայն արու մանուկ նոյա-
 Յաւել տէր զշար ՚ի վերայ չարի նոյա . և
 ած զշար ՚ի վերայ անօրինաց երկրի :
 Տէր ՚ի նեղութեանց յիշեցաք զքեղ . զի փոքր
 մի նեղութիւն է խրատ քո ՚ի վերայ մեր :
 Ող երկունք յղւոյ՝ զի հասեալ իցէ ժամա-
 նակ ծննդեան , և առ ցաւս իւր ճշեցէ :
 Այնպէս եղաք սիրելոյ քում տէր . յահ
 և յերկիւղ քո յղացեալ երկնեցաք , և
 ծնաք զհոգի փրկութեան քո :
 Ու եւս կործանեսցուք մեք , այլ կործա-
 նեսցին անօրէնք երկրի :
 Յարիցեն մեռեալը և կենդանասցին ա-
 մենեքեան , որք եղեալ են ՚ի գերեզմանս :
 Օարթիցեն ցնծասցեն , և ուրախ եղլցին
 գագարեալք յերկրի :
 Վասն զի ցօղդ որ ցօղէ ՚ի քէն , այդ բր-
 ժըկութիւն է նոյա . բայց երկիրն ամ-
 բարշտեալ սատակեսցի :
 Խոյս տուր ժողովուրդ իմ . գնա մուտ ՚ի
 շոեմարանս քո . և փակեա զգրունս քո
 առաջի երեսաց քոյց :
 Փախիր և թագիր առ ժամանակ մի , մին

չեւ անցցէ բարկութիւն տեառն .
 Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

Վաղաղութեանց տուող քրիստոս , զիսա-
 ղաղութիւն և զերկնային ողորմութիւն
 քո պարգեւեայարարածս քո :
 Վարդասէր տէր , վասքուհւոյ անարատի
 մօր քոյ և կուսի , և վասքի քո պատուա-
 կանի , ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեզ :

Օչարոն և զաղըն ՚ի վերջն Երանեալ իւ-
 նոին գոյցն ՚ի ՅՇ Երեսն :

तात्पुरा विद्या विद्या विद्या
विद्या विद्या विद्या विद्या विद्या

Յարեաւ Սատուռած և ցրուեցան ամենայն
թշնամիք նորս :

ՍԱԴՄՈՍ 28.

Եզելք Մովսէսի առան Ասպուծոյ :

Տէր ապաւէն եղեր մեր ազգէ մինչեւ
յազդ . մինչև լերինք հաստատեալ էին ,
և մինչեւ ստեղծեալ էիր զերկիր և զա-
մենայն տիեզերս :

Յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դու ես .
մի դարձուցաներ զմարդ՝ ի տառապանս .
և ասացեր , դարձարուք առ իս որդիք
մարդկան :

Հազար ամյացաւ տեառն որպէս օր երեկի՝
զի էանց . որպէս պահ մի գիշերոյ . և ամք
նոցա անարդութեամբ եղիցին :

Ընդ առաւօտս որպէս դալարի բուսցին .
ընդ առաւօտս ւ.պէս դալարի զուարձաւ-
ցին և ծաղկեսցին . ընդ երեկոյս թարշա-
մեսցին՝ չորասցին և անկցին :

Կուաղեցաք մեք՝ ի բարկութենէ քումմէ ,
և ՚ի սրոմութենէ քումմէ խոռովեցաք .
Եղեր զեղս մեր առաջի քո , և զկեանս

մեր ՚ի լոյս Երեսաց քոց ։
Վմենայն աւուրբ մեր նուաղեցան . և ՚ի
բարկութենէ քումմէ խոռվեցաք ։
Ջամանակ ամաց մերոց անդադար որպէս
սարդի . և թիւ աւուրց ամաց մերոց ՚ի
նոսա եօթանասուն ամ։

Ապա թէ առաւել եւս՝ ութսուն ամ . և
որ ինչ աւելի է քան զայն , ցաւօք և հե-
ծութեամբ ։

Եկն ՚ի վերայ մեր հեծութիւն , և խրա-
տեցաք . իսկ արդ ո՞ գիտասցէ զզօրու-
թիւն բարկութեան քո , և կամ յահէ
քումմէ զարտմտութիւն քո համարեսցի ։
Այսպէս ցոյց ինձ զաջ քո . և որ խոնարհ
են սրտիւք , զիմաստութիւնս քո ։
Դարձ տէր՝ մինչեւ յերբ . միսիթարեաց
՚ի ծառայս քո ։

Եցաք առաւօտու ողջմութեամբ քով .
յնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն ա-
ւուրս կենաց մերոց ։

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն , յորս
խոնարհ արարեր զմեղ , և ամացն յորս
տեսաք զչարչարանս ։

Հայեա տէր ՚ի ծառայս քո և ՚ի գործս
ձեռաց քոց , և առաջնորդեա որդւոց նո-
ցա . եղիցի լոյս տեսան այ ՚ի վերայ մեր ։

Օգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ՚ի
մեղ տէր . և զգործս ձեռաց մերոց յա-
ղղեա մեղ ։
Տունք ժղ .

ԱՐՄԱՆ

Օրէնութեան գովութեան Դասթի ։

Որ բնակեալն է յօգնութի բարձրելոյն , ընդ
հովանեաւ աստուծոյ յերկինս հանգիցէ ։
Այսացէ տեառն ընդունողիմ ես , ապա-
ւէն իմ աստուած , և ես յօւսամ ՚ի նա :
՚Ա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին , և
՚ի բանիցն ՚ի խոռովութենէ ։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեղ . ՚ի հո-
վանի թեւոց նորայուսացիս ։

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմար-
տութիւն նորա ։

Ու երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի , և
ոչ ՚ի նետէ որ թռչի ՚ի տուէ ։

Յիրէ որ զջի ՚ի խաւարի , ՚ի գայթակ-
ղութենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր ։

Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հազարք , և
բիւրք ընդ աջմէ քումմէ , և առ քեղ
ինչ ոչ մերձեսցին ։

Ռայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու , և
շհատուցումն մեղաւորաց տեսցես , զի
7

դու տէր յցս իմ ես :

Օքարձեալն արարեր քեզ ապաւէն . զի
ոչ հասցեն առ քեզ չարը , և տանջանք մի
մերձեսցին ՚ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն
քո ՚ի պահել զքեզ յամ ճանապարհս քո :
Իբաղուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ , զի
մի երբէք հարցես զքարի զատն քո :

Ի վերայ իմից և քարբից գնացես դու , և
առ ոտն կոխեացես զառիւծն և զվիշապն :
Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա .
հովանի եղեց նմա , զի ծանեաւ զանուն իմ :
Կարդասցէ առիս , և ես լուայց նմա . և
առ նմա եղեց ՚ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . եր-
կայն աւուրբք լցուցից , և ցուցից նմա
զփրկութիւն իմ :

Տանք ժու :

ՍԱՂՄՈՍ ԴԱ .

Ապանու օրէնութեան աւուր լաբանուց ՚ի Գրադիլ :
Դարի է խոստովան լինիլ տեառն , և սաղ
մոս ասել անուան . բում բարձրեալ :
Պատմել աւաւասուռ զողորմութիւնս քո ,
և զՃշմարտութիւնս քո ՚ի գիշերի :
Տանաղեաւ սաղմոսարանաւ , ՚ի ճայն

օրէնութեան գովիլ :

Ուրախ արարեր զիս տէր յարարածս քո ,
և ՚ի գործս ձեռաց քոց ցնծացայց :

Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր , և
յցժ խոր են խորհուրդք քո :

Այր անզգամ զայս ոչ ծանիցէ , և անմիւ-
տրն զայս ոչ առնու ՚ի միտ :

Ի բուսանիլ մեղաւորաց ող խոտ , ՚ի ծաղ-
կիլ այնոցիկ՝ սք գործեն զանօրէնութի :

Սատակեսցին յաւիտեանս յաւիտենից . և
գու բարձրեալ ես յաւիտեանս տէր :

Օ ի ահա թշնամիք քո տէր , զի ահա թշ-
նամիք քո կորիցեն . ցրուեսցին ամենե-
քեան՝ սք գործեն զանօրէնութիւն :

Դարձր եղեցի ող միեղներուի եղիւր իմ ,
և ծերութի իմ ՚ի ձեթ պարարտութեան :
Ետես ակն իմ ՚ի թշնամիս իմ , սք յա-
րուցեալ են ՚ի վերայ իմ չարութեամբ ,
՚ի նոսա լուիցէ ունկն իմ :

Արդարքն ող զարմաւենիս ծաղկեսցին ,
ող զմայրսն լիբանանու բազումք եղեցին :

Տնկեալք եղեցին ՚ի տան տեառն , և ՚ի
գաւիթս աստուծոյ մերոյ ծաղկեսցին :

Եւս և բարդումք եղեցին ՚ի ծերութիւն
պարարտութեան . գիրգք և փափուկք ե-
ղեցին ՚ի պատմել . ուղիլ է տէր ած մեր ,

և ոչ գոյ ՚ի նմա անիրաւութիւն :
Տունք ժող. Գոբղյա Խզ :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԲ.

Յաւուրն առաջին շաբախու, յոր հասպատեցաւ
երիբ . օրհնութիւն գովասկեան Դաստի :

Տէր թագաւորեաց վայելչութեան ըդ-
գեցաւ . զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ-
մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի սասանես-
ցի . պատրաստ է աթոռ քո, ՚ի սկզբանէ
յաւիտեանս դու ես :

Եմբարձան գետք տր, և ամբարձին գետք
զձայնս իւրեանց . և յարիցեն գետք ՚ի
գնացս իւրեանց :

Դ ձայնէ ջուրց բազմաց, սրանչելի եղեն
զբօսանք ծովու :

Արանչելի ես դու տէր ՚ի բարձունս . վլ-
կայութեանց քոց մեքյոյժ հաւատացաք :
Տան քում վայելէ սրբութիւն տէր ընդ-
երկայն աւուրս :

Տունք Ղ:

ՍԱՀՄՈՍ ԴԲ.

Ուղիղոս Դաստի . ըրեւալաթիւն :

Աստուած վրէժինդիր, տէր աստուած
վրէժինդիր յայտնեցար :

Իարձր լեր որ գատես զերկիր . հատո ըզ
հատուցումն ամբարտաւանից :

Ոինչեւ յերբ մեղաւորք տէր, մինչեւ
յերբ մեղաւորք պարծեսցին :

Իարբառեալ խօսէին զանիրաւութիւն .
խօսեսցին ամենիքեան՝ ոյք գործեն զա-
նօրինութիւն :

Օժողովուրդս քո տէր խոնարհ արարին,
և զժառանգութիւն քո չարչարեցին :

Օ այրին և զպանդուխան սպանին, զորբան
կոտորեցին և ասացին . ոչ տեսանէ զայս
տէր, և ոչ ՚ի միտ առնու ած յակորայ :

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց, և ան-
միտք՝ մինչեւ յերբ ոչ առնուք ՚ի միտ :

Որպէս զի թէ որ տնկեաց զունկն՝ ինքն
ոչ լուիցէ, կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն ոչ
տեսանիցէ :

Որ խրատէ զազինս, որպէս թէ ոչ յան-
դիմանեսցէ . որ ուսուցանէ մարդոյ ըզ
գիտութիւն . տէր ճանաչէ զիսորհուրդս
մարդկան, զի են ընդունացնք :

Հրանի մարդոց՝ զոր խրատես դու տէր,
և յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա:
ջածուցանես դու նմա զաւուրս չարուեն,
մինչեւ փորեսցի խորխորատ մեղաւորի:
Ոչ մերժէ տէր զգողովուրդ իւր, և զժա-
ռանդութիւն իւր ոչ առնէ անտես:
Վինչեւ դարձցին իրաւունք յարդարու-
թիւն. ընկալցին զնա ամենեքեան ոյք ու-
ղիղ են սրտիւք:
Ովլյարիցէ ընդ իս 'ի վերայ չարաց. կամ
ովլ հաւասարեսցի ինձ 'ի վերայ այնոցիկ,
ոյք գործեն զանօրէնութիւն:
Եթէ ոչ տեառն օգնեալ էր ինձ, փոքր
մի ես ընակեալ էր անձն իմ 'ի դժոխս:
Ուէ ասէին թէ ահա սասանեցան ոտք իմ,
ողօրմութիւն քո տէր օգնէր ինձ:
Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ միսիթաւ-
րութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ:
Վին հաւասարեսցի. բեղ ամոռու անօրէնուեն,
ո պատճառէ զվաստակս ընդդէմ հրամանի:
Որսացին զանձն արդարոց, և զարիւն ան-
բիծ սրարտաւոր առնէին:
Եղեւ տէր ապաւէն իմ. աստուած օգ-
նական յուսոյ իմոյ:
Հաստուացէ նոցա տէր ըստ անօրէնութե-
նոցա. և ըստ չարութեան նոցա կործա-

նեսցէ զնոսա տէր աստուած մեր:
Տունկ իս:

ԱԱՂՄՈՍ ԴԴ.

Օրէնութիւն գովութեան դաս-ին:

Եկայք ցնծասցուք ՚ի տէր . աղաղակես-
ցուք առ աստուած փրկիչ մեր:
Կանխեսցուք առաջի նորա խոստովանուք.
և սաղմոսիւք աղաղակեսցուք առ նա:
Կստուած մեծ է, տէր թագաւոր մեծ ՚ի
վերայ ամենայն երկրի:
Ի ձեռս նորա են ամենայն տիեզերք երկ-
րի, և բարձրութիւնք լերանց նորա են:
Նորա է ծով՝ և նա արար զնա, և զցա-
մաք ձեռք նորա ստեղծին:
Եկայք երկիրագագուք նմա . անկցուք և
լացցուք առաջի տեառն արարչին մերոյ:
Նա ինքն է տէր ան մեր. մեք ժողովուրդք
ձեռին նորա, և խաչն արօտի նորա:
Այսօր եթէ ձայնի նը լսիցէք, մի՛ խստա-
ցուցանէք զսիրտս ձեր ող ՚ի դառնուեն:
Յաւուրն փորձութեան յանապատին ուր
փորձեցին զիս հարքն ձեր, քննեցին զիս,
և տեսին զգործս իմ զբարատուն ամ:
Զանացի ընդ ազգին ընդ այնմիկ և ասա-
մի՛ միշտ մոլորեալ են սրտիւք. և նորա

ոչ ծանեան զՃանապարհս իմ։
Որպէս երդուայ՝ ի բարկութեան իմում,
թէ մոցեն՝ ի հանգիստ իմ։
Տունք ժա: Գրբոյսո լը։

ՍԱՆՄՈՍ ԴԵ.

Ասովու Դաւթի . ՚ի ժամանակի ով պահարն
շնեցաւ =

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր .
օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր :
Օրհնեցէք զտէր և օրհնեցէք զանուն նորա .
աւետարանեցէք օր ըստ օրէ զվլր-
կութիւն նորա :
Պատմեցէք ՚ի հեթանոսս զիառս նորա ,
յամենայն ժողովուրդս զսքանչելիս նորա :
Վեճ է տէր և օրհնեալ է յոյժ . ահար-
կու է նա ՚ի վերայ ամենայն կոոց :
Ամենայն կուռք հեթանոսաց դեւք են .
այլ տէր զերկինս արար =
Խոսոովանութիւն և վայելութիւն է ա-
ռաջի նորա . սրբութիւն և մեծվայելու-
թիւն ՚ի սրբութեան նորա :
Ուսուցէք տեառն տոհմք ազանց . մա-
տուցէք տեառն զիառս և զսքատիւ . մա-
տուցէք տեառն զիառս անուան նորա :

Եռէք պատարագս և մտէք ՚ի սրահս նո-
րա . երկիրագէք տեառն ՚ի գաւիթս
սրբութեան նորա , և խովվեսցի յերեսաց
նորա ամենայն երկիր :

Ասացէք ՚ի հեթանոսս՝ թէ տէր թագա-
ւորեաց . հաստատեաց զաշխարհ զի մի
սասանեսցի . և գատէ զժողովուրդս իւր
ուղղութեամբ :

Ուրախ եղիցին երկինք , և յնծասցէ եր-
կիր . զուարձասցի ծովլ լրիւ իւրովլ . ցըն-
ծասցեն դաշտք , և ամենայն որ է ՚ի նոսա :
Յայնժամ ցնծասցեն ամենայն ծառք ան-
տառի յերեսաց տեառն զի գայ , և գայ
նա ՚ի գատել զերկիր :

Դատէ զտիեզէքս իրաւամբք , և զժողո-
վուրդս ամենայն ճշմարտութեամբ իւրովլ :
Տունք ժբ :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԶ.

Ասովու Դաւթի . ՚ի ժամանակի ով երիբն
հասպագէցաւ =

Տէր թագաւորեաց՝ յնծասցէ երկիր . ու-
րախ եղիցին կղղիք բաղումբ :

Ամել և մէգ շուրջ են զնովաւ . յիրաւու-
նըս և յարդարուի ուղղեալ է աթոռ նի :
Հուր առաջի նորա գնասցէ , և այրեսցէ

շուրջ զմշնամիս նորա :

Արեւեցան փայլատակունք նորա տիեզեւ-
րաց . ետես՝ և սասանեցաւ երկիր :

Երինք որպէս մոմ հալեսցին յերեսաց
տեառն, յերեսաց տեառն ամ երկիր :

Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն նր .
և տեսցեն ամ ժողովուրդք զփառս նորա :

Ամաչեսցեն ամքն ոյք երկիրպագանեն կը-
ոց, և ոյք պարծին 'ի դրօշեալս իւրեանց :

Արկիրպագեն նմա ամենայն հրեշտակը
նորա, զի լուաւ և ուրախ եղեւ սիօն .
և ցնծացեն դստերք յուրդայ վասն իրա-
ւանց քոց տէր :

Օ 'ի դու բարձրեալ ես 'ի վերայ ամ երկ-
րի . յոյժ բարձրացար 'ի վերայ ամ կուոց :
Ույք սիրեք զտէր, ատեցէք զարութիւն .
պահէ տէր զանձինս սրբոց իւրոց, 'ի ձեւ-

ռաց մեղաւորի փրկեսցէ զնոսա :

Ոյս ծագեաց արդարոց . ուղղոց սրտից
եղեւ ուրախութիւն :

Ուրախ եղերուք արդարք 'ի տէր . և խոս-
տովան, եղերուք յիշատակի սրբուն նորա :
Տոննք ժբ :

ՍԱՆԺՈՍ Դէ .

Ուշմո Դաւիթի օրհնութեան :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, զի
պանչելիս արար :

Փրկեաց զնա աջ իւր, և բազուկ նք իւր :
Եցոյց տէր զփրկութիւն իւր, առաջի
ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր :
Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զամկոր,
ճշմարտութեամբ իւրով զտունն իսրայէ-
լի . և տեսին ամենայն ծագք երկիր ըդ
փրկութիւն աստուծոյ մերոյ :

Եղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր .
օրհնեցէք ցնծացէք և սաղմոս ասացէք :
Սաղմոս ասացէք այ մերոյ օրհնութեամբ,
օրհնութեամբ և 'ի ձայն սաղմոսաց .
Ի ձայն օրհնութեան կռածոց փողոց, օրհ-
նութեամբ ցնծութեամբ և 'ի ձայն եղ-
շեր փողոց, աղաղակեցէք առաջի թագա-
ւորին տեառն :

Խոռովուցի ծով լրիւ իւրով, տիեզերք և
ամենայն բնակիչք նորա . և գետք ծափս
հարցեն 'ի միասին ձեռամբ :

Երինք ցնծացեն առաջի տեառն, զի
դայ զի հասեալ է տէր 'ի դատել զերկիր :
Դատէ զաշսարհս արդարութեամբ և ըդ

Ժողովուրդս իւր ուղղութեամբ :
Տունք ժ : Գործացս լր :

ՍԱԴՄՈՍ ՂՅ.

Ապահով Դատիկ :

Տէր թագաւորեաց , բարկացան ժողովուրդը . որ նստիս ՚իքրովքէս , սասանեցաւ երկիր :

Տէր ՚ի սիօն մեծ է , և բարձր է ՚ի վերայ ամենայն ժողովրդոց : Խոստովան եղեցուք անուան քում մեծի , զի ահաւոր և սուրբ է . և պատիւ թագաւորի զիրաւունս սիրէ :

Դու պատրաստեցեր զուղգուի . զիրաւունըս և զարդարուի յակուբայ դու արարեր : Բարձր արարէք զուէր ան մեր . երկիրապագէք պատուանդանի ոտից նորա , զի նը է : Ովակէս և ահարօն երիցունք նը . սամունդնդ այնոսիկ , ոյք կարդան զանուն նը : Կարդային առ տէր և նա լսէր նոցա , և ՚ի սիւն ամազյ խօսէր ընդ նոսա :

Պահէին զմիայութիւնս նորա և զհրամանըս զըս զըր ետ նոցա :

Տէր ան մեր՝ դու լսէիր նոցա , աստուած՝ դու քաւիչ լինէիր նոցա , և վրէմինդիր

՚ի վերայ ամենայն գործոց նոցա : Բարձր արարէք զուէր ան մեր . երկիրապագէք ՚ի լեառն սուրբ նորա , զի սուրբ է տէր աստուած մեր : Տունք ժ :

ՍԱԴՄՈՍ ՂՅ.

Ապահով խոստովանութեան Դատիկ :

Վզաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր . ծառայեցէք տեառն ուրախութեամբ : Ոտէր առաջի նորա յնծութեամբ . ծաներուք զի նա է տէր աստուած մեր :

՚իս արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք ժուղովուրդը և խաչն արօտի նորա :

Ոտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ , և օրհնութեամբ ՚ի յարկս նը : Խոստովան եղեցուք տեառն , և օրհնեցէք զանուն նորա :

Քաղցր է տէր , յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . ազգէ մինչեւ յազդ է ճշշմարտութիւն նորա :

Տունք ժ :

ՍԱԴՄՈՍ ՂՅ.

Ապահով Դատիկ :

Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհնեցից

զքեղար, սաղմոս ասացից, և 'ի միտ առից :
Ճանապարհ ամբիծ մինչեւ եկեսցէ ա-
ռիս . զի գնայի ես յամբճութեան սրտի
իմոյ 'ի մէջ տան իմոյ :

Ոչ եղի առաջի աչաց իմոյ զերս անիրա-
ւուե . ոյք առնէին զանօրէնուի , ատեցի :
Ոչ մերձեցաւ առիս որ թիւրն էր սըր-
տիւ . խոտորեալ յինէն անզգամին , և ես
ինչ ոչ փոյթ առնէի :

Որ խօսէր գաղտ զընկերէ իւրմէ , զնա
բացէ 'ի բաց հալածէի :

Որ ամբարտաւան էր աչօք և ագահ սըր-
տիւ , ընդ նմա և հաց ոչ ուտեէի :

Աչք իմ 'ի հաւատացեալս երկրի , զի
նսացին նոքա ընդիս :

Որ գնայր 'ի ճանապարհ ամբիծ , նա պաշ-
տէր զիս :

Ոչ բնակէր 'ի մէջ տան իմոյ՝ որ առնէր
զամբարտաւանուի . որ խօսէր զանիրաւուի ,
չէր յաջողեալ նմա առաջի աչաց իմոյ :

Ընդ աւաւօտս սպանանէի զամ մէջաւորս
երկրի . զի սատակեցից 'ի բաղաքի տեառն
զամնեան շըք գործեն զանօրէնութիւն :
Տունք ժ : Գործաց իւլ:

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Ճ Ա .

Լուլն ուրի . իբրեւ յանչըացի՝ առաջի գետառն
սիւեցէ վնարութեան իւր :

Տէր՝ լուր աղօթից իմոյ , աղաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ , և մի գարձուցաներ զե-
րեսս քոյինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ
իս զունկն քո . յորում աւուր կարդամ
առ քեզ , վաղվաղակի լուր ինձ :

Ապառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ , և
ոսկերք իմ որպէս խոխւ չորացան :

Հարաց ես որպէս խոտ՝ և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ . մոռացայ ուտել զհաց իմ 'ի
ձայնէ հեծութեան իմոյ :

Կցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ . նմանե-
ցայ ես հաւալասան անապատի :

Եզէ ես որպէս բույաւերակի . տքնեցայ
և եղէ ես ողջ Ճնձղուկ միայն 'ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանա-
պազ , և գովիչք իմ ինեւ երդնուին :

Օմոխիր որպէս զհաց կերի , և զըմպելին
իմ արտասուօք խառնեցի :

Երեսաց բարկութեան սրտմոռութեան
քո . զի գու բարձրացուցեր , և խոնար-
հեցուցեր զիս :

Աւուրբք իմ որպէս հօվանի անցին . և ես
որպէս խոտ ցամաքեցայ :
Դու տէր յաւիտեան կաս , և յիշատակ
քոյ աղդէ մինչեւ յաղդ :
Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ սիօ
նի . ժամանակ գթալոյ նր հասեալէ ժամ :
Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս 'նո-
րա , և 'ի հողս նորա գթասցին :
Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ քումմէ ,
և ամ թագաւորք երկրի 'ի փառաց քոց :
Ը ինէ տէր զարօն , և երեւեսցի փառօք
իւրովք 'ի նմա :
Հայեցաւ նա յազօթս խոնարհաց , և ոչ
արհամարհեաց զինդրուածս նոցա :
Վրեսցի այս յաղդ յայլ . ժողովուրդ զոր
ստացեալէ , օրհնեսցէ զտէր :
Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի սրբութենէ
իւրմէ . տէր յերկնից յերկիր հայեցաւ :
Մել զհեծութիւն կապելոց , և արձա-
կել զորդիս մահապարտաց :
Պատմել 'ի սիօն զանուն տեատն , և զօրհ-
նութիւնս նորա յերուաղէմ :
Ժողովիլ ժողովրդոց 'ի միասին , և թագա-
ւորաց ծառայել տեատն :
Պատասխանի ետ նմա 'ի ճանապարհի զօ-
րութեան իւրոյ . զնուաղութիւն աւուրց

իմոց ասա ինձ , և մի հաներ զիս 'ի կէս ա-
ւուրց իմոց . զի աղդէ յաղդ են ամք քո :
Դսկզբանէ տէր զհիմունս երկրի հաստատե-
ցեր . և գործք ձեռաց քոց երկինք են :
Եղքա անցանեն , և գու կաս և մնաս
յաւիտեան :
Մենեքեան ոնդ զձորձս մաշեսցին . և ոնդ
զվերարկուս փոխեսցես զնն , և փոխեսցին :
Բայց դու նոյն ինքն ես , և ամք քո ոչ ան-
ցանեն . որդիք ծառայեց քոց բնակեսցին 'ի
նմա . և զաւակի նշյաւիտեան յաջողեսցի :
Տունք իւլ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԲ :

Ապահով Պատմի :

(Օրհնեա անձն իմ զտէր , և ամենայն ոռ-
կերք իմ զանուն սուրբ նորա :
(Օրհնեա անձն իմ զտէր , և մի մոռանար
զամենայն սուրս նորա :
Ո քաւէ զմեղս քո , քժշկէ զամենայն հի-
ւանդութիւնս քո :
Ո փրկէ յավականութենէ զկեանս քո , պլ-
սակէ զբեզ ողորմութեամք և գթութք :
Ո ընու ՚ի բարութենէ զցանկուի քո . նո-
րոգեսցի որպէս արծուաց մանկութիւն քո :
Մոնէ ողորմութիւնս տէր , և իրաւունս

ամենայն զբկելց :

Եցոց տէր զՃանապարհս իւր մովսէսի ,
և որդւոցն իսրայէլի զկամս իւր :
Դթած ողորմած է տէր , երկայնամիտ և
բաղումողորմ :

Ոչ իսպառ բարկանայ մեզ տէր , և ոչ յա-
ւիտեան պահէ ոխս :

Ոչ ըստ մեղաց մերաց արար մեզ տէր , և
ոչ ըստ անօրէնուե մերում հատոյց մեզ :
Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ ,
այնպէս զօրացոյց տէր զողորմութիւն իւր
՚ի վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմըալից ,
այնչափ հեռի արար ՚ի մէնջ զանօրէնու-
թիւնս մեր :

Ող գթայ հայր ՚ի վերայ որդւոց իւրոց ,
այնպէս գթասցի տէր յերկիւղածս իւր :
Օք նա գիտաց զստեղծուածս մեր , և յիշ
շեաց թէ հող եմք :

Վարդոց որպէս խոտոյ են աւուրբք իւր .
որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի :

Ընէ ՚ի նմա հողմ , և ոչ է՝ և ոչ եւս ե-
րեւի տեղի նորա :

Իսյց ողորմութիւն ո՞ն մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից ՚ի վր երկիւղածաց իւրոց , և
արդարութի նորդւոց մինչեւ յորդիս :

Ոյք պահեն զուխոս նորա , յիշեն զպատ-
ուիրանս նորա և առնեն զնա :

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր .
արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :

Օրհնեցէք զտէր ամ հրեշտակք նորա՝
հզօրք զօրութիք , ոյք առնէք զբան նորա
՚ի լսել ձայնի պատգամաց նորա :

Օրհնեցէք զտէր ամ զօրութիւնք նորա ,
պաշտօնեայք և արարողք կամաց նորա :

Օրհնեցէք զտէր ամենայն գործք նորա .
զի ընդ ամենայն տէղիս է տէրութիւն նո-
րա . օրհնեա անձն իմ զտէր :

Տունք իք : Գորզայս իւը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ .

Ապլոս Դամուի . ՚ի վերայ ալարկագործ արարածոց :

Օրհնեա անձն իմ զտէր . տէր աստուած
իմ մեծ եղեր յոյժ :

Խոստովանութիւն և մեծվայելութիւն
զգեցար , արկեալ զլոյս որպէս զօթոց . ձը-
գեցեր զերկինս որպէս զլորան , և արկեր

՚ի վերայ ջուրց զվերնայարկս նորա :

Ո գնէ յամս զգնացս իւր , և շրջի նա ՚ի
վերայ թեւոց հողմոց :

Ո արար զհրեշտակս իւր հոգիս , և ըզ

պաշտօնեայս իւր ՚ի հուր կիզելց :
 Հաստատեաց զերկիր ՚ի վը հաստատութե
 իւրոյ , զի մի սասանեսցի յաւիտեան :
 Խորք որպէս զգեստ վերարկու է նորա .
 ՚ի վերայ լերանց կացցեն ջուրք :
 ՚սաստէ քումմէ փախիցեն , և ՚ի ձայնէ
 որոտալց քումմէ սարսիցեն :
 Աշանեն լեռնանան՝ և իջանեն դաշտա-
 նան , ՚ի տեղի յոր հաստատեցեր զնոտա :
 Աշհման եղեր՝ և ոչ անցանեն , և ոչ ևս
 դառնան ՚ի ծածկել զերկիր :

Արաբեցեր զաղբիւրս ընդ ծործորս . ՚ի
 միջոց լերանց գնասայեն ջուրք :
 Արբեցուցանել զամենայն գաղանս վայրի .
 յագեսցին ցիոք ՚ի ծարաւս իւրեանց :
 Անդ թռչունք երկնից բոյնս դիցեն . և ՚ի
 միջոց վիմաց տացեն զձայնս իւրեանց :
 Արբուցանէ զլերինս ՚ի շտեմարանաց իւ-
 րոց . ՚ի պտղոյ գործոց իւրոց լցցի երկիր :
 Բուռուցեր զլսոտ ՚ի լերինս , զդալարի ՚ի
 ծառայութիւն մարդկան :

Հաներ զհաց յերկրէ . գինի ուրախ առ-
 նէ . իւղ զուարթ , և հաց հաստատէ ըզ
 սիրտ մարդոյ :

Յագեսցին ծառքն անտառի , և մայրքն
 լիբանանու՝ զորս դու անկիցեր :

Անդ թռչունք երկնից ձագս հանցեն . և
 բոյն արագլի ապաւէն է նոցա :
 Երինք բարձունք են եղերուաց , և վէմք
 ապաւէնք նապաստակաց :
 Արարեր զլուսին վասն ժամանակի . արե-
 գակին ծանեաւ զժամ մտանելց իւրոյ :
 Արարեր զլսաւար՝ և եղեւ գիշեր . ՚ի նը-
 մա գնան ամենայն գաղանք անտառի :
 Կորիւնք առիւծուց մոնչեն և յափշտա-
 կեն , և խնդրեն յայ զկերակուրս իւրեանց :
 ՚ի ծագել արեւու ժողովին , և ՚ի մորիս
 իւրեանց դադարին :

Աշանէ մարդ ՚ի գործս իւր , և ՚ի վաստա-
 կըս ձեռաց իւրոց մինչեւ յերեկոյ :
 Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր . զամե-
 նայն ինչ իմաստութեամբ արարեր . և լը-
 ցաւ երկիր ստեղծուածովք քովք :

Այս ծով մեծ և անդորր . ՚ի սմա են սո-
 զունք , որոց ոչ գոյ թիւ . գաղանք մեծա-
 մեծք և մանունք . ՚ի սմա և նաւք գնան .
 վիշապն զօր ստեղծեր խաղալ նովաւ :

Ամեներեան քեզ սպասեն . և դու տաս
 զկերակուր նոցա ՚ի ժամու :

Տաս դու նց՝ և կերակրին . բանաս զձեռն
 քո , և կերակրես զամսեան կամօք քովք :

Դարձուցանես զերես քո ՚ի նոցանէ՝ և

խուսվեն, հանես զոդի ՚ի նոցանէ, պա-
կասին և ՚ի հող դառնան։
Վրաքես զոդի քո և ստանաս զնոսա, և
նորոգես զերեսս երկրի։
Եղիցին փառք տեառն յաւիտեան, և տէր
ուրախ եղիցի յարարածս իւր։
Ո հայի յերկիր, և տայ դողալ սմա, մեր
ձեսցի ՚ի լերինս, և ծխեսցին։
Օրհնեցից զոդր ՚ի կեանս իմ, սաղմոս ա-
սացից աստուծոյ իմոյ մինչեւ եմես։
Քաղցր եղիցի նմա օրհնութիւն իմ, և
ես ուրախ եղէց ՚ի տէր։
Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ, և ամբա-
րիշոք մի ևս գտացին ՚ի նմա, օրհնեա ան-
ձըն իմ զոդր։
Տունք լդ։

Ս Ա Դ Մ Ո Ս Ճ Դ ։

Ե Հ Ե Մ - Ի Ա :

Խոստովան եղերուք տեառն և կարդա-
ցէք զանուն նորա, և պատմեցէք ՚ի հե-
թանոսս զգործս նորա։
Օրհնեցէք և սաղմոս ասացէք նմա, պատ-
մեցէք զամենայն սքանչելիս նորա, և գո-
վեցարուք յանուն սուրբ նորա։
Ուրախ եղիցին սիրոք այնոցիկ ոյք խնդ-

րեն զակը, խնդրեցէք զոդր՝ և հզօրք ե-
ղերուք, և խնդրեցէք զերեսս նրյամժամ-
նիշեցէք զաքանչելիս նորա զորս արար,
զարուեստս և զիրաւունս բերանյ նորա։
Օ աւակը աբրահամեան ծառայք նորա,
որդիք յակոբայ ընտրեալք նորա։
Ես ինքն է տէր աստուած մեր, յամե-
նայն երկրի են իրաւունք նորա։
Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր, և զբա-
նըն զոր պատուիրեաց մինչ ՚ի հազար սմ։
Օ ուխան զոր եղ ընդ աբրահամու, և
զերդումն իւր ընդ սահակայ։
Հաստատեաց առ յակոբ զհրաման իւր,
և առ իսրայէլ զուխտ իւր յաւիտենից։
Վսէ, ձեզ տաց զերկիրն քանանու, զիլ-
ճակ ժառանգութեան ձերոյ։
Օ ի էին նորա թուով սակաւք նուազք և
պանդուխոք ՚ի նմա։
Ենցին նորա ազգէ յազգ, ՚ի թագաւո-
րութենէ ՚ի ժողովուրդ յայլ։
Ոչ էժող մարդկան մեղանչել նոցա, և
կշտամբեաց զթագաւորս վասն նոցա։
Ո՞ի մերձենայք ասէ՝ յօծեալս իմ, և ՚ի
մարդարէս իմ մի մեղանչէք։
Կոչեաց սովլ յերկիր նոցա, և զամենայն
զօրութիւն հացի երեկ։

Առաքեաց առաջի նոցա այր . ՚ի ծառաւ
 յութիւն վաճառեցաւ յովսէփի :
 Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս նորա .
 և էանց ընդ երկաթ անձն նորա :
 Այնչեւ եկեսցէ բան նորա . և բան
 տեառն փորձեաց զնա :
 Առաքեաց թագաւորն և ելցծ զնա . իշ-
 խան ժողովրդեան եթող զնա :
 Կացոյց զնա տէր տան իւրոց . իշխան ՚ի
 վերայ ամենայն ստացուածոց իւրոց :
 Խրատել զիշխանս նոցա որպէս զինքն . և
 զծերս նոցա իմաստունս արասցէ :
 Եմուտ խրայէլ յեգիպտոս . և յակոբ
 պանդխտեցաւ յերկիր քամայ :
 Աճեցոց զժողովուրդ իւր յոյժ , և զօրա-
 ցոյց զնոսա քան զթշնամիս իւր :
 Դարձոյց զիրտս նոցա ատել զժողովուրդ
 իւր , և ՚ի նենդել զծառայս իւր :
 Առաքեաց զմովսէս ծառայ իւր , և զա-
 հարօն ընտրեալ իւր :
 Ետ նոցա զբան նշանաց իւրոց , և զար-
 ուեատս իւր յերկիր քամայ :
 Առաքեաց զիսաւար և խառարեցոյց զնո-
 սա , զի դառնացուցին զբան նորա :
 Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա , և սպան
 զամենայն ձկունս նոցա :

Եռաց յերկիր նոցա գորտ , և ՚ի շտեմա-
 րանս թագաւորաց նոցա :
 Ասաց՝ և եկն շանաձանձ և մժեխ ընդ-
 ամենայն սահմանս նոցա :
 Դարձոյց զանձրեւս նոցա ՚ի կարկուտ . և
 հուր յերկիր նոցա բորբոքեցաւ :
 Եհար զայդիս և զթզենիս նոցա , և փրա-
 րեաց զամենայն ծառս սահմանաց նոցա :
 Ասաց՝ և եկն մարախ , և խառնիձ՝ զի ոչ
 գոյր նոցա թիւ :
 Եկեր զամենայն խոտ երկրի նոցա . և ըս-
 պառեաց զամենայն պոտող անդոյ նոցա :
 Եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտաց-
 ւոց , զակիզբեն ամենայն վաստակոց նոցա :
 Եհան զնոսա ոսկեով և արծաթով . և ոչ
 գոյր յազդի նոցա հիւանդ :
 Ուրախ եղեւ եգիպտոս ընդ ելանել նո-
 ցա . զի անկաւ ահ տեառն ՚ի վերայ նց :
 Ափուեաց ամազ՝ հովանի առնել նոցա ՚ի
 տուէ , և հրովարտու տայր նոցա ՚ի գիշերի :
 Խնդրեցին՝ և եկն լրամարդի . և հացիւ-
 երկնից լրոյց զնոսա :
 Եհար զվէմն՝ և բղլսեցին ջուրք , և գնա-
 ցին գետք ընդ անջրդիս :
 Յիշեաց զբան իւր սուրբ , որ ընդ ար-
 քահամու ծառայի իւրոց :

Եհան զժողովուրդ իւր ցնծութեամբ , և
զընտրեալս իւր ուրախութեամբ :
Ետ նոցա զգաւառս հեթանոսաց . ՚ի վաս-
տակս ժողովրդոց ժառանգեցյց զնոսա :
Օ ՚ի պահեսցեն զվիայութիւնս նորա , և
զօրենս նորա խնդրեսցեն :
Տաւնք Խոր ։ Գորովաց հը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Աւէլուիս :

Խոստովան եղերուք տեառն զի քաղցր
է . զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Ո խօսեսցի զզօրութիւնս տեառն . լելի
արացի զամենայն օրհնութիւնս նորա :
Երանի ոյք պահեն զիրաւունս , և առ-
նեն զարդարութիւն յամենայն ժամ :
Յիշեա զմեղ տր ընդ հաճայս ժողովուեան
քոյ , և այց արա մեղ ՚ի փրկութե քում :
Տեսցուք մեք զբաղցրութիւն ընտրելոց
քոց . ուրախ եղիցուք մեք յուրախու-
թիւն ազգի քոյ , և գովիցուք մեք ՚ի ժա-
ռանգութեան քում :

Ա՛ղաք մեք ընդ հարան մեք , անօրինե-
ցաք և յանցեաք :

Հարբն մեք յեգիպոս ոչ իմացան զաւ-

քանչելիս քո , և ոչ յիշեցին զբազում ո-
ղորմութիւնս քո :

Իարկացուցին զքեղ յանցանելն իւրեանց
ընդ ծով կարմիր . փրկեաց զնոսա վասն ան-
ուան իւրոյ , զի ծանիցեն զզօրութիւնը :

Աստեաց ՚ի ծով կարմիր՝ և յամաքեցաւ .
առաջնորդեաց նոցա ընդ անդունդս որ-
պէս ընդ անապատս :

Լեցոյց զնոսա ՚ի ձեռաց ստելեաց նոցա ,
և փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց թշնամեացնց :
Օածկեաց ծով զնեղիչս նոցա . և մի ՚ի
նոցանէ ոչ ապրեցաւ :

Հաւատացին բանի նորա , և օրհնեցին
զօրհնութիւնս նորա :

Վաղվագեցին և մուացան զգործս նորա ,
և ոչ անսացին խորհրդոց նորա :
Ջանկացան զցանկութիւն յանապատի , և
փորձեցին զաստուած յանջրդի :

Ետ նոցա զլսնդրուածս նոցա . առաքեաց
զլիութիւն յանձինս նոցա :

Իարկացուցին զմովսէս ՚ի բանակի , և զա-
հարօն սուրբ տեառն :

Բացաւ երկիր և եկուլ զդադան , և ծած-
կեաց զբանակն զաբիրօնի :
Հուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նոցա , և բոց
մաշեաց զմեղաւորս :

Արարին զորթն ՚ի քորեք։ և երկիրպաշին պատկերի, և վոխեցին զփառս իւրեանց ՚ի նմանութիւն որթու խոտակերի։ Վոռացան զաստուած կենարարն իւրեանց, որ արար զմեծամեծս իւր յեգիպտոս, և զաբանչելիս իւր յերկիր քամայ։ և զահ իւր ՚ի վերայ կարմիր ծովուն։ Ասաց սատակել զնոսա, եթէ ոչ մովսէս ընտրեալն կայր առաջի նոցա։ Դարձաւ առ տէր և անցոյց զբարկութիւն նորա, զի մի սատակեսցին նոքա։ Վնարդեցին զերկիրն ցանկալի, և ոչ հաւատացին բանի նորա։ Տրտնջեցին ՚ի բանակս իւրեանց, և ոչ լուան ձայնի տեառն։ Համբարձ զձեռն իւր ՚ի վերայ նոցա, հարկանել զնոսա յանապատի։ Հյուռեսցի զաւակ նոցա ընդ հեթանոսս. յըրուեսցի զաւակ նոցա ընդ գաւառս։ Պղծեցան նոքա ՚ի բէլիկ գովլը, զի կերին զղոհեալ և զմեռելոտի։ Իարկացուցին զնա ՚ի գործս իւրեանց. և յաճախեաց ՚ի վերայ նոցա բեկումն։ Ապա եկաց ՚ի մէջ փենեհէս, քաւեաց և արդելաւ մահ։ համարեցաւ նմա յարդարութիւն աղդէ յազդ մինչեւ յաւիտեան։

Իարկացուցին զնա ՚ի վերայ ջուրցն հակառակութեան. չարչարեցաւ մովսէս վասն նոցա, զի դառնացուցին զհոգի նորա։ Հրամայեաց շրթամբք իւրովլք, և ոչ սատակեցին զազդն՝ զոր ասաց նոցա տէր։ Խառնակեցան ընդ հեթանոս, և ուսան զգործս նոցա. ծառայեցին կռոց նոցա, և եղեւ նոցա ՚ի գայթակղութիւն։ Օսհեցին զուստերս և զդստերս իւրեանց դիւաց, և հեղին զարիւն ամբիօն։ Վրիւն ուստերաց և դստերաց իւրեանց՝ զոր զոհեցին կռոցն քաննանու։ Կաղախեցաւ երկիր յարենէ նոցա, և պղծեցաւ ՚ի գործոց նոցա, զի պոռնկեցան ՚ի գնացս իւրեանց։ Իարկացաւ սրտմոռութեամբ տէր ՚ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ, և գարշեցոյց զժաւանդութիւն իւր յոյժ։ Վատնեաց զնոսա ՚ի ձեռս հեթանոսաց. տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց, և թրչնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա. և խոնարհ եղեն ՚ի ներքոյ ձեռաց նոցա։ Իազումանդամ վրկեաց զնոսա, և նոքա դառնացուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւրեանց, և կորացան յանօրէնութեան իւրեանց։

Հայեցաւ տէր ՚ի նեղութիւնս նոցա , ՚ի
լսել ձայնի աղօթից նոցա :
Յիշեաց զուխտ իւր , և զղացաւ ըստ
բաղում ողորմութե իւրում . և ետ զնոսա
՚ի գթութիւնս առաջի ամ գերչաց նոցա :
Փրկեա զմեղ տէր աստուած մեր . և ժու
զովեա զմեղ ՚ի հեթանոսաց :
Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ ,
և պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո :
Օրհնեալ տէր աստուած խարայէլի յաւիւ
տեանս յաւիտենից :
Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն . եղիցի
եղիցի :
Տունք յուգ :

Կանոնս Գրոբոյս է : Ատղման ժէ :
Տունս յժդ :

Առօթք եջեկուՅ ԱրքաՅ Հրեաստան ,
Ի ձարաւակ ՅՈՐՈՒԹ ՀԻՄԱՆԴՅԱՆ , ԵՒ
ՅԱՐԵՍԻ Ի ՀԻՄԱՆԴՅՈՒՅԵՆ ԻՒՐՄԵ
Եսայէա :

Ես ասացի ՚ի մերանալ յինէն աւուրց իւ
մոց , թէ գնացի ես ՚ի գրունս դժոխոց :
Ժողի զամենայն յետին իմ , և ասացի թէ
այլ ոչ ես տեսից զիրկութիւն տեառն

յերկրին կենդանեաց , և ոչ ես տեսից
զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ :
Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ . այ
սուհետեւ թողի լրի զնմ զիեանս իմ :
Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հոդի իմ , որ
պէս զայն՝ որ քակէ զուղաւար . և եղէ
ես ող զոստայն սատարաց մերձ ՚ի հատանիլ :
Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօշ
տէ որպէս ՚ի ձեռս առիւծու . այնպէս
խորտակեաց մանրեաց զսկերս իմ , զի
յառաւօտէ մինչ ՚ի գիշեր մատնեցայ :
Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճշեցի , որպէս
զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի , զի նուաղեցան
աչք իմ ՚ի տեսանելոյ :

Հայեցայ ՚ի բարձունս առ տէր աստուած
իմ՝ որ փրկեաց զիս , և փարատեցոյց յիւ
նէն զցաւս անձին իմոյ :

Տէր , վասն այսորիկ պատմեցաւ քեզ .
զարթուցեր զանձն իմ , դարձուցեր զհու
գի իմ . միսիթարեցայ և կեցի :

Վհա ՚ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնու
թիւն իմ . փրկեցեր զանձն իմ , զի մի կու
րեայց . և ընկեցեր յետոյ զամենայն ըզ
մեղս իմ :

Օ ՚ի ոչ թէ որք ՚ի գմօխս են , խոստովան
առնին առ քեզ . և ոչ մեռեալք օրհնես

յեն զքեղ . և ոչ յուսացին 'ի ճշմար-
տութիս քո ամքն , ոյք իջանեն 'ի դժոխս :
Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեղ տէր .
որպէս և ես այսուհետեւ մանկունս ծը-
նայց , որք պատմեսցեն զարդարութիւնս
քո՝ տէր փրկութեան իմոյ :
Ես ոչ ես դադարեցից օրհնել զքեղ յօրհ-
նութիւն նոր զամենայն աւուրս կենաց
իմոցյանդիման տաճարիդ աստուծոյ :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

Յոյս կենդանութեան , յոյս և ապաւեն
փրկութեան տէր յիսուս փրկիչ . փրկեա
և փարատեցո զցաւս անձին իմոյ :
Ուարդասէր տէր , վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի , և վն խաչի քո պատուա-
կանի , ընկալ զաղաչանս մէր , և կեցո զմեղ :

Օչարողն և զարդեն 'ի վերշն Երկինք պատ-
մեն կանոնին Գայեն 'ի 69 Երեն :

Եւ Կ բրոյքես և. Թեւաւ. սշտցաւ. նա
ի թեւս հոցմոց :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԶ.

ԱՀԵԼ-ԴՅ :

Խոստովան Եղերուք տեառն զի քաղցր է,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Կասցեն փրկեալք տեառն, զորս փրկ
կեաց ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :

Յամ դաւառաց ժողովեաց զնն, յարեւելից
և յարեւմալից, ՚ի հիւսիսյ և ՚ի ծովէ :

Մոլորեցան նիք յանապատի յանջրդի, ձանա
պարհի, և քաղաք բնակութե՛ ոչ դտին :

Քաղցեան և ծարաւեցան, և անձինք նու
ցա ՚ի նոսին նուաղեցան :

Վզաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութե՛ իւր
եանց, և ՚ի վշտաց նոցա փրկեաց զնոսա :

Վռաջնորդեաց նոցա ՚ի ձանապարհ ուղիղ,
զի երթիցեն ՚ի քաղաք բնակութե՛ իւրեանց :

Խոստովան Եղիցին տեառն ողորմուեց նի՛,
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :

Օ ՚ի յագեցսց զանձինս քաղցրաց, և զան
ձինս կարօտեալս լի արար բարութեամբ :

Ուշ նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի սսուերս
մահու , կապէալ էին յաղբատութեան
որպէս յերկաթու :

Օ ՚ի դառնացուցին զըանն ասսուեցոյ , և
զլսորհուրդս բարձրելցն բարկացուցին :
Խոնարհ եղեն ՚ի ցաւոց սիրաք նոցա . տր-
կարացան , և ոչ ոք էր՝ որ օգնէր նոցա :
Վզաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւ-
րեանց . ՚ի վշտաց նոցա եհան զնոսա :
Փրկեաց զնոսա ՚ի խաւարէ և ՚ի ստուե-
րաց մահու , և խղեաց զկապանս նոցա :
Խոստովան եղիցին տեառն ողորմուեց նր՝
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :
Օ ՚ի փշրեաց դդրունս պղնձիս , և զեխտ-
երկալթիս խորտակեաց :

Օդնեաց նոցա ՚ի ճանապարհի անօրէնու-
թեան իւրեանց . զի վասն մեղաց իւրեանց
խոնարհ եղեն յայժ :

Յամենայն կերակրոց գարշէին սիրաք նյ .
մերձեցան մինչեւ ՚ի գրաւնս մահու :
Վզաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւ-
րեանց , ՚ի վշտաց նոցա ասպրեցոց զնոսա :
Վրաքեաց զըան իւր և բժշկեաց զնոսա ,
և փրկեաց զնոսա յապականուեց իւրեանց :
Խոստովան եղիցին տեառն ողորմուեց նր՝
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :

Ոստուսցեն նմա պատարագ օրհնութեն ,
և պատմեսցեն զգործս նորա ցնծութիւ :
Ուշ իջանէին ՚ի ծովնաւուք , և առնէին
զգործս ՚ի ջուրս բազումս :

Նորա տեսին զգործս տեառն և զպանչե-
լիս նորա ՚ի խորա անդնդոց :

Եսայ՝ և յարեաւ հողմ և մրրիկ , և
բարձրացան ալիք նորա :

Ելանէին յերկինս և իջանէին յանդունդս .
և անձինք նցյանձինս իւրեանց մաշեցան :

Խոսվեցան սասանեցան որպէս արքեալք ,
և ամենայն իմաստութիւն նոցա ընկլաւ :

Վզաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւ-
րեանց . ՚ի վշտաց նոցա կեցոց զնոսա :

Դարձոյց զմրիկն յօդս՝ և դադարեցան
ալիք նորա . ուրախ եղեն զի դադարեցան :
և առաջնորդեաց նոցա ՚ի նաւահանգիստ
կամաց իւրեանց :

Խոստովան եղիցին տեառն ողորմուեց նր՝
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :

Դարձր արասցեն զնա ՚ի ժողովս ժողովրդոց ,
և յաթոռս ծերոց օրհնեսցեն զնա :

Օ ՚ի դարձոյց զգեստն ՚ի ցամաք , և զգնա-
ցըս ջուրց յերկիլի ծարաւուտ :

Վրար զերկին պաղաքեր՝ յաղուաղուուկս
վասն չարութեան բնակչաց նոցա :

Արար զանապատն ՚ի ճահիճս ջուրց , և
զերկիրն ծարաւուտ ՚ի գնացս ջուրց :
Բնակեցյց ՚ի նմա քաղցեալս . և շնեցին
քաղաք բնակութեան իւրեանց :
Ո արեցին արտս և անկեցին այգիս , և ա-
րարին պատուղ արմանաց իւրեանց :
(Օրհնեաց զնոսա՝ և բաղմացան յոյժ . և
անասունք նոյա ոչ նուաղեցան :
Վուաղեցան նոքա և չարչարեցան ՚ի նե-
ղութենէ չարեաց և ՚ի վշտայ :
Եին անարդութիւն ՚ի վերայ իշխանաց
նոյա . մոլորեցյց զնոսա յանապատի և
ոչ ՚ի ճանապարհի :
(Օդնեաց անանկին յաղըասութեան . և
աւաշնորդեաց որպէս խաշին ազգի նոյա :
Տեսցեն ռողիղը և ուրախ եղիցին . և ա-
մենայն անօրէն խցցէ զբերան իւր :
Ո՞վէ իմաստուն՝ որ պահեսցէ զայս . և ՚ի
միտ առցէ զողորմութիւնս տեառն :
Տունք իր :

Ս Ա Դ Մ Ո Ս Ճ է .

(Օրհնո-թիւն Սաղոսաց Դաս-թիւ :

Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած , պատ-
րաստ է սիրտ իմ օրհնել և սաղմոս ա-

սել քեզ փառօք իմովք :
Զարթիք փառք իմ , զարթիք սաղմոսիւք
և օրհնուք , և ես զարթեայց առաւօտուց =
Խոստովան եղէց քեզ ՚ի ժողովուրդս տէր ,
և սաղմոս ասացից քեզ յաղինս :
Ո՞ւծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն
քո , մինչեւ յամազ ճշմարտութիւն քո :
Բարձրեալ ես դու յերկինս աստուած , և
յամենայն երկրի են փառք քո :
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կեցո աջով
քով և լուր մեզ :
Վստուած խօսեցաւ ՚ի սրբութենէ իւր-
մէ , բարձր եղէց՝ բաժանեցից զսիւրէմ ,
և զհովիսան յարկաց չափեցից :
Իմէ գաղայադ . և իմէ մանասէ . և փրեմ
հզօրիչ գլխոյ իմոյ :
Յուդայ թագաւոր իմ . մովաք աւաղան
յուսոյ իմոյ :
Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ . և ինձ
այլազգիք հնազանդ եղեն :
Ո՞ տարցէ զիս ՚ի քաղաք ամուր , կամ ո՞
առաջնորդեսցէ ինձ մինչեւ յեղովմէ :
Եթէ ոչ դու աստուած , որ մերժեցեր ըդ
մեզ . և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս մեր :
Տուր մեզ օգնութիւն ՚ի նեղութեան , զի
սուտ է փրկութիւն մարդոյ :

Ասուծով արասցուք զօրութիւն . և նա
յամօթ արասցէ զթշնամիս մեր :
Տունք ժգ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԲ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դասելի :

Ասուծած օրհնութեան իմոյ մի լոեր , զի
բերան մեղաւորի՝ բերան նենդաւորի բա-
յաւ ՚ի վերայ իմ :

Խօսեցան զինէն լըզուաւ նենդաւորաւ ,
և բանիւ ատելութեան պաշարեցին զիս :

Վարտեան ընդիս ՚ի տարապարտուց . փո-
խանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս , այլես
յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բար-
ւոյ , ատելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ :
Կացո ՚ի վերայ նորա մեղաւոր . սատանայ
կացցէ ընդ աջմէ նորա :

Ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապար-
տեալ , և աղօթք նորա ՚ի մեղս դարձցին :

Եղիցին աւուըք նորա նուազ , և զայցե-
լութիւն նորա զայն այլ տարցէ :

Եղիցին որդիք նորա որք , և կին նորա
այրի . սահեսցին փոխանակ սիրոյ նո-
րա մուրողք եղիցին , և ելցէն ՚ի բընա-
կութենէ իւրեանց :

Քննեսցէ փոխատու զնմ ինչս նորա . և
յափշտակեսցէն օտարք զվատակս նորա :
Ո՞ի գտցի օդնական նմա . և մի ոք ողոր-
մեսցի ՚ի վերայ որբոց նորա :

Եղիցին որդիք նորա ՚ի սատակումն , և
յաղգէ չնչեսցի անուն նորա :

Յիշեսցին մեղք հօր նր առաջի տեառն .
և մեղք մօր նորա մի չնչեսցին , և եղիցին
առաջի տեառն յամենայն ժամ :

Սատակեսցի յերկրէ յիշատակ նր , փոխա-
նակ զի ոչ յիշեաց առնել զողորմութի :
Հալածեաց զայր աղքատ և զտնանկ . ըս-
պանանել զայն , որ խոնարհ է սրտիւ :

Սիրեաց զանէծս՝ և ելցէ նմա . ոչ կամե-
ցաւ զօրհնութի , հեռի եղիցի ՚ի նմանէ :
Օգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ . մոցէ
որպէս ջուր ՚ի փոր նորա . և որպէս ձէթ
ընդ ոսկերս նորա :

Եղիցի նմա որպէս հանդերձ զի ագանի ,
որպէս գօտի՝ որ ածի հանապաղ ընդ մեջ :
Այս գործ է այնոցիկ , ոյք չարախոս կային
զինէն առ տէր , և ոյք խօսէին չար զանձ-
նէ կմմէ :

Այլ դու տէր տէր՝ արա ընդ իս բատ ան-
ուան քում , զի քաղցր է ողորմութի քո . և
փրկեա զիս , զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Ոիրտ իմ խոռվեցաւ ՚ի փորի իմում։ և ես
ող ստուեր ՚ի խուսափիլ իմում պակասե-
յայ, և թօթափեցայ որպէս մարախ։
Օսունկը իմ տկարացան ՚ի պահոց, և մար-
մին իմ այլագունեցաւ յիւղոյ։
Եղէ ես նախատ նոցա . տեսին զիս՝ և շար-
ժեցին զգլուխս իւրեանց։
Օդնեա ինձ տէր աստուած իմ, և փր-
կեա զիս ըստ ողորմութեան քում։
Օանիցեն զի ձեռն քո այս է, և դու-
տէր արարեր զայս։
Եպա անիծանեն, և դու օրհնեսցես . ոյք
յարուցեալ են ՚ի վր իմ, զամօթ կրեսցեն.
այլ ծառայ քո ուրախ եղիցի ՚իքեղ։
Օգեցցին զամօթ՝ ոյք չարախօս կային
զանձնէ իմմէ . և արկցեն որպէս կրկնոց
զամօթ իւրեանց զիւրեամբք։
Եյլ ես խոսառվան եղէց առ տէր յոյժ
բերանով իմով. և ՚ի մէջ բազմաց օրհնե-
յից զբեղ։
Օի եկաց նա ընդ աջմէ անանկին, ՚ի փրկել
զիս յայնցանէ՝ ոյք հալածեն զանձն իմ։
Տունք իւ:

ՍԱՆՄՈՍ ՃԹ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դասթիւ :
Ասաց տէր յտէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմ-
մէ, մինչեւ եղից զթշնամիաքո պատուան-
դան ոտից քոց։
Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ
տէր ՚ի սիօնէ, և տիրեսցես դու ՚ի մէջ
թշնամեաց քոց։
Շնդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրութեան .
՚ի վայելըութիւն սրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զբեղ։
Երդուաւ տէր և ոչ եւս զղջասցի, թէ
դու ես քահանայ յաւխտեան ըստ կարգին
մելքիսեգեկի, և տէր ընդ աջմէ քումմէ։
Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթա-
գաւորս . գատէ զէեթանոսս, և բազում
առնէ զհարուածս, և խորտակեսցէ ըզ
գլուխս բազմաց յերկրի։
Օսւզիս ՚ի ճանապարհի արբուսցէ . վա-
սրն այսորիկ և բարձր արասցէ զգլուխս։
Տունք զ: Գոբոցս իւ:

ԸՆԿԵՐԾՄԱՆ :

Խոստովան եղէց քեզ տէր բոլորով սրբատիւ խմով, ՚ի խորհուրդս ուղղոց ՚ի ժողովուրդս մէծ են գործք տեառն, և քըննեալ են յամենայնի կամք նորա:

Խոստովանութիւն և վայելչութիւն են գործք նորա, արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից:

Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց ուղղոց, ողորմած գթած է տէր, կերակուր տայ երկիւղածաց իւրոց:

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր, զզօրութիւն գործոց իւրոց պատուիրեաց ժողովրդեան իւրում:

Տալ նոցա զժառանգութիւն հեթանոսաց, և գործք ձեռաց նորա արդարութիւն և իրաւունք են:

Հաւատարիմ են յամենայնի պատուիրանք նորա, հաստատեալ են յաւիտեանս յաւիտենից, արարեալ են ճշմարտութեամք և ուղղութեամբ:

Փրկութիւն առաքեաց տէր ժողովրդեան իւրում, պատուիրեաց յաւիտենից զուխտ իւր, սուրբ և ահեղ է անուն նորա:

Վիկորն զգօնութեն երկիւղ տեառն, իմաստութիւնը ամցն՝ ոյք առնեն զնա, և օրհնութիւնը նր մնայ յաւիտեանս յաւիտենից:

Տունք ը:

ԸՆԿԵՐԾՄԱՆ : ՚ի Արայ աղաւալարութեան Անգեայ և Զաքարիայ:

Երանեալ է այր՝ որ երկնչի ՚ի տեառնէ, զպատուիրանս նորա նա կամի յոյժ: Հզօր եղիցի յերկրի զաւակ նորա, և ազգ ուղղոց օրհնեացի:

Փառք և մէծութիւն են ՚ի տան նորա, արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յաւիտենից:

Օագեաց ՚ի խաւարի լցո ուղղոց, ողորմած գթած և արդար է տէր: Վազգը այր ողորմի և տայ փոխ, յօրինէ զբան իւր ՚ի գատառատանի, զիյաւիտեան նա մի սասանեացի:

Յիշատակ յաւիտենից եղիցի արդարն, ՚ի համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ: Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ առ ան: Հաստատեալ է սիրտ նորա, և նա մի երկիցէ մինչեւ տեսցէ ՚ի թշնամիս իւր: Ափոեաց և ետ աղքատաց, արդարութիւնը

մնայ յաւ իտեանս յաւ իտենից , և եղջիւր
նոցա բարձր եղլիցի փառօք :
Ուղաւորն տեսցէ և բարկասցի . զատաւ
մունս իւր կրծտեսցէ և հալեսցի . և յան
կութիւն մեղաւորաց կորիցէ :
Տունք ժ :

ՍԱԴՄՈՍ ՃԲԲ .

ԱԷԼԵՒ-ԻԹ :

Օրհնեցէք մանկունք զտէր . և օրհնեցէք
զանուն տեառն :
Եղլիցի անուն տեառն օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչեւ յաւ իտեան :
Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու օրհն
եալ է անուն տեառն :
Բարձր է ՚ի վերաց ամենայն ազգաց տէր ,
և յերկինս են փառք նորա :
Ո՞վ է որպէս տէր աստուած մեր ՚ի բար-
ձունս բնակեալ , և զխնարհս տեսանէ
յերկինս և յերկիրի :
Յարուցանէ զազբասս յերկիրէ , և բարձր
առնէ զտառապեալս յազգեւաց :
Կաստցանէ զտոսա իշխանս ընդ իշխանս
ժողովրդեան իւրց :
Կնակեցուցանէ զամունը ՚ի տան ուրախաւ
միտ որպէս մայր որդւովէր բերկրեալ :
Տունք ը :

ՍԱԴՄՈՍ ՃԲԲ .

ԱԷԼԵՒ-ԻԹ :

Յելանելն իսրայէլի յեղիպտոսէ . տանն
յակոբայ ՚ի ժողովրդենէ այլազգեաց :
Եղեւ հրէաստան որբութիւն նորա , և
իսրայէլիշխանութիւն նորա :
Օովլ ետես և փախեաւ , և յորդանան
անդրէն դարձաւ :
Երինք ցնծասցէն որպէս խոյք , և բլուբբ
որպէս գառինք մաքեաց :
Օ՞վ է քեզ ծովլ , զմ տեսեր և փախեար .
կամ զու յորդանան՝ զի՞ դարձար անդրէն :
Երինք՝ ցնծասցէք որպէս խոյք , և բլուբբ
որպէս գառինք մաքեաց :
Յերեսաց տեառն սասանեցաւ երկիր ,
յերեսաց աստուծոյ յակոբայ :
Ո դարձոց զվէմն ՚ի վտակս ջուրց , և զա-
պառածն յաղըերակունս :
Ո՞ի մեղտէր՝ մի մեղ , այլ անուան քում
տուր զիտուս վասն ողորմութեան և ճըշ-
մարտութեան քոյ :
Ո՞ի երբէք ասասցէն ՚ի հեթանոս , թէ
ուր է աստուած նոցա :
Կատուած մեր յերկինս և յերկիրի , զամե-
նայն զոր ինչ կամեցաւ՝ և արար :

կուռք հեթանոսաց սկի և արծաթ են,
 ձեռագործ են որդւոյ մարդկան։
 Ռերան ունին, և ոչ խօսին. աչս ունին,
 և ոչ տեսանեն։
 Վկանջս ունին, և ոչ լսեն. ունչս ունին,
 և ոչ հստոտեն։
 Զեռս ունին, և ոչ շօշափեն. ոտս ունին,
 և ոչ գնան. և ոչ գոյ բարբառ ՚ի
 կմիրդս նորա։
 Վման նոցա եղիցին՝ ոյք արարին զնոսա,
 ամենեքեան ոյք յուսացեալ են ՚ի նոսա։
 Տունն խրայէլի յուսացաւ ՚ի տէր. օգ-
 նական և ընդունողէ նոցա։
 Տունն ահարօնի յուսացաւ ՚ի տէր. օգ-
 նական և ընկերողէ նոցա։
 Երկիւղաճք տեառն յուսացան ՚ի տէր,
 օգնական և փրկիչէ նոցա։
 Յիշեաց զմեղ տէր և օրհնեաց զմեղ.
 օրհնեաց տէր զտունն խրայէլի. օրհնեաց
 տէր զտունն ահարօնի։
 Օրհնեաց տէր զերկիւղաճս իւր, զփոքր-
 կունս և զմեծամեծս։
 Յաւելքէ ՚ի ձեղտի, ՚ի ձեղև յորդիս ձեր։
 Օրհնեալ էք դուք ՚ի տեառնէ, որ արար
 զերկինս և զերկիր։
 Երկինք երկնից տեառն են. և զերկիր

ետ որդւոյ մարդկան։
 Ոչ թէ մեռեալք օրհնեացեն զքեղ տէր,
 և ոչ ամենեքեան՝ ոյք իջանեն ՚ի գժոիս։
 Այլ կենդանիքս օրհնեացուք զքեղ տէր
 յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։
 Տունք իւ. Գոբլայո ծբ։

* * *

Ս Ա Ր Ա Մ Ո Ս Ճ Ֆ Դ Ի .

Ա Հ Ե Մ - Ի Ա :

Այրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իւ-
 մաց. զի խոնարհեցոյց զունին իւր առ իս,
 և եսյաւուրս իմ կարդացի առ նա։
 Ըրջեցան զինեւ երկունք մահու, և վիշտք
 դժոխոց գտին զիս։
 Օնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, և
 զանուն տեառն կարդացի։
 Ո՞ տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած աստ-
 ուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս տէր։
 Ես խոնարհ եղէ և տէր կեցոց զիս։
 Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո, զի տէր
 օգնեաց քեղ։
 Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ, զաշս
 իմ յարտասուաց, և զտղայս իմ ՚ի գայթակ-
 լութենէ, հաճոյ եղէց առաջի տեառն
 յերկրին կենդանեաց։
 Տունք դ.

ՍԱՆՄՈՍ ՃՖԵ.

ԱՀԵՄ-ԴԱ:

Հաւասացի զօր և խօսեցայ, և ես խունարհ եղել յոյժ :

Ես ասացի ՚ի զարմանալ խմնւմ, թէ ամենայն մարդ սուտ է :

Օքնէ տաց տրիտուր տեառն ընդ ամենայնի՝ զօր և ետ ինձ :

Օքաժակ փրկութեան ընկալայց, և զանուն տեառն կարդացից :

Օքզօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի տեառն մահ սըրբոց իւրոց . ո՞ տէր ես ծառայքո եմ, ծառայ և որդի աղախնյոցո :

Հատեր զիապանս իմ, քեզ մատուցից սկատարագ օքնութեան, և զանուն տեառն կարդացից :

Օքզօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա, ՚ի գաւիթս տան տեառն, և ՚ի մէջքո երուսաղէմ :

Տունք բ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՖԶ.

ԱՀԵՄ-ԴԱ:

Օքնեցէք զակը ամենայն աղինք . գովեցիք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Օքրացի ողորմութիւն նորա ՚ի վերաց մեր . և ձշմարտութիւն տեառն մնացէ յաւիտեան :

Տունք բ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՖԷ.

ԱՀԵՄ-ԴԱ:

Խոստովան եղերուք տեառն, զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Վսացէ տունն խարսչէլի՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Վսացէ տունն ահարօնի՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Վսացէն երկիւղածք տեառն՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ինեղութիւն իմում ես առ տէր կարդացի, և լուաւ ինձ յանդորր :

Տէր է իմ օդնական, և ես ոչ երկեացց, զի արացէ ինձ մարդ :

Տէր է իմ օդնական, և ես տեսից ՚ի թըշնամիս իմ :

Իարի է յուսալ՝ ի տէր՝ քան յուսալ՝ ի
մարդիկ . բարի է յուսալ՝ ի տէր՝ քան յու-
սալ յիշևանս :

Ամենայն աղինք շրջեցան զինեւ , և ան-
ուտմբ տեառն յաղթեցի նոցա :

Երջելով շրջեցան զինեւ , և պաշարեցին
զիս ՚ի միասին . և անուամբ տեառն վա-
նեցի զնոսա :

Ըուրջ եղեն զինեւ որպէս մեղուք , վա-
ռեցան բորբոքեցան որպ փուշք ՚ի հուր .
և անուամբ տեառն մերժեցի զնոսա :

Ի մերժելն գրդուեցայ , և եղէ մերձ ՚ի
գլորիլ . և տէր ընկալաւ զիս :

Օօրութիւն իմ և օդնութիւն իմ տէր ,
և եղեւ ինձ ՚ի փրկութիւն :

Զայն ցնծութեան փրկութեան ՚ի յարկս
արդարոց :

Աջ տեառն արար զօրութիւն , աջ տեա-
ռըն բարձր արար զիս , և աջ տեառն ա-
րար զօրութիւն :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից և սպասմեցից ըդ
գործս տեառն :

Խրատելով խրատեաց զիս տէր , և ՚ի մահ
ոչ մասնեաց :

Բացէք ինձ զգրունս արդարուե՞ , զի մաից
ընդ այն , և խոստովան եղէց տեառն :

Եյս դուռն տեառն է , և արդարք մը-
տանեն ընդ սա :

Խոստովան եղէց քեզ տէր , զի լուար ինձ ,
և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն :

Ոչմն զոր անարդեցին շինողըն , նա եղեւ
գլուխ անկեան :

Ի տեառնէ եղեւ այս , և է սրանչելի ա-
ռաջի աչաց մերոց :

Եյսօր է զոր արար տէր . եկայք ցնծաս-
ցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա :

Ո՞ տէր փրկեա , ո՞ տէր առաջնորդեա .
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տեառն , և
օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանէ տեառն :

Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ . ա-
րարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ ,
մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

Եստուած իմ ես դու՞ և խոստովան եղէց
քեզ . աստուած իմ ես դու՞ և բարձր ա-
րարից զքեզ :

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ զի լուար ինձ ,
և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն :

Խոստովան եղերուք տեառն զի բարի է ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Տոնք էլ : Կարլսս իդ :

ՍԱԿՄՈՍ ՃԺԸ.

ԱՅԼԵՒԴԻ :

Երանեալ են անբիծք ՚ի ճանապարհի , և
ոյք գնան յօրէնս տեառն :

Երանի ոյք քննեն զվկայութիւնորա , բո-
լորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա :

Ոչ թէ ոյք դործեն զանօրէնութիւն , ՚ի
ճանապարհս նորա գնացեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո ՚ի
պահէլ ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճանա-
պարհք իմ ՚ի պահէլ ինձ զարդարութիւն քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի ՚ի դգուշանալ
ինձ ՚ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղեց քեզ տէր յուղղութիւն
սրտի իմայ , որպէս ուսայց զիրաւունս
արդարութեան քո :

Օիրաւունս քո պահէցի , մի թողուր զիս
մինչ խսպառ :

Իւ ուղղեսցէ երիտասարդ զՃանապարհս
իւր , այլ ՚ի պահէլ զըանս քո :

Հոլորով սրտիւ իմով ինդրեցի զեկո , մի
մերժեր զիս ՚ի պատուիրանաց քոց :

՚ սրտի իմում թագուցի զբանս քո , որ-
պէս զի մի մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու տէր , ուսո ինձ զար-
դարութիւնս քո :

Ըրթամբք իմովք պատմեցից զամենայն ի-
րաւունս բերանց քո :

՚ ճանապարհս վկայութեանց քոց զուար-
ճացայ , որպէս յամենայն ՚ի մեծութեան :

՚ պատուիրանս քո հոգացայ , և զգու-
շացայ ՚ի ճանապարհս քո :

Օիրաւունս քո խօսեցայ , և ոչ մոռացայ
զբանս քո :

Հատո ծառայի քում , զի կեցից և պա-
հեցից զբանս քո :

Օարթո զաքս իմ , և նայեցայց ՚ի սքանչե-
լիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի , մի թագու-
ցաներ յինէն զպատուիրանս քո :

Փափաքեաց անձն իմ ՚ի ցանկալ ինձ յի-
րաւունս քո յամենայն ժամ :

Վաստեցեր ամբարտաւանից . անիծեալ
ոյք խոստրեցան ՚ի պատուիրանաց քոց :

՚ բաց արայինէն զնախատինս և զարհա-
մարհանս , զի վկայութիւն քո ինդրեցի :

՚ բանդի նստան իշխանք և չարախօսէին զի-
նէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո :

Օի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին , և
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :

Ո՞երձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, տէր կեցո
զիս լստ բանի քում:

Օձանապարհս իմ պատմեցի քեղեւուար
ինձ, ուստ ինձ զարդարութիւնս քո:

Իձանապարհս արդարուեց քոց իմաստուն
արա զիս, և քննեցից զբանչելիս քո:

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ձանձրանալ.
հաստատեա զիս ՚ի բանս քո:

Օձանապարհս մեղաց ՚ի բաց արայինէն,
և յօրէնս քո ողորմեա ինձ:

Օձանապարհս ճշմարտութեան քո ընտ
րեցի, և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ:

Ո՞երձեցայ ես ՚ի վկայութիւնս քո, տէր
մի յամօթ առներ զիս:

Իձանապարհս պատուիրանաց քոց ըն-
թացայ, զի անդորր արարեր սրտի իմոյ:

(Օրէնսգէտ արա զիս ար ՚ի ձանապարհս ի-
րաւանց քոց, և խնդրեցից զնայամժամ:

Իմաստուն արա զիս. և քննեցից զօրէնս
քո, և պահեցից զնա բոլորով սրտիւ իմով:

Առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիզս պատուիրա-
նաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ:

Խոնարհեցո զիրտ իմ ՚ի վկայութիւնս
քո, և մի յագահութիւն:

Դարձո զաշս իմ, զի մի տեսից զնանրու-
թիւն. ՚ի ձանապարհս քո կեցո զիս:

Հաստատեա ծառայի քում զբան քո յեր-
կիւղ քո:

Հանյինէն զնախատինս, զոր և կարծե-
ցի. զի դաստատանք քո քաղցր են:

Եհա ցանկացայ պատուիրանաց քոց .յար-
դարութեան քում կեցո զիս:

Եշեցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
տէր, և փրկութիւն քո լստ բանի քում:

Տաց պատախանի ոյք նախատեն զիս բա-
նիւք. զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Ոի ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ իմմէ-
զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ, զի
յիրաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յաւի-
տեան և յաւիտեանս յաւիտենից:

Վնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս
քո ինդրեցի:

Խոսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագա-
ւորաց, և ոչ ամաչէի:

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո, զոր սիրեցի:

Համբարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի, և խորհէի յարդարուեց քում:

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր և յուսա-
ցուցեր զիս:

Սա միիթարեցէ զիս ՚ի խոնարհութեան
իմում, զի բան քո կեցոյց զիս:

Ամբարտաւանք անկրաւեցան յիս յոյժ .
այլ յօրինաց քոց ես ոչ խստորեցայ :
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւխտենից տէր ,
և միտթարեցայ :
Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,
և ոյք թողին զօրէնս քո :
Դոմիլլի են ինձ իրաւունք քո 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :
Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տէր , և
պահեցի զօրէնս քո :
Աս եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս , զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի :
Տունք ծլ :

——————
Ա է լ ը - ի ս :

Համին իմ ես դու տէր , ասացի պահել
ինձ զօրէնս քո :
Եղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ խմոլ .
ողորմեա ինձ ըստ բանի քում :
Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ , և դարձու-
ցի զստո իմ 'ի վկայութիւնս քո :
Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ , զի պա-
հեցի զպաստուիրանս քո :
Տուունք մեղաց պատեցան զինեւ . այլ
զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինիլ
առ քեզ վա իրաւանց և արդարութիւն քո :
Ճաղորդ էի ես ամ երկիւղածաց քոց , ո-
րոց պահեալ էին զպաստուիրանս քո :
Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ երկիր .
զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :
Քաղցրութիւնի արարեր ընդ ծառայի քում
տէր ըստ բանի քում :
Օքաղցրութիւն , զպաստ և զգիտու-
թիւն ուսո ինձ , զի 'ի պաստուիրանս քո
ևս հաւատացի :
Ոյնչեւ խնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վա-
սլն այսորիկ զըանս քո պահեցի յոյժ :
Քաղցր ես դու տէր , և քաղցրութեամբ
քով ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :
Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբար-
տաւանից . այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
քննեցի զպաստուիրանս քո :
Ոյածան որպէս կաթն սիրաք նոցա . այլ
ես զօրէնս քո խօսեցայ :
Բարի է ինձ զի խնարհ արարեր զիս , որ
պէս ուսայց զարդարութիւնս քո :
Բարի են ինձ օրէնք բերանց քո , քան ըզ
հազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :
Զեռք քո արարին և ստեղծին զիս . իմաս-
տուն արտա զիս , և ուսայց զպաստուիրա-
նու քո :

Արկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ ե-
 ղցին, զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :
 Օանեայ տէր զի արդարութ են դատաս-
 տանք քո . յէրաւի խոնարհեցուցեր զիս :
 Եղցի ողորմութիւնքո ՚ի միմիթարել զիս,
 ըստ բանի քում զծառայս քո :
 Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ և կեցից,
 զի օրէնք քո խօսք իմ էին :
 Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք ՚ի տա-
 րապարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես
 հոգացայ ՚ի պատուիրանս քո :
 Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, և ոք
 ձանաչեն զվկայութիւնս քո :
 Եղցի սիրտ իմ անրիծ յարդարութեան
 քում, զի մի ամաչեցից :
 Կարօտացաւ անձն իմ ՚ի փրկութիւնս քո,
 զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ :
 Ապասեցին աչք իմ բանի քում . առացի
 Երբ միմիթարեսցէ զիս :
 Եղէ ես որպէս տիկ ՚ի պարզի, զի զար-
 դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :
 Քանի ինչ են աւուրբ ծառայի քո . Երբ ա-
 րասցես ինձ իրաւունս ՚ի հալածաց իմոց :
 Պատմեցին ինձ անօրէնք զիսորհուրդու,
 այլ ոչ որպէս զօրէնս քո :
 Ամենայն պատուիրանք քո ձշմարիտ են .

՚ի նանիր հալսծեցին զիս, օգնեա ինձ :
 Փոքր մի ես և կորուսանէին զիս յերկրի .
 այլ ես ոչ թողի զպատութիւնս քո :
 Բայտ ողորմութեան քում կեցո զիս, և
 պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քո :
 Յաւիտեան տէր բան քո կայ յերկինս,
 ազգէ մինչեւ յազգ է ձշմարտութի քո :
 Ճաստատեցեր զերկիր՝ և կայ :
 Ճրամանի քում մնայ տիւ, զի ամենե-
 քեան ծառայք քո են :
 Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կանխաւ
 և արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խոնարհու-
 թեան իմում :
 Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւ-
 նըս քո, զի նոքօք կեցուցեր զիս :
 Քո եմ ես և կեցո զիս, զի զարդարու-
 թիւնս քո խնդրեցի :
 Ինձ սպասեցին մեզաւորք ՚ի կորուսանէլ,
 զի զվկայութիւնս քո ես ՚ի միտ առի :
 Յամ կատարածի տեսի զվախճան . յոյժ
 անդորր էին ինձ պատուիրանք քո :
 Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զօրհանապաղ
 խօսք իմ էին :
 Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր
 զիս ՚ի պատուիրանս քո, զի յաւիտեան
 իմ էին :

Քան զամ ուսուցիչը իմ իմաստուն եղէ ,
զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին :
Քան զծերսն իմաստուն եղէ , զի զատա-
ռութանս քո քննեցի :
Յամ ձանապարհաց չարաց արդելի զոտո
իմ , որպէս զի պահեցից զբանս քո :
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ , զի
դու օրէնսգէտ արարեր զիս :
Որպէս զի քաղցր են ՚ի քիմն իմ բանք քո՝
քան զմեզը բերանսց իմոյ :
Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ ատեցի
զամենայն ձանապարհս չարաց , զի դու օ-
րէնսգէտ արարեր զիս :
Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց , և լցո
տան շաւզաց իմոց :
Երդուայ և հաստատեցի , զի պահեցից
զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . տէր կեցո զիս
լստ բանի քում :
Ռնդ կամն բերանսց իմոյ հաճեա տէր , և
զիրաւունս քո ուսս ինձ :
Վնձն իմ ՚ի ձեռս քո է յամենայն ժամ ,
և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ . ՚ի պատ-
ռութանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :
Ժառանգեցի զմիայութիւնս քո յաւի

տեան , զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդա-
րութիս քո յաւիսեան վասն հատուցման :
Օանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու , և ես ՚ի
բանս քո յուսացայ :
Ի բաց եղերուք յինէն չարք , և քննեցից
զպատուիրանս աստուծոյ իմոյ :
Օգնեա ինձ լստ բանի քում և կեցո զիս ,
և մի յամօթ առներ զիս ՚ի յուսոյ իմին :
Օգնեա ինձ և ասպեցո զիս , և խորհե-
ցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :
Վնարդեցեր զամենեսեան՝ որք ապստամբք
եղեն յարդարութեանց քոց . զի անիրա-
ւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :
Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մե-
ղաւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի ըզ
պատուիրանս քո :
Շեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ ,
զի ՚ի դատաստանաց քոց երկեցայ յոյժ :
Տունք կը :

Ալլուիս :

Կարարի իրաւունս և արդարութիւն . մի
մատներ զիս ՚ի ձեռս նեղաց իմոց :

Ինկալ զծառայս քո 'ի բարի , զի մի ամշ
բարտաւանեք զզուեսցեն զիս :
Ապասեցին աչք իմ փրկութեան քում
տէր , և բանից արդարութեան քո :
Արա ընդ ծառայի քում տէր ըստ ողոր
մունքում . զարդարութիս քո ուսո ինձ :
Օառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս ,
և ծանեայց զվկայութիւնս քո :
Ժամ է պաշտել զտէր . խափանեցին զօ-
րէնը քո :
Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
քան զամենայն ոսկի և զտպաղիօն :
Վմենայն պատուիրանեք քո յաջողեցան ինձ ,
զի ատեցի ես զճանապարհու չարաց :
Վլքանչելի են վկայութիւննեք քո , վասն այ-
սորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :
Հայտնութիւն բանից քոյց լուսաւոր և իւ-
մաստուն առնել զտղայս :
Օքերան իմ բացի , և առի զշոգի . 'ի
պատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ :
Կայեա առ իս և ողորմեա ինձ ըստ իրա-
ւունս սիրողաց անուան քո :
Օձանապարհու իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում , և մի սիրեացեն ինձ ամմեղք :
Փրկեա զիս 'ի զպարտութենել մարդկան ,
և պահեցից զպատուիրանս քո :

Երեւեցո զերեսս քո 'ի ծառայս քո , և ու-
սո ինձ զարդարութիւնս քո :
Վտակը ջուրց իջնն յաչաց իմոց , զի ոչ
պահեցին զօրէնս քո :
Արդար ես դու տէր , և ուղիղ են դա-
տաստանեք քո :
Պատուիրեցիր զարդարութիւն վկայու-
թիւնց քոյց , և ձմարիս են յոյժ :
Վաշեաց զիս նախանձ քո , զի մոռացան
զբանս քո թշնամիք իմ :
Ինտրեալ է բան քո յոյժ , և ծառայ քո
սիրեաց զսա :
Վանուկ եմ ես և արհամարհեալ , և զար-
դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :
Արդարութիւն քո արդարութիւն յաւի-
ւիտենից , և օրէնք քո ձմարիս են :
Վեղութիւնք և վիշտք գտին զիս , և պատ-
ուիրանք քո խօսք իմ էին :
Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յա-
ւիտեան . իմաստուն արա և կեցո զիս :
Կարդացի առ քեզ բոլորավ սրտիւ խոնվ .
Լուր ինձ տէր , զի զարդարութիւնս քո
ինդրեցի ,
Վզաղակեցի առ քեզ և փրկեա զիս , և
պահեցից զվկայութիւնս քո :
Կանխեցի տարածամեւ , աղաղակեցի , և

Ես 'ի բանս քո յուսացայ ։
 Կանխեցին աչք իմ առաւօտու ՚ի խօսիլ
 ինձ զքանս քո ։
 Չայնի իմում լուր տէր ըստ ողորմութեն
 քում, և յիրաւունս քո կեցո զիս ։
 Ո՞երձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէն
 նութի, զի յօրինաց քոց հեռի եղին ։
 Ո՞երձ ես դու տէր, և ամենայն պատ-
 ուիրանք քո ճշմարիտ են ։
 Ի սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց,
 զի յաւխտեան հաստատեցեր զնոսա ։
 Տես վլոնարհութիւն իմ և փրկեա զիս,
 զի զօրինս քո ես ոչ մոռացայ ։
 Դատեա զդատաստանս իմ և փրկեա զիս,
 և ըստ բանի քում կեցո զիս ։
 Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութիւն, զի
 զիրաւունս քո ոչ պահեցին ։
 Վթութիւնք քո բազում են տէր, և ըստ
 իրաւանց քոց կեցո զիս ։
 Բազում են, որք հալածեն և նեղեն զիս .
 ՚ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոսորեցայ ։
 Հայէի յանագործյնս և մաշէի, զի զպատ-
 ուիրանս քո ոչ պահեցին ։
 Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի . տէր՝
 ողորմութեամբ քո կեցո զիս ։
 Ո՞իզըն բանից քոց ճշմարտութիւն է

յաւխտեան են ամենայն իրաւունքը արդա-
 րութեան քո ։
 Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր, և ՚ի
 բանից քոց երկեաւ սիրո իմ ։
 Ծնծացայ ես ՚ի բանս քո որպէս այն որ
 գտանէ աւար բազում ։
 Օմեզս ատեցի և անարդեցի, և զօրէնս
 քո սիրեցի ։
 Լոօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ
 վասն իրաւանց և արդարութեան քո ։
 Խաղաղութի բազում է այնոցիկ ոք սիրեն
 զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նո՞ գայթակղութի ։
 Ապասեցի փրկութեան քում տէր, և ըզ
 սկատուիրանս քո սիրեցի ։
 Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և
 սիրեաց զնոսա յոյժ ։
 Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիս քո,
 զի ամ ձանապարհք իմ առաջի քո են ։
 Ո՞երձեսցին ինդրուածք իմ առաջի քո ար,
 ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս ։
 Ո՞տցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր, և ըտ-
 նիւ քով փրկեա զիս ։
 Շղլսեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիս քո,
 յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիս քո ։
 Խօսեսցի լեզու իմ զքանս քո, զի ամենայն
 պատուիրանք քո արդարութեամբ են ։

Եղիցի ձեռն քո՞ ՚ի կեցուցանել զիս , զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :
Յանկացայ փրկութեան քում տէր , և
օրէնք քո խօսք իմ էին :
Աեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ . և ի-
րաւունք քո օգնեսցէն ինձ :
Ոյլորեցայ ես որպէս զոշսար կորուսեալ .
խնդրեա զծառայս քո , զի զպատուիրանս
քո ես ոչ մոռացայ :
Տունք ձզ :

Կանաս Գրոբպս է : Սաղմաս ժդ :
Տունս միւ :

ՕՐՃՆՈՒԹԵԴՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ԿԱՅՆԱՄԱՐՔՈՒԲ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԵՒ
Եսայէայ իր :

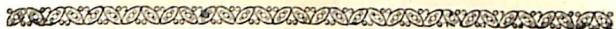
Օրհնեցէք զանց յօրհնութի նոր , զի իշ-
խանութի նորա ՚ի բարձունս փառաւորի :
Եւ անուն նորա փառաւորեալ է ՚ի ծա-
գաց մինչեւ ՚ի ծագո երկրի :
Այք իջանէին ՚ի ծով նաւուք , կղզիք և
ամենայն բնակիչք նոցա ընդ նոսա :
Ուրախ եղիցի անապատն և ամ բնակիչք
իւր . ուրախ եղիցին բանակք և բակք կե-
դարու , և ուրախ եղիցին բնակիչք վիմին :

Ի գլխոց լերանց գոչեսցէն , տացեն զիառա-
պյ . և զբաջութի նր կղզիք պատմեսցէն :
Տէր ած զօրութեց դիմեալ գայ զարթու-
ցանել զպատերազմ , յարուցանել զնա-
խանձ , փող հարկանել և գոչել ՚ի վերայ
թշնամեաց իւրոց զօրութեամբ բազմաւ :
Ուրախ եղիցին երկինք ՚ի վերուստ , և
ամպք ցողեսցէն զարդարութիւն :
Բղխեսցէ երկիր զողորմութիւն և զար-
դարութիւն՝ առ հասարակ բղխեսցէ :

ԱՂՕԹՔ ՑՈՎՆԱՆՈՒ ՄԱՐԳԱՐԵՒՆ

Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կար-
դացի . և լուաւ աստուած յանդնդոց
դժոխոց աղաղակի իմում :
Ուր տէր ձայնի իմում , զի ընկեցեր զիս
՚ի խորս ծովու , և շրջանք գետոց պաշա-
րեցին զիս :
Կմենայն զբօսանք քո և ալիք քո անցին ՚ի
վերայ իմ . և ասացի , թէ մերժեցայ ու-
րեմն յերեսաց աշաց քոց :
Կըդ իցէ թէ յաւելից հայիլ ՚ի տաճար նր
քո . զի հեղան զինեւ ջուրք մինչեւ յանձն իմ . և
անդունդք անհնարինք պաշարեցին զիս :

Ամուստ գլուխ իմ ընդ փապարս լեռանց .
 իջի ես 'ի խորս երկրի , և տեսի զնիքս
 նորա , զի էին որպէս աղլոք յաւիտենից .
 և ելցեն յապականութենէ կեանիք իմ :
 Առ քեզ տէր ած իմ 'ի նուազիլ անձին ի-
 մց կարդացի , և զքեզ տէր յիշեցի . և
 մոցեն աղօթք իմ 'ի տաճար սուրբ քո :
 Օ ի ոյք պահէին զունայնութի և զսու-
 թիւն , յողսրմութէ իւրեանց մերժեցան :
 Այլ ես 'ի ձայն օրհնուե իւստովան եղէց
 քեզ , մատուցից պատարագս տեառն , և
 կատարեցից զուխտ իմ 'ի փրկութեան :
 Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆՅԱՆՔ

Եկեսցեն աղօթք մեր 'ի տաճար նբ.քո . խո-
 նարհեսցի ունին .քո 'ի խնդրուածս մեր :
 Ուարդասէր տէր , վն սրբուհւոյ անարատի
 մօր .քոյ և կուսի , և վն խաչի .քո պատուա-
 կանի , ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեզ :

Օ չարոն և զաղու 'ի վեշն Մի՛ նախան
 ձիր իտնոնին գոյցես 'ի 112 երեսն :

Առաքես ցոգի բն եւ սուանա շնուա,
եւ նորոգես ցերես երկրի :

ՍԱԴՄՈՍ Ճ Փ Թ .

(Օրհնութիւննի ասպիճանաց :

Խնեղութեամբ իմում ես առ տրկարդացի, և
լուաւ ինձ տէր . փրկեաց զանձն իմ 'ի շըր-
թանց նենդաւորաց և 'ի լեզուէ չարէ :
Օք տացի քեզ կամ զի՞նչ յաւելցի, լե-
զու նենդաւոր :

Որսկէս նետք հզօրի, զի մխեալ են կայ-
ծակամբք կաղնւոյ :

Վայ ինձ զի ընդ երկար եղեւ պանդխտութ-
իմ. և բնակեցաց ես ՚ի վրանս կեդարու :
Շաղում անդամ բնակեցաւ անձն իմ ընդ
այնոսիկ, ոյք ատէին զողջոյն :

Ես էի խաղաղարար . յորժամ խօսէի,
մարտնչէին ընդ իս :
Տունք զ :

ՍԱԴՄՈՍ Ճ Ի .

(Օրհնութիւննի ասպիճանաց :

Համբարձի զաշս իմ 'ի լըրինս, ուստի եւ
կեսցէ ինձ օդնութիւն :

Օգնութիւն ինձ ՚ի տեառնէ եկեսցէ , որ
արար զերկինս և զերկիր :
Մի տար ՚ի սասանութիւն զոտն քո , և մի
ննջեսցէ պահապան քո :
Որպէս ոչ ննջէ և ոչ ՚ի քուն երթայ պա-
հապանն իսրայէլի :
Տէր պահեսցէ զքեղ , և տէր ընկալցի ա-
ջոյ ձեռամբն իւրով :
Արեգակն ՚ի տուէ քեղ մի մեղեցէ , և
մի լուսին ՚ի գիշերի :
Տէր պահեսցէ զքեղ յամենայն չարէ , պա-
հեսցէ տէր զանձն քո :
Տէր պահեսցէ զմուտ և զել քո յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :
Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ.

Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Աւրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս , ՚ի տուն
տեառն երթիցուք մեք :
Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո՝
երուսաղէմ :
Օերուսաղէմ շննեալ որպէս քաղաք , և
բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ :
Անդ ելանէին ազգէք ազգէք տեառն . ՚ի վր-
կայութի ինը խոստովան լինիւանուան տն :

Անդ արկեալ են աթոռք դատաստանի ,
աթոռս արկեալ են ՚ի տան դաւթի :
Հարցէք զողջունէ երուսաղէմի , և զշի-
նութենէ՝ ոյք սիրէք զտէր :
Եղիցի խաղաղութիւն ՚ի զօրութեն քում ,
և շինութիւն յաշտարակս յամուրս քո :
Վասն եղարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ
զնաղաղութի . վե քոյ և վե տան տեառն
այ մերոյ խնդրեցաք զբարութիւն ՚ի քէն :
Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԱ.

Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Առ քեղ տէր համբարձի զաշս իմ , որ բը-
նակեալդ ես ՚ի յերկինս :
Ոող աչք ծառայի ՚ի ձեռն տն իւրոյ , և ոող
աչք աղախնոյ ՚ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ :
Այնպէս են աչք մեր առ քեղ տէր ած-
մեր , մինչեւ ողորմեսցիս ՚ի վերայ մեր :
Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ , զի բա-
զում լցաք արհամարհանօք :
Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախա-
տանօք , որքնախատէին զմեզ , և արհամար-
հանօք ամբարտաւանից :
Տունք ե :

ՍԱՂՄՈՍ

ՃՒԳ.

(Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Եթէ ոչ տէր էր առ մեղ, ասասցէ իս-
րայէլ, եթէ ոչ տէր էր առ մեղ :

Ինդյաննել մարդկան ՚ի վերայ մեր, կեն-
դանւոյն կամեցան կլանել զմեղ :

Ի բարկանալ սրտմառութիւնը ՚ի վերայ մեր,
ապա և ջուրք ուրեմն ընկոմեցին զմեղ :
Ինդյանս անցին անձինք մեր . անցին
անձինք մեր ընդ ուրիս անդադարս :

(Օրհնեալ է տէր, որ ոչ ետ զմեղ յորս
ասամանց նոցա :

Անձինք մեր ասլրեցան որպէս Ճնձղուկը
յորոգայթէ որսողաց :

(Որոգայթք նց փշրեցան, և մեք ասլրեցաք :
(Օդնութիւն է մեղ յանուանէ տեառն,
որ արար զերկինս և զերկիր :

Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ

ՃՒԳ.

(Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Ո յուսայ ՚ի տէր, որպէս լեառն սիօն,
մի սասանեացի յաւիտեան՝ որ բնակեալն
է յերուսաղէմ :

Ո երինք շուրջ են զնովաւ, տէր շուրջ է

զժողովրդեամբ իւրով յայսմհետէ մին-
չեւյաւիտեան :

Ոչ թողու տէր զգաւազան մեղաւորաց
՚ի վիճակս արդարոց . և արդարք մի ձր-
գեսցեն զձեռու իւրեանց յանօրէնութիւն :
Բարի առնէ տէր բարեաց, և այնոցիկ
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Խսկ զժիւրեալն ՚ի յափշտակութիւն, տանի
զնու տէր ընդ այնոսիկ ոյք գործեն զանօ-
րէնութիւն . խաղաղութիւն ՚ի վերայ իշլի :
Տունք և Գորդաս ի :

ՍԱՂՄՈՍ

ՃՒԵ.

(Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Ո դարձուցանել տեառն զգերութիւն սի-
օնի, և եղաք մեք միսիթարեալք :

Յայնժամցան բերանք մեր ինդութեամբ
և լեզուք մեր ցնծութեամբ :

Յայնժամց ասասցեն ՚ի հեթանոսս, մեծ ա-
րար տէր զառնելն իւր ընդ նոսա . մեծ
արար տէր զառնելն իւր ընդ մեղ, և մեք
եղաք բերկրեալք :

Դարձու տէր զգերութիւնս մեր որպէս
զուզիս ՚ի հարաւոյ . ոյք վարէին արտաս-
ուօք, ցնծութեամբ հնձեսցեն :

Երթալով Երթային և լային, ոյք բար-
ձեալ տանէին զսերմանիս իւրեանց :
Դալով եկեսցեն և ցնծասցեն, ոյք առեալ
բերիցեն զորայս իւրեանց :
Տունք գ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃՏՁ.

(Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Եթէ ոչ տէր շնինէ զտունն, ՚ի նանիր վաս-
տակին շինողը նորա :

Եթէ ոչ տէր պահէ զբաղաքն, ընդունայն
արքին պահապանք նորա :

՚ նանիր է ձեզ յառնելն կանխաւ . արդ
արիք մինչեւ եք ննջեցեալք, ոյք ուտէք
զհաց ցաւոց :

՚ ժամանակի ոնդ տայի քուն սիրելեաց իւ-
րոց . ժառանգութիւն առն որդիք են, որոյ
վարձք իւր են, այնէ պտուղորովայնի իւրոց :
Որպէս նետք ՚ի ձեռո հզօրի, այնպէս են
և որդիքն թօթափելոց :

Երանի որ ելից զցանկութիւն իւր ՚ի նո-
ցանէ, մի ամաչեսցեն յորժամ խօսեսցին
թշնամիք նոցա ընդ նոսա առ դրանն :
Տունք գ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃՏՁ.

(Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Երանի ամենեցուն՝ ոյք Երկնչին ՚ի տեառ-
նէ, և գնան ՚ի ճանապարհս նորա :
Օվաստակս ձեռաց քոց կերիցես . երանի
է քեզ, և բարի եղիցի :

Կին քո որպէս այգի վայելուչ յանկիւնս
տան քո . որդիք քո որպէս նորատունկ ձիւ-
թենւոյ շուրջ զսեղանով քո :

Վայակէս օրհնեսցի ամ մարդ, որ Երկնչին ՚ի
տնէ, օրհնեսցէ զքեզ տէր ՚ի սիօնէ :

Եւ տեսցես դու զբարութիւն երուսա-
ղէմի զամենայն աւուրս կենաց քոց :

Տեսցես դու զբորիս որդւոց քոց, խաղա-
ղութիւն ՚ի վերայ իսրայէլի :
Տունք գ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃՏՁ.

(Օրհնութիւնք ասպիճանաց :

Բաղում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի ման-
կութենէ իմմէ, ասասցէ իսրայէլ :

Բաղում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի ման-
կութենէ իմմէ, և ինձ ոչ յաղթեցին :

Օթիկունս իմ հարին մեղաւորք . ընդ
երկար արարին զանօրէնութիւն իւրեանց :

Տէր արդար է , և խորտակէ զուլն մեղաւ
սորաց :

Ամաչեսցեն և յետս դարձցին ամենեքեան՝
սյ.ք ատեն զսիօն :

Եղիցին նորա որպէս խոտ տանեաց , որ
մինչեւ ՚ի բուռն եկեալ չորացաւ :

Ուստի ոչ ելից զըուռն իւր հնձողն , և
ոչ զգիրկս իւր՝ որ զորայն ժողովէր :

Ոչ ասացին ամի՞ն՝ սյ.ք անցանէին առ նո-
քօք , թէ օրհնութիւն տեառն ընդ ձեզ ,
և օրհնեցաք զձեզ յանուանէ տեառն :
Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ Ճ Ի Թ .

Օրհնութիւնն ասդիմանաց :

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր տէր ,
լուր ձայնի խմում :

Եղիցին անկանջք քո ՚ի լսել զձայն աղօ-
թից իմոց :

Փէ՛ զանօրէնութիւնս իմքննես տէր տէր ,
իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո . զի ՚ի քէն է
քաւութիւն :

Ա ան անուան քո համբերի տէր , համ-
բեր անձն իմքանի քում . յուսացաւ ան-
ձն իմ ՚ի տէր :

Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ , ՚ի

պահէ առաւօտու յուսացաւ ինչ ՚ի տէր :
Ի տեառնէ է ողորմութիւն բազում , ՚ի
նմանէ է փրկութիւն . և նա փրկեաց
զիսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա :
Տունք դ :

ՍԱՂՄՈՍ Ճ Լ .

Օրհնութիւնն ասդիմանաց :

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրո իմ , և ոչ ըգ-
բօսան աչք իմ :

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս , և ոչ ընդ
այնոսիկ սյ.ք սքանչելի եղեն քան զիս :
Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ
սարտուցեալ ՚ի ստենէ մօր իւրոյ , և
դարձ նորա անդրէն ՚ի նոյն :

Այլ թէ հապարտացուցի արդեօք զանձն
իմ , այսպէս եղիցի հատուցումն անձին ի-
մոյ . յուսացաւ իսրայէլ ՚ի տէր յայսմ հե-
տէ մինչեւ յաւիտեան :

Տունք դ : Գորդաց իոդ :

ՍԱՂՄՈՍ Ճ Լ Ա .

Երժ շուրջ :

Յիշեա տէր զդաւիթ , և զամենայն հե-
զութիւն նորա :

Ոլոպէս երդուաւ տեառն , և ուխտս եղ
աստուծոյ յակոբայ :

Թէ ոչ մտից 'ի յարկս տան իմոց , թէ եւ
լից յանկողինս մահճաց իմոց :

Թէ տաց քուն աչաց իմոց , կամ նինջ ար-
տեւանաց իմոց , կամ հանգիստ իրանաց
իմոց . մինչեւ գտից զուեզի յարկի տեառն
աստուծոյ յակոբայ :

Վհա լուաք զնմանէ յեփրաթայ , և գտաք
զնա 'ի գաշտս մայրեաց :

Վտցուք 'ի յարկս նորա , երկիրպագցուք
'ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են ոտք նորա :

Վրի տէր 'ի հանգիստ քո , դու և տապա-
նակ կուակի սրբութեան քո :

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն ,
և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն :

Վասն դաւթի սիրելոյ քո , մի գարձու-
ցաներ զերես քո յօծելոյ քումմէ :

Երդուաւ տէր դաւթի ճշմարտութիւն
ոչ ստեաց նմա . 'ի պազզոյ որովայնի նորա
նստուցանել յաթոռ նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ , և
զվեսցութիւնս իմ զոր ուստոցից նոցա :

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւի-
տենից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ տէր լնդ սիօն , և լնտրեաց

բնակիլ 'ի նմա . ասէ՝ այս է հանգիստ իմ
յաւիտեանս յաւիտենից , 'ի սմա բնակե-
ցայց՝ զի հաճեցայ լնդ սա :

Օայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից , և զաղ-
քատս սորա լցուցից հացիւ :

Երկցանց սորա զգեցուցից զփկութիւն ,
և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն :

Ենդ ծագեցից զեղջիւր 'ի գաւիթ . պատ-
րաստ արարից զձրագ օծելոյ իմոց :

Թշնամեաց նր զգեցուցից զամօթ . այլ 'ի
վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ :

Տ Ա Դ Մ Ո Ս Ճ Լ Բ .

ԵՐԴ Հ Ա Ր Ա :

Օ Յ Բ բարի կամ զբ վայելուչ , զի բնակին
եղբարք 'ի միասին :

Ոլոպէս իւզ զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի մօ-
րումն ահարօնի . և 'ի մօրուացն իջանէ
'ի գրապանս զգեստու նորա :

Ոլոպէս ցօլ զի ցօղէ 'ի հերմօնէ 'ի վերայ
լերին սիօնի :

Տէր անդ պատրաստեաց զօրհնութիւն և
զիեանս յաւիտենից :

Տ Ա Դ Մ Ո Ս Գ :

ՍԱԿՄՈՍ ՃԼԴ.

ԵՐԻ Հ-Ի :

Ուստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն
զտէր . ո կայք ՚ի տուն տեառն և ՚ի գաւ-
լիթս աստուծոյ մերոյ :

Ի գիշերի համբարձէք զձեռո ձեր ՚ի սըր-
բութիւն , և օրհնեցէք զտէր :

Օրհնեցէ զմեղ տէր ՚ի սիօնէ , որ արար
զերկինս և զերկիր :

Տունք գ :

ՍԱԿՄՈՍ ՃԼԴ.

Ա.Է.Ը.Ի. :

Օրհնեցէք զանուն տեառն . օրհնեցէք
ծառայք տեառն զտէր , ո կայք ՚ի տուն
տեառն և ՚ի գաւլիթս աստուծոյ մերոյ :

Օրհնեցէք զտէր , զի բարի է . սաղմոս ա-
սացէք անուան նորա , զի բաղզր է :

Օյակոր ընտրեաց իւր տէր , և զիսրա-
յէլ ժառանգութիւն իւր :

Ես ծանեայ՝ զի մեծ է տէր , և տէր մեծ
է քան զամենայն կուռոս :

Օտմ զոր ինչ կամեցաւ և արար տէր ,
յերկինս և յերկիր , ՚ի ծով և յամ խորս :
Հանէ զամսկ ՚ի ծագաց երկիր . զփայլա-

տակունս իւր յանձրեւս արար . և հանէ
զհողմ ՚ի շտեմարանաց իւրոց :

Եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտաց-
ւոյ ՚ի մարդոյ մինչեւ յանասուն :

Արաքեաց զնշանս և զարուեսոս իւր ՚ի
մէջ քո եգիպտոս , ՚ի փարաւոն և յամե-
նայն զօրս իւր :

Եհար զաղդս բաղումն , և սպան զլժա-
գաւորս հզօրս :

Օսեհօն թագաւոր ամուրհացւոց , զովդ
թագաւոր բասանու , և զամենայն թա-
գաւորութիւնս քանանացւոց :

Ետ զերկիր նոցա ՚ի ժառանգութի , ժա-
ռանգութի իսրայէլի ժողովրդեան իւրոյ :

Տէր անուն քոյաւիտեան , տէր յիշատակ
քո աղգէ մինչեւ յազդ :

Դատէ տէր զժողովրդոյ իւր . և ՚ի ծա-
ռայս իւր միսիթարի :

Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են ,
ձեռագործք են որդւոց մարդկան :

Բերան գոյ՝ և ոչ խօսին , աչք են՝ և ոչ
տեսանեն :

Վկանջը են՝ և ոչ լսեն , և ոչ գոյ շունչ
՚ի բերանս նոցա :

Աման նոցա եղիցին ցը արարին զնոսա .
ամենեքեան ցը յուսացեալ են ՚ի նոսա :

Տուն իսրայէլի օրհնեցէք զտէր . տուն աւ
հարօնի օրհնեցէք զտէր :
Տուն զեւեայ օրհնեցէք զտէր . Երկիւ-
ղածք տեառն օրհնեցէք զտէր :
Օրհնեալ տէր ՚ի սիօնէ , որ բնակեալն է
յերաւաղէմ :
Տունք ի : Գորդայս խոր :

Ս Ա Դ Ա Մ Ո Ս Ճ Ա Ե Տ .

Ա Է Ւ Մ - Ի Ա :

Խոստովան Եղերուք տեառն , զի բարի է .
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Խոստովան Եղերուք այն աստուծոց . զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Խոստովան Եղերուք տեառն տերանց . զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Արար սքանչելիս մեծամեծս միայն . զի յա-
ւիտեան է ողոր :
ՕԵրկինս արար իմաստուք իւրով . զի յա-
ւիտեան է ողոր :
Հաստատեաց զերկիր ՚ի վր ջուրց . զի յա-
ւիտեան է ողոր :
Արար զլուսաւորս մեծամեծս միայն . զի
յաւիտեան է ողոր :
Օարեգակն արար իշխանական տունջեան .

զի յաւիտեան է ողոր :
Օլուսին և զաստեղս իշխանական գիշե-
րոյ . զի յաւիտեան է ողոր :
Եհար զերկիրն եփիպոացւոց անդրանկօք
իւրովք հանդերձ . զի յաւիտեան է ո :
Եւ Եհան զիսրայէլ ՚ի միջոց նր . զի յաւի-
տեան է ողոր :
Ի ձեռն բարձր և ՚ի բաղուկ հզօր . զի յա-
ւիտեան է ողոր :
Եհերձ զծովն մեծ , և բաժանեաց յեր-
կուս մասունս . զի յաւիտ :
Եւ անցոց զիսրայէլ ընդ մէջ նորա . զի
յաւիտեան է ողոր :
Շնկղմեաց զիարաւօն և զզօրս իւր ՚ի ծով
կարմիր . զի յաւիտեան է :
Եւ Եհան զժողովուրդ իւր յանապատ . զի
յաւիտեան է ողոր :
Եհար զազգս մեծամեծս միայն . զի յա-
ւիտեան է ողոր :
Եւ սպան զթագաւորս հզօրս . զի յաւի-
տեան է ողոր :
Օսեհօն թագաւոր ամուրհացւոց . զի
յաւիտեան է ողոր :
Օովդ թագաւոր բասանու . զի յաւի-
տեան է ողոր :
Ետ զերկիր նոցա ՚ի ժառանգութիւն . զի

յաւիտեան է ողոր։
յառանդութիւն ինչի ծառայի իւրոյ։ զի
յաւիտեան է ողոր։
Յիշեաց զմեղ տէր ՚ի խոնարհութեան մե-
րում։ զի յաւիտեան է ողոր։
Եւ փրկեաց զմեղ ՚ի ձեռաց թշնամեաց
մերոյ։ զի յաւիտեան է ողոր։
Ո տայ կերակուր ամ կենդանեաց։ զի
յաւիտեան է ողոր։
Խոստովան եղերուք այն երկնաւորի։ զի
յաւիտեան է ողոր։
Տունք եղ։

ՍԱՆՄՈՍ ՃԿԶ.

Ապղոս Դաս-լի։ ՚ի յեւն Երեմիայի։ անհան
յերբայիշոյն։

Առ գետս բարելացւոց, անդ նստէաք և
լայաք։ որպէս յիշեցաք մեք անդ զսիօն։
Ո մէջ ուռեաց նոցա կախեցաք զկտակա-
րանս մեր։
Անդ հարցանէին գերիչք մեք զբանս օրհ-
նութեան։ գերեվարք մեք ստիպէին ըզ
մեղ և ասէին։
Օրհնեցէք մեղ յօրհնութենէն սիօնի։
իսկ զիա՞րդ օրհնեսցուք զօրհնութիւնս
տեառնյերի օսար։

Յնէ մոռացայց զքեղ երուսաղէմ, մո-
ռասցի զիս աջ իմ։
Կցեսցի լեզու իմ ՚իքիմս իմ, թէ ոչ յի-
շեցից զքեղ, թէ ոչ նախ նուագեցից ըզ
քեղ երուսաղէմ, սկիզբն ուրախուե իմց։
Յիշեա տէր զորդիսն եղովմայ յաւուրն
երուսաղէմի։
Ոյք ասէին՝ քակեցէք քակեցէք, մինչեւ
՚ի հիմն հասուցէք։
Դուստր բարելացւոց թշուառական, ե-
րանի որ հատոյց զհասուցումն քո, զոր
դու մեղ հասուցէք։
Երանի որ կալաւ զմանկունս քո, և եհար
զքարի։
Տունք ժ։

ՍԱՆՄՈՍ ՃԿԶ.

Ապղոս Դաս-լի։

Խոստովան եղէց քեղ տէր բոլորով սրտիւ
իմով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասա-
ցից քեղ։
Օի լուար զբանս բերանոյ իմց։ Երկիր-
պագից ՚ի տաճար սուրբ քո, և խոստո-
վան եղէց անուան քում վասն ողորմու-
թեան և ճշմարտութեան քոյ։
Ուծ արարեր յամենայնի զանուն սուրբ

քո . յորում աւուր կարդամ առ քեզ , վաղ
վաղակի լուր ինձ , և բազում արասցես
զօրութիւնս յանձն իմ :
Լոստովան եղիցին առ քեզ ամ թագա-
ւորք երկրի . զի լուան զբանս բերանոյ
քո , և օրհնեսցեն զճանապարհս քո :
Մեծ են փառք տեառն . բարձր է տէր ,
զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս ՚ի հե-
ռաստանէ ձանաչէ :
Թէ գնացից ես ՚ի մէջ նեղութեանց , կե-
ցուսցես զիս ՚ի բարկութենէ թշնամոյն :
Չգեցեր զձեռն քո , և փրկեաց զիս աջ
քո . և տէր հաստուսցէ ընդ իմ :
Տէր ողբրմութիւն քո յաւիսեան . զգործս
ձեռաց քոց մի անտես առներ :
Տունք ը : Գործաց խո :

ՍԱԴՈՍ ՃՆՅ.

՚ ի կարած . Սալոս դաւթի :

Տէր փորձեցեր զիս և ծանեար զիս . դու-
ծանեար զնստել իմ և զյառնել իմ :
՚ միտ առեր զխորհուրդս իմ ՚ի հեռաս-
տանէ . զշաւիզս իմ և զիլճակս իմ դու-
քննեցեր , և զամենայն ձանապարհս իմ
յառաջադոյն տեսեր , զի ոչ դոյ նենդու-

թիւն ՚ի լեզուի իմում :
՚ հա դու տէր՝ ծանեար զյետին իմ և զա-
ռաջին իմ . դու ստեղծեր զիս , և եդեր
զձեռն քո ՚ի վերայ իմ :
Ո. քանչելի եղեւ գիտութիւն քո յինէն ,
զօրացաւ , և ոչ հանդարտեմ սմա :
Յո՞ երթայց ես յոգւոյ քումմէ , կամ յե-
րեսաց քոց ես յո՞ փախեայց :
Թէ ելանեմ յերկինս , դու անդ ես . և
թէ իջանեմ ՚ի գժոխս , և անդ մօտ ես :
Թէ առից զթեւս իմ ընդ առաւօտս , և
բնակեցայց յեղերս ծովու :
Ոակայն և անդ ձեռն քո առաջնորդեսցէ
ինձ , և աջ քո ընկալցի զիս :
՚ սացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք ծածկեաց
զիս , կամ գիշեր փոխանակ լուսոյ փափ-
կութեան իմոյ :
՚ սաւարն ՚ի քեզ ոչ խաւարեսցի , և գի-
շերն որպէս տիւ լուսաւոր եղիցի . և խա-
ւար նորա որպէս զլյոս նորա :
՚ ու ստացար զերիկամունս իմ , և ըն-
կալար զիս յոր վայնէ մօր իմոյ :
՚ ստստովան եղից քեզ տէր , զի ահեղ
և սքանչելի ես . սքանչելի են գործք քո ,
և անձն իմ սիրեաց յոյժ :
Ոչ թագեաւ ոսկը իմ ՚ի քէն՝ զոր արա-

բեր ՚ի ծածուկ . և կար զօրութեան իմայ
ընդ սասրինս երկրի :
Օ անդործո իմ տեսին աչք քո , և ՚ի գիրա
քո ամենեքեան գրեցան :
Ի տուէ մոլորեցան , և ոչ ոք էր որ ա
ռաջնորդէր նոցա :
Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք քո
աստուած , և յոյժ զօրացան իշխանք նց :
Թուեցի զնոսա , և քան զաւազ բազմա
ցան . զարթեայ , և արդ ընդ քեզ եմ :
Թէ սպանանես զմեզաւորս աստուած ,
ազք արեան ՚ի բայց եղերուք յինէն :
Ի հակառակութիւն և ՚ի նախանձ , առ
ցեն ՚ի նանիր զբաղաքս քո :
Օ աստելիս քո աէր ատեցի , և ՚ի վերայ
թշնամեաց քոց մաշեցայ :
Յատելութիւն կատարեալ ատեցի զնու
սա , և եղեն ինձ թշնամիք :
Փորձեա զիս աստուած և ծանիր զսիրտ
իմ , քննեա զիս և ծանիր զշաւիզս իմ . և
տես թէ իցեն անօրէնութիւնք ՚ի ճանա
պարհս իմ , և առաջնորդեա ինձ ՚ի ճա
նապարհս քոյաւիտենից :
Տունք եք :

ՍԱՆՄԱՍ ՃԱԹ .

Ի կապարած . Սարվու Դասութի :
Վարեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ , յառնէ
անիրաւէ փրկեա զիս :
Խորհեցան զանօրէնուի ՚ի սիրտս իւրեանց .
զոր ամ պատրաստեցան ՚ի պատերազմ :
Ուրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի , և
թոյնք իժից ՚ի ներքոյ շրթանց նոցա :
Պահեա զիս տէր ՚ի ձեռաց մեղաւորի ,
և ՚ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս :
Խորհեցան խափանել զգնացս իմ . թա-
գուցին ամբարտաւանք որոդայթ ինձ :
Լ արս ձգեցին որոդայթ ոտից իմոց , շուրջ
զշաւզօք իմովք եղին ինձ զդայթակղուի :
Վսացին տէր աստուած իմ ես դու , ուն-
կըն դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց :
Տէր տէր զօրութիւն փրկութե իմոյ , հռ-
վանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի :
Ո՞ի մատներ զիս տէր ՚ի ցանկութիւն մե-
զաւորաց , ոյք խորհեցան վասն իմ . մի
ընդ վայր հարկաներ զիս :
Օ ի մի երբէք բարձրացին , և խորհուրդք
նոցա մի կատարեացին . վախճան կատա-
բածի նոցա վահտակ շրթանց իւրեանց
ծածկեսցէ զնոսա :

Արկղես՝ ՚ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ ,
և կործանեսցես զնոսա . ՚ի տառապանաց
մի կարասցեն կեալ :

Վարդոյ լեզուանւոյ մի յաջողեսցի ՚ի վե-
րայ երկրի . զայր մեղաւոր չարիք իւր որ-
սասցեն ՚ի կորուստ :

Օանեայ զի առնես տէր դատաստան աղ-
քատի և իրաւունս տնանկի :

Արդարք գոհացին զանուանէ քումմէ , և
բնակեսցին ուղիղը առաջի երեսաց քոց :
Տունք ժդ :

Ս Ա Ն Մ Ո Ս ձ Խ .

Ապամու Դաս-թի :

Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ , նա-
յեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց ՚ի կարդալ ի-
մում առ քեզ :

Աւղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ
առաջի քո տէր . համբարձումն ձեռաց ի-
մոց պատարագ երեկոյի :

՚իիր տէր պահապան բերանոյ իմոյ . և
դուռն ամուր շրթանոց իմոց , զի մի խոտո-
րեսցի սիրու իմ բանիւ չարութեան :

՚ պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ
մարդո , ոյք գործեն զանօթէնութիւն . և
ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա :

Խրատեսցէ զիս արդարն ողօրմուք և յան-
դիման արասցէ . իւղ մեղաւորի մի օցքէ
զգլուխ իմ , այլ աղօթք իմ ՚ի կամս նորա :
Արդելան մերձ առ վիմին դատաւորք նց .
լուկիցեն բանից իմոց , և քաղցրասցին :
Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի սփուեալ
է ՚ի վերայ երկրի . ցրուեսցին ոսկերք նո-
ցա մերձ ՚ի դժոխս :

Առ քեզ տէր տէր են աչք իմ . ՚ի քեզ
յուսացայ , մի հաներ զհոգի յինէն :
Պահեա զիս յորոգայթէ որ թագուցաւ
ինձ , ՚ի գայթմակղութենէ գործողին զաւ
նորէնութիւն :

Անկցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք , միայն
եմ ես մինչեւ անցից :
Տունք ժդ :

Ս Ա Ն Մ Ո Ս ձ Խ Ա .

Իմասպութիւն Դաս-թի . Ալօլէ , ՚ի ժամանակի ոչ
էր նո յայլի անդ :

Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի , ձայ-
նիւ իմով զտէր աղաչեցի :

Ափուցից առաջի տեառն զաղօթս իմ , և
զնեղութիւնս իմ առաջի նոր պատմեցից :
՚ նուազիլ յինէն հոգւոյ իմոյ , դու տէր
ծանեար զշաւիղս իմ . ՚ի ձանապարհ յոր

և գնայի, թագուցաւ ինձ որոգայթ :
 Զայէի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ոք ճանա-
 չէր զիս . կորեաւ յինէն փախուստ իմ, և
 ոչ դտաւ ինդրող անձին իմոյ :
 Աղաղակեցի առ քեզ տէր և ասացի, դու-
 ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց :
 Կայեա տէր յաղօթս իմ, զի ես խոնարհ
 եղէ յոյժ . ասլրեցո վիս ՚ի հալածչաց ի-
 մոց, զի հզօրք եղեն քան զիս :
 Տէր հան ՚ի բանտէ զանձն իմ. գոհտնամ
 զանուանէ քումմէ :
 Եւ քեզ սպասեն արդարք մինչեւ հա-
 տուսցես :
 Տունք ը : Գորդոյս ծդ :

◆◆◆◆◆

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Ճ Խ Բ .

Աշունս Դաւթի, ՚ի ծամանակի զի հալածէր շնա
 Աբիսողմ որդի նորս :

Տէր լուր աղօթից իմոց, ունին դիր
 ինդրուածաց իմոց ճշմարտութիւ քուլ :
 Լուր ինձ արդարութիւ քուլ, և մի մոտա-
 ներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայի քում. զի
 ոչ արդարանայ առաջի քում կենդանի :
 Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ
 արար յերկիր զիեանս իմ. և նստոյց զիս

՚ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :
 Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ
 խուզեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջնս, խորհեցայ
 յամենայն գործս քո . յարարածս ձեռաց
 քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ
 զձեռս իմ :

Մնձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
 քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ տէր, զի նը-
 ւաղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Ո՞ի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն . նը-
 մանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն ՚ի դուք :
 Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւ
 քո, զի ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ յոր և գնացից, զի
 առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց տէր, զի
 զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո ինձ առնել զկամն քո, զի դու ես
 աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ՚ի
 յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո տէր կեցուսցես զիս,
 արդարութեամբ քուլ հանցես ՚ի նեղու-
 թէնէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քուլ սատակեա զթշնա-

միս իմ. և կորո զամենայն նեղիչս անձին
իմց, զի ես ծառայ քո եմ։
Տունք ժու։

Ս Ա Ն Մ Ո Ս Ճ Խ Գ .

Ա Ա Ղ Ի Ա Դ Գ Ր Ա Ղ Ա Լ ։

Օրհնեալ տէր աստուած իմ, որ ուսոյց
զձեռս իմ ՚ի պատերազմ, և զմատունս
իմ ՚ի ճակատամարտ։

Ողորմութիւն իմ և ապաւէն իմ, օգնաւ
կան իմ և փրկիչ իմ. ապաւէն իմ, և ես
յուսամ ՚ի նա. ո՛հ հնազանդ առնէ զժողու-
թուրդս ընդ ինեւ։

Տէր՝ ալ է մարդ զի յայսնեցար դու նմա,
կամ որդի մարդոյ թէ համարիս ինչ զնա։
Վարդ նանրոյ նմանեցաւ, և աւուրբ նու-
րա որպէս հովանի անցին։

Տէր խոնարհեցո զերկինս և էջ, մերձեա
՚ի լերինս և ծխեսցին։

Փայլեա զի այլատակունս քո, և խոռվեա
զնն, առաքեա զնեսս քո, և յրուեա զնն։
Վռաքեա զձեռն քո ՚ի բարձանց, և փրա-
կեա զիս ՚ի չուրց բաղմաց, և ՚ի ձեռաց
որդւոյ օտարաց։

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնան-
ըութիւն, և աջ նոցա աջ է մեղաց։

Աստուած յօրհնեութիւն նոր օրհնեցից ըզ
քեզ, տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղ-
մոս ասացից քեզ։

Ո տացէ զիրկութիւն թագաւորաց մե-
րոց, որ փրկելոց իցէ զդաւիթ ծառայ
իւր՝ ՚ի սրց չարէ։

Փրկեա զիս և ապրեցո զիս ՚ի ձեռաց որդւ-
ոց օտարաց։

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնան-
ըութիւն. և աջ նոցա աջ է մեղաց։

Որոց ուստերբ իւրեանց որդն նորատունկ
հաստատուն են ՚ի մանկութենէ իւրեանց.
Դստերբ նոցա զարդարեալ և սպաճռւճեալ
՚ի նմանութիւն տաճարի։

Կտեմարանք նոցա լի են և բղսեն ՚ի մի-
մեանց. խաշինք նոցա բաղմածինք են, և
բաղմանան ՚ի գնացս իւրեանց. և ան-
դեսցք նոցա պարարտք են։

Ու գոյ խրամատութիւն ցանկց նոցա, և
ոչ աղաղակ ՚ի հրապարակս նոցա։

Վրդ երանեցից ժողովրդեան, որոյ այս
այսպէս է. նա երանի ժողովրդեան, որոյ
տէր աստուած է նոցա։

Տունք ժու։

ՍԱԿԱՎՈՍ ՃԽԴ.

(ՕՐԻՆՈՒՄԵԱԿԱ ՍԱՂՅՈՍ ԴՐԱՄԵՒՄ :

Ի՞արձը տունեմ զքեղ աստուած իմ և թաւ գաւոր իմ, և օրհնեմ զանուն քո յաւիւ տեսն և յաւիտեանս յաւիտենից :

Օօրհանապազ օրհնեցից զքեղ, և գովեցից զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Ո՞եծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ, և մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ :

Ազգք և ազգք գովեցեն զգործս քո, և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն :

Օմեծվայելցութիւն փառաց սրբութե քո խօսեսցին, և զպանչելիս քո պատմեսցեն :

Օզօրութիւն ահի քո ասասցեն, և զմեծութիւնս քո պատմեսցեն :

Օյիշատակ բաղում քաղցրութեան քո բջիսեսցեն, և արդարութ քո յնձասցեն :

Պթած ողորմած է տէր, երկայնամիտ և բաղումողորմ :

Քաղցր է տէր առ ամենեսեան, և գթութիւն նր՝ ՚ի վերայ ամ արարածոց իւրոց :

Խոստովան եղիցին առ քեզ տէր ամենայն գործք քո, և նբք քո օրհնեսցեն զքեղ :

Օփառս արքայութեան քո ասասցեն, և

զզօրութիւնս քո պատմեսցեն :

Դ'անաչելորդւոց մարդկան զզօրութիւնս քո, և զփառս մեծվայելցութեան արքայութեան քո :

Արքայութիւն արքայութիւն ամ յաւիտենից, և տէրութիւն քո ազգէ մինչեւ յազգք :

Հաւատարիմէ տէր յամենայն բանս իւր, և արդար է յամենայն գործս իւր :

Հաստատէ տէր զամենայն գայթակղեալլս, և կանգնէ զամենայն գլորեալլս :

Աչք ամենեցուն ՚ի քեղ յուսան, և գուտաս կերակուր նոցա ՚ի ժամու :

Տաս գուլ նոցա և կերակրին . բանաս ըզ ձեռն քո, և լուցանես զամենեսեան քաղցրութեամբ կամօք քալք :

Արդար է տէր յամենայն ճանապարհա իւր, և սուրբ է յամենայն գործս իւր :

Ո՞երծ է տէր առ ամենեսեան ոյք կարդան առ նա, առ ամենեսեան ոյք կարդան առ նա ճշմարտութեամբ :

Օկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ տէր . աղօթից նոցա լիէ, և կեցուցանէ զնոսա :

Պահէ տէր զամենեսեան ոյք սիրեն զնա, և զամենայն մեղաւորս սատակէ տէր :

Օօրհնութիւնս տէառն խօսեսցի բերան իմ. օրհնեսցէ ամենայն կենդանի զանուն

սուրբ նորա յաւիտեան և յաւիտեանս
յաւիտենից :
Տունք իք : Գործաց ծք :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԵ .

ԱՀԵԼ-ԻՄ · ԱՆԴԵԿ և ԶԱՅԱՐԻՄ :

Օրհնեա անձն իմ զտէր . օրհնեցից ըդ
տէր ՚ի կեանս իմ , սաղմոս ասացից աս-
տուծոյ իմց մինչեւ եմ ես :

Ո՞ի յուսայք յիշխանս յորդիս մարդկան ,
զի ոչ գոյ փրկութիւն ՚ի նոսա :

Ելքէ հոգի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին անդ-
րէն ՚ի հող , և յայնմ աւուր կորիցեն ա-
մենայն խորհուրդք նոցա :

Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած յակո-
բայ օդնական է նմա , և յոյս նորա ՚ի
տէր աստուած է :

Որ արար զերկինս և զերկիր , զծով և զա-
մենայն որ ՚ի նոսա :

Ո պահէ զջմարտութիւն յաւիտեան , և
առնէ իրաւունս զբկելոց :

Տայ հաց քաղցելոց , և արձակէ զկապ-
եալս տէր :

Տէր բանայ զաշ կուրաց , և կանդնէ ըդ
գլորեալս տէր :

Տէր սիրէ զարդարս , տէր պահէ զպան-
դուխաս . զօրքս և զայրիս ընդունի տէր ,
և զճանապարհս ամբարշտաց կորուսանէ :
Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան , աստ-
ուածքք սիօն ազգէ մինչեւ յազդ :
Տունք ժ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԶ .

ԱՀԵԼ-ԻՄ · ԱՆԴԵԿ և ԶԱՅԱՐԻՄ :

Օրհնեցէր զտէր՝ զի բարի է սաղմոս . աս-
տուծոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն :

Ընէ զերուսաղէմ տէր , և զցրուեալսն
իսրայէլի ժողովէ :

Այշէ զբեկեալ սիրոս , և պատէ զամե-
նայն վէրս նոցա :

Ո թուէ զբաղմութիւն աստեղաց , և զա-
մենեան զնոսա յանուանէ կոչէ :

Վեծ է տէր և մեծ է զօրութիւն նորա ,
իմաստութեան նորա ոչ գոյ բաւ :

Բնդունի զհեզս տէր , և խոնարհ առնէ
զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր :

Օրհնեցէր զաստուած խոստվանութիւն ,
սաղմոս ասացէր նմա օրհնութեամբ :

Ո զգեցցյաց զերկինս ամպովք , և պատ-
րաստ արար զանձրեւ իւր յերկիր :

Բուսոյց զիստ ՚ի լերինս , և զգալարի ՚ի

ծառայութիւն մարդկան :

Ուսայ անասնոց կերակուր , ձագուց ագուաւուց՝ ոյք կարդան առնա :

Ոչ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ տէր , և ոչ ընդ իրանս առն հակայի հաւձեցաւ :

ԷՅԼ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղածս իւր ,
և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուանն յողորմութիւն նորա :

Տունք ժբ :

ՍԱԴՄՈՍ ՃԽԵ :

ԱՀԵՄ-Ի ԱՆԳԵՎ Ն ԶԱՏԱՐԻ Ի :

Գովլեա երուսաղէմ զտէր :

Եշ օրհնեա զաստուած քո սիօն :

Օի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց , և օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեղ :

Ո եղ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութիւն .
սպարարտութեամբ ցորենոյ լոյց զքեղ :
Առաքէ զքան իւր յերկիր . վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա :

Վնէ զձիւն որպէս զասր , և զմեդ որպէս
փոշի ցանեաց :

Արկանէ զսանն որպէս պատառս . առաջ
ըի ցրտոյ նորա ո կարէ կեալ :

Առաքէ զքան իւր և հալէ զնոսա . շըն-

չեսեն հողմք , և գնասցեն ջուրք :
Պատմէ զքան իւր յակոբայ , զարդարութիւն և զիրաւունս իսրայէլի :

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց տէր ,
և զգատատանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա :
Տունք ժ : Գորգայս լ :

ԱՐՕԹՐ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ ՄԱՐԴԱՐԵՒ
ԱՔՌԻ . Դ .

Տէր , զլուր քո լուայ և երկեայ . տէր՝
նայեցայ ՚ի գործո քո և զարհուրեցայ :
Ի մէջ երկուց կենդանեացն ծանիցիս դու ,
՚ի մերձենալ ամայն յայտնեացիս , և ՚ի
հասանիլ ժամանակին երեւեսցիս :

Ի խոռվել անձին իմոյ ՚ի ժամանակի բարկութեան զազրմութիւն յիշենցես :

Կատուած ՚ի հարաւոյ եկեսցէ , և սուրբն
՚ի փառան լեռնէ :

Յայտնեացեն երկինք զվայելցութիւն փառաց նորա . և օրհնութեամբ նորա լցան տիեզերք :

Դառագայթք որպէս ՚ի լուսոյ հատան ՚ի
նմանէ , և եղջիւրք ՚ի ձեռին նորա գրտան . և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն
փառաց նորա :

Յերեսաց նորա եցեն հարուաճք . և ըդ
հետ շաւղաց նորա երթիցեն մեծամեծք
՚իթոչնոց :

Եկաց և չափեաց զերկիր . հայեցաւ և դիւ-
տեաց զհեթանոսս :

Երինք հալեսցին և անտառք վատնես-
ցին . ձանապարհք որբ ՚ի սկզբանէն էին,
կուրասցին . և ՚ի նմանէ դողասցի ամե-
նայն երկիր :

Տեսի զբանակս քուշացւոց . խոռովեցան
բնակիչք վրանացն մադիամու :

Վիթէ ՚ի վերայ գետոց բարկասցին դու-
տէր . կամ սրումտութիւն քո ՚ի վերայ գե-
տոց , կամ բարկութիք ՚ի վերայ ծովու :
Ելեր դու ՚ի կառս քո . հեծելութիւնդ
քո փրկութիւն եղեւ յելանելն քո :

Օարթեաւ աղեղն քո . զնեսս կապարձից
քոց արբուցեր , զգետս ցրուեցեր , զեր-
կիր դողացուցեր ՚ի սաստկութենէ անձ-
բեւի , որբ անցանեն ընդ սա :

Անդունդք աղաղակեցին մեծապէս . լոյս
փայլման արեգականն արգելաւ , և ծա-
գումն լուսնին գագարեցաւ :

Որպէս ՚ի նշալս սլաքաց քոց գնասցես , և
որպէս ՚ի լոյս փայլատակման սրոյ քո :

Օարկութիք զարթիցես ՚ի վերայ երկրի ,

և դողութեամբ կացես զհեթանոսս .
Երեւեցար ՚ի փրկութիւն ժողովրդեան
քո ՚ի փրկել զընտրեալս քո :

Աւտաձիգ եղեր ՚ի գլուխս մարդկան ամ-
բարտաւանից . մինչեւ յանդունդս ծու-
փու ընկլզմեցան :

Խնդրեցեր զլրէժ զօրութեամբ քով ՚ի
զօրագլխացն մեղաւորաց , որբ յուսացեալ
էին յանդգնութիւնս իւրեանց . զի կերին
զազքատն ՚ի գաղտնիս :

Առաքեցեր ՚ի վերայ ծովու զերիվարս քո .
և խոռովեցան յաղթ ջուբը անդնդոց :
Կացի ես՝ և գելան աղեղ իմ ՚ի ձայնէ բե-
րանոց իմց . եմուտ դողումն յոսկերս իմ ,
և ես յանձն իմ խոռովեցայ :

Օայս պահեսցես յաւուր նեղութեան ,
ածել ՚ի վերայ աղգի ամենայնի որբ մար-
տնչն ընդ ժողովրդեան քում :

Թաղենի ոչ տացէ զպտուղ իւր , և յայգ-
ւոջ բեր մի գտցի . ձիթենիք սնասցին , և
երկիր մի բուսուսցէ զդալարի :

Պակասեսցին հօոք ՚ի ձարակաց , և եղինք
մի գտցին առ մնուրս :

Ես ՚ի տէր յուսացայ , ցնծացայց և ու-
րախ եղեց յաստուած փրկիչ իմ :

Տեր տէր ետ ինձ զօրութիւն , և կացոյց

զոտս իմ ՚ի հաստատաւթեան . ՚ի վերայ
պարանոցի թշնամւոյն կացոյց զիս և հան
գոյց զիս երագ երագ :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ

|| ուր մեղ տէր լուր մեղ , աստուածային
ողորմութեամբ և գթութեամբ քո խը-
նայեա յարարածս քո :
Վարդասէր տէր , վաստուհւոյ անարատի
մօրքոյ և կուսի , և վաստուհւոյ պատուա-
կանի , ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեղ :

Օչարողն և լաղջւա՞ն վերջն Ողորմեա
կանոնին գոյցես ՚ի 147 երեն :

ՍԱՂԹՈՍ ՃԽԸ

Ելեւիս . Անդեայ և Զահարիս :

Օրհնեցէք զտէր յերկնից , օրհնեցէք
զնա ՚ի բարձանց :
Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակը նորա .
օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիք նորա :
Օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին .

օրհնեցէք զնա աստեղք և լոյսք :
Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից . և ջուբք
որ ՚ի վերայ քան զերկինս , օրհնեցէք զա-
նուն տեառն :

Օի նա ասաց՝ և եղեն , հրամայեաց՝ և
հաստատեցան :

Կացոյց զնոսա յաւիտեանս յաւիտենից .
սահման եդ , և ոչ անցանեն :

Օրհնեցէք զտէր յերկրէ վիշապք և ամե-
նայն խորք :

Հուր և կարկուտա , ձիւն և սառն , հողմ
և մրրիկ , որք առնէք զբան նորա :

Երինք և ամենայն բարձունք , ծառք
ստղաբերք և ամենայն մայրք :

Գաղանք և ամենայն անասունք , սողունք
և ամենայն թռչունք թեւաւորք :

Բարդաւորք երկրի և զօրք իւրեանց , իշ-
խանք և ամենայն դատաւորք երկրի :

Երիտասարդք և կուսանք , ծերք և ար-
դայք օրհնեցէք զանուն տեառն :

Բարձրացաւ անուն նորա միայն . խոստու-
վանութիւն նմա յերկինս և յերկրի :

Բարձր առնէ տէր գեղջիւր ժողովրդեան
իւրոյ . օրհնութիւն նմա յամենայն սըր-
բոց նորա յորդւոցն իսրայէլի ժողովոցն՝
որ մերձ է առ տէր :

Տունք ժդ :

Ելեմիս . Անգեայ և Զատարիայ :

Օրհնեցէք զոմէր օրհնութիւն ՚ի նոր ,
օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :

Ուրախասացի խորայէլ յարարիչ իւր . որ-
դէք սիօնի ցնծասցեն ՚ի թափաւորն իւ-
րեանց :

Օրհնեցեն զանուն նորա օրհնութեամբ ,
սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սաղմոս եր-
գեսցեն նմա :

Հաճի տէր ընդ ժողովուրդ իւր սուրբ ,
և բարձր առնէ զհեզս ՚ի վիրկութեան :

Պարծեսցին սուրբքն փառօք , և ցնծաս-
ցեն ՚ի հանդիստ իւրեանց , և բարձր ա-
րասցեն զաստուած բերանօք իւրեանց :

Այուր երկսայրի ետ ՚ի ձեռս նոցա , առ-
նուլ զհատուցումն ՚ի հեթանոսաց , ՚ի

յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց :

Էկապէլ զթափաւորս նոցա կապանօք ,
զզօրավարս նց ձեռնակապօք երկաթեօք :

Վանել նոցա դատաստանս ըստ գրոց . և

փառօք այս են ամենայն սրբոց նորա :

Տունք բ:

Ելեմիս . Անգեայ և Զատարիայ :

Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբութեան նո-
րա , օրհնեցէք զնա ՚ի հաստատութեան
՚ի զօրութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա ՚ի զօրութեան նորա ,
օրհնեցէք զնա ՚ի բազում մեծութեան
նորա :

Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն օրհնութեան ,
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութիւք :

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ , գովեցէք

զնա ուրախութեամբ :

Օրհնեցէք զնա ՚ի բանս քաղցր , գովեցէք

զնա ՚ի բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն գոհութեան . ա-

մենայն հոգիք օրհնեցէք զոմէր :

Տունք զ: Գորդայս ել:

Կանոնս յիշ: Զորք Կանոնս Տունք ոչիք :

Միահամուռ սաղմաս՝ Գորդայս ծզ: Սաղմաս ճճ:

Տունք ՚ի սմա մնկը :

Այս Սաղմոս ինչնագիր Դաս-Եի արդաւոյ լուսոյ =
Ի ժամանակի վէ եւնա նահապակ ընտրեմ Գողթա-
լոս , առաջի Սա-ոռ-ըա և ամ օքրացն Խորայէլք :

Փոքր էի ես յեղբարս իմ , և կրտսեր ՚ի
տան հօր իմոյ , արածէի զսաշինս հօր իմոյ :
Չեռք իմ արարին զսազմոսարան , և մա-
տունք իմ կազմեցին զգործի օրհնութե :
Իս արդ ՞ պատմեսցէ զայս տն իմում .
ինկնին տէր ամենայնի լուիցէ զամենայն :

Եւ առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր , և
համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաշանց հօր իմոյ ,
և էօծ զիս յօծումն իւզայ իւրոյ :

Եղբարք իմ մեծամեծք և գեղեցիք , և
ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տէր :

Ելի ես ընդդէմ այլազգւոյն , և նղովեցի

զկուռս նորա :

Հանի զսուսերն ՚ի նմանէ , և հատի ըզ
դլուխ նորին , և բարձի զնախատինս յորդ-
ւոցն խօրայէլք :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՕՐՀՆԵԱԼԹՈՒՆ

ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

Դանիէլք գ :

Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մե-
րոց , օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո
յաւիտեան :

Յիրաւունս անցուցէր զայս ամենայն ընդ
մեղ . արդար ես դու տէր , և ամենայն
գործք քո ճշմարիտ են :

Դ'անապարհք քո ուղիղ են , և ամենայն
դատաստանք . քո արդար են :

Դատաստան արդարութեան ածեր ՚ի վե-
րոյ մեր ըստ ամենայնի զոր ինչ ածեր ՚ի
վերայ մեր , և քաղաքի սրբոյ հարցն մե-
րոց երուսաղէմի :

Երդարութեամբ և յիրաւի ածեր զայս
ամենայն ՚ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց :

Ենօրինեցաք և յանցեաք ասպատամբ լինել
՚ի քէն . մեղաք յամենայնի , և պատուիրա-
բանաց քոց մեք ոչ անսացաք :

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատ-

ուիրեցեր դու մեղ, զի զբարիս գտցուք
մեք ՚ի քէն :

Արդ զամենայն զօր արարեր և զօր ինչ ա-
ծեր ՚ի վերայ մեր, արդար դատաստանաւ
արարեր :

Վատնեցեր զմեղ ՚ի ձեռս թշնամեաց մե-
րոց, անօրինաց, խստաց և ապրատամ-
բողաց :

Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի քան
զամենայն երկիր, մատնեցեր զմեղ :

Եւ արդ ոչ դոց մեղ ժամ բանալ զբերա-
նըս մեր, զի ամօթ և նախատինք եղաք
ծառայից քոց պաշտօնէից :

Այլ մի մատներ զմեղ խսպառ վնանուան
քո, մի ցրեր զուխտա քո, և մի ՚ի բաց-
եայ առներ զողորմութիւնս քո ՚ի մէնջ :

Ասն աբրահամու սիրելոց քո, իսահա-
կայ ծառայի քո, և խրայէլի սրբոց քո :

Խոստացար նոցա և ասացեր, բազմացու-
ցից զղաւակ ձեր որպէս զաստեզս երկ-
նից բազմութ, և ոնդ զաւաղառ եզր ծովու-
թաւ արդ տէր նուաղեցաք մեք քան զա-
մենայն ազգոս, և եմք տառապեալ յամե-
նայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց :

Ոչ դոց ՚ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝ մար-
դարէ և առաջնորդ, ոչ ողջակէղք պա-

տարագաց, ոչ խունկք օրինաց, և ոչ տե-
զի պատարագս մատուցանելոյ առաջի քո,
և զողորմութիւն գտանել ՚ի քէն :

Այլ անձամբք խոնարհեալ և հոգւով
տառապանաց ընդունելի լիցուք մեք որ-
պէս զողջակէցս խոյոց և զուարակաց, և
որպէս բիւրաւորս գառանց պարարտաց :

Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագք մեր
այսօր առաջի քո, զի կատարեալ գտցուք
զինի քո, և չիք ամօթ յուսացելոցս ՚ի քէղ :

Եւ արդ գամք զհետ քո ամենայն սրտիւք
մերովք, երկնչիմք ՚ի քէն, և խնդրեմք զե-
րեսս քո, տէր մի յամօթ առներ զմեղ :

Այլ արա առ մեղ ըստ հեզութեան քում
և ըստ բազում ողորմութեան քում, փրք-
կեա զմեղ վասն սբանչելեաց քոց տէր.
և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան :

Յամօթ լիցին ամեներեան, որ չարչարեն
զծառայս քո, ամաչեցեալ լիցին բռնու-
թիւնք նոցա, և ամենայն զօրութիւնք
նոցա խորտակէւսցին :

Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր աստուած
միայն, որ փառաւորեալդ ես ՚ի վերայ ա-
մենայն տիեզերաց :

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցըն
մերոց, դովիւալ և առաւել բարձրացեալ

յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոյ .
գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւ-
իտեան :

(Օրհնեալ ես ՚ի տաճարի փառաց սրբու-
թեան քո . գովեալ և առա :

(Օրհնեալ ես ՚ի վերայ աթուոյ աբբայու-
թեան քո . գովեալ և առա :

(Օրհնեալ ես օր նստիս ՚ի քրովեէս և հա-
յիս յանդունդս . գովեալ և առա :

(Օրհնեալ ես ՚ի վերայ հաստատութեան
երկնից . գովեալ և առա :

(Օրհնեցէք ամ գործք տեառն զտր , օրհնե-
ցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք երկնիք զտէր . օրհնեցէք և
բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն . և ջուրք
որ ՚ի վերոյ երկնից զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք զօրութիւնիք տեառն . արե-
գակն և լուսին զտէր . օրհնե :

(Օրհնեցէք աստեղք երկնից , անձրեւք և
յօղք զտէր . օրհնե :

(Օրհնեցէք ամենայն հողմք հուր և ջեր
զտէր օրհնե :

(Օրհնեցէք յուրտ և տօթ , յօղ և ձիւ-
նաբեր զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք սառն և պարզ , եղեամն և
ձիւն զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք տիւք և գիշերք , լոյս և խա-
ւար զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք և
երկիր զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք լերինք և բլուրք , և ամենայն
բյաբք երկրի զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք
զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք կետք և ամ կայտառք՝ որ ՚ի
ջուրս , և թռչունք երկնից զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք գազանք և անասունք , և որ-
դիք մարդկան զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէ իսրայէլ զտէր . օրհնեցէ և
բարձր արասցէ զնա յաւիտեան :

(Օրհնեցէք քահանայք զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք անձինք , և շունչք արդարոց
զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք
զտէր . օրհ :

(Օրհնեցէք անանիա աղարիա և միապէլ
զտէր . օրհ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՏԱՄՈՒԿ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՑՆԻՒՆ

Դասկ. ա:

Վեճացուսցէ անձն իմզալը , և յընծառ
ցէ հոգի իմ աստուծով փրկչաւ իմով :
Այց արար ՚ի վերայ խոնարհութեան աւ
զախնոյ իւրոյ . այսուհետեւ երանիցեն
ինձ ամենայն ազգք :

Արար ընդիմ մեծամեծս հզօրն . և սուրբ
է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս եր-
կիւղածաց իւրոց . արար զօրութիւն բաղ-
կաւ իւրով :

Յրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մոաց սրտից ,
և քակեաց զհզօրս յաթուոց :

Օ խոնարհս բարձրացցոյ , զկարօտս ելից
բարութեամբ , և զմեծասունս արձա-
կեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւրոյ
յիշելով զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր , ընդ-
բարահամու և զաւակի նորա յաւիտեան :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐԻ
ՅՈՎԱՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ :

Դասկ. ա:

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի , որ
յայց ել , և արար փրկութիւն ժողովը-
դեան իւրոյ :

Յարոց մեզ եղջիւր փրկութեան ՚ի տա-
նէ դաւթի ծառայի իւրոյ . որպէս խօսե-
ցաւ բերանովք սրբոցն՝ որ յաւիտենից
մարդարէն էին :

Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց , և ՚ի
ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց :

Եռնել ողորմութիւն առ հարսն մեր , և
յիշել զկարականս սրբութեան իւրոյ :
Երդումն զբր երդուաւ արբահամու հօր
մերոյ տալ մեղ առանց երկիւղի զփրկու-
թիւն ՚ի թշնամեաց մերոց :

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարու-
թեամբ առաջի նորա զամենայն առուրս
կենաց մերոց :

Եւ դու մանուկ՝ մարդարէ բարձրելոցն
կոչեսջիր . դնացցես առաջի աեառն՝ պատ-
րաստել զՃանապարհս նորա :

Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժաղովը-
դեան իւրոյ , ՚ի թշողութիւն ամենայն

ԱԵՂԱՋ ՄԵՐՈՍ :

Վ ասն գթոյ ողորմութեան տեառն աս-
տուծոյ մերոյ , որով երևեցաւ մեզ արե-
գակն ՚ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել ըզ
խաւար մեր :

Օ ագել լսու ՚ի վերայ այսոցիկ՝ որ նստէ-
պք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մահու ,
ուզլել զոտս մեր ՚ի ճանապարհու խա-
ղաղութեան :

ԱՆՕԹՔ ՍԻՄԵՈՎՆԻ ՃԵՐՈՒՆՈՅՆ :

Դասկ . բ :

Վ արդ արձակեա զծաւայս քո տէր ըստ
բանի քում ՚ի խաղաղութիւն . զի տեսին
աչք իմ զփրկութիւն քո , զոր պատրաս-
տեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց :
Լ ոյս յայտնեցար հեթանոսաց , և փառք
ժողովրդեան քում իսրայէլի :

ԱՆՕԹՔ ԱՊԱՀՈՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԱՍՔ :

ԹԱԳԻԾԻՈՒԽ :

Տէր ամենակալ աստուած արքահամու ,
խահակայ , յակոբայ և զաւակի նոցա ար-
դարոց . ամենակալ տէր՝ թող զմեղսիմ :
Որ արարեր զերկինս և զերկիր և զամե-
նայն զարդ նոցա . ամենակալ տէր :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո .
փակեցեր զխորս , կնքեցեր ահաւոր և
փառաւորեալ անուամբ քով սրբով . ամե :
Որ ամենայն ինչ սարսի և դողայ յերեսաց
ահի զօրութեան քո . ամենակալ :

Լ նքաւ է մեծվայելցութիւն փառաց սրբ-
քութեան քո . սաստիկ է բարկութիւն
սպառնալեաց քոց ՚ի վերայ մեղաւորաց .
անչափ և անքննին են ողորմութիւնք ա-
ւետեաց քոց . ամենա :

Դ ու տէր բարձրեալ , գթած , երկայնա-
միտ , բազումողորմ . և զզանաս ՚ի վերայ
չարեաց մարդկան . ամենա :

Դ ու աստուած՝ ոչ եղեր ապաշխարութի
վասն արդարոցն՝ արքահամու , խահակայ
և յակոբայ , որք ոչ մեղան քեզ . ամենա :

Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն իմ
մեղաւորիս , զի մեղայ աւելի քան զաւաղ
ծովու , և բազմացան անօրէնութիւնք իմ .
ամենակալ տէր :

Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել զբարձ
րութիւնս երկնից ՚ի բազմութենէ անօ
րէնութեան իմց . ամենա :

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնութենէ կապա
նաց երկաթից . և ոչ գոյ ինձ հանդիսատ
ամենակալ տէր :

Դարկացուցի զարտմասութիւն , և չար ա
ռաջի քո արարի . կանգնեցի պատկեր և
բազմացուցի զցասումն . ամե :

Եւ արդ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ զծունք
սրոտի իմց . և հայցեմ ՚ի բազրութենէ
բռւմիէ . ամենակալ :

Ո՞ղայ տէր մեղաց , և զանօրէնութիւնս
իմ ես ինձէն գիտեմ . ամենա :

Աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն թող ինձ տէր ,
թող ինձ , և մի կորսւսաներ զիս ըստ ա
նօրէնութեան իմց . ամենա :

Ո՞ի յաւիտեան բարկանար ինձ տէր , և
մի յիշեր զչարիսն իմ , և մի պարաւու
րեր զիս ընդ իջեալն ՚ի ներքոյ երկրի
չարեօք . ամենա :

Օ՞ի դու աստուած՝ աստուած ապաշխաւ

բողաց ես , և յիս ցոյց զբարերարութիւն
քո , որ անարժան եմ ; ամենա :
Կեցուսցես զիս ըստ բազում սղորմութե
քում . և ես օրհնեցից զբեզ զամենայն
աւուրս կենաց իմոց . ամենա :

Օքեզ տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք
երկնից . և քո են փառք յաւիտեանս .
ամեն :

Փառք հօր և որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն տէր , թող
ինձ զմեղս իմ :

Բազումողորմ տէր , սղորմեա ինձ :

Աստուած , բաւեա զիս զմեղաւորս ՚ի մե
ղաց և կեցո :

Արարիչ իմ և յոյս աստուած , գթայիս
՚ի մեղուցեալ ծառայս , և սղորմեա ինձ
բազմամեղիս :

Ամենօրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս աստ
ուածածին մարիամ , բարեխօսեա առ տէր
վասն իմ մեղաւորիս :

Ամենայն սուբբէք աստուծոյ , բարեխօսե
ցէք առ հայր ՚ի յերկինս վասն մեր մե
ղաւորացս :

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ , ըն
կալ զաղաշանս մեր , զի ՚ի քեզ են ապա-

ւինեալ անձինք մեր :
 Յաղթող զօրութեամբ՝ սուրբ և կենդա-
 նարար և պատուական խաչիւ քո տէր
 պահպանեա զմեզ :
 Առաքեա տէր զհրեշտակ խաղաղութեան
 քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս
 'ի տուէ և 'ի գիշերի :
 Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ
 տէր, յիշեա զմեզ յորժամ գաս արքա-
 յութեամբ քովլ, և ողորմեա մեզ :

Եսկարութիւնս իրադականք յաղագու առնիցն,
 ու արարեալ է Տեառն Աւրակնի Եղբօրն Գրիգո-
 րիսի հայոց իալոռ-ընկուի :

Աղօթք հասարակաց քրիստոնէից մեծաց
 և փոքունց, զոր պարտին ուսանիլ ամե-
 նեթեան՝ և ուսուցանել զմիմեանս . քա-
 հանայք՝ զժողովուրդս, հարք՝ զորդիս,
 մարք՝ զդստերս, և ընկեր՝ զընկերն իւր :
 Եւ աղօթեսցեն սովաւ յաւուրն հինգ
 անդամ՝ երկոտասան ծնրադրութեամբ 'ի
 ժամուն . այսինքն՝ յառաւոսուն, 'ի ճա-
 շուն, 'ի հասարակ աւուրն, յերեկոյին, և
 'ի հանդստեան : Ապա թէ պղերգ ոք լի-
 նիցի և ծուլանայ զհինգ ժամաղօթօ կա-
 տարել, աղօթեսցէ չորս անդամ, կամ ե-
 րեք անդամ, կամ երկու անդամ, կամ մի
 անդամ յաւուրն . որ միայն ճանաչի թէ
 քրիստոնէայ է, և զինքն ճանիցէ թէ ա-
 րարած եմ աստուծոյ և երկրպագու նո-
 րա : Եւ թէ զամենայն բանս աղօթիցն
 հեղդայ ուսանիլ, (ոքը և զսատանայական
 երդս բազումն փութով ուսանին), ուս-
 ցի զիէս սորա, կամ այլ նուազ, զի թէ

տունս երիս ուսանիցին ՚ի սմանէ , և աշղթեսցեն երիս ծնրադրութեամբ ՚ի ժամուն , լնդունելի է առաջի աստուծոյ : Վաս թէ ոք ՚ի քրիստոնէիցն անփոյթ առնէ զսայուսանելոյ և յաղօթելոյ , յանդիմանեսցի և ՚ի մոլար ժողովոյն սյլագգեաց . ոքք զաղօթմն զօր ուսոյց նոցա , ՚ի պատերազմունս անդամ ոչ խափանեն՝ թողթէ ՚ի խաղաղութեան : Խակ մեր ժողովուրդք արտաքոյ աղօթից տեղւոյ բնաւ ոչ յիշեն զանունն այ . զի ոչ ունին փոյթ ՚ի կարգս աղօթից որպէս զաստուածապաշտս , այլ սիրեն զգատարկաբանութիւն քան զաղօթլս : Եւ թէ երբեմն գան ոմանք յաղօթել առ քահանայն , կամ փակեալ բերանով կանգնին , կամ զրուցատրութիւնս առնեն ընդ միմեանս . զի ոչ ինքեանք գիտեն բանս աղօթից , և ոչ քահանայից միտ դնեն սաղմոսաց և պաշտամանց : Ալ ան այսր պատճառի արարաք զաղօթս զայս պարզ և յստակ բառիւ վասն տխմարաց դիւրահաս լինելոյ . որ է սակաւ ըստ բանից՝ տունս քսան և չորս , ըստ ժամուց տունջեան և գիշերոյ , և ըստ տառից սրբոց մարդարէիցն , և զօրաւոր ըստ մոտաց . զի զյոլովագոյն պէտո խնդրուածոց մերոց

որ յաստուծոյ՝ ունի յինքեան . և առւաք ժողովրդեան մերում յուսումն . զի ամենայն անձն քրիստոնէի ուսցի զսա , և ուր հանդիպեսցին ՚ի ժամ աղօթիցն՝ խօսեացին սովաւ ընդ աստուծոյ , թէ յեկեղեցի՝ թէ ՚ի տան՝ թէ յանդի՝ թէ ՚ի գործինչ՝ թէ ՚ի ձանապարհի : Եւ ոքք ուսանին զսա և աղօթեսցեն մատրութեամբ՝ ջերմեռանդ սրտիւ և արտասուօք . ամենայն խնդրուածք որ գրեալ են ՚ի սմա՝ կատարեսցին ՚ի կենդանութեան և յետմահու : Խակ ոքք արհամարհեն և ոչ ուսանին և ոչ աղօթեսցեն , ինքեանք տեսցեն զինաս անձանց իւրեանց . մեք հատաք ՚ի մէնջ զպատճառն՝ առնելով զաղօթլս զայս . զի մի այլ ևս պատճառեսցեն թէ ոչ գիտեմք բանս աղօթից , վասն այնորիկ ոչ կամք յաղօթս : Բայց ծանկցեն այնպիսիքն , թէ սատանայ ոչ այնչափ ջանայ զայլ բարեգործութիւնս մեր խափանել որչափ զաղօթս . զի գիտէ որ յաղօթիցն միայն ինքն հալածի ՚ի մէնջ , և աստուած բնակէ ՚ի մէզ : Արդ՝ մեք աղաչեսցուք զբարերարն աստուած բանալ զայս մոտաց ձերոց , յօժարութեամբ ուսանիլ զսա և աղօթել , և այս սիրելի լինել :

Եւ յաղօթելն՝ զՎրիգորիս կաթուղիկոս
հայոց, և զեղբայրն նորին զՆերսէս զա-
զօթիցս յօրինողն յիշեցէք 'իքրիստոս: Եւ
որք ընդօրինակէք 'ի գիրս զաղօթս, գը-
րեցէք և զիսրատական բանս զայսոսիկ. և
որք գրեն զսա՝ գրեսցին 'ի գպրութիւն
կենացն յաւիտենից: Եւ որք ուսանին և
աղօթեսցեն, ողորմութիւն ընկալցին 'ի
քրիստոսէ. և որք ուսուցանիցեն զընկե-
րոս, վարձս առցեն յաստուծոյ: Եւ որք
գրենն, մի առաւել բան զօրինակս՝ բան
կամ գիր խառնեսցեն, և մի նուազ գը-
րեսցեն, զի մի այլ և այլ լինիցին բանքն,
այլ հաւասար լիցին ամենեքեան ուր և
գրեսցին: Եւ տիսմարքն՝ 'ի գիրս՝ ուղիղ
գրողացն տացեն գրել. և քրիստոսի փառք
յաւիտեանս. ամեն:

ԱՆՕԹՔ ՏԻՐԱՔԱՆ ՉԻՒՐ ԱՆ ԶԻՆ

ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Օ՛Ռ ՊՐՈՒՄԵԼ Կ ԱՐԲՈՒ ԿԵՐԱԿՈՒ ՀԱՅՈց
ԼԻՆԴԱՂԵՂԻԿՈՒ:

♦ Առաջատով խոստովանիմ և երկիրապատա-
նեմ քեզ, հայր և որդի և սուրբ հոգի,
անեղ և անմահ բնութի, արարիչ հրեշ-
տակաց և մարդկան և ամեղելոց. ողոր-
մեա քո արարածոց, և ինձ բաղմամեղիս:
♦ Առաջատով խոստովանիմ, և երկիրապա-
տանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս, միասնա-
կան սուրբ երրորդութիւն և մի աստուա-
ծութիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ
խաւարի. հալածեա 'ի հոգւոյ իմմէ ըզ
խաւար մեղաց և անգիտութեան. և լու-
սաւորեա զմիսո իմ 'ի ժամուս յայսմիկ ա-
զօթելքեզ՝ 'ի հաճոյս, և ընդունել 'ի քէն
զիսնդրուածս իմ. և ողորմեա քո արարա-
ծոց և ինձ բաղմամեղիս:

♦ Այր երկնաւոր աստուած Ճշմարիտ, որ
առաքեցեր զօրդիդ քո սիրելի Վիսնդիր մո-
լորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի

քո . ընկալ զիս որպէս զանառակ որդին ,
և զգեցո ինձ զարառմուճանն զառաջին՝
զօր մերկացայ մեզօք . և ողորմեա քո ա :
Արդի աստուծոյ աստուած Ճշմարիս , որ
խոնարհեցար ՚ի հայրական ծոցյ և առեր
մարմին ՚ի սրբոյ կուսէն մարիսմայ վասն
մերոյ փրկութեան . խաչեցար թաղեցար
և յարեար ՚ի մեռելոց և համբարձար փա-
ռօք առ հայր . մեղայ յերկինս և առաջի
քո . յիշեա զիս որպէս զաւաղակն յորժամ
գաս արքայութեամբ քով . և ողորմեա :
Հոգի աստուծոյ աստուած Ճշմարիս , որ
իջեր ՚ի յորդանան և ՚ի վերնատունն , և
լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ
աւաղանին , մեղայ յերկինս և առաջի քո .
մաքրեա զիս վերստին աստուածային հը-
րով . քով՝ որպէս հրեղին լեզուօք սուրբ
զառաքեալսն . և ողորմեա :
Կնեղ բնութիւն , մեղայ քեղ մտօք ի-
մովք , հոգւով և մարմնով իմով . մի յի-
շեր զմեղս իմ զառաջինս վասն անռանդ-
քում սրբոյ . և ողորմեա :
Տեսող ամենայնի , մեղայ քեղ խորհրդով
բանիւ և գործով . ջնջեա զձեռագիր
յանցանաց իմոց , և գրեա զանուն իմ ՚ի
գործութեան կենաց . և ողորմեա :

・ Յննող գաղտնեաց , մեղայ քեղ կամաւ և
ակամայ , գիտութեամբ և անգիտութք .
թողութիւն շնորհեա մեղաւորիս , զի ՚ի
ծննդենէ սուրբ աւաղանին մինչեւ ցայ-
սօր մեղուցեալ եմ առաջի աստուածու-
թեանդ քո զգայարանօք իմովք , և ամե-
նայն անդամօք մարմնոյս . և ողորմեա :
Վմենախնամ տէր , դիր պահապան աշաց
իմոց զերկիւղքո սուրբ՝ ոչ ևս հայիլ յա-
րատ , և ականջաց իմոց՝ ոչ ախորժել լսել
զբանս չարութեան , և բերանոյ իմոյ՝ ոչ
խօսիլ զստութիւն , և սրափ իմոյ՝ ոչ խոր-
հիլ զչարութիւն , և ձեռաց իմոց՝ ոչ
գործել զանիրաւութիւն , և սոխց իմոյ՝
ոչ գնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնութեան .
այլ ուղղեա զչարժումն սոցա լինել միշտ
ըստ պատուիրանաց քոց յամի . և ողոր :
Հուր կենդանի քրիստոս , զհուր սիրոյ քո՝
զոր արկեր յերկիր , բորբոքեա յանձն իմ ,
զի այրեսցէ զախտ հոգւոց իմոց , և սրբ-
քեսցէ զիսիզ մտաց իմոց , և մաքրեսցէ
զմեղս մարմնոց իմոց , և վառեսցէ զլոյս
գիտութեան քո ՚ի սրափ իմում . և ողոր :
Խմաստութիւն հօրյիսուս , տուր ինձ իւ-
մաստութիւն զչարիս խորհիլ և խօսիլ և
գործել առաջի քո յամենայն ժամ . ՚ի չար

Խորհրդոց ՚ի բանից և ՚ի գործոց փրկեա
զիս . և ողորմեա :

Կամեցող բարեաց տէր կամարար , մի թո-
ղուր զիս ՚ի կամս անձին իմոյ գնալ . այլ
առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ կամաց
քոց բարեսիրաց . և ողորմեա :

Արքայ երկնաւոր , տուր ինձ զարքայու-
թիւն քո՞ զօր խոստացար սիրելեաց քոց ,
և զօրացո զսիրտ իմ ատել զմեղս , և սի-
րել զքեղ միայն , և առնել զկամս քո .
և ողորմեա :

Ինամող արարածոց , պահեանշանաւ խա-
չք քո զհոդի և զմարմին իմ ՚ի պատրա-
նաց մեղաց , ՚ի փորձութեանց դիւաց , և
՚ի մարդոց անիրաւաց , և յամենայն վր-
տանդից հոդւոյ և մարմնոյ . և ողորմեա :
Պահապան ամենայնի քրիստոս , աջ քո
հովանի լիցի ՚ի վերայ իմ ՚ի տուէ և ՚ի գի-
շերի , ՚ի նստիլ ՚ի տան , ՚ի գնալ ՚ի ճանա-
պարհ , ՚ի ննջել և ՚ի յառնել , զի մի եր-
բէք սասանեցայց . և ողորմեա :

Աստօւած իմ , որ բանաս զձեռն քո , և
նոււս զամենայն արարածս ողորմութիւ-
քով , քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ . դու
հոդա և պատրաստեա զսիտոս հոդւոյ և
մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչեւ յաւի-

տեան . և ողորմեա :

Դարձուցիչ մոլորելոց . դարձո զիս ՚ի չար
ովլորութիւնց իմոց ՚ի բարի սովլորութիւն , և բե-
ռեռեա ՚ի հոդի իմ զսուկալի օր մահուն ,
և զերկիւդ գեհենին , և զուր արքայութիւն .
զի զզացայց ՚ի մեղաց՝ և գործեցից զար-
դարութիւն . և ողոր :

Ազբիւր անմահութիւն , աղքերացո ՚ի սրտէ
իմմէ զարտասուս ապաշխարսութիւն որպէս
պունկին . զի լուացից զմեղս անձին իմոյ
յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս . և ո-
Պարգեւիչ ողորմութիւն , պարգեւեեա ինձ
ուղղափառ հաւատով և բարի գործով , և
սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութիւն
գալ առ քեզ . և ողոր :

Բարերար տէր , հրեշտակի բարւոյ յանձն
արացես զիս քաղցրութիւն աւանդել զհո-
դի իմ , և անխոռով անցուցանել ընդ չա-
րութիւնցոցն որ են ՚ի ներքոյ երկնից . և ո-
վայ ճշմարիտ քո , արժանաւորեա զհոդի
իմ ուրախութիւն տեսանել զլայս փառաց
քոց ՚ի կոչման աւուրն , և հանդչիլ յու-
ռով բարեաց յօթեփանս արդարոց մինչեւ
յօր մեծի գալստեան քո . և ողորմեա :

Պատաւոր արդար , յորիժամ գաս փառ օք
հօր դատել զինդանիս և զմեռեալս , մի-

մաներ՝ ի դատաստան ընդ ծառայի քում՝
այլ փրկեա զիս՝ ի յաւիտենական հրցյն, և
ըելի արա ինձ զերանաւէտ կրչումն արդա-
րոց յերկնից արքայութիղ. և ողորմեա :
Ամենողորմ տէր, ողորմեա ամենայն հաւա-
տացելոց ՚ի քեզ, իմոց և օտարաց, ծանօ-
թից և անծանօթից, կենդանեաց և մե-
ռելոց. շնորհեա և թշնամեաց իմոց և ա-
տելեաց զթողութի՝ որ առիս յանցանաց. և
դարձո զնն ՚ի չարեացն զոր ունին վն իմ,
զի ողորմութեղ քում արժանի եղիցին. և ո:
Փառաւորեալ տիր, ընկալ զաղաչան ծա-
ռայիս քո, և կատարեա ՚ի բարի զիմնդր-
ուածո իմ բարեխօսութիւն սրբուհւոց ած-
ածնին և յովհաննու մկրտչին. և սրբոյն
ստեփանոսի նախավիային և սրբոյն գրի-
գորի մերոց լուսաւորչին, և սրբոց առա-
քելոց՝ մարդարեից՝ վարդապետաց՝ մար-
տիրոսաց՝ հայրապետաց՝ ճգնաւորաց՝ կու-
սանաց՝ և ամենայն սրբոց քոց երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց: Եւ քեզ փառք և
երկրպագութի անբաժանելի սր երրորդու-
թեանդ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՄԱՆԹԱՆՔ ԶՈՒԱԿՈՐՔ ԱՐՀԱԿԻՐԱՑ

ԳԻՇԵՐԱՅՆՈՑ

Արբոյն Գրիգորի նարեկացոյ ասացեալ:
Բան Ժը:

Ինկալ քաղցրութեամբ, տէր ած հը-
ջօր, զդառնացողիս զաղաչանս, մատիր
գթութեամբ առ պատկառեալս դիմօք.
փարատեա, ամենապարզեւ, զամօթական
տիրութիւնս. բարձ յինէն, ողորմած,
զանբերելի ծանրութիւնս. անջրակետեա,
հնարաւոր, զմահացու կրթութիւնս. ա-
ւարեա, միշտ յաղթող, զիսաբողին հա-
ճութիւնս. բացադրեա, վերնային, զմո-
լելոյն մառախուղ. կնքեա, կեցուցիչ, ըդ
կորուսչին ընթացմունս. ցրուեա, ծած-
կատես, զըմբռնողին չար գտմունս. խոր-
տակեա, անկննին, զմարտողին դիմեց-
մունս: Տեաւնագրեա քո անուամբդ ըզ
լուսանցոց երդ յարկիս, պարփակեա քո
ձեռամբդ. զառաստաղ տաճարիս, դծա-
գրեա քո արեամբդ զմուտ սեմոց սենե-
կիս. կերպայո զքո նշանդ ՚ի հետո ելից
մաղթողիս, ամրացո քո աջովդ զհանդըս-

տեանս խշտի , մաքրեսցես ՚ի հազբից ըզ
ծածկաբան անկողնոյս . պահեսցես քո կա-
մօքդ զտառապեալ անձն սգւոյս . անխար-
դախ արասցես զքո չնորհեալ շունչ մարմ-
նոյս . կացուսցես շրջափակ զպար զօրուդ
երկնայնոյ . կարգեսցես ՚ի դիմի ընդդէմ
դիւացն դասու : Տուր հանգիատ բերկ-
րութեան մահահանգոյնս նիրհման ՚ի խո-
րութեան գիշերիս , բարեխօսութեամբ
հայցուածոյ սրբոյ աստուածածնիդ . և ա-
մենայն ընարելոյ : Ամիտիեալ պարուրեա-
զպատուհան տեսութեանց զգայաբանացս
իմաստից անզարհուրելի վետեզմամբ ՚ի
ծփական խուովութեանց , կենցազական
զքազմանց , անրջական երազոց , խողակա-
նաց ցնորից , յիշատակաւ քո յուսոյդ ան-
վնասելի պաշտաբանեալ : Եւ սթափեալ
վերստին ՚ի ննջմանէ ծանրութեան ամենա-
զգաստ արթնութեամբ , հոգենորոդ զը-
ւարթութեամբ ՚ի քեղարձանացեալ զայս
ձայն մաղթանաց բուրմամբ . հաւատոց
քեղ , ամենօրհնեալ թագաւոր իմաւաց
անձառից , փառաբանողաց երկնագումար
խմբից երդակցեալ յերկինս առաքել : Օի
դու փառ աւորեալ ես յամենայն արարա-
ծոց յաւիտեանս յաւիտենից , ամեն :

ԱՆՕԹՔ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

՚Երիշն սրբոյն Գրիգորի :
Բան զբ :

Աստուած յաւիտենական , բարերար և
ամենակալ . ստեղծիչ լուսոյ , և յօրինիչ
գիշերոյ . կեանկ ՚ի մահու , և լոյս ՚ի խա-
ւարի . յոյս ակն ունողաց և երկայնմտու-
թիւն տարակուսելոց : Որ սմենարուեստ
իմաստութեամբ քո՝ դարձուցանես յայդ
զատուերս մահու , աննուազ ծագումն և
անմուտ արեգակն . քանզի ոչ զօրէ ծած-
կել զիառս տէրութեան քո խաւար գի-
շերոյ : Որում կրկնի ծունդ երկրագու-
թեան ամենայն եղելոց՝ երկնաւորաց և
երկրաւորաց , և սանդարամետականաց ,
որ լսես զհեծութիւն կապելոց , և հայիս
յազօթս խոնարհաց , և ընդունիս զիսրե-
դրուածս նոցա . աստուած իմ և թագա-
ւոր իմ . կեանկ իմ և ապաւէն իմ . յոյս
իմ և վստահութիւն իմ . յիսուս քրիստոս
աստուածդ ամենայնի . սուրբդ հանդու-
ցեալ ՚ի հոգիս սրբոց միմիթարութիւն
վշտաց՝ և քաւարան մեղուցելոց , որ գիւ-

տես զամենայն յառաջ քան վլինել նոցա .
առաքեա զպահպանզպական զօրութիւն
աջո քո , և փրկեա զիս յերկիւղէ գիշերի
և ՚ի դիւէ չարէ : Որպէս զի զիշատակ
սոսկալի և սուրբ քո անուանդ՝ միշտ համ
բուրեալ շրթամբը հոգւոյ՝ ըղձութեան
շնչոյ , կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
կարդան զըեղ ՚ի բոլոր սրտէ : Եւ ՚ի դը-
րոշմէ խաչի քայոյ նշանիդ , զոր աստուա-
ծային արեամբդ քո ներկեալ նորոգեցեր ,
և ՚ի նոյն շնորհ որդեգրութեան զմեղ մը-
կըրտեցեր , և ՚ի փառս պատկերի քո նը-
կարեալ յօրինեցեր , այսու պարզեւօք
աստուածականօք՝ ամաչեսցէ սատանայ .
քակտեսցին մեքենայքն . բարձցին որո-
գայթքն . պարտեսցին մարտուցեալքն .
պակասեսցին զենքն սայրասուբք . մերժես-
ցի մեգն . փարստեսցի խաւարն . մեկ-
նեսցի մուախուղն : Յազուկ քո հովա-
նասցի , և աջ քո կնքեսցէ . վասն զի գր-
թած ես և ոզրմած , և անուն քո կոչե-
ցեալ է ՚ի վերայ ծառայից քոց : Եւ քեզ
ընդ հօր՝ հոգւովդ սրվ՝ փառք և իշխա-
նութիւ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Ա Դ Օ Յ Բ Ք Զ Օ Ր Ա Կ Ո Ր

‘Երին սբոյն Գրիգորի :
Բան իս :

Որդի աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ
յամենայնի , հօրդ ահաւորի անքննին ծը-
նունդ , որ տկարանայ առ ՚իքն և ոչ ինչ .
որ ՚ի ծագել անստուեր նշուլից ողորմու-
թեան քո փառաց , հալին մեղք , հալա-
ծին դեւք , ջնջին յանցանք , խղին կապանք ,
խորտակին շրթայք , կենդանածնին մահա-
ցեալք , բժշկին հարուածք , ողջանան
վէքք , բառնին ապականութիւնք , տեղի
տան տխրութիւնք , նահանջին հեծու-
թիւնք , փախնու խաւարն , մեկնի մէգն ,
մերժի մառախուղն , փարատի մուայն ,
սպառի աղջամուղն , վերանայ մութն , գը-
նայ գիշերն , տարագրի տագնապն , ըքքա-
նան չարիքն , հալածին յուսահատութիւ-
քըն , և թագաւորէ ձեռնքո ամենակար ,
քաւիչդ ամենայնի : Որ ոչ եկիր կորու-
սանել զմարդկան ոգիս , այլ կեցուցանել .
թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում ո-
զորմութեամբդ , զի գու միայն ես յերկնի

անձառ , և յերկրի անզննին , 'ի տարր գու-
յի , և յեղս ծագաց աշխարհի , սկիզբն
ամենայնի և յամենայնի ամենայն լրմամբ
օրհնեալ 'ի բարձունս և քեզ ընդ հօր և
հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս .
ամեն :

ՑԱՆԿ ՍԱՀՄՈՍԱՑ

Ըստ կարգի այբուբենից :

Աղաղակեցէք	առ աստուած ամենայն երկիր .	կե :
Աղաղակեցէք	առ տէր ամենայն երկիր .	զի՞ :
Ապրեց զիս տէր զի նուաղեաց սուրբ .		ժա :
Ապրեց զիս տէր 'ի մարդոյ չարէ .		ճի՞ :
Առ գետո բաբելացւոց անդ նստէաք .		ճիլ :
Առ քեզ տէր կարդացի աստուած իմ , մի .		իէ :
Առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ .		իդ :
Առ քեզ տէր համբարձի զաչս իմ , որ .		ճիբ :
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ .		ժո :
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ .		ծո :
Ասաց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ անմէ իմմէ .		ճզ :
Ասացի թէ պահեցից գնանապարհս իմ .		լւ :
Ասէ անօրէնն 'ի մեղանչել ընդ միսո .		լւ :
Աստուած՝ ականջք մերսիք լուաք , զոր հարքն .		խոդ :
Աստուած աստուած իմ : ես առ քեզ ասւաւօս .		կը :
Աստուած աստուած իմ : նայեաց առ իս . ըն .		իս :
Աստուած աստուածոց տէր խօսեցաւ և կոչեաց .		իմթ :
Աստուած եկաց 'ի ժողովս աստուածոց .		ժաս :
Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր .		հաս :
Աստուած մեր ազգաւէն և զօրութիւն . օդ .		խե :
Աստուած մերմեցէր և աւերեցէր զինդ .		ծթ :
Աստուած մոխն հեթանոսք 'ի ժառանգու .		հը :
Աստուած յանուան քում կեցա զիս , և 'ի զօ .		ծդ :
Աստուած յօդնել ինձ նայեաց , և տէր յըն .		կիթ :
Աստուած ողբրմէա մեզ և օրհնեա զինդ .		կզ :
Աստուած ո քեզ նմանցի . մի ըւեր և .		ձր :
Աստուած վրէմինդիր . տէր աստուած .		դզ :
Աստուած օրհնութեան իմց մի լուեր , զի .		ճը :
Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեսուն .		ճլդ :

Բազում անդամ մարտեան ընդիմ .
Բայց միայն աստուծոյ հնազանդ լէր անձն .
Բանից իմոց ունկնդիք տէր , և ՚ի միտ առ .
Բարի է խօստովան լինիլ տեառն , և սպազմո .
Բարձր առնեմ զբեղ աստուած իմ և թա .
Բարձր առնեմ զբեղ տէր , զի ընկալար .
Բվնեացէ սիրա իմ զպատգամն քո բարի .
Գոհացայց զբեն տէր բոլորով սրտիւ .
Գովեա երուսաղէմ զոհը :
Դատ արա ինձ աստուած , և իրաւ արա .
Դատ արա ինձ տէր , զի ես յամեթութեան .
Դատեա տէր զայնափի՝ զբ գատեն .
Եթէ ոչ տէր եր առ մեղ , ասացէ .
Եթէ ոչ տէր շնուի զտունն , ՚ի նանիր .
Եկայք ցնծացուք ՚ի տէր , աղջաղիւսուք .
Երանեալ են ամբիձք ՚ի ճանապարհի .
Երանեալ է այր՝ որ երկնչի ՚ի տեառնէ .
Երանեալ է այր որ ոչ գնաց ՚ի խորհուրդս .
Երանին ամենեցուն զյք երկնիւն ՚ի տեառնէ .
Երանին որ խորհի զաղքսան և զմնանին .
Երանին , ում թողութիւն եղեւ մեղաց .
Երկինք պատմեն զիառոս աստուծոյ և զարա .
Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ , զի բնակին .
Զի՞ պարձի ՚ի չարութեան հզօր .
Չզպրմանթիւն քո տէր յաւիտեան օրհ .
Ընդէր խուովեցան հեթանող և ժողո .
Ընդէր մերժեցէր աստուած խալառ .
Օժէ արդարեւ զարդարութիւն խօսէիք .
Խբրեւ զի բարի է խօսչիլ աստուած .
Դ գարձուցանել տեառն զգերութիւն .
Դ խորոց կարդայի առ քեղ տէր , տէր .
Դ կարդալ իմում լուար ինձ աստուած .
Դ նեղութեան իմում ես առ տէր կարդայի .

Տարել : Ի տէր յաւսացայ , օրպէտ առիցէք ցանձն .
Կոտ : Տ քեզ տէր յաւսացայ , մի՛ ամաչեցից յաւստեան .
Ե : Տ քեզ տէր յաւսացայ մի՛ ամաչեցից յաւստեան .
Դաս : Լուարուք զայս ամենայն աղջք , ունկնդիր ,
Տիգր : Լուիշէ քեզ տէր յաւսուք անձկութեան .
Իմժ : Լուր աստուած աղօթից իմոց յաղաչել ինձ .
Խոդ : Լուր աստուած աղօթից իմոց , և նայեա տէր .
Ժժ : Լուր տէր արդարութեան , և նայեա .
Տիրէ : Խոնարհէցո տէր զանկն քո՞ և լուր ինձ .
Խոբ : Խոստովան Եղերուք աեառն՝ և կարգա .
Իմէ : Խոստովան Եղերուք աեառն՝ զի բարի է .
Մուր : Խոստովան Եղերուք աեառն՝ զի բարի է .
Տիգ : Խոստովան Եղերուք աեառն՝ զի բաղցը է .
Տիգլ : Խոստովան Եղերուք աեառն՝ զի բաղցը է .
Պրէ : Խոստովան Եղեց քեզ տէր՝ բոլորով որտիւ .
Տիգլ : Խոստովան Եղեց քեզ տէր՝ բոլորով որտիւ .
Տիգա : Խոստովան Եղեցուք առ քեզ աստուած .
Տիգա : Ծամի հարեք ամենայն հեթանուք .
Ամիս : Վեցո զիս աստուած , զի համին ջուրք .
Խոտ : Համենցար տէր ընդ երկիր քո՞ և դարձու .
Էմ : Համբարձի զաշս իմ՝ ՚ի լըրինս , ուսոփ է .
Ժը : Համբէրելով համբէրի աեառն , և նայեան .
Տար : Հաւատացի զար և խօսեցայ , և ես խոտ .
Տար : Հիմունք նորա ՚ի լըրան սուրբ նորա .
Տար : Զայնիւ իմով ես առ տէր կարգացի .
Տար : Զայնիւ իմով ես առ տէր կարգացի .
Տար : Սաստուցէք տէառն՝ որդիք ասսուծոյ .
Տար : Մէծէ տէր , և օրհնեալ է յշճ .
Տար : Մի՛ նախանձիր ընդ չարս , և մի՛ ընդ այնտ .
Տար : Մինչեւ յերբ տէր՝ մաւանաս զիս .
Տար : Յայնիւ ՚ի հրէաստանի աստուած , և .
Տար : Յարիցէ աստուած , և ցրուեսցին ամենայն .
Տար : Յեւնելն խորսիցէլ յեղիսպոտէ .

Յիշեա տէր զուաւիթ , և զամենայն հեղու .
Յովորմնութիւն և յիրաւունս օրհնե .
Կայեցարուք ժողովուրդը յօրենս իմ .
Ողորմեա ինձ աստուած , զի կոխեաց .
Ողորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա ինձ .
Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողըր .
Ոյուաց ՚ի տէր , որպէս լեաւն սիօն .
Որ բնակեան է յօգնութիւն բարձ .
Որ հովուեսոդ խարսչէլի՞ նայեաց , որ .
Որպէս սիլեմբը Են յարկը քու տէր զօրու .
Որպէս փափաքի Եղջերու յաղըերս .
Աւելինդիր աստուած աղօթից իմոց , և .
Աւրախ Եղչ եռ՝ ոք առէին ցիս .
Պահեա զիս աստուած իմ , զի Ես ՚ի քեզ .
Պատրաստ է սիրտիմ աստուած , պատ .
Սիրեցի՞ զի լուիցէ տէր զօյն .
Սիրեցից զքեզ տէր զօրութիւն իմ .
Տեառն է երկիր լոււ իւրով .
Տէր աստաւէն Եղչ մեր ազդէ .
Տէր աստուած իմ ՚ի քեզ յուասցայ , փըր .
Տէր աստուած փրկութեան իմոց , ՚ի սուէ .
Տէր զի բազում Եղչն Աղջէք իմ .
Տէր թագաւորեաց , բարկացան ժողո .
Տէր թագաւորեաց՝ վայելութիւն զգեցաւ .
Տէր թագաւորեաց՝ յիծ ասցէ երկիր .
Տէր ՚ի զօրութեան քում ուրախ Եղիցի .
Տէր լցոս իմ և կեանք իմ , ևս յումնէ .
Տէր լուր աղօթից իմոց , ունինդիր .
Տէր լուր աղօթից իմոց , աղաղակ .
Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ .
Տէր հովուեսոցէ զիս և ինձ ինչ ոչ .
Տէր մի՞ սրտմութեամբ քով յանդիմա .
Տէր մի՞ սրտմութեամբ քով յանդիմա .

Ճշա :
Ճ :
Ճե :
Ճե :
Ճլ :
Ճ :
Ճիր :
Ճ :
Ճիթ :

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ , և ոչ .
Տէր ովլ կացցէ ՚ի խորանի քում .
Տէր տէր մեր զի՞ սքանչելի է անուն .
Տէր փորձեցեր զիս և ծանեար .
Ցնծացէք առ աստուած . օքնական է .
Ցնծացէք արգարը ՚ի տէր , ուղղոց .
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց աստուած .
Քեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած ՚ի սիօն .
Օրհնեա անձն իմ զանէր , տէր աստուած .
Օրհնեա անձն իմ զանէր . և ամենայն .
Օրհնեա անձն իմ զանէր , օրհնեցից զանէր .
Օրհնեալ տէր աստուած իմ , որ ուսոցյ .
Օրհնեցէք զանուն տեառն . օրհնե .
Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբաւթեան նորա .
Օրհնեցէք զանէր ամենայն աղնկք գովեն .
Օրհնեցէք զանէր զի բարի է սաղ .
Օրհնեցէք զանէր յերկնից , օրհնե .
Օրհնեցէք զանէր յօրհնութիւն նոր , զի .
Օրհնեցէք զանէր յօրհնութիւն նոր , օրհ .
Օրհնեցէք զանէր յօրհնութիւն ՚ի նոր .
Օրհնեցէք մանկունք՝ զանէր . և .
Օրհնեցից զանէր յամենայն ժամե , յամե .

Ճլ :
Ճլ :

Օ Բ Հ Ա Ռ Ի Թ Ւ Կ

Արդ արձակեա զծառայս քու տէր .	508
Ես ասացի ՚ի վերանալ յինէն աւուրց .	222
Զի հուր բորբոքեցաւ ՚ի բարկութենէ .	108
Ի գիշերաց կամինէ հոգի իմ՝ առաւօտ առ .	187
Ինեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի .	259
Հաստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տէր , և .	146
Սածացուսցէ անձն իմ զանէր . և .	306
Վայեցարուք Երկինք . և խօսեցայց .	66

Տէր զուր քո լուսյ և երկեայ .	295
Տէր ամենակալ աստուած պրահամաւ .	309
Փոքր էի ես յեղարս իմ , և կըսա .	300
Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մե .	301
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի . որ .	307
Օրհնեսցուք զոէր , զի փառօք է .	29
Օրհնեցէք զաստուած յօրհնութիւն նոր .	258

Եօթն Սացմոսք Աղաժարաւթեան :

Տէր մի սրտմառւթեամբ քով յանդի .	Դ :
Երանի , ում թողութիւն եղեւ մեզաց .	Է :
Տէր մի սրտմառւթեամբ քով յանդիմա .	Ի :
Աղրմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողըր .	Ծ :
Տէր լուր աղօթից իմոց , աղաղակ .	Աւ :
Ի իսրաց կարգացի առ քեզ տէր , տէր .	Ճիթ :
Տէր՝ լուր աղօթից իմոց , ունկն դիր իրն .	Ճոր :

W. H. & J. W. May 18
Montgomery

Epizootic yellow fever
Jamaica Sept 1850
12 Jan 1850
Montgomery

ՄՄ Հայագիտական գրադարան

MAL017125

